

Söderberg & Partners AB
Att: Vännman, Peter
Att: Nova. Box 31
85102 SUNDSVALL

Gäller försäkringsnummer SP5773845.

Försäkringsvillkor

Försäkringsnummer SP5773845

9ON11

Jordgubbsprinsen AB
c/o Per Mallander
Blekingegatan 15 G
118 56 Stockholm

12 maj 2025

Vi har i detta brev bifogat de försäkringsvillkor som gäller för er försäkring.

Vänliga hälsningar
If

Kontaktuppgifter:

Söderberg & Partners AB, Vännman, Peter, Att: Nova. Box 31, 85102 SUNDSVALL, Telefon: 072-857 98 22, Mejl: peter.vannman@soderbergpartners.se

Följande villkor är inkluderade:

Läsanvisning - övrig information	5	1 Vem försäkringen gäller för	66
Hur du läser de försäkringshandlingar du fått	5	2 När försäkringen gäller	66
Korrekt försäkring?	6	3 Var försäkringen gäller	66
Om du tycker If gjort fel	7	4 Vad som är försäkrat	66
Environmental, social and governance criteria (ESG)	8	5 Försäkringens omfattning	66
Efterköpsinformation	9	6 Försäkringsbelopp	68
Information om de försäkringsprodukter avtalet omfattar	9	7 Självrisk	68
Allmänna avtalsvillkor	15	8 Säkerhetsföreskrifter	68
1 Försäkringsavtalet	15	9 Den försäkrades skyldigheter vid skada	68
2 Vid skada	19	10 Skadevärderings- och skadeersättningsregler	69
3 Allmän information	25	Transportansvar	70
4 Säkerhetsföreskrifter	27	1 Vem försäkringen gäller för	70
Försäkringsvillkor för Egendom och Avbrott	28	2 När försäkringen gäller	70
1 Vem försäkringen gäller för	28	3 Var försäkringen gäller	70
2 När försäkringen gäller	28	4 Vad som är försäkrat	70
3 Var försäkringen gäller	28	5 Försäkringens omfattning	70
4 Vad som är försäkrat	29	6 Försäkringsbelopp	70
5 Försäkringens omfattning	30	7 Självrisk	70
6 Försäkringsbelopp	38	8 Säkerhetsföreskrifter	70
7 Självrisk	39	9 Den försäkrades skyldigheter vid skada	70
8 Säkerhetsföreskrifter	39	10 Skadevärderings- och skadeersättningsregler	70
9 Den försäkrades skyldigheter vid skada	48	Rättsskyddsförsäkring	71
10 Skadevärderings- och skadeersättningsregler	48	1 Vem försäkringen gäller för	71
Ansvarsförsäkring	55	2 När försäkringen gäller	71
1 Vem försäkringen gäller för	55	3 Var försäkringen gäller	71
2 När försäkringen gäller	55	4 Vad som är försäkrat	71
3 Var försäkringen gäller	55	5 Försäkringens omfattning	72
4 Vad som är försäkrat	55	6 Försäkringsbelopp	73
5 Försäkringens omfattning	56	7 Självrisk	73
6 Försäkringsbelopp	62	8 Säkerhetsföreskrifter	73
7 Självrisk	63	9 Den försäkrades skyldigheter vid skada	73
8 Säkerhetsföreskrifter	63	10 Skadevärderings- och skadeersättningsregler	74
9 Den försäkrades skyldigheter vid skada	63	Juridikhjälpen	75
10 Skadevärderings- och skadeersättningsregler	64	1 Vem försäkringen gäller för	75
Miljökostnadsförsäkring	66	2 När försäkringen gäller	75
		3 Var försäkringen gäller	75
		4 Vad som är försäkrat	75
		5 Försäkringens omfattning	75
		6 Försäkringsbelopp	75
		7 Självrisk	75
		8 Säkerhetsföreskrifter	75
		9 Den försäkrades skyldigheter	76
		10 Ansvarsbestämmelser	76

Databrottsförsäkring	77	9 Den försäkrades skyldigheter vid skada	95
1 Vem försäkringen gäller för	77	10 Skadevärderings- och skadeersättningsregler	96
2 När försäkringen gäller	77	Försäkringsvillkor för Tjänsteresa	97
3 Var försäkringen gäller	77	1 Vem försäkringen gäller för	97
4 Vad som är försäkrat	77	2 När försäkringen gäller	97
5 Försäkringens omfattning	78	3 Var försäkringen gäller	97
6 Försäkringsbelopp	79	4 Vad som avses med tjänsteresa	97
7 Självrisk	80	5 Försäkringens omfattning	97
8 Säkerhetsföreskrifter	80	6 Försäkringsbelopp	109
9 Den försäkrades skyldigheter vid skada	80	7 Självrisk	109
10 Skadevärderings- och skadeersättningsregler	81	8 Säkerhetsföreskrifter	110
Förmögenhetsbrottsförsäkring	82	9 Den försäkrades skyldigheter vid skada	110
1 Vem försäkringen gäller för	82	Definitioner	111
2 När försäkringen gäller	82	Akut sjukdom vid resa	111
3 Var försäkringen gäller	82	Akut tandvård	111
4 Vad som är försäkrat	82	Allmän dataskyddsförordning	111
5 Försäkringens omfattning	82	Allvarlig brännskada	111
6 Försäkringsbelopp	83	Allvarlig fraktur	111
7 Självrisk	83	Amputation	111
8 Säkerhetsföreskrifter	84	Anställd	111
9 Den försäkrades skyldigheter vid skada	84	Ansvarsförsäkring	111
10 Skadevärderings- och skadeersättningsregler	84	Arbetsmiljörättmål	111
Olycksfallsförsäkring:		Arbetsområde	111
Kunder/besökare/deltagare	85	Arbetskada	111
1 Vem försäkringen gäller för	85	Arbetsstagares lösöre	111
2 När försäkringen gäller	85	Avbeställningskostnader	111
3 Var försäkringen gäller	85	Avbrott	111
4 Vad som är försäkrat	85	Avbrottsförsäkring vid egendomsskada	111
5 Försäkringens omfattning	85	Avbrottstid	111
6 Försäkringsbelopp	89	Avhjälpandekostnader	112
7 Självrisk	89	Avlämnade arbeten	112
8 Säkerhetsföreskrifter	89	Brottslig handling	112
9 Den försäkrades skyldigheter vid skada	89	Byggherre	112
10 Skadevärderings- och skadeersättningsregler	89	Byggnad	112
Försäkringsvillkor för Olycksfall	90	Dataintrång	112
1 Vem försäkringen gäller för	90	Dator	112
2 När försäkringen gäller	90	Dispaschör	112
3 Var försäkringen gäller	90	Egendomsförsäkring	112
4 Vad som är försäkrat	90	Elektrisk utrustning	112
5 Försäkringens omfattning	90	Entreprenadverksamhet	112
6 Försäkringsbelopp	95	Ersättningstid	113
7 Självrisk	95	Europa	113
8 Säkerhetsföreskrifter	95	Farliga aktiviteter	113
		Fast bekostad inredning	113
		Fastighetsinventarier	113

Fordon	113	Privatperson	117
Fordonsförsäkring / Motorförsäkring	113	Produkt	118
Förbrukningsmaterial	113	Ren förmögenhetsskada	118
Företagsförsäkring	113	Resekostnader	118
Förmögenhetsbrottsskada	113	Resgods som incheckats	118
Förstarisk	113	Rån	118
Försäkrad	113	Rättsskyddsförsäkring	118
Försäkrad verksamhet	113	Sambo	118
Försäkringslokal	114	Serieskada	118
Försäkringsställe	114	Sjö- och annan transportförsäkring	118
Försäkringsställe (Egendoms- och avbrottsvillkoret)	114	Skattemål	118
Försäkringstagare	114	Skeppsklarerare	118
Godkänd läsenhet	114	Skeppsmäklare	118
Hemland	114	Skimming	118
Heta arbeten	114	Skylt	118
Hjälpmedel	114	Speditör	118
Hyrd lokal	114	Ståplan	118
Identifikationsbevis	114	Stölbegärlig egendom (används vid personförsäkring)	119
Inbrott	114	Stölbegärliga varor	119
Inkrypningsskydd	115	Svensk Standard	119
Inre orsak	115	Symtom	119
Kollision	115	Tekniskt värde	119
Kommersiella byggnader	115	Terrorhandling	119
Konsultuppdrag	115	Tillverkningskostnad	119
Konsumentförsäkring	115	Trafikförsäkring	119
Kunders egendom	115	Transportör	119
Källarlokal	115	Tvistemål	120
Lagrad information	115	Vanligt förekommande ärr	120
Larmklass 2	116	Varor	120
Larmklass 3	116	Värmekulvert	120
Levererad produkt	116	Återanskaffningsvärde – byggnad	120
Livshotande sjukdom eller skada	116	Återanskaffningsvärde – maskiner och inventarier samt hjälpmedel	120
Läkemedel	116	Ädelmetaller	120
Marknadsvärde	116	Överfall	120
Maskiner och inventarier	116		
Medföljande	117		
Medförd egendom	117		
Miljöbrottmål	117		
Nära anhörig	117		
Objekttyper	117		
Olycksfallsskada	117		
Omsättning	117		
Patientskada	117		
Pengar, värdehandlingar och värdebevis	117		
Personförsäkring	117		
Prisbasbelopp	117		

Hur du läser de försäkringshandlingar du fått

Här följer en kort information om vad som gäller för din försäkring. Läs igenom denna information tillsammans med försäkringsbrevet och övriga försäkringshandlingar så snart du kan. Du får också information vart du kan vända dig om du inte är nöjd med beslut som If fattat i ett ärende.

Försäkringshandlingar

Dina försäkringshandlingar består av

- information om hur du läser dina försäkringshandlingar och vart du kan vända dig om du inte är nöjd med beslut som If fattat (detta dokument),
- efterköpsinformation som innehåller en kort beskrivning av försäkringens omfattning,
- försäkringsbrev som i detalj anger hur försäkringen gäller för just dig. Notera att det i försäkringsbrevet kan finnas texter som begränsar eller utökar villkorens omfattning,
- allmänna avtalsvillkor som innehåller bl.a. regler om premiebetalning, upplysningsplikt om ändrade förhållanden som kan påverka försäkringen och vad du ska göra om skada inträffar,
- produktvillkor som anger de specifika villkoren för respektive typ av försäkring du köpt. I dessa villkor framgår bl.a. vem som är försäkrad, försäkringens omfattning samt hur skada värderas och på vilket sätt ersättning beräknas,
- definitioner som är en ordlista för vissa termer i försäkringsvillkoren och i försäkringsbrevet. I försäkringsvillkoren är dessa skrivna i kursiv stil och
- premiefaktura som anger premien per försäkringsområde, den totala premien och när den senast ska betalas.

Medförsäkring

För det fall du har valt att medförsäkra någon annan part i försäkringen, dvs. att försäkringen gäller helt eller delvis även för den medförsäkrade, så framgår detta av försäkringsbrevet. Särskilda försäkringsvillkor som gäller enbart för den medförsäkrade kan då förekomma (t.ex. för medförsäkrad återförsäljare, s.k. vendor.)

Försäkringsvillkor

Försäkringen gäller alltid med ett allmänt försäkringsvillkor som är gemensamt för alla försäkringsprodukter du köpt.

Varje försäkringsprodukt har också ett eget produktvillkor som beskriver vad som gäller för just denna typ av försäkring.

När du köper en ny försäkring får du samtliga försäkringsvillkor. När försäkringen förnyas får du villkor endast om det har skett förändringar i tidigare villkor eller om nya villkor har tillkommit.

Övrigt

Försäkringsgivaren är If Skadeförsäkring AB (publ.) ("If"), om inget annat anges.

If Skadeförsäkring AB (publ),
516401-8102
Barks väg 15, 106 80 Stockholm,
0771-43 00 00
www.if.se

If står under Finansinspektionens tillsyn. (Finansinspektionen, Box 7821, 103 97 Stockholm, 08-408 980 00, finansinspektionen@fi.se). If står under Konsumentverkets tillsyn vad avser marknadsföring och reklam. (Konsumentverket, Box 48, 651 02 Karlstad, 0771-42 33 00, konsumentverket@konsumentverket.se, www.konsumentverket.se).

If tillhandahåller inte sådan rådgivning som avses i 1 kap. 9 § punkt 18 i lagen (2018:1219) om försäkringsdistribution.

Klagomål på förmedlandet av försäkringen riktas mot den som distribuerat försäkringen. Klagomål på ett beslut i ett försäkringsärende ska riktas mot If. Ta i första hand kontakt med den som handlagt ärendet. Finns klagomål därefter kan de skickas till Kundombudsmannen hos If (kundombudsmannen@if.se). Liksom vid andra tvister går det även att vända sig till domstol.

Vi behandlar våra kunders personuppgifter i enlighet med dataskyddsförordningen och övrig dataskydds- och försäkringslagstiftning. En mer utförlig information om behandling av personuppgifter finns på: <https://www.if.se/hantering-av-personuppgifter>

Ifs anställda, som säljer försäkring, erhåller en fast månadslön oavsett antalet sålda försäkringar. I de fall rörlig ersättning erhålls grundar den sig endast till mindre del på kvantitativa kriterier.

Denna försäkring motsvarar de krav, önskemål och behov av försäkringsskydd som klargjorts genom de uppgifter som vi fått och den information som lämnats till er i samband med tecknandet av försäkring.

Avseende försäkrings- och försäkringsförmedlartjänster tillämpas undantaget för moms (3 kap. 10 § mervärdesskattelagen).

För mäklad affär:

För försäkringsförmedlarens räkning, på kundens begäran, samfaktureras Ifs premie tillsammans med försäkringsförmedlarens arvode.

If ansvarar inte för huruvida förmedlarens arvode till någon del skulle vara momspliktig.

Korrekt försäkring?

Läs noga igenom försäkringshandlingarna och kontrollera att innehållet överensstämmer med dina önskemål. Om din verksamhet får ändrade förhållanden måste du meddela oss detta. Felaktiga eller utelämnade uppgifter kan leda till minskad eller utebliven skadeersättning.

Översikt

Försäkringsspecifikation

Villkor

Om du tycker If gjort fel

Ta alltid först kontakt med den som handlagt ärendet. Ett samtal kan ge kompletterande uppgifter och eventuella missförstånd kan på så sätt klaras upp.

Ifs Kundombudsman

Kundombudsmannen kan pröva de flesta typer av ärenden och bl.a. granska såväl själva handläggningen som beslutet i ersättningsfrågan – men några undantag finns. Kundombudsmannen prövar inte ärenden som är under prövning i domstol, skiljeförfarande, eller t.ex. någon nämnd – och inte heller ärenden i vilka tvisten i sak har prövats i någon av dessa instanser.

Hur går det till?

Kundombudsmannen arbetar opartiskt och självständigt. Skriv ned dina synpunkter och skicka dessa till Kundombudsmannen via post eller mejl. Ange alltid försäkrings- eller ärendenummer. Har du några frågor är du välkommen att ringa. Efter att du anmält ditt ärende kommer du att kontaktas om den fortsatta handläggningen. Sedan Kundombudsmannen granskat ditt ärende kommer dennes skriftliga beslut att skickas till dig. Din begäran om prövning hos Kundombudsmannen måste senast ha inkommit tolv månader från det att du fått del av vårt beslut i ärendet. Prövningen är kostnadsfri.

Postadress: Ifs Kundombudsman, 106 80 Stockholm

Telefon, växel: 0771-43 00 00

Mejl: kundombudsmannen@if.se eller via formuläret som finns under Kundombudsmannen på if.se

Andra vägar för prövning

Trafikskadenämnden (TSN)

Vissa frågor om ersättning för personskada från trafikförsäkringen är obligatoriska för If att pröva i TSN utan att den skadelidande begär det (s.k. obligatoriska ärenden). Vilka dessa frågor är framgår av nämndens reglemente som ska finnas på deras hemsida.

TSN prövar även tvister om ersättning för personskada från trafikförsäkringen i icke-obligatoriska ärenden på begäran av den skadelidande (s.k. tvistlösningsärenden).

Postadress: Box 24048, 104 50 Stockholm

Telefon: 08-522 787 00

Hemsida: www.trafikskadenamnden.se

Mejl: info@trafikskadenamnden.se

Personförsäkringsnämnden (PFN)

Nämnden prövar tvister gällande personförsäkring som kräver medicinsk bedömning. Nämnden prövar även tvister som gäller avslag - helt eller delvis - på ansökan om individuell personförsäkring. Ansökan om prövning i PFN måste göras inom ett år från det att du lämnade in ditt klagomål till If.

Telefon: 08-522 787 20

Postadress: Box 24067, 104 50 Stockholm

Internet: www.forsakringsnamnder.se

Allmänna reklamationsnämnden (ARN)

Nämndens avdelning för försäkringsfrågor prövar tvister inom försäkringsområdet. Nämnden prövar dock inte tvister rörande medicinska bedömningar. Anmälan till ARN måste göras inom ett år från det att du framfört ditt klagomål till If.

Observera att endast konsumenter kan få sitt ärende prövat.

Telefon: 08-508 860 00

Postadress: Box 174, 101 23 Stockholm

Internet: www.arn.se

Om du bor i ett annat EU-land kan EU-kommissionens onlineplattform, <http://ec.europa.eu/odr> användas.

Nämnd för rättsskyddsfrågor (FNR)

Nämnden prövar tvister inom rättsskyddsförsäkringen och motsvarande del i trafikförsäkringen. Anmälan till FNR måste göras inom ett år efter det att du framfört ditt klagomål till If.

Postadress: Box 24067, 104 50 Stockholm

Telefon: 08 - 552 787 20

Internet: forsakringsnamnder.se

Konsumenternas försäkringsbyrå

Privatpersoner kan få upplysningar och vägledning i försäkringsfrågor av Konsumenternas försäkringsbyrå.

Telefon: 0200-22 58 00, besöksadress: Konsumenternas Försäkringsbyrå, Box 24215, 104 51 Stockholm (Karlavägen 108)

Hemsida: <https://www.konsumenternas.se/om-oss/forsakringsbyran>

Domstol

Som i alla andra tvister kan du också vända sig till domstol för att få din sak prövad. Ta kontakt med närmaste tingsrätt för mer information.

EUs onlineplattform

EUs onlineplattform kan användas för klagomål som rör köp av tjänster och varor på nätet. (Onlineplattformen är upprättad primärt för gränsöverskridande frågor där parterna finns i olika länder, men utesluter inte att nationella frågor kan prövas.) Länken till portalen finner du på vår hemsida www.if.se under rubriken «Om du inte är nöjd».

Environmental, social and governance criteria (ESG)

If tar som företag ett stort ansvar för att säkerställa att vi efterlever de krav som ställs i FNs Global Compact och i övrigt tar vårt samhällsansvar. Vi förutsätter att detta även gäller våra samarbetspartners och kunder. Detta kan leda till att If kan komma att neka till att teckna eller förnya försäkring med företag och organisationer som inte uppfyller kriterierna.

Översikt

Försäkringsspecifikation

Villkor

Information om de försäkringsprodukter avtalet omfattar

Vi har valt ut några särskilt viktiga regler och bestämmelser som du bör läsa snarast. Det är den fullständiga texten under respektive avsnitt i försäkringsvillkoren tillsammans med uppgifterna i försäkringsbrevet som bestämmer innehållet i ditt försäkringskydd.

Anmälan om skada

För att vi ska kunna hjälpa dig så effektivt som möjligt ska en eventuell skada anmälas till If utan dröjsmål. Om skadan inte anmäls i tid kan det i vissa fall påverka ersättningen. Mer om detta står att läsa i villkoren. Anmälan kan göras på telefonnummer 0771-81 58 18 hela dygnet alla dagar på året eller via mail till skadeservice@if.se. Vid större skador är vi - oavsett tidpunkt på dygnet - snabba på plats och vidtar åtgärder för att rädda värden och få verksamheten att komma igång igen så snabbt som möjligt.

Begränsningar i försäkringen

Försäkringsvillkoren talar om vad försäkringen gäller och inte gäller för. Det kan finnas undantag under vissa ersättningsmoment. I så fall framgår det av villkoren under det moment som berörs.

Viktiga säkerhetsföreskrifter

I villkoren finns det säkerhetsföreskrifter som måste följas. Syftet med dessa föreskrifter är att förhindra att du drabbas av skador. Om dessa inte följs kan ersättningen sättas ned.

Egendomsförsäkring

Försäkringen skyddar din verksamhet mot de vanligaste skadehändelserna men det finns vissa begränsningar och säkerhetsföreskrifter. Exempel på sådana begränsningar och säkerhetsföreskrifter är följande.

Begränsningar i försäkringsskyddet

Byggnad

Merkostnader för att återställa byggnads/byggnadsdels kulturhistoriska värde eller konstnärliga utsmyckning genom att använda arbetsmetoder eller material som skiljer sig från sådana som vanligtvis används eller säljs i Sverige ingår inte, om inte annat anges i försäkringsbrevet. Ersättning betalas inte heller för merkostnader till följd av att normala byggregler/åtgärder inte kan utföras på grund av att byggnaden är k-märkt eller q-märkt.

Inbrott

- Stöld ur fordon. Försäkringen gäller vid stöldskada enbart vid kortare uppehåll. Verktyg och utrustning som normalt finns i fordonet och stöldbegärliga varor omfattas inte av försäkringen
- Inbrotts- och rånförsäkringen omfattar inte stöldbegärliga varor, t.ex. mobiltelefoner, datorer, tobak och tobaksfria nikotinprodukter etc. om du inte speciellt försäkrar sådan egendom.

Vattenskada i badrum, duschrum eller annat våtutrymme

- Vid vattenskada i badrum, duschrum eller annat våtutrymme gäller försäkringen endast om utrymmet har golvbrunn och om utförandet skett enligt de myndighetsföreskrifter och branschregler samt branschens råd och anvisningar som gällde vid byggnads- eller installationstillfället. Detsamma gäller för andra utrymmen, t.ex. fläktrum med krav på tätskikt.
- Försäkringen gäller inte för kostnad för utbytet av golv- och väggbeklädnad med tillhörande tätskikt som läckt och orsakat vattenskadan (golv- och väggbeklädnad inkl. tätskikt anses som en enhet). Om det läckande tätskiktet är äldre än 35 år när skadan upptäcks omfattas vattenskadan inte till någon del av försäkringen.

Brand, elfenomen, blixtnedslag och strömbrott

- Försäkringen gäller inte för skada genom batterienergilagringssystem med kapacitet över 100 kWh. Vänligen kontakta If om sådant system finns i byggnaden eller i verksamheten.

Säkerhetsföreskrifter

I försäkringsvillkoren finns flera säkerhetsföreskrifter som du, dina anställda och företag som du anlitar måste följa. Syftet med säkerhetsföreskrifterna är att förhindra att företaget drabbas av skada. Om föreskrifterna inte följts kan ersättningen vid skada minskas eller helt utebli.

Speciellt vill vi göra dig uppmärksam på nedanstående föreskrifter.

Generellt

- Säkerhetskopior av lagrad information som är datainformation ska framställas dagligen. Original och kopia ska förvaras i skilda byggnader
- Vid installation av solcellsanläggning ska elinstallationsreglerna i SS 436 40 00 samt SEK Handbok 457 Solceller - råd och regler för elinstallationen följas. Företaget som utför elinstallationen ska vara registrerad i Elsäkerhetsverkets register med verksamhetstypen "Elproduktion". Takhållfastutredning ska göras för att säkerställa att taket uppfyller Boverkets byggregler och Boverkets konstruktionsregler.

Brand

- Föreskrifter för heta arbeten, dvs. skärning, lödning, takläggning, bearbetning med snabbgående verktyg och annat arbete som medför uppvärmning eller gnistbildning på tillfällig arbetsplats
- Brännbart material som förvaras utomhus ska på annan tid än under normal arbetstid eller öppethållande förvaras minst sex meter från byggnaden, såvida inte materialet förvaras i en sluten och låst container eller stängd, låst lastkaj
- Sådana anordningar där risk för överhettning föreligger, t.ex. bastuaggregat, trinettkök och kaffebryggare, och som är placerad i gemensamt utrymme, t.ex. fikarum, ska vara försedda med timer som inte går att koppla ur
- Laddning av el- och hybridbilar ska ske på annan plats än i produktions- eller tillhörande lagerbyggnad. Anordning för laddning ska placeras 6 meter eller längre ifrån sådan byggnad. Laddningsstation ska vara utförd enligt system mod 3 eller mod 4. Vid begäran ska elinstallationsintyg från elinstallationsföretag gällande utförandet av laddningsstation kunna uppvisas.
- Beroende på verksamhet och försäkringsbelopp kan det ställas krav på revisionsbesiktning av din elektriska starkströmsanläggning. Det framgår i ditt försäkringsbrev om detta krav omfattar ditt företag. Besiktningen ska normalt ske vart tredje år men för vissa verksamheter årligen. Brandskyddsföreningens Elektriska Nämnd handhar besiktningen genom auktoriserade besiktningsingenjörer.
- Vid installation av batterienergilagringssystem ska elinstallationsreglerna i SS 436 40 00 råd och regler för elinstallationen följas. De företag som utför elinstallationsarbete på batterienergilagringssystem ska vara registrerade i Elsäkerhetsverkets register med verksamhetstypen "Elproduktionsanläggningar". Batterienergilagringssystem understigande 100 kWh som finns i byggnad ska vara placerade i separat brandcell enbart för detta syfte. Inget brännbart material får förvaras i utrymmet. Brandcellen ska som lägst uppfylla EI60. Batterienergilagringssystem utomhus ska vara placerade med ett avstånd på minst 10 meter från närmsta byggnad och brännbart material. Vänligen kontakta If om batterienergilagringssystem med högre kapacitet än 100 kWh finns i byggnaden eller i verksamheten.

Inbrott

- Din försäkringslokal måste uppfylla de krav på inbrottskydd som anges i säkerhetsföreskrifterna i försäkringsvillkoren och i försäkringsbrevet. Om föreskrifterna inte är uppfyllda vid ett inbrott, kan ersättningen vid skada minskas eller helt utebli. Vid tveksamhet om din försäkringslokal uppfyller kraven på inbrottskydd, kan det vara lämpligt att en låsmed kontrollerar inbrottskyddet, gärna en låsmed som är medlem i Sveriges Lås och Säkerhetsleverantörers Riksförbund (SLR).

Snölast på tak

- Din byggnads tak ska skottas så att stora mängder snö inte samlas. Marginal måste finnas för kommande nederbörd och väderleksförhållanden. Vid extrema väderleksförhållanden ska skottning ske vid första möjliga tillfälle med hänsyn till väderleksförhållandena.

Avbrottsförsäkring

Den ekonomiska förlusten vid ett avbrott kan många gånger bli väsentligt större än själva egendomsskadan. Förlusten kan bli så kännbar att den äventyrar företagets fortsatta verksamhet. Försäkringen ersätter bortfall av företagets täckningsbidrag och ersätter också räddningskostnader för skäligen skadebegränsande åtgärder, t.ex. övertidsarbete för egen personal, för att snabbt komma igång med verksamheten efter en skada och därigenom minska förlusten.

Försäkringen gäller för förlust av försäkringsmässigt täckningsbidrag till följd av

- en genom egendomsförsäkringen ersättningsbar skada på försäkringsställe, på annan plats och under transport
- oförutsett avbrott i tillförsel av el, gas, vatten, värme, ånga eller data- och telekommunikation till den försäkrade verksamheten på grund av ersättningsbar egendomsskada på landbaserad egendom som ägs eller nyttjas av leverantören som skulle varit ersättningsbar om skadan inträffat på försäkringsställe (tilläggsförsäkring vid försäkring av djur i lantbruk)
- att leverans inte kunnat fullföljas på grund av egendomsskada som inträffar inom Norden hos dina kontrakterade leverantörer eller kunder och som skulle ha omfattats av egendomsförsäkringen på försäkringsställe, dock inte skada genom inre orsak (maskinskada) på maskiner och inventarier samt lagrad information
- att räddningstjänsten eller polisen hindrar tillträde till företaget genom fysisk avspärrning till följd av fysisk skada eller hot om fysisk skada.

I försäkringen ingår även en extrakostnadsförsäkring för att upprätthålla verksamheten i den omfattning den skulle ha haft om skada inte inträffat. Högsta ersättning är 500 000 kronor om inte högre belopp avtalats och framgår i försäkringsbrevet.

Karens

Ersättning lämnas inte för de första 24 timmarna. För vissa skador är karenstiden 48 timmar.

Verksamhetsansvarsförsäkring

Verksamhetsansvarsförsäkringen omfattar skadeståndskrav som framställs mot företaget till följd av person- eller sakskada och även för vissa rena förmögenhetsskador, som har orsakats i den försäkrade verksamheten. (I verksamhetsansvarsförsäkringen omfattas inte det ansvar man kan ha till följd av avlämnade arbeten eller levererad vara. Detta försäkras istället genom produktansvarsförsäkringen.

Om det framställs ett skadeståndskrav mot företaget tar vi hand om detta och

- utreder om företaget är skyldigt att betala skadestånd
- förhandlar med den som kräver skadestånd
- för företagets talan vid rättegång eller skiljemannaförfarande samt betalar rättegångs- och skiljemannakostnaderna
- betalar skadeståndet.

Vad försäkringen inte gäller för

Försäkringen gäller med vissa begränsningar. Till exempel gäller försäkringen inte för

- skada på egendom som hyrts eller leasats
- böter och viten
- rådgivning och konsultuppdrag (särskild professionsansvarsförsäkring kan tecknas)
- skador orsakade av virusjukdom som klassats som pandemi eller epidemi.

Försäkringens fullständiga omfattning och begränsningar framgår av försäkringsvillkoren.

Olycksfallsförsäkring för besökare, deltagare och kunder

Försäkringen ger ett extra skydd för dina besökare, kunder och deltagare i din verksamhet.

Särskilda situationer

Försäkringen gäller enbart för kunder eller besökare till din verksamhet eller deltagare i verksamhet du anordnar. För att skydda andra t.ex. anställda måste du teckna en särskild olycksfallsförsäkring för dem.

Det finns vissa situationer som ökar den risk du utsätter dig för, t.ex. om du idrottar på en hög nivå, om du utövar särskilt riskfyllda aktiviteter eller om du arbetar i ett särskilt riskfyllt arbete. Dessa ingår vanligtvis inte i försäkringen. När du tecknar olycksfallsförsäkringen är det viktigt att du funderar på om du vill vara skyddad även i dessa situationer. I så fall ska du höra av dig till If, så går vi gemensamt igenom ditt försäkringsskydd för att säkerställa att du inte står utan skydd. Om du har tecknat ett tilläggsavtal framgår det av försäkringsbrevet.

Viktigt att veta

Olycksfallsförsäkringen gäller inom Norden och gäller för den plats som försäkringstagaren enligt gällande rätt är juridiskt ansvarig för.

Undantag

Försäkringen gäller endast vid olycksfall och inte för medvetet framkallade skador.

Produktansvarsförsäkring

Produktansvarsförsäkringen omfattar skadeståndskrav som framställs mot företaget till följd av person- eller sakskada och även för vissa rena förmögenhetsskador, som har orsakats av avlämnade arbeten eller en levererad vara.

Om det framställs ett skadeståndskrav mot företaget tar vi hand om detta och

- utreder om företaget är skyldigt att betala skadestånd
- förhandlar med den som kräver skadestånd
- för företagets talan vid rättegång eller skiljemannaförfarande samt betalar rättegångs- och skiljemannakostnaderna
- betalar skadeståndet.

Vad försäkringen inte gäller för

Försäkringen gäller med vissa begränsningar. Till exempel gäller den inte för

- skada orsakad av produkt där den försäkrade känt till att produkten hade en brist, men inte åtgärdat detta
- skada där den försäkrade inte testat produktens lämplighet för avsett ändamål
- skadeståndskrav mellan företag ingående i samma koncern
- skador orsakade av virussjukdom som klassats som pandemi eller epidemi.

Försäkringens fullständiga omfattning och begränsningar framgår av försäkringsvillkoren.

Rättsskyddsförsäkring (tvistemål & skattemål)

Rättsskyddsförsäkringen ersätter kostnader för juridiskt ombud i tvister och skattemål samt även kostnader för sakkunniga och annan bevisning. För det fall att den försäkrade förlorar målet och döms att betala motpartens rättegångskostnader så omfattas även dessa av försäkringen.

Vad försäkringen inte gäller för

Försäkringen har vissa begränsningar. Till exempel gäller försäkringen inte för

- tvister om anställningsförhållanden
- tvister om patent
- tvist som berör talan om personligt betalningsansvar och som väcks mer än 3 år från uppkomsten av förpliktelsen
- tvist som berör personligt betalningsansvar där fordran understiger 50 000 kronor
- förhandsbesked vid skattemål
- skiljemäns arvoden vid skiljedom
- kostnader som försäkrad kan få ersätta av sitt ombud, t.ex. genom självriskeliminering eller liknande som innebär att ombudet, helt eller delvis, svarar för kostnaden eller avstår arvode motsvarande försäkrads självrisk.

Försäkringens fullständiga omfattning och begränsningar framgår av försäkringsvillkoren.

Rättsskyddsförsäkring (miljöbrott & arbetsmiljöbrott)

Vår Rättsskyddsförsäkring vid miljöbrott ersätter rättegångskostnader i miljöbrotts- och arbetsmiljöbrottsmål. Försäkringen betalar nödvändiga kostnader för försvar av den skyddsansvarige inom företaget som åtalats för ett miljö- eller arbetsmiljöbrott. Försäkringen gäller dock med vissa begränsningar. Till exempel omfattar inte försäkringen medvetna, brottsliga handlingar och inte heller böter eller kostnader som kan ersättas av staten.

Försäkringens fullständiga omfattning och begränsningar framgår av försäkringsvillkoren.

Förmögenhetsbrottsförsäkring

Förmögenhetsbrottsförsäkringen täcker förluster som företaget drabbas av om en anställd begår ett brott mot företaget för att komma åt

- pengar åt sig själv eller någon annan. Beroende på vilken omfattning som väljs så gäller förmögenhetsbrottsförsäkringen även för
- skadestånd som företaget drabbas av till följd av att en anställd begått ett brott mot till exempel företagets kunder
- förluster som beror på att anställda eller andra tagit sig in i företagets datorer
- förlust som beror på att utesad egendom stulits eller försringrats av leasetagaren.

Vad försäkringen inte gäller för

Försäkringen har vissa begränsningar. Till exempel gäller försäkringen inte för

- förlust av goodwill eller ränteförluster
- skada orsakad av en person som äger minst 20 % av företagets aktier
- skada som uppkommer till följd av att konfidentiella uppgifter eller yrkeshemligheter avslöjats
- skador som orsakas av datavirus.

Försäkringens fullständiga omfattning och begränsningar framgår av försäkringsvillkoren.

Tjänstereseförsäkring

Om du har anställda som ska vara borta längre tid än ett år och kommer att vara stationerade utomlands rekommenderar vi vår utlandsplaceringsförsäkring. Kontakta oss om du vill veta mer.

Mer än bara en försäkring

Som kund hos If kan du räkna med att bli väl omhändertagen. Om du drabbas av en skada i utlandet, kontakta den av If kontraherad larmcentral. De kan t.ex. ordna sjuktransporter, sköta kontakten med sjukhus och läkare och ställa betalningsgarantier när det krävs.

Särskilda situationer

Det finns vissa situationer som ökar den risk du utsätter dig för, t.ex. om du idrottar på en hög nivå, om du utövar särskilt riskfyllda aktiviteter eller om du reser i särskilt riskfyllda områden. Om du vill vara skyddad även i dessa situationer ska du höra av dig till If för att köpa ett tilläggsavtal. Om du har tecknat ett tilläggsavtal framgår det av försäkringsbrevet.

Viktigt att komma ihåg

Om försäkringen ska utökas att gälla för fler personer är det viktigt att ni hör av er till If, så går vi gemensamt igenom ert försäkringsskydd för att säkerställa att personalen får rätt skydd.

Olycksfallsförsäkring

Vid skada

De försäkrade kan anmäla olycksfallsskador via mejl till olycksfall.foretag@if.se, telefon 0771-43 00 00 och chatt via vår hemsida.

Särskilda situationer

Det finns vissa situationer som ökar den risk du utsätter dig för, t.ex. om du idrottar på en hög nivå, om du utövar särskilt riskfyllda aktiviteter eller arbetar i ett särskilt riskfyllt arbete. Om du vill vara skyddad även i dessa situationer ska du höra av dig till If för att köpa ett tilläggsavtal. Om du har tecknat ett tilläggsavtal framgår det av försäkringsbrevet.

Viktigt att komma ihåg

Även om olycksfallsförsäkringen gäller i hela världen är det viktigt att komplettera ditt skydd med en reseförsäkring för ett komplett skydd vid resa.

Om försäkringen ska utökas att gälla för fler personer ska ni höra av er till If, så går vi gemensamt igenom ert försäkringsskydd för att säkerställa att personalen får rätt skydd.

Databrott

Databrottsförsäkringen gäller för avbrott- och räddningskostnader, skadeståndskrav samt kostnader för att meddela tredje man, när företagets verksamhet blivit utsatt för ett dataintrång.

Övrig service som ingår i försäkringen

- Hjälp med att komma i kontakt med IT-experter vid ett dataintrång
- Övervakning av läckta användaruppgifter
- Sårbarhetsscanning
- Månadsbrev om informationssäkerhet
- Phishing-simulator
- 5GB lagring för backup
- Se www.if.se/databrott för mer information

Begränsningar i försäkringsskyddet

Till exempel gäller försäkringen inte för:

- dataintrång som upptäcks efter beslut om försäkrads konkurs eller som upptäcks när försäkrad befinner sig i likvidation
- förlust av goodwill eller ränteförluster
- förbättringskostnader

Försäkringens fullständiga omfattning och begränsningar framgår av försäkringsvillkoren.

Säkerhetsföreskrifter

Exempel på säkerhetsföreskrifter är att:

- använda branschnormala och funktionsdugliga brandväggar samt antivirusprogram
- förvara användarnamn och lösenord på ett betryggande sätt
- varje arbetsdag utföra säkerhetskopior av data och information

Försäkringens fullständiga säkerhetsföreskrifter framgår av försäkringsvillkoren. Om de inte följs kan det bli en nedsatt ersättning från försäkringen.

Juridikhjälpen

Juridikhjälpen ger dig tillgång till 15 timmars juridisk rådgivning per år, från lfs egna jurister. Rådgivningen ges per mail, telefon eller digitalt möte och omfattar rådgivning inom vissa specifika områden, så som tex. avtalstolkning, upprättande av aktieägaravtal, anställningsavtal och hyresavtal.

Vad försäkringen inte gäller för

Till exempel gäller inte försäkringen för rådgivning kring:

- Skatt och pension
- Företagsförvärv
- Offentliga upphandlingar
- EU- och konkurrensrätt

Försäkringens fullständiga omfattning och begränsningar framgår av försäkringsvillkoren.

1 Försäkringsavtalet

1.1 Försäkringsavtalet, avtalsparter och försäkrad

1.1.1 Försäkringsbolaget

If Skadeförsäkring AB (publ). Anges i det följande som If.

För dödsfallsersättning är If Livförsäkring AB försäkringsgivare.

1.1.2 Försäkringstagaren

Den som tecknat försäkringsavtal med If. Vem som är försäkringstagare framgår av försäkringsbrevet.

1.1.3 Den försäkrade

Vid *företagsförsäkring* och *konsumentförsäkring* den vars intresse är försäkrat mot skadan.

Vid *personförsäkring* den på vars liv eller hälsa en försäkring gäller.

1.2 Avtalets ingående (första avtalstiden)

1.2.1 Avtals- och ansvarstid

Om inte annat avtalats eller framgår av omständigheterna är avtalstiden ett år räknat från klockan 00.00 (svensk tid) den begynnelse- och försäkringstagarens avtalat om.

Ingås försäkringsavtalet på begynnelse- och försäkringstagarens avtalat om.

Tiden när If är ansvarigt för försäkringsfall (ansvarstid) anges i respektive produktvillkor.

If kan föreskriva att ansvarstiden inträder först när premien kommit If tillhanda (kontantklausul).

1.2.2 Upplyningsplikt

De uppgifter som har betydelse för Ifs riskbedömning framgår av försäkringsbrevet och/eller annan försäkringshandling i förekommande fall.

Försäkringstagaren ska

- a) på begäran lämna upplysningar som kan ha betydelse för om försäkringen ska meddelas, utvidgas eller förnyas, och
- b) ge riktiga och fullständiga svar på Ifs frågor.

Om det är *företagsförsäkring* ska försäkringstagaren också

- c) utan förfrågan lämna uppgift om förhållanden av uppenbar betydelse för riskbedömningen, och
- d) under avtalstiden på begäran ge upplysning om förhållanden som anges ovan.

Vid försäkring som inte är *personförsäkring* ska försäkringstagaren också

- e) utan oskäligt dröjsmål rätta uppgifterna, om försäkringstagaren inser att If tidigare har fått oriktiga eller ofullständiga uppgifter om förhållanden av uppenbar betydelse för riskbedömningen. Detta gäller även uppgifter som If fått av annan än försäkringstagaren.

Vid *personförsäkring* är försäkringstagaren och försäkrade skyldiga att under avtalstiden medverka till att If får upplysningar om ekonomiska förhållanden som efterfrågats av If.

1.2.3 Upplysningar avseende försäkrades förhållanden

Försäkringstagarens upplyningsplikt omfattar även samtliga försäkrades förhållanden.

Vid *personförsäkring* är den försäkrade skyldig att lämna upplysningar i samma uträkning som försäkringstagaren om försäkringen har tecknats med den försäkrades kännedom eller på dennes uppdrag.

1.2.4 Konsekvenser om upplyningsplikten inte fullgörs

1.2.4.1 Svikligt förfarande eller förfarande i strid mot tro och heder

Om försäkringstagaren vid fullgörande av sin upplyningsplikt förfar svikligt eller i strid mot tro och heder är försäkringsavtalet ogiltigt och If fritt från ansvar för skadehändelse. If äger rätt till den betalade premien fram till dess ogiltigheten upptäcktes.

1.2.4.2 Uppsåtligt eller oaktsamt eftersättande av upplyningsplikten

Om försäkringstagaren på annat sätt uppsåtligt eller av oaktsamhet har eftersatt sin upplyningsplikt är If fritt från ansvar om If inte skulle ha meddelat försäkring om upplyningsplikten hade fullgjorts. Om If skulle ha meddelat försäkring mot högre premie eller i övrigt på andra villkor, är Ifs ansvar begränsat till vad som svarar mot betalad premie eller de villkor som egentligen skulle ha gällt. Har If inte tagit återförsäkring som annars skulle ha tecknats ska ansvaret anpassas efter detta.

Ansvarsbegränsningen gäller även i förhållande till annan försäkrad än den som eftersatt sin upplyningsplikt. Detta gäller inte borgenärer med förmånsrätt i fast egendom eller tomträtt.

För *trafikförsäkring* gäller att If enbart har rätt till resterande premie om oriktiga eller ofullständiga uppgifter har medfört för låg premie.

Vid *konsumentförsäkring* tillämpar If försäkringsavtalslagen 4 kap. 2 §.

1.2.4.3 När det inte blir konsekvenser

Konsekvenserna enligt ovan inträder inte om If, när upplysningsplikten eftersattes, insåg eller borde ha insett att lämnade uppgifter var oriktiga eller ofullständiga. Detsamma gäller om de förhållanden som upplysningarna avsåg saknade betydelse eller senare har upphört att ha betydelse.

1.2.5 Prissättning vid försäkringsförmedlarfullmakt

Vid försäkringsavtal med försäkringsförmedlarfullmakt utför försäkringsförmedlaren vissa tjänster för försäkringstagarens räkning. Ersättning för detta arbete avtalas mellan försäkringstagaren och försäkringsförmedlaren. Detta påverkar också priset på försäkringen.

Om försäkringsförmedlarfullmakten återkallas eller upphör att gälla under försäkringsåret kommer försäkringsförmedlarens tjänster istället att utföras av Ifs egen personal. För denna hantering har If rätt till priskompensation.

1.2.6 Premiebetalning

Den första premien ska betalas senast på avtalstidens första dag eller på annan senare dag som anges på fakturan. Premien behöver dock inte betalas tidigare än 14 dagar efter det att If sänder faktura till försäkringstagaren. Betalas premien inte inom denna tid är försäkringstagaren i dröjsmål.

Premie för en senare premieperiod behöver inte betalas tidigare än en månad från den dag If sänder ett krav på premien till försäkringstagaren.

Om försäkringstagaren inte betalar hela premiefakturan avkortas avtalsperioden till att svara mot förhållandet mellan betald premie och den premie som skulle ha betalats. Samma regel tillämpas om försäkringstagaren under avtalstiden utvidgar försäkringen men inte betalar tilläggspremien. Vid den förkortade avtalsperiodens slut kommer försäkringsavtalet från denna tidpunkt att förnyas under ett år om inget annat avtalas.

Betalas premien efter förfallodagen har If rätt att erhålla dröjsmålsränta enligt räntelagen samt ersättning för kostnader enligt lag på grund av dröjsmålet.

Försäkringstagaren anses ha betalat premien när han lämnat ett betalningsuppdrag avseende premien till en bank eller någon annan liknande betalningsförmedlare.

1.3 Riskökning

1.3.1 Upplysningsplikt vid riskökning

Företagsförsäkring och konsumentförsäkring

Försäkringstagaren ska utan oskäligt dröjsmål anmäla till If om risken för försäkringsfall ökat genom ändring

- av ett förhållande som anges i försäkringsavtalet och beträffande *konsumentförsäkring* som är av väsentlig betydelse för risken.
- av ett sådant förhållande som försäkringstagaren uppgett för If i samband med avtalslutet.

För *konsumentförsäkring* gäller endast punkten a).

Personförsäkring

Försäkringstagaren ska utan oskäligt uppehåll anmäla till If om försäkringstagaren eller försäkrad inom den försäkrade omfattningen ändrar levnadsförhållanden såsom, yrkesverksamhet, bostadsort eller liknande.

1.3.2 Konsekvenser om upplysningsplikten inte fullgörs

Har risken för försäkringsfall ökat och försäkringstagaren inte fullgjort sin upplysningsplikt vid riskökning är If helt eller delvis fritt från ansvar enligt vad som sägs i försäkringsavtalslagen.

Ansvarsbegränsningen i föregående stycke gäller även i förhållande till annan försäkrad än den som inte fullgjort sin upplysningsplikt vid riskökning. Detta gäller inte borgenärer med förmånsrätt i fast egendom eller tomträtt.

Vid *personförsäkring* påverkas inte Ifs ansvar av att den försäkrades hälsotillstånd försämras.

1.4 Utvidgningar eller inskränkningar under avtalstiden

1.4.1 Försäkringstagarens ändringsrätt

Om försäkringstagaren under avtalstiden vill

- att försäkringen ska utvidgas gäller i tillämpliga delar vad som sägs om nyteckning i kapitel 1.2.
- begränsa försäkringens omfattning gäller i tillämpliga delar vad som sägs om avslut av försäkringsavtalet i kapitel 1.6.

1.4.2 Premiereglering efter avtalstidens slut

För vissa delar av försäkringen, vilka är markerade i försäkringsbrevet, betalar försäkringstagaren en preliminär premie för avtalstiden som baserar sig på budgeterade eller föregående års värden. Ändring av dessa värden behöver inte anmälas till If under avtalstiden. Efter anmodan ska försäkringstagaren lämna uppgift om verkliga värden för avtalstiden. Den definitiva premien fastställs därefter på grundval av detta.

I det fall försäkringstagaren inte lämnar begärda uppgifter inom angiven tid, har If rätt att fastställa premien till vad som kan anses skäligt.

1.5 Förnyelse av försäkringsavtalet

1.5.1 Ändring i försäkringen i samband med förnyelse

Reglerna om försäkringstagarens upplysningsplikt och upplysningar gällande försäkrads förhållanden i samband med nyteckning gäller även vid förnyelse.

Vill If ändra försäkringen i samband med en förnyelse, ska If skriftligen ange ändringen senast samtidigt med kravet på premie för den förnyade försäkringen. Den förnyade försäkringen gäller då för den tid och på de villkor som If har angett.

Ändring av *personförsäkring* regleras, förutom av bestämmelsen ovan, av försäkringsavtalslagen 11 kap. och förbehåll i produktvillkor.

1.5.2 Avtals- och ansvarstid

Har inte en giltig uppsägning skett förnyas försäkringen med en avtalstid om ett år, på de villkor i övrigt som har gällt innan förnyelsen. Detta gäller dock inte om annat har avtalats eller framgår av omständigheterna. Vid *företagsförsäkring* har If rätt att inte förnya försäkringen om försäkringstagaren är i dröjsmål med premiebetalningen från föregående avtalstid.

Avtalstiden för en förnyad försäkring börjar när den föregående upphör.

Tiden när If är ansvarigt för försäkringsfall (ansvarstid) anges i respektive produktvillkor.

If kan i försäkringsbrevet förbehålla sig rätten att ansvarighetstiden inträder först när premien kommit If tillhanda (kontantklausul).

1.5.3 Premiesättning vid försäkringsförmedlarfullmakt

Samma gäller som vid nyteckning, se 1.2.5.

1.5.4 Premiebetaling

Förnyelsepremien ska betalas senast på den nya avtalstidens första dag eller på annan senare dag som anges på fakturan. Premien behöver dock inte betalas tidigare än en månad efter det att If sânt premiefaktura till försäkringstagaren. Betalas premien inte inom denna tid är försäkringstagaren i dröjsmål.

Premie för en senare premieperiod behöver inte betalas tidigare än en månad från den dag If sände ett krav på premien till försäkringstagaren.

Om försäkringstagaren inte betalar hela premiefakturan avkortas avtalsperioden till att svara mot förhållandet mellan betald premie och den premie som skulle ha betalats. Samma regel tillämpas om försäkringstagaren under avtalstiden utvidgar försäkringen men inte betalar tilläggspremien. Vid den förkortade avtalsperiodens slut kommer försäkringsavtalet från denna tidpunkt att förnyas under ett år om inget annat avtalas.

Betalas premien efter förfallodagen har If rätt att erhålla dröjsmålsränta enligt räntelagen samt ersättning för kostnader enligt lag på grund av dröjsmålet.

Försäkringstagaren anses ha betalat premien när han lämnat ett betalningsuppdrag avseende premien till en bank eller någon annan liknande betalningsförmedlare.

1.5.5 Återupplivning samt premiebetaling som begäran om ny försäkring

Om det inte är *personförsäkring* och försäkringstagaren betalar en premie inom tre månader efter det att försäkringen har upphört på grund av uppsägning till följd av obetald premie, ska detta anses som en begäran om en ny försäkring på samma villkor från och med dagen efter den då premien betalades. Vill If inte meddela försäkring enligt försäkringstagarens begäran, ska en underrättelse om detta sändas till försäkringstagaren inom 14 dagar från den dag då premien betalades. Annars anses en ny försäkring ha tecknats i enlighet med försäkringstagarens begäran.

Om det är *personförsäkring* och försäkringstagaren betalar en premie inom tre månader efter det att försäkringen har upphört på grund av uppsägning till följd av obetald premie, återupplivas försäkringen på oförändrade villkor. Ansvarstiden börjar då dagen efter det att premien betalas.

1.6 Avslut av försäkringsavtal

1.6.1 Uppsägning till avtalstidens utgång

1.6.1.1 Försäkringstagarens uppsägning

Om försäkringstagaren inte vill förnya försäkringen ska If meddelas detta senast en månad före avtalstidens slut. Om det är *konsumentförsäkring* eller *personförsäkring* får försäkringstagaren när som helst säga upp försäkringen att upphöra vid avtalstidens utgång.

Om det är *företagsförsäkring* och If i samband med förnyelse vill ändra i försäkringen har försäkringstagaren rätt att senast 14 dagar efter det att meddelandet om ändringen sänts säga upp försäkringsavtalet. Försäkringsavtalet upphör då att gälla vid avtalstidens utgång eller, om försäkringsavtalet förnyats, med omedelbar verkan.

1.6.1.2 Ifs uppsägning

Om If inte vill förnya försäkringen gäller följande.

a) Om det är *företagsförsäkring* får If säga upp försäkringen att upphöra vid avtalstidens utgång. Uppsägningen ska göras skriftligen och sändas till försäkringstagaren senast en månad innan avtalstiden går ut.

b) Om det är *konsumentförsäkring* eller *personförsäkring* får If säga upp försäkringen att upphöra vid avtalstidens utgång. Uppsägningen ska göras

skriftligen och sändas till försäkringstagaren senast en månad innan avtalstiden går ut. Den ska för att få verkan innehålla en förfrågan om försäkringstagaren vill ha försäkringen förnyad. Begär försäkringstagaren att försäkringen förnyas, gäller uppsägningen bara om det finns särskilda skäl att vägra försäkring med hänsyn till sådana omständigheter som anges i försäkringsavtalslagen 3 kap. 1 § (*konsumentförsäkring*) respektive försäkringsavtalslagen 11 kap. 1 § (*personförsäkring*).

1.6.2 Förtida uppsägning

1.6.2.1 Försäkringstagarens uppsägning

Försäkringstagaren får säga upp försäkringen att upphöra före avtalstidens utgång, om

- If väsentligt åsidosätter sina skyldigheter enligt försäkringsavtalslagen eller enligt försäkringsavtalet,
- försäkringsbehovet faller bort, dock inte genom att försäkringstagaren tecknat eller avser att teckna försäkring i annat försäkringsbolag, eller det inträffar någon annan liknande omständighet,
- If har ändrat försäkringsavtalet under avtalstiden,

samt om det är *konsumentförsäkring* även om

- försäkringen har förnyats och försäkringstagaren ännu inte har betalat premie för den nya premieperioden,
- försäkringstagaren efter förnyelse tecknar en motsvarande försäkring hos ett annat försäkringsbolag utan att betala premie för den förnyade försäkringen, anses denna uppsagd med omedelbar verkan eller
- det i annat fall föreligger en ny omständighet av väsentlig betydelse för försäkringsförhållandet.

Om inte annat anges, får uppsägningen verkan dagen efter den dag då If mottog uppsägningen. Försäkringen kan också sägas upp med verkan från och med en viss dag i framtiden.

Om det är *personförsäkring* får försäkringstagaren när som helst säga upp försäkringen att upphöra omedelbart.

Försäkringstagaren får säga upp försäkringen i förtid också i några andra situationer som anges i försäkringsavtalslagen (t ex konkurs och likvidation).

1.6.2.2 Ifs uppsägning

If får säga upp försäkringen att upphöra 14 dagar efter den dag uppsägningen sändes

- vid dröjsmål med premiebetalning som inte är av ringa betydelse
- om försäkringstagaren eller den försäkrade grovt har åsidosatt sina förpliktelser mot If eller om det annars finns synnerliga skäl,

samt om det är *företagsförsäkring* dessutom

- om försäkringstagaren eller den försäkrade har väsentligt åsidosatt sina förpliktelser mot If, eller
- om ett i villkoren angivet förhållande av väsentlig betydelse för risken har ändrats på ett sätt som If inte kan antas ha tagit i beräkning.

Uppsägningen ska ske utan oskäligt dröjsmål från det att If fick kännedom om det förhållande som den grundas på. Annars förlorar If rätten att säga upp försäkringen på grund av förhållandet, om inte försäkringstagaren eller den försäkrade har förfarit svikligt eller i strid mot tro och heder.

Om det är *konsumentförsäkring* eller *personförsäkring* får inte If åberopa dröjsmål vid vissa hinder för premiebetalning enligt försäkringsavtalslagen 5 kap. 2 § respektive försäkringsavtalslagen 13 kap. 2 §.

Om det är *personförsäkring* har If inte rätt att säga upp försäkringen på grund av att den försäkrades hälsotillstånd försämrats.

Om det är *personförsäkring* förbehåller sig If rätt till uppsägning i enlighet med vad som sägs i respektive produktvillkor, om förbehållet behövs på grund av försäkringens art eller någon annan särskild omständighet. En uppsägning eller ett meddelande om ändring med stöd av förbehållet får verkan en månad efter det att If sände uppsägningen eller meddelandet.

Om If under avtalstiden får kännedom om att upplysningsplikten vid tecknandet av *personförsäkring* har åsidosatts, får If säga upp försäkringen för upphörande eller ändring. Uppsägningen ska göras skriftligen och med tre månaders uppsägningstid, räknat från det att If sände den. Skulle If, om upplysningsplikten hade fullgjorts, ha meddelat försäkring mot högre premie eller i övrigt på andra villkor än som avtalats, har försäkringstagaren rätt till fortsatt försäkring med det försäkringsbelopp som svarar mot den premie och de villkor i övrigt som avtalats. Begäran om fortsatt försäkring ska framställas före uppsägningstidens utgång. I uppsägningen ska anges under vilka förutsättningar en försäkringstagare har rätt till fortsatt försäkring, annars får uppsägningen ingen verkan.

Samtliga försäkringsavtal förutom personförsäkringsavtal som gäller mellan If och försäkringstagaren och denne närstående juridiska personer får, vid svek eller förfarande i strid mot tro och heder, sägas upp av If med 14 dagars varsel. Med närstående avses sådana juridiska personer i vilka försäkringstagaren har betydande beslutande- eller äganderätt.

1.6.3 Premie när försäkringsavtalet upphör

Upphör försäkringen i förtid, har If rätt till den premie som skulle ha betalats om avtal hade slutits för den tid under vilken If har varit ansvarigt. Har högre premie betalats, ska If betala tillbaka det överskjutande beloppet. If återbetalar inte automatiskt belopp som understiger 60 kronor, såvida försäkringstagaren inte begär detta.

Är försäkringsavtalet ogiltigt får If ändå behålla betald premie för förfluten tid.

2 Vid skada

2.1 Framkallande av försäkringsfall

Om den försäkrade framkallat ett försäkringsfall

- uppsåtligen betalas ingen ersättning.
- genom grov vårdslöshet eller genom att den försäkrade måste antas ha handlat eller underlåtit att handla i vetskap om att detta innebar en betydande risk för att skadan skulle inträffa och det är
 - företagsförsäkring* betalas ingen ersättning.
 - konsument- eller personförsäkring*, kan ersättningen utebli eller minskas med ett särskilt avdrag efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna. Faktorer som kan ha särskild betydelse vid bedömning är om du i samband med försäkringsfallet använder alkohol, annat berusningsmedel eller läkemedel på sådant sätt att det påverkar ditt handlande.
- genom vårdslöshet som inte är grov kan detta medföra nedsättning i den mån det särskilt anges i ett produktvillkor.

Om den försäkrade förvärrat följderna av en skada gäller vad som sägs i föregående stycke i den utsträckning förhållandet har påverkat skadan.

För sjukförsäkrings- och olycksfallsskada som drabbar underårig samt för självmord vid livförsäkring finns särskilda regler i försäkringsavtalslagen 12 kap. 8 § och 9 §.

För nedsättning av trafikskadeersättning gäller trafikskadelagen.

2.2 Förhindra eller minska skadan

2.2.1 Räddningsplikt

När ett försäkringsfall inträffar eller kan befaras vara omedelbart förestående, dvs även när händelse som kan förväntas föranleda skadeståndskrav inträffar, ska den försäkrade efter förmåga vidta åtgärder för att hindra eller minska skadan.

Anmärkning:

För *egendomsförsäkring* och *avbrottsförsäkring vid egendomsskada* innebär ovanstående till exempel att den försäkrade

- snarast möjligt ska omhänderta och skydda skadad och oskadad egendom
- utan uppskov ska vidta lämpliga åtgärder, även av provisorisk art, för att återuppta eller upprätthålla den försäkrade verksamhetens drift
- ska söka bereda sådana arbetstagare, som genom skadan blivit arbetslösa, annan produktiv sysselsättning än den ordinarie arbetsuppgiften.

Den försäkrade ska snarast möjligt underrätta If och är skyldig att följa de föreskrifter som If kan lämna med anledning av skadehändelsen.

2.2.2 Bevara lfs regressrätt

Om någon som inte är part i försäkringsavtalet är ersättningskyldig ska den försäkrade också vidta åtgärder för att bevara den rätt If kan ha mot denne.

2.2.3 Medgivande av ansvar

Den försäkrade får inte utan lfs godkännande betala krav eller medge ansvar som kan föranleda anspråk mot If.

2.2.4 Vid olycksfall eller sjukdom

Om den försäkrade råkar ut för ett olycksfall eller drabbas av sjukdom ska den försäkrade

- snarast anlita läkare
- följa läkares föreskrifter
- följa lfs anvisningar,

2.2.5 Räddningskostnad

If ersätter skäliga kostnader för åtgärd för att hindra eller minska skada som omfattas eller skulle ha omfattats av försäkringen, under förutsättning att If föreskrivit åtgärden eller den med hänsyn till omständigheterna är försvarlig. Ersättning lämnas dock inte om den försäkrade har rätt till ersättning från annan enligt lag, författning, avtal, garanti eller liknande åtagande.

För *företagsförsäkring* som är *egendomsförsäkring* och *ansvarsförsäkring* gäller dock att den sammanlagda ersättningen för skada och räddningskostnad begränsas till försäkringsbeloppet. För *egendomsförsäkring* utan försäkringsbelopp är högsta ersättning för räddningskostnad 20 % av skadebeloppet, dock högst 1 000 000 kronor.

Ersättning betalas inte för att avvärja befarad skada på grund av säkerhetsbrist eller defekt hos *produkt* som den försäkrade levererat.

För *avbrottsförsäkring vid egendomsskada* gäller istället följande.

Ersättning betalas för skäliga kostnader som den försäkrade haft för att fullgöra sin räddningsplikt, dock högst med det belopp varmed förlusten av det försäkringsmässiga täckningsbidraget minskat. Medför sådan kostnad nytta även under karenstid eller efter *ersättningstiden* slut, betalas högst det belopp som kan anses falla på *ersättningstiden* med undantag av karenstiden.

2.2.6 Konsekvenser vid åsidosättande av 2.2.1-2.2.3

Har den försäkrade uppsåtligt åsidosatt sina skyldigheter enligt 2.2.1-2.2.3 och detta medfört skada för If, kan ersättningen sättas ned såvitt angår denne efter vad som är skäligt med hänsyn till dennes förhållanden och omständigheterna i övrigt. Detsamma gäller om den försäkrade har åsidosatt sina skyldigheter enligt 2.2.1-2.2.3 med vetskap om att det innebar en betydande risk för att skadan skulle inträffa eller annars genom grov vårdslöshet. Redan utbetald försäkringsersättning ska återbetalas till If i samma utsträckning som nedsättning skulle ha skett.

Om det är *företagsförsäkring* gäller första stycket även om den försäkrade handlat med försummelse som inte är ringa.

I vissa produktvillkor kan närmare anvisningar finnas för när och med vilka belopp nedsättning ska ske.

För nedsättning av trafikskadeersättning gäller trafikskadelagen.

2.3 Skadeanmälan och begäran om försäkringsersättning

2.3.1 Skyldigheten att dokumentera skada och medverka i skadereglering

Det åligger den försäkrade att dokumentera skadan i syfte att fastställa dess orsak och omfattning.

Den försäkrade ska på begäran av If lämna upplysningar och tillhandahålla verifikationer, bevis, läkarintyg, dödsfallsintyg, originalkvitton, och andra handlingar som If behöver för att reglera skadan.

Skadad egendom ska sparas och om If så begär överlämnas till If.

Den försäkrade är skyldig att följa Ifs anvisningar om val av reparatör eller metod för reparation eller sanering.

Vid *ansvarsförsäkring* är den försäkrade skyldig att utan ersättning utföra de utredningar, analyser och undersökningar som är av betydelse för att bedöma skadefallet och den försäkrades ansvarighet och som kan genomföras inom den försäkrades verksamhet. I händelse av rättegång ska den försäkrade tillse att i erforderlig utsträckning vittnes- och sakkunigbevisning kan föras med hjälp av hos honom anställd personal.

Den som begär försäkringsersättning är skyldig att medverka till besiktning som If vill utföra i anledning av inträffad skada.

Dokumentations- och medverkansskyldigheten gäller även i den utsträckning det behövs för Ifs regress.

Den försäkrades dokumentation av skadan och medverkan i skaderegleringen ska ske utan ersättning.

If betalar inte heller ersättning för den försäkrades kostnader för utomstående experter såsom ekonomer, jurister eller tekniker, om inget annat avtalats.

2.3.2 Skadeanmälan

Skadehändelse som

- har inträffat
 - den försäkrade inser eller borde inse kommer att inträffa eller
 - den försäkrade befarar eller borde befara kommer att inträffa
- ska anmälas till If utan dröjsmål.

2.3.3 Begäran om försäkringsersättning eller annat försäkringsskydd

Den som begär försäkringsersättning eller annat försäkringsskydd ska

- a) visa att försäkringsfall föreligger
- b) lämna specificerat krav på ersättning enligt Ifs anvisningar
- c) om annan försäkring gäller för samma skada, upplysa If om detta
- d) göra polisanmälan på den ort där skadan inträffat samt sända anmälan till If vid
 - stöld eller annat tillgrepp,
 - inbrott,
 - rån, hot eller överfall,
 - förmögenhetsbrott eller
 - i tillämpliga fall, misstanke om eller försök till sådana brott.

Anspråk på försäkringsersättning eller annat försäkringsskydd ska anmälas till If senast ett år från tidpunkten när det förhållande som enligt försäkringsavtalet berättigar till försäkringsskydd inträdde. Det som anges i detta stycke påverkar inte en skadelidandes rätt att rikta direktkrav mot If enligt 9 kap. 7 § första stycket 1 försäkringsavtalslagen (2005:104).

För *marin försäkring* gäller istället för det som anges i andra stycket att den som vill göra anspråk på försäkringsersättning utan oskäligt uppehåll skriftligen ska framställa sitt anspråk till If.

För *motorförsäkring* och *konsumentförsäkring* gäller endast preskriptionsreglerna i 2.8.

2.3.4 Konsekvenser om skadeanmälan och begäran om ersättning är fel

Om den försäkrade har försummat att följa bestämmelserna om val av reparatör eller metod för reparation eller sanering, dokumentation, medverkan, besiktning, skadeanmälan eller hur ersättningsanspråk ska framställas till If gäller följande.

Om försummelsen har medfört skada för If, kan den ersättning som annars skulle ha betalats sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna. Vid *ansvarsförsäkring* gäller dessutom att, om If har utbetalt ersättning till den skadelidande, If har rätt att från den försäkrade återkräva en skälig del av vad If utbetalt.

Nedsättning sker inte om försummelsen har varit ringa.

För nedsättning av trafikskadeersättning gäller trafikskadelagen.

Om den försäkrade försummat att följa bestämmelsen om när ersättningsanspråk ska anmälas till If är If fritt från ansvar.

Om den försäkrade beträffande *marin försäkring* försummat att följa bestämmelsen om när en skadeanmälan ska göras till If har If ingen skyldighet att ersätta skadan.

För *marin försäkring* gäller dessutom att om den försäkrade försummat att följa bestämmelsen om när ersättningsanspråk ska framställas till If och försummelsen har medfört skada för If, kan rätten till försäkringsersättning helt eller delvis reduceras. Om den försäkrade dröjer med att framställa anspråket kan det också preskriberas och rätten till ersättning gå förlorad. Om preskription se 2.8 Preskription

2.3.5 Oriktiga uppgifter i samband med skada

Om den försäkrade eller någon annan som begär ersättning av If efter ett försäkringsfall uppsåtligt eller av grov vårdslöshet oriktigt har uppgett, förtigit eller dolt något av betydelse för bedömningen av rätten till ersättning från försäkringen, kan den ersättning som annars skulle ha betalats till honom sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

2.4 Ifs hantering av skada

När If har mottagit skadeanmälan ska If vidta de åtgärder som behövs för att skadan utan oskäligt dröjsmål ska kunna regleras.

2.4.1 Skaderegistrering

If har rätt att registrera skador i försäkringsbranschens gemensamma skadeanmälningsregister (GSR). Registret används endast i samband med skadereglering. Personuppgiftsansvarig för det gemensamma skadeanmälningsregistret är Skadeanmälningsregistret AB.

2.4.2 Regressrätt

I samma utsträckning som If har betalat ersättning för skada, övertar If den försäkrades rätt att kräva ersättning av den som är ansvarig för skadan eller enligt åtagande svarar för skadan.

Vid regress avseende trafikskadeersättning gäller trafikskadelagen.

Om Ifs skadeersättning avser försäkringstagarens ersättningsskyldighet gentemot annan försäkrad eller hans åtagande att teckna försäkring anses den skada som If betalat uppkommen enbart hos försäkringstagaren.

För *personförsäkring* gäller bestämmelserna i försäkringsavtalslagen 16 kap. 10 §, istället för vad som anges ovan.

Ifs rätt att framställa regress innebär inte en skyldighet för If att framställa sådant krav.

2.4.3 Reglering av skada mellan försäkringsbolag

Krav från ansvarsförsäkringsgivare i enlighet med den mellan försäkringsbolagen träffade regressöverenskommelsen regleras av If utan att skadeanmälan från den försäkrade krävs.

2.4.4 Dubbelförsäkring

Om det är *företagsförsäkring* och samma intresse har försäkrats mot samma risk hos flera försäkringsgivare, är varje försäkringsgivare ansvarig mot den försäkrade som om den försäkringsgivaren ensam hade meddelat försäkring. Den försäkrade har dock inte rätt till högre ersättning från försäkringsgivarna än som sammanlagt svarar mot skadan. Överstiger summan av ersättningarna skadan, fördelas ansvarigheten mellan försäkringsgivarna efter förhållandet mellan ersättningsbeloppen.

Är det som omfattas av denna försäkring även försäkrat genom annan försäkring och det finns förbehåll i den om dubbelförsäkring, gäller samma förbehåll för denna försäkring. Ansvarigheten fördelas då mellan försäkringarna på sätt som anges i tillämplig försäkringsavtalslag.

För vissa fall av dubbelförsäkring tillämpas fördelning i enlighet med en mellan försäkringsbolagen träffad dubbelförsäkringsöverenskommelse (DÖ).

2.5 Mervärdesskatt (Moms)

If betalar inte moms när

- försäkringstagaren,
 - den försäkrade,
 - den skadelidande eller
 - ägaren eller uthyraren av den försäkrade egendomen
- är redovisningsskyldig för sådan skatt.

Försäkringstagaren och den försäkrade ska på begäran utnyttja sin avlyftningsrätt och till If betala moms som If betalt till skadelidande.

2.6 Självrisk och karens

2.6.1 Självrisk

Från ersättningen görs vid varje skada avdrag med den självrisk som framgår av försäkringsbrevet. I vissa fall kan självrisken vara högre eller lägre än vad som anges där och extra självrisk kan tillkomma, detta framgår i så fall av villkorsavsnittet för försäkringsformen.

Om ersättning i en skada ska betalas genom flera av försäkringstagarens företagsförsäkringar hos If avgår endast en självrisk – den högsta – från det sammanlagda skadebeloppet.

2.6.2 Procentuell självrisk

Procentuella självrisker är antingen i procent av basbeloppet eller i procent av skadekostnaden. I det senare fallet beräknas självrisken på den del av skadekostnaden som överstiger grundsjälvrisken. Självrisken i procent av basbeloppet avrundas nedåt till jämnt hundratal kronor.

2.6.3 Karens

Under karenstid lämnas ingen ersättning. Karenstiden räknas från och med första arbetsdagen utom för avbrottsförsäkring vid uthyrning av bostäder eller lokaler då den räknas från dagen efter skadan.

2.7 Försäkringsersättning

2.7.1 Tidpunkt för betalning av ersättning

If ska betala ersättning senast en månad efter det att den ersättningsberättigade gjort vad som åligger denne.

Har den som begär ersättning uppenbarligen rätt till åtminstone ett visst belopp ska detta genast betalas ut i avräkning på den slutgiltiga ersättningen.

När det gäller egendom som repareras eller återanskaffas ska If betala ersättning senast en månad efter det att den ersättningsberättigade visat att egendomen reparerats eller återanskaffats.

Om polisutredning eller värdering av värderingsman avvaktas eller om myndighet meddelar beslut eller annan liknande händelse inträffar som påverkar Ifs möjlighet att betala ersättning, betalar If ersättning senast en månad efter det att hindret har upphört.

Livränta betalas successivt.

2.7.2 Ränta på försäkringsersättning vid dröjsmål

Betalas ersättning senare än vad som sagts i 2.7.1 betalas dröjsmålsränta enligt 6 § räntelagen.

Under tid som hinder för utbetalning föreligger i form av polisutredning, värdering av värderingsman, myndighetsbeslut eller annan liknande händelse betalas ränta enligt riksbankens referensränta.

Vid *förmögenhetsbrottskada* betalas dock ränta först efter det att polisutredningen har avslutats.

Vid *företagsförsäkring* betalas inte ränteersättning om den understiger 500 kronor.

2.7.3 Force majeure

If är inte ansvarigt för förlust som kan uppstå om skadeutredning, utbetalning av ersättning eller återställande av skadad egendom fördröjs på grund av

- krig, krigsliknande händelse, inbördeskrig, revolution, uppror eller upplopp
- arbetsmarknadskonflikt, även om If vidtagit eller är föremål för konfliktåtgärder
- konfiskation eller nationalisering
- rekvisition, destruktion av eller skada på egendom genom order från regering eller myndighet.

2.7.4 Ifs kvittningsrätt

If har rätt, men inte skyldighet, att kvitta varje förfallet belopp som If har att fordra från den försäkrade mot varje fordran som denne har mot If.

Vid personskadeersättning kan Ifs kvittningsrätt vara begränsad genom lag.

2.8 Preskription

Den som vill göra anspråk på försäkringsersättning eller annat försäkringsskydd förlorar sin rätt om han inte väcker talan mot If inom tio år från tidpunkten när det förhållande som enligt försäkringsavtalet berättigar till sådant skydd inträdde.

Om det är *företagsförsäkring* kan If, för att påskynda att slutlig uppgörelse träffas, skriftligen förelägga den försäkrade att väcka talan mot If inom ett år från den dag den försäkrade fick del av föreläggandet. Det som anges i detta stycke påverkar inte en skadelidandes rätt att rikta direktkrav mot If enligt 9 kap. 7 § första stycket 1 försäkringsavtalslagen (2005:104).

Har den försäkrade framställt ersättningsanspråk till If i tid, har han alltid sex månader på sig att väcka talan sedan If lämnat slutligt besked i ersättningsfrågan.

För *marin försäkring* gäller istället för det som anges i den första meningen i denna villkorspunkt att den som vill göra anspråk på försäkringsersättning eller premieåterbäring förlorar sin rätt gentemot If om han inte åberopar fordringen mot If i skiljeförfarande hos *dispaschör* inom tre år från det att han fick kännedom om att anspråket kunde göras gällande och i vart fall inom tio år från det att anspråket tidigast hade kunnat göras gällande. I de fall det i denna villkorspunkt står att talan ska väckas mot If gäller för *marin försäkring* i stället att fordringen ska åberopas mot If i skiljeförfarande hos *dispaschör*.

2.9 Värdering

2.9.1 Tid och plats för värdering

Värdering ska göras med utgångspunkt från prisläget i Sverige vid skadetillfället.

2.9.2 Ärrersättning

Maximal ersättning för ärr lämnas enligt en av If fastställd tabell i förhållande till försäkringsbeloppet för Medicinsk invaliditet.

2.10 Undantag

Utöver nedan undantag kan det finnas ytterligare undantag i respektive produktvillkor.

2.10.1 Begränsning och undantag på grund av sanktioner/exportkontroll

Ingen (åter)försäkringsgivare ska vara skyldig att tillhandahålla skydd eller betala någon ersättning eller tillhandahålla någon förmån enligt detta avtal i den utsträckning tillhandahållandet av ett sådant skydd, förmån eller betalning av sådan ersättning skulle exponera (åter)försäkringsgivaren för överträdelse, verkställighetsåtgärd eller andra negativa åtgärder under en sanktion, förbud eller begränsning enligt FN:s resolutioner, handels- eller ekonomiska sanktioner eller exportkontroller, lagar eller förordningar i Europeiska Unionen, Storbritannien eller USA (inklusive de som är tillämpliga på varor, programvara eller teknik som (åter)försäkras enligt detta avtal).

2.10.2 Virus, undantag vid epidemi eller pandemi

Detta undantag tillämpas på:

- *Ansvarsförsäkring* (verksamhetsansvar, produktansvar, professionsansvar, VD-/styrelseansvar m.fl.)
- Miljökostnadsförsäkring
- Patientförsäkring
- Behandlingskadeförsäkring
- Förmögenhetsbrottsförsäkring
- Databrottsförsäkring
- Transportansvarsförsäkring (transportöransvar, speditöransvar, terminalansvar, skeppsmäklaransvar, fartygsagentansvar).

Försäkringen gäller inte för förlust, skada eller skadeståndskrav orsakade av en pandemi eller epidemi, om WHO (World Health Organisation) eller ett liknande godkänt nationellt eller internationellt organ officiellt har fastställt att det är en pandemi eller epidemi, och som beror på:

- faktiska, påstådda, befarade eller hotande virus, inklusive men inte begränsat till sjukdomar som uppstår till följd av någon typ av virus samt okända virus och alla mutationer eller varianter av virus och/eller
- åtgärder som vidtagits eller som man underlåtit att vidta för att kontrollera, förebygga eller pressa ned spridningen eller som på något sätt bemöter sådana faktiska, påstådda, befarade eller hotande virus.

2.10.3 Undantag beträffande specifika risker relaterade till Ryssland

Försäkringen gäller inte för:

- Transport av varor inom, till, från eller genom den Ryska federationen, Belarus, alla icke-statligt kontrollerade områden i Ukraina eller den Ryska federationens territorialvatten.
- Skador eller ersättningskrav rörande transport av varor inom, till, från eller genom den Ryska federationen, Belarus, alla icke-statligt kontrollerade områden i Ukraina eller den Ryska federationens territorialvatten.
- Egendom, eller skada på egendom, av vad slag det vara må, som direkt eller indirekt har köpts eller importerats efter den 31 december 2022 från den Ryska federationen.

Om det inte uttryckligen avtalats och angetts i försäkringsbrevet gäller försäkringen inte heller för transporter, skador eller ersättningskrav av något slag rörande transport, från eller inom Kazakhstan, Turkmenistan, Kyrguzstan, Uzbekistan, Tajikistan eller Azerbajjan.

2.10.4 Skada till följd av nukleär, kemisk, biologisk, biokemisk eller elektromagnetisk påverkan

Detta undantag tillämpas på:

- *Ansvarsförsäkring* (verksamhetsansvar, produktansvar, professionsansvar, VD-/styrelseansvar m.fl.)
- Miljökostnadsförsäkring
- Patientförsäkring
- Behandlingskadeförsäkring
- Förmögenhetsbrottsförsäkring
- Databrottsförsäkring
- Transportansvarsförsäkring (transportöransvar, speditöransvar, terminalansvar, skeppsmäklaransvar, fartygsagentansvar)
- *Egendomsförsäkring*
- *Avbrottsförsäkring vid egendomsskada*
- *Entreprenadförsäkring*.

Försäkringen gäller inte för skada vars uppkomst eller omfattning direkt eller indirekt har orsakats av eller kan hänföras till

- joniserande strålning eller radioaktiv förorening från kärnbränsle eller kärnavfall från förbränning av kärnbränsle
- radioaktiva, giftiga, explosiva eller andra farliga egenskaper hos en explosiv kärnteknisk anordning eller komponent i en sådan
- något vapen eller annan anordning som använder kärnklyvning och/eller kärnfusion, eller andra liknande reaktioner eller radioaktiv energi eller radioaktivt material
- radioaktiva, giftiga, explosiva eller andra farliga eller kontaminerande egenskaper hos radioaktivt material, såvida det inte är fråga om radioaktiva isotoper, andra än kärnbränsle, och där sådana isotoper tillverkas, transporteras, lagras eller används för kommersiell jordbruks-, medicinska eller vetenskapliga eller andra liknande fredliga ändamål
- kemiska, biologiska, biokemiska eller elektromagnetiska vapen

oavsett om annan orsak eller händelse, före, samtidigt eller efter, har bidragit till skadan.

2.10.5 Krig, uppror, revolution m.m.

Detta undantag tillämpas på:

- *Ansvarsförsäkring* (verksamhetsansvar, produktansvar, professionsansvar, VD-/styrelseansvar m.fl.)
- Återkallelseförsäkring
- Miljökostnadsförsäkring
- Patientförsäkring
- Behandlingskadeförsäkring
- Förmögenhetsbrottsförsäkring
- Databrottsförsäkring
- Transportansvarsförsäkring (transportöransvar, speditöransvar, terminalansvar, skeppsmäklaransvar, fartygsagentansvar)
- *Egendomsförsäkring*
- *Avbrottsförsäkring vid egendomsskada*
- *Entreprenadförsäkring*.

Försäkringen gäller inte för skada vars uppkomst eller omfattning direkt eller indirekt har orsakats av eller kan hänföras till krig eller krigsliknande omständigheter (oavsett om krigsförklaring har skett eller inte), handlingar av utländska fiender, fiendligheter, inbördeskrig, invasion, uppror, statskupp eller revolution eller försök till det, användning av militär styrka eller konfiskering, nationalisering, tvångsinlösen, förstörelse eller skadegörelse av egendom som utförs av statsledning eller andra myndigheter eller på deras order.

Vidare gäller denna försäkring inte för skada vars uppkomst eller omfattning direkt eller indirekt har orsakats av eller kan hänföras till ett cyberangrepp som utförts under ledning av eller under kontroll av en stat.

Vid bedömningen av om en stat bär ansvar för ett cyberangrepp ska de objektiva rimliga bevis som försäkringstagaren och försäkringsgivaren har tillgång till beaktas. Detta kan inkludera att regeringen i den stat där det datorsystem som påverkas av cyberangreppet är fysiskt placerat formellt eller officiellt tillskriver ansvaret till en annan stat, de som agerar på en stats uppdrag eller under en stats kontroll.

Med stat avses en suverän stat.

Med cyberangrepp avses användning av ett datorsystem av, under ledning, på uppdrag eller under kontroll av, en stat för att

- störa, förhindra eller neka åtkomst till eller försämma funktionaliteten hos ett datorsystem och/eller
- kopiera, ta bort, manipulera, förhindra åtkomst till eller förstöra information i ett datorsystem.

Med datorsystem avses varje dator, maskinvara, programvara, kommunikationssystem, elektronisk enhet (inklusive men inte begränsat till smarttelefon, bärbar dator, surfplatta och bärbar enhet), server, molninfrastruktur eller mikrokontroller, inklusive liknande system eller konfigurationer av ovannämnda och inklusive all(a) tillhörande indata, utdata, datalagringsenheter, nätverksutrustning eller system för säkerhetskopiering. Denna definition av datorsystem gäller för denna bestämmelse. Om annan definition av datorsystem finns i försäkringsavtalet gäller den definitionen för försäkringen i övrigt.

2.10.6 Terrorhandling

Detta undantag tillämpas på:

- *Ansvarsförsäkring* (verksamhetsansvar, produktansvar, professionsansvar, VD-/styrelseansvar m.fl.)
- Miljökostnadsförsäkring
- Patientförsäkring
- Behandlingskadeförsäkring
- Förmögenhetsbrottsförsäkring
- Databrottsförsäkring
- Transportansvarsförsäkring (transportöransvar, speditörsansvar, terminalansvar, skeppsmäklaransvar, fartygsagentansvar)
- *Egendomsförsäkring*
- *Avbrottsförsäkring vid egendomsskada*
- *Entreprenadförsäkring*.

Försäkringen gäller med nedan angivna undantag inte för skada vars uppkomst eller omfattning direkt eller indirekt har orsakats av eller kan hänföras till en *terrorhandling*, i denna villkorspunkt kallad *terroriskada*.

För *företagsförsäkring* som är *egendomsförsäkring*, *avbrottsförsäkring vid egendomsskada* eller *entreprenadförsäkring* som inte är *ansvarsförsäkring* gäller försäkringen för inom Danmark, Estland, Lettland, Litauen, Norge och Sverige uppkomna *terroriskador* under förutsättning att övriga för försäkringen gällande villkor är uppfyllda. För *terroriskada* är dock Ifs totala ersättningskyldighet gentemot samtliga försäkringstagare och övriga försäkrade i If som omfattas av denna eller annan *terroriskadeklausul* med motsvarande beloppsbegränsning, gemensamt begränsad till EUR 50 000 000 (kumulskadegränsen). I de fall If har skäl att anta att flera ersättningsanspråk som omfattas av nämnda kumulskadegräns kommer framställas, betalas ersättning för *terroriskada* tidigast 15 månader efter tidpunkten när det förhållande som enligt försäkringsavtalet berättigar till försäkringskydd inträdde. Överstiger värdet av samtliga ersättningsbara *terroriskador* kumulskadegränsen ska ersättningen beräknas i förhållande till den ersättning varje försäkrad hade varit berättigad till om kumulskadegränsen inte hade funnits.

Vid tillämpning av kumulskadegränsen betraktas samtliga *terrorhandlingar* som företagits inom en period om 48 timmar som en och samma *terrorhandling* begången vid tidpunkten för den första *terrorhandlingen*. Vid beräkning av kumulskadegränsen tillämpas de valutakurser som gällde dagen innan *terrorhandlingen* begicks.

Med If avses i denna villkorspunkt gemensamt bolagen If Skadeförsäkring AB (publ) med filialer och If P&C Insurance AS med filialer.

3 Allmän information

3.1 Personuppgifter

If Skadeförsäkring AB hanterar personuppgifter. Mer detaljerad information om detta finns på www.if.se/hantering-av-personuppgifter

3.2 Om vi inte kommer överens

3.2.1 Tvist om försäkringsavtalet

Tvist om tolkning och tillämpning av detta försäkringsavtal ska prövas av svensk domstol med tillämpning av svensk lag.

3.2.2 Tvist om värde på skadad försäkrad egendom

Vid tvist om värdet av skada på försäkrad egendom ska, om If och den försäkrade kommer överens om det, en värderingsman uttala sig om värdet. Värderingsmannen ska vara auktoriserad av svensk handelskammare om inte parterna enats om annat.

Värderingsmannen ska tillämpa villkorens värderingsregler. Parterna får lägga fram egen utredning och lämna egna synpunkter. I sitt utlåtande ska värderingsmannen ange hur denne beräknat skadans värde. Värderingsmannen ska lämna sitt utlåtande inom tre månader sedan denne blivit utsedd.

Av ersättningen till värderingsmannen ska den försäkrade betala 50 % av värderingsmannens ersättning, dock högst 5 000 kronor. Om skadan genom värderingsmannens utlåtande värderas till högre belopp än det som If erbjudit, betalar If hela kostnaden.

Om det är *företagsförsäkring* och skadekostnaden av någon av parterna uppskattas till mer än 500 000 kronor ska tvist om tolkning och tillämpning av skadevärderingsreglerna på begäran av part värderingen hänskjutas till avgörande genom skiljedom enligt Stockholms Handelskammares Skiljedomsinstituts Skiljedomsregler för Försäkringstvister.

3.2.3 Tvist om ombuds kostnadsräkning

If har rätt att påkalla prövning av skälighet av ombuds arvode och kostnader hos

- Ombudskostnadsnämnden,
- Försäkringsförbundets nämnd för rättsskyddsfrågor eller hos
- revisorsorganisation.

3.2.4 Marin försäkring

Tvist som uppstår angående Ifs ersättningskyldighet på grund av detta avtal ska avgöras enligt svensk lag genom dispasch med Dispaschören i Sverige som ensam skiljeman. Parterna har rätt att väcka talan mot dispaschen på samma sätt och inom samma tid som en dispasch enligt lag kan klandras.

Dispaschörens kostnad i skiljeförfarandet ska ersättas av If om inte försäkringstagarens talan är uppenbart ogrundad.

Om dispaschen klandras har part rätt att påfordra att motparten ställer säkerhet för de rättegångskostnader som denne kan komma att åläggas att betala. Sådan begäran skall part göra första gången han för talan mot dispaschen.

3.3 Försäkringsavtalslagen (FAL)

För denna försäkring gäller bestämmelserna i försäkringsavtalslagen (FAL) samt svensk lag i övrigt.

För Sjö- och annan transportförsäkring, som omfattas av FALs särskilda bestämmelser om Sjö- eller annan transportförsäkring som inte är konsumentförsäkring, gäller i första hand bestämmelserna i Allmän Svensk Sjöförsäkringsplan av år 2006.

3.4 Premieskatt, premieavgift och andra liknande kostnader

Avtalad premie innefattar inte skatter, avgifter och liknande kostnader som den försäkrade enligt lag är skyldig att betala med anledning av detta försäkringsavtal.

3.5 När If inte åberopar ansvarsbegränsning

För *personförsäkring* gäller bestämmelserna i försäkringsavtalslagen 12 kap. 8-11 §§, istället för vad som anges nedan.

För Trafikförsäringen gäller villkoren för densamma istället för vad som anges nedan.

När If får kännedom om ett förhållande som vid försäkringsfall kan föranleda begränsning av Ifs ansvar ska If utan oskäligt dröjsmål lämna ett skriftligt meddelande om detta till försäkringstagaren och till den som annars kan göra anspråk på ersättning. Annars förklarar If rätten att åberopa förhållandet mot den som skulle ha fått meddelandet, om inte försäkringstagaren eller den försäkrade har förfarit svikligt eller i strid mot tro och heder.

If åberopar inte ansvarsbegränsning vid brott mot upplysningsplikten, försummelse att anmäla riskökning, framkallande av försäkringsfallet, brott mot säkerhetsföreskrifter och brott mot räddningsplikten till följd av

- ringa oaktsamhet,
- handlande av någon som var allvarligt psykiskt störd eller som var under tolv år, eller
- handlande som avsåg att förebygga skada på person eller egendom i sådant nödläge att handlandet var försvarligt.

If åberopar heller inte ansvarsbegränsning vid brott mot upplysningsplikten och försummelse att meddela riskökning, om If vid tidpunkten för försummelsen insåg eller borde ha insett att lämnade uppgifter var oriktiga eller ofullständiga. Detsamma gäller om de oriktiga eller ofullständiga upplysningarna saknade eller senare har upphört att ha betydelse för avtalets innehåll.

If åberopar heller inte ansvarsbegränsning vid framkallande av försäkringsfall om den försäkrade kan visa att varken företagsledningen eller arbetsledningen haft vetskap om eller borde ha haft vetskap om skaderisken.

3.6 Vilka som likställs med den försäkrade (identifikation)

Om det är *företagsförsäkring*

1. Vid framkallande av försäkringsfall och brott mot räddningsplikten likställs med handlande av den försäkrade, handlande av

- anställda i ledande ställning på företaget eller på platsen, och
- annan som med den försäkrades samtycke har tillsyn över den försäkrade egendomen.

2. Vid brott mot säkerhetsföreskrifter likställs med den försäkrade annan som har haft att tillse att säkerhetsföreskriften följdes.

Om det är *konsumentförsäkring*

Med den försäkrades handlande likställs vid framkallande av försäkringsfallet, brott mot säkerhetsföreskrifter och brott mot räddningsplikten handlande av

- den som med den försäkrades samtycke har tillsyn över den försäkrade egendomen, och
- den försäkrades make, sambo och annan familjemedlem, när den försäkrade egendomen utgör gemensam bostad eller bohag i en sådan bostad.

Detta gäller dock inte om det finns synnerliga skäl mot detta.

Om det är *personförsäkring* är den försäkrade skyldig att lämna upplysningar i samma utsträckning som försäkringstagaren.

FREEDOM OF SERVICE

Följande stycke gäller enbart kunder som har försäkringsskydd utanför Sverige inom EU och EES-området. Detta är ett gränsöverskridande försäkringsskydd i enlighet med tredje skadeförsäkringsdirektivet inom EU. Ett försäkringsbrev utfärdas från Sverige. Fakturering sker till försäkringstagaren av If Skadeförsäkring AB (publ), Sverige.

Med ändring av villkorspunkten Allmänna avtalsvillkor 3.4 "Premieskatt, premieavgift och andra liknande kostnader" gäller att försäkringsskatter och andra obligatoriska avgifter tillkommer utöver angivna försäkringspremier. Försäkringsskatter och andra obligatoriska avgifter tillkommer på fakturan. Allmänna avtalsvillkor, punkt 3.2 "Om vi inte kommer överens" och 3.3 "Försäkringsavtalslagen (FAL)" är tillämpliga enligt detta avtal.

Nationella försäkringsarrangemang

Ersättning betalas inte för skada som ersätts- eller som kan ersättas genom:

- lokal monopolär försäkringsgivare
- statligt upprättat ersättningsystem
- naturskadepool eller liknande försäkringsarrangemang
- försäkringspooler
- obligatorisk försäkring

Premieskatt för länder inom EU/EES faktureras i Sverige och betalas av If via skatteombud i respektive land.

I länder utan lokal försäkring har kunden ingen lokal service eller lokalt anpassade villkor. Skadereglering sker i Sverige.

4 Säkerhetsföreskrifter

4.1 Vad som menas med säkerhetsföreskrift

Med säkerhetsföreskrift avses en föreskrift om vissa bestämda

- handlingsätt eller anordningar som är ägnade att förebygga eller begränsa skada eller
- kvalifikationer hos den försäkrade eller dennes anställda eller andra medhjälpare.

Vilka säkerhetsföreskrifterna är framgår av respektive produktvillkor.

4.2 Konsekvenser när säkerhetsföreskrift inte följts

Om den försäkrade, eller annan som har haft att tillse att föreskriften följdes, vid försäkringsfallet har försummat att följa en säkerhetsföreskrift som framgår av försäkringsvillkoren eller av en författning som villkoren hänvisar till, kan ersättningen från försäkringen sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till förhållandets samband med den inträffade skadan, det uppsåt eller den vårdslöshet som har förekommit och omständigheterna i övrigt.

För *konsumentförsäkring* görs nedsättning endast såvitt angår den försäkrade som inte följt säkerhetsföreskriften.

I vilken utsträckning nedsättning sker framgår av respektive produktvillkor.

1 Vem försäkringen gäller för

De försäkrade är

- försäkringstagaren,
- inteckningshavare i fast egendom eller tomträtt,
- annan ägare av försäkrad egendom enligt 4.1 om försäkringstagaren
 - enligt lag eller skriftligt avtal är skyldig att ersätta skada eller
 - i skriftligt avtal med ägaren åtagit sig att försäkra egendomen,
- försäkringstagarens arbetstagare och kunder för försäkrad egendom enligt 4.1 och
- annan ägare än försäkringstagaren om denne är namngiven i försäkringsbrevet.

1.1 Avbrotts- och extrakostnadsförsäkring

Vid avbrotts- och extrakostnadsförsäkring är de försäkrade

- försäkringstagaren

2 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffar under avtalstiden.

2.1 Avbrotts- och extrakostnadsförsäkring

Avbrottsförsäkring

Ersättningstiden vid avbrott anges i försäkringsbrevet.

Extrakostnadsförsäkring

Försäkringen gäller för extrakostnader under tolv månader från det att skada inträffat om inget annat anges i försäkringsbrevet.

3 Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för ersättningsbar skada som inträffar på nedanstående platser och under transport.

Avbrotts-, hyresförlust- och extrakostnadsförsäkring

Om sådan försäkring tecknats gäller försäkringen dessutom för ersättningsbar avbrotts-, hyresförlust- och extrakostnadsskada till följd av egendomsskada som inträffar på plats i omedelbar närhet till *försäkringsställe* som anges med gatuadress eller fastighetsbeteckning.

3.1 På försäkringsställe

Försäkringen gäller för skada som inträffar på *försäkringsställe*.

För uthyrd och utleasad egendom gäller försäkringen enbart på *försäkringsställen* som anges med gatuadress eller fastighetsbeteckning om inte annat anges i försäkringsbrevet.

Flytande försäkring

Om försäkringen omfattar flera försäkringsställen eller försäkringslokaler inom samma land gäller försäkringen med ett gemensamt försäkringsbelopp, sk flytande försäkring, för maskiner och inventarier samt varor för respektive objektstyp.

Flytande försäkring gäller inte

- från försäkringsställen angivna med gatuadress eller fastighetsbeteckning till försäkringsställen som anges med annan geografisk belägenhet eller
- för maskin-, oljeskade- eller temperaturändringsförsäkring om sådan tecknats.

3.2 På annan plats än försäkringsställe

Försäkringen gäller vid ersättningsbar skada på försäkrade *maskiner* och *inventarier*, *fastighetsinventarier*, *varor*, *kunders egendom* och *lagrad information* upp till sammanlagt 500 000 kronor vid varje egendoms-, avbrotts- och/eller extrakostnadsskada – dock inte i fordon under transport – som inträffar inom Norden på annan plats än *försäkringsställe*.

Värdet av sådan egendom ska ingå i försäkringsbeloppet för respektive egendom. Detta gäller dock inte vid fullvärdesförsäkrade *maskiner* och *inventarier* samt *varor*.

För egendom som förvaras på annan plats än *försäkringsställe* gäller försäkringen på sådan plats som försäkringstagaren disponerat under en sammanhängande tid om högst tolv månader.

Om egendomen förvaras i bostad eller är *fastighetsinventarier* gäller inte tidsgränsen tolv månader.

Vid försäkring av *byggnad* gäller extrakostnadsförsäkringen för fastighetsförvaltningen upp till försäkringsbeloppet även på annan plats än *försäkringsställe*.

Försäkringen gäller inte för egendom som

- försäkringstagaren yrkesmässigt hyr ut eller leasar ut eller
- används, förvaras på eller i anslutning till *arbetsområde* för *entreprenadverksamhet*.

3.3 Under transport

Försäkringen gäller för egendoms-, avbrotts- och extrakostnadsskada som inträffar under transport inom Norden enligt momenten

- *Rån och överfall* och
- Annan skadehändelse, Egendom under transport till eller från *försäkringsställe*.

4 Vad som är försäkrat

4.1 Vad som ingår i försäkringen

Försäkringen gäller för det lagliga intresse som består i att värdet av försäkrad egendom inte minskar eller går förlorat.

4.1.1 Försäkrad egendom

- Egendom som ägs av försäkringstagaren eller av annan än försäkringstagaren som är namngiven i försäkringsbrevet,
- *arbetstagares lösöre* och *kunders egendom*, om egendomen anges i försäkringsbrevet och
- egendom som ägs av annan än försäkringstagaren som är *byggnad, fastighetsinventarier, maskineroch inventarier* samt *varor*, dock under förutsättning att försäkringstagaren
 - enligt lag eller i skriftligt avtal är skyldig att ersätta skada eller
 - i skriftligt avtal med ägaren åtagit sig att försäkra egendomen.

Värdet av sådan egendom ska, med undantag för fullvärdeförsäkrad egendom, ingå i försäkringsbeloppet för respektive egendom.

4.1.1.1 Egendom med försäkringsbelopp enligt nedan

I Egendomsförsäkringen ingår vid varje skada försäkringsskydd för nedan angiven egendom till där angivna belopp (fri-belopp). Beloppsbegränsningen gäller gemensamt för samtliga ersättningsberättigade försäkrade. Försäkringsskyddet ingår på försäkringsställe, som anges med gatuadress eller fastighetsbeteckning eller annan plats enligt punkt 3.2. Om försäkringen är begränsad till vissa moment, t.ex. endast brand, ingår endast det som är hänförligt till den omfattning som försäkringsavtalet har. Observera även föreskrifterna i 8 Säkerhetsföreskrifter.

Om högre försäkringsbelopp avtalats, vilket i så fall anges i försäkringsbrevet, gäller detta belopp utöver nedan angivna fri-belopp.

Arbetstagares lösöre

10 000 kronor för varje arbetstagare.

Hyrd lokal

100 000 kronor vid skadegörelse på hyrd lokal inom Norden. Vid skada på glas i fönster och dörr gäller ingen beloppsbegränsning.

Kunders egendom

100 000 kronor för samtliga kunder, dock inte *pengar, värdehandlingar och värdebevis*.

Lagrad information

100 000 kronor. Säkerhetskopiering av datainformation se kap 8 Säkerhetsföreskrifter.

Pengar, värdehandlingar och värdebevis

- 50 000 kronor vid inbrott i låst värdevalv, värdeskåp, deponeringsskåp, servicebox, kontantautomat, kassaskåp eller säkerhetsskåp enligt *Svensk Standard* eller i värdeskåp enligt Europeisk Standard LPS 1183,
- 5 000 kronor vid inbrott vid förvaring på annat sätt och
- 200 000 kronor vid brand och *rån*

Röjningskostnad

2 000 000 kronor vid skada på *lagrad information, kunders egendom* samt på försäkrade *maskiner och inventarier* samt *varor*

Fast bekostad inredning

150 000 kronor vid skada på *fast bekostad inredning* i *byggnad* som ägs av annan än fastighetsägaren.

4.1.2 Avbrotts- och extrakostnadsförsäkring

Med försäkringsmässigt täckningsbidrag avses resultatet av följande beräkning av poster bokförda enligt kontoplan EU BAS99 (om sådan används eller skulle ha använts).

Förlust av försäkringsmässigt täckningsbidrag

Försäkringen gäller för förlust av försäkringsmässigt täckningsbidrag för försäkrad verksamhet.

Intäkter +	
3000–3799	Huvudintäkter, Fakturerade kostnader, Rörelsens sidointäkter, Intäktskorrigeringar
3900–3929	Övriga rörelseintäkter
3980–3999	Erhållna bidrag, övriga ersättningar och intäkter.
Kostnader –	
4000–4999	Utgifter/kostnader för varor, material och vissa köpta tjänster
5020–5049	(75 %) Elavgifter för belysning, Värme, Vatten och avlopp
5120–5149	(75 %) Elavgifter för belysning, Värme, Vatten och avlopp
5300–5399	Energikostnader
5400–5499	Förbrukningsinventarier och förbrukningsmaterial
5500–5599	Reparation och underhåll
5600–5699	Kostnader för transportmedel
5700–5799	Frakt och transport
6800–6899	Inhyrd personal
6910–6919	Licensavgifter och royalties.

Extrakostnadsförsäkring

Försäkringen gäller för rimliga extrakostnader för att upprätthålla den försäkrade verksamheten i den omfattning den skulle ha haft om skada inte inträffat.

4.2 Vad som inte ingår i försäkringen

Följande egendom omfattas endast om det anges i försäkringsbrevet.

- Motorfordon, traktorer, *motorredskap*, terrängmotorfordon, släp- och efterfordon samt fast monterad utrustning på eller i dessa fordon. Undantaget avser inte motordrivna fordon som är avsedda att föras av gående eller som är att anse som cykel enligt lag (2001:559) om vägtrafikdefinitioner,
- maskinfundament,
- luftfartyg inkl drönare, skepp, båtar inkl vattenskotrar och pontoner samt fast monterad utrustning på eller i dessa,
- spårbundna fordon och fast monterad utrustning på eller i dessa fordon och
- skogsmark, växande skog på skogsmark och *skogsprodukter*.

5 Försäkringens omfattning

5.1 Generella undantag

Utöver nedan undantag finns det ytterligare undantag som anges i Allmänna avtalsvillkor.

5.1.1 Programvara och lagrad information

Försäkringen gäller inte för skada som består i eller är en följd av förlust, förändring eller försvårad åtkomst av programvara eller *lagrad information* som är datainformation.

Försäkringen gäller dock om försäkringstagaren kan visa att kostnaden eller förlusten är en direkt följd av ersättningsbar fysisk skada på annan egendom.

5.1.2 Leverantörsåtagande

Är leverantör, entreprenör eller annan enligt åtagande i avtal skyldig att ersätta skada på försäkrad egendom betalar If inte kostnaden härför. Undantaget tillämpas inte om leverantör, entreprenör eller annan inte kan fullgöra sin skyldighet och den försäkrade kan styrka detta.

Försäkringen gäller för avbrott, extrakostnader och hyresförlust även om egendomsskadan är undantagen enligt 5.1.4 Leverantörsåtagande.

5.2 Brand

Observera även föreskrifterna i 8 Säkerhetsföreskrifter.

5.2.1 Vad försäkringen omfattar

Försäkringen gäller för fysisk skada genom

- brand, varmed avses eld som kommer lös (ej som består i enbart glöd- eller svedskada),
- explosion,
- sotutströmning som är plötslig och oförutsett,
- frätande gas som strömmar ut plötsligt och oförutsett när utströmningen orsakas av en identifierbar händelse,
- släckmedel som oförutsett strömmar ut från sprinkleranläggning eller brandsläckare,
- luftfartyg som störtar eller föremål som faller ned från luftfartyg eller
- påkörning med motordrivet fordon på försäkrad egendom.

5.2.2 Vad försäkringen inte omfattar

Försäkringen gäller inte för skada

- genom sprängningsarbete
- genom påkörning med motordrivet fordon för vilket trafikskadelagen (TSL) gäller resp. motsvarande lagstiftning i andra länder och där trafikersättning betalas eller hade kunnat betalas,
- som uppkommer på det påkörande fordonet, på egendom som är fast monterad på det påkörande fordonet eller egendom i det påkörande fordonet eller
- genom batterienergilagringssystem med kapacitet över 100 kWh.

5.3 Elfenomen, blixtnedslag och strömavbrott

5.3.1 Vad försäkringen omfattar

5.3.1.1 Elfenomen, blixtnedslag och strömavbrott

Försäkringen gäller för fysisk skada genom

- elfenomen som är plötsligt och oförutsett, t.ex. kortslutning, överslag, ljusbåge eller överspänning,
- blixtnedslag. Vid skada enbart på *elektrisk utrustning* betalar If ersättning endast om den försäkrade kan precisera skadetillfället och styrka att skadan orsakats av blixtnedslag eller
- strömavbrott eller strömstörning som är oförutsett.

5.3.2 Vad försäkringen inte omfattar

Försäkringen gäller inte för skada genom

- elfenomen, strömavbrott eller strömstörning på
 - egendom i kyl- eller frysenhet,
 - djur,
 - elvärmeslingor i golv i badrum eller annat våtutrymme,
- *elektrisk utrustning* med inkommande eller utgående spänning överstigande 400 volt eller
- batterienergilagringssystem med kapacitet över 100 kWh.

5.4 Naturskada och dammgenombrott

5.4.1 Vad försäkringen omfattar

5.4.1.1 Storm, hagel och snölast på tak

Försäkringen gäller för fysisk skada på *byggnad*, som är uppförd enligt myndighetsföreskrifter samt branschens råd och anvisningar som gällde vid byggnadstillfället, på denna *byggnad* fast monterad egendom samt egendom i *byggnad* genom

- storm, varmed avses vind med en hastighet om minst 21 meter per sekund,
- hagel eller
- snölast på tak som uppkommer i direkt samband med extrem nederbörds mängd eller andra extrema väderleksförhållanden.

Med skada genom storm, hagel eller snölast avses att egendomen har skadats av

- vindkraften,
- föremål som vindkraften blåst omkull, ryckt loss eller brutit sönder,
- hagel,
- tyngden av snö eller
- nederbörd eller kyla som står i direkt samband med och är en oundviklig följd av en ersättningsbar skada enligt ovan.

5.4.1.2 Översvämning

Försäkringen gäller för fysisk skada genom översvämning orsakad av skyfall (minst 1 mm per minut eller 50 mm per dygn), snösmältning, stigande hav, sjö eller vattendrag som

- från markytan strömmar direkt in i *byggnad* genom dörr, ventil eller annan sådan öppning (alltså inte genom grundmur, bottenplatta eller liknande) och
- inomhus tränger upp ur avloppslednings öppning eller anordning ansluten till den, t.ex. handfat, toalettstol eller golvbrunn.

5.4.1.3 Markrörelser, lavin och dammgenombrott

Försäkringen gäller för fysisk skada genom

- markrörelser (jordmassor, klippblock eller stenar som plötsligt och oförutsett kommer i rörelse och avsevärt ändrar läge) samt jordskalv med minst styrka 4 enligt Richterskalan,
- lavin eller
- genombrott av dammbyggnad avsedd för vattenverk och branddamm.

Högsta ersättning för markrörelser, lavin och dammgenombrott

If betalar ersättning vid varje egendoms-, avbrotts-, hyresförlust- och/eller extrakostnadsskada inom samma *försäkringsställe* upp till sammanlagt 15 000 000 kronor.

5.4.2 Vad försäkringen inte omfattar

5.4.2.1 Storm, hagel och snölast på tak

Försäkringen gäller inte för skada

- på byggnad*, på denna fast monterad egendom och egendom förvarad i *byggnad*, om skadans uppkomst eller omfattning beror på felaktigt byggnadsarbete, felaktig byggnadskonstruktion, ingrepp i bärande byggnadskonstruktion, eftersatt underhåll, åldersförändring, angrepp av skadedjur, husbock, hästmyror, övriga träskadeinsekter samt svamp eller röta,
- på byggnad* som inte omsluts av hela och täta golv, väggar och tak samt egendom som förvaras i sådan *byggnad*,
- på revetering, puts eller skorstensbeklädnad, om inte skadan orsakats av föremål som stormen blåst omkull, ryckt loss eller brutit sönder,
- på badhus, badhytt, kallbadhus, sjöbod och i dessa förvarad egendom samt brygga till sådan *byggnad*,
- på mur, staket, vindskydd och plank,
- på plasthall, tält och växthus samt i dessa förvarad egendom, om inget annat anges i försäkringsbrevet,
- genom översvämning, sjöhävning och isskruvning,
- genom snölast och hagel på skärmtak, soljalusier, solcellspaneler och markis samt
- genom smältande snö eller hagel.

5.4.2.2 Översvämning

Försäkringen gäller inte för skada på badhus, badhytt, kallbadhus, sjöbod och i dessa förvarad egendom samt brygga.

5.4.2.3 Markrörelser, lavin och dammgenombrott

Försäkringen gäller inte för skada som orsakas av

- enbart sättning i mark eller grund,
- gruvdrift,
- byggnads- och anläggningsarbeten t.ex. sprängnings-, schaktnings-, pålnings- eller spontningsarbete, uppläggning av jord eller stenmassor, eller består i ytliga sprickbildningar i *byggnad* som inte påverkar *byggnadens* funktionsduglighet,
- vatten- eller vägerosion eller
- genombrott av dammbyggnad avsedd för magasinering av vatten för kraftverk. Detta gäller även om genombrottet orsakats av jordskalv.

5.5 Inbrott, stöld och skadegörelse samt rån och överfall

Observera även föreskrifterna i 8 Säkerhetsföreskrifter.

Skada på glas och skylt ersätts inte genom villkorspunkt 5.5, men kan ersättas genom villkorspunkt 5.7 Glas- och skyltskada.

5.5.1 Vad försäkringen omfattar

5.5.1.1 Inbrott i försäkringslokal

Försäkringen gäller för skada genom stöld och skadegörelse som begås av någon som olovligen

- med våld bryter sig in i eller med dyrk tar sig in i *försäkringslokal*,
- med våld bryter sig ut ur *försäkringslokal*. Med utbrott menas inte att man öppnat låst dörr med vred. Detta gäller om stölden och skadegörelsen begås av någon som olovligen dröjt sig kvar i *försäkringslokal*,
- tar sig in i försäkringslokal med för låset avsedd nyckel eller passerkort och kod som stulits vid inbrott i
 - annan inbrottskyddad *försäkringslokal*,
 - bostad på annan plats än *försäkringsställe* eller
 - bostad på *försäkringsställe* då den som haft hand om nyckeln vistas där.

5.5.1.2 Låsändringar

Försäkringen gäller för kostnad för låsändringar i dörr, port och fönster i omslutningsyta till *försäkringslokal* på *försäkringsställe* om nyckel som förvaras hos försäkringstagaren, dennes arbetstagare eller ombud stjäls genom inbrott i

- försäkringslokal* som uppfyller i försäkringsbrevet angivet krav på inbrottskydd,
- annan lokal än *försäkringslokal* som uppfyller kraven enligt skyddsklass 1 eller
- bostad som uppfyller kraven på inbrottskydd för bostad enligt 8 Säkerhetsföreskrifter.

Högsta ersättning

If betalar ersättning vid varje skada upp till 100 000 kronor för låsändringar i samtliga av försäkringstagarens i If försäkrade *försäkringslokaler* till följd av att nyckel stulits.

Om nyckel stulits i låst värdeskåp eller säkerhetsskåp enligt *Svensk standard* är högsta sammanlagda ersättning för låsändringar i samtliga av försäkringstagarens i If försäkrade *försäkringslokaler* vid varje skada 300 000 kronor.

5.5.1.3 Stöld utifrån genom fönster

Försäkringen gäller för skada genom stöld och skadegörelse som begås av någon som utifrån stjälar egendom genom krossat eller uppbrutet fönster utan att ta sig in i *försäkringslokal*.

5.5.1.4 Inbrott i särskilt inbrottskyddat förvaringsutrymme

Försäkringen gäller för skada genom stöld och skadegörelse ur

- värdevalv, värdeskåp, deponeringsskåp, servicebox, kontantautomat, kassaskåp, säkerhetsskåp eller stöldskyddsskåp enligt *Svensk Standard* och dokumentsskåp och
 - värdeskåp enligt Europeisk Standard LPS 1183
- om någon tagit sig in i eller dröjt sig kvar i *försäkringslokal* på ett sådant sätt som beskrivs ovan och värdeförvaringsenheten
- forceras genom uppbrytning, sprängning eller annat våld,
 - bortförs,
 - öppnas med nyckel som stulits vid inbrott i
 - lokal på annan plats som uppfyller samma krav på inbrottskydd som gäller för det försäkringsställe där stölden eller skadegörelsen sker,
 - bostad på annan plats än *försäkringsställe* eller
 - bostad på *försäkringsställe* då den som haft hand om nyckeln vistas där.

5.5.1.5 Rån och överfall

Försäkringen gäller för

- egendomsskada genom *rån* eller *överfall* riktat mot försäkringstagaren eller dennes arbetstagare,
- egendomsskada genom stöld och skadegörelse som begås av någon som olovligen tar sig in i *försäkringslokal*, med för låset avsedd nyckel, passerkort eller kod som stulits vid *rån*. Försäkringen gäller även för annan inbrottskyddad lokal eller bostad på annan plats än *försäkringsställe*.
- kostnad för låsändringar i dörr, port och fönster i omslutningsyta till *försäkringslokal* på *försäkringsställe*, om nyckel tillgrips genom *rån* riktat mot försäkringstagaren, dennes arbetstagare eller ombud.

Högsta ersättning

Egendom som medförs utanför *försäkringslokal*

Försäkringen gäller för skada upp till försäkringsbeloppet – dock högst 200 000 kronor – för egendom som medförs utanför *försäkringslokal* och som består av

- pengar, värdehandlingar och värdebevis eller
- stöldbegärliga varor som är
 - föremål helt eller delvis av guld, platina, äkta pärlor eller ädelstenar,
 - ur avsedda att bäras eller
 - tobak eller tobaksfria nikotinprodukter.

Egendomen anses som medförd om den utan uppehåll transporteras till eller från *försäkringsställe*.

Låsändringar

If betalar ersättning vid varje skada upp till 300 000 kronor för låsändringar i samtliga av försäkringstagaren i If försäkrade *försäkringslokaler* till följd av att nyckel tillgripits i samband med *rån*.

5.5.1.6 Skadegörelse och stöld utan samband med inbrott

Försäkringen gäller för skada genom att någon olovligen begår

- skadegörelse på eller stöld av
 - egendom som enligt lag hör till byggnad - dock inte nyckel eller bränsle,
 - fast monterat luftkonditioneringsaggregat, hjärtstartare, laddbox och laddstolpe till el- eller hybridbil, motorvärmare, värmepump, markis, belysningsarmatur, inbrottskydd, antenn och sedel- eller kontokortsautomat på *försäkringsställe*,
 - stålcontainer med innehåll,
- stöld av
 - maskiner och inventarier samt fastighetsinventarier som förvaras i byggnad på *försäkringsställe* upp till 50 000 kronor vid varje skada
- skadegörelse på
 - byggnad,
 - hyrd lokal om försäkringstagaren enligt hyreskontrakt är skyldig att betala skadan,
 - staket/stängsel och
 - annan lös egendom som inte omnämnts ovan och som förvaras i byggnad på *försäkringsställe*

5.5.2 Vad försäkringen inte omfattar

5.5.2.1 Stöldbegärliga varor

Om inget annat anges i försäkringsbrevet omfattar inbrotts- och rånförsäkringen inte *stöldbegärliga varor*.

5.5.2.2 Låsändringar

Försäkringen gäller inte för kostnad för låsändringar till gemensamma utrymmen såsom vind, källare, garage, tvättstuga, trappuppgång, hiss, pannrum och övriga serviceutrymmen i fastigheter som är flerbostadshus eller samfälligheter.

5.5.2.3 Egendom i container som förvaras utomhus

Försäkringen gäller inte för skada på

- *stöldbegärliga varor* eller
- livsmedel genom temperaturändring.

5.5.2.4 Rån och överfall

Försäkringen gäller inte för

- förlust av pengar, värdehandlingar och värdebevis om den eller de som utsätts för rån eller överfall inte fyllt 18 år. Vid rån eller överfall i försäkringslokal gäller dock inte denna åldersgräns,
- skada om den eller de som utsätts för rån eller överfall medverkat till skadan eller
- kostnad för låsändringar i flerfamiljshus till gemensamma utrymmen såsom vind, källare, garage, tvättstuga, trappuppgång, hiss, pannrum och övriga serviceutrymmen i fastigheten.

5.5.2.5 Skadegörelse

Försäkringen gäller inte för skada

- som orsakas genom klotter, graffiti och inristning eller
- genom skadegörelse av hyrestagare eller annan som har nyttjanderätt till den egendom som skadas.

5.5.2.6 Skadegörelse och stöld utan samband med inbrott

Försäkringen gäller inte för skada som består i svinn.

5.6 Vatten och maskin på byggnad och värmekulvert

Observera även föreskrifterna i 8 Säkerhetsföreskrifter.

5.6.1 Vad försäkringen omfattar

5.6.1.1 Oförutsedd utströmning

Försäkringen gäller för fysisk skada till följd av oförutsedd utströmning av

- vatten från ledningssystem med därtill anslutna anordningar samt från vattensäng och akvarium,
- vatten från badrum, duschrum eller annat våtutrymme som har golvbrunn eller andra utrymmen, t.ex. fläktrum med krav på tätskikt och som är byggt enligt de myndighetsföreskrifter och branschregler samt branschens råd och anvisningar som gällde vid byggnads- eller installationstillfället,
- olja, vattenånga eller annan vätska från ledningssystem för lokaluppvärmning med därtill anslutna anordningar,
- annan vätska från ledningssystem med därtill anslutna anordningar eller
- kylmedel eller vätska från kyl- eller frysanläggning vid strömavbrott eller fel på anläggningen.

5.6.2 Vad försäkringen inte omfattar

5.6.2.1 Oförutsedd utströmning

Försäkringen gäller inte för

- kostnad för reparation av det fel som orsakat skadan eller för skada på det ledningssystem varifrån utströmningen skett,
- kostnad för utbyte av golv- och väggbeklädnad med tillhörande tätskikt i badrum, duschrum eller andra våtutrymmen med krav på tätskikt som läckt och orsakat skadan (golv- och väggbeklädnad inkl. tätskikt anses som en enhet),
- skada via ett bristande tätskikt i badrum, duschrum och andra våtutrymmen om tätskiktet är äldre än 35 år när skadan upptäcks,
- installationsutrymmen, t.ex. fläktrum, som inte är byggt enligt de myndighetsföreskrifter som gällde vid byggnads- eller installationstillfället,
- skada genom utströmning från dräneringssystem, dagvattenledning, takränna och utvändigt stuprör samt sådant invändigt ledningssystem för regn- och smältvatten som inte uppfyller de krav som ställs på avloppsledning enligt Boverkets Byggregler (BBR),
- skada genom att regn, snösmältning eller högvatten strömmar in i byggnad ur avloppsledning,
- förlust av utströmmande vätska eller kylmedel,
- skada genom röta, svamp, rost eller annan långtidspåverkan om den försäkrade inte kan visa att utströmningen skett under den tid försäkringen gällt eller
- skada på egendom i kyl- eller frysanläggning vid strömavbrott eller fel på anläggningen.

5.7 Glas- och skyltskada

5.7.1 Vad försäkringen omfattar

Försäkringen gäller för

- glas i fönster och dörr i byggnad,
- glas i fönster och dörr i hyrd försäkringslokal om försäkringstagaren enligt hyreskontrakt är skyldig att betala skadan,
- glas i inredning eller
- skylt

som går sönder eller stjäls på försäkringsställe.

Vid ersättningsbar glas- och skyltskada betalar If även skada på

- egendom i försäkringslokal som är en direkt följd av glasskadan samt återställande av skyltning eller
- målning, plastfilm, etsning, blåstring och larmkomponent på glaset.

Med glas jämställs plastmaterial såsom polykarbonat, akryl eller liknande som används i stället för glas.

Högsta ersättning

If betalar ersättning vid varje skada enligt följande.

- Glas i dörr och fönster
 - ingen beloppsbegränsning.
- Glas i inredning
 - upp till försäkringsbeloppet för maskiner och inventarier respektive byggnad.
- Skylt
 - upp till försäkringsbeloppet för maskiner och inventarier respektive byggnad dock högst 100 000 kronor om inget annat anges i försäkringsbrevet

5.7.2 Vad försäkringen inte omfattar

Försäkringen gäller inte för skada

- genom sprängningsarbete och
- på växthus och i dessa förvarad egendom
- på *byggnad* som mer än tillfälligt saknar verksamhet eller hyresgäster
- som består i inristning eller andra ytliga skador såvida det inte skulle innebära en uppenbar olägenhet att behålla glaset eller *skylten* eller
- på isolerglas som enbart består i att rutorna blivit otäta.

5.8 Annan skadehändelse

Observera även föreskrifterna i 8 Säkerhetsföreskrifter.

5.8.1 Vad försäkringen omfattar

5.8.1.1 Plötslig och oförutsedd fysisk skada

Försäkringen gäller för plötslig och oförutsedd fysisk skada på egendom som hänförs till annan skadehändelse än sådan som tidigare har nämnts i kapitel 5.

För skada som inträffar under transport gäller enbart de villkorspunkter som anges under rubriken "Egendom under transport".

5.8.1.2 Egendom under transport

Försäkringen gäller för oförutsedd fysisk skada på försäkrad egendom som är under transport till eller från *försäkringsställe* med försäkringstagarens egna, leasade, hyrda, lånade eller arbetstagares *fordon*.

Högsta ersättning vid egendoms-, avbrotts- och extrakostnadsskada under transport

If betalar ersättning vid varje skada upp till sammanlagt 100 000 kronor.

5.8.2 Vad försäkringen inte omfattar

5.8.2.1 Plötslig och oförutsedd fysisk skada

Försäkringen gäller inte för skada vars uppkomst eller omfattning direkt eller indirekt orsakats av eller kan hänföras till

- brottslig gärning, t.ex. skadegörelse-, tillgrepps-, bedrägeri- eller försäkringsbrott eller
- att egendom kvarglöms, tappas bort eller förläggs.

Försäkringen gäller inte heller för skada vars uppkomst eller omfattning direkt eller indirekt orsakats av eller kan hänföras till

- vind, snö eller hagel,
- utifrån kommande fukt eller vatten,
- bakterier (t.ex. salmonella), virus, parasiter och andra smittoämnen, svamp, röta eller annan biologisk inverkan,
- skadedjur, husbock, hästmyror och andra träskadeinsekter,
- hus- eller sällskapsdjur,
- eller består i sättning i mark eller grundkonstruktion oberoende av orsaken till dessa skadehändelser,
- översvämning till följd av regn, snösmältning, stigande hav, sjö, älv eller vattendrag,
- genombrott av dammbyggnad avsedd för magasinering av vatten för kraftverk. Detta gäller även om genombrottet orsakats av jordskalv.
- *inre orsak på maskiner och inventarier, fastighetsinventarier samt lagrad information* som är datainformation.

Undantagna skadetyper

Försäkringen gäller inte för

- skada till den del som skadan består i
 - kontamination, förorening, förändring av form, konsistens, struktur, yta, färg eller lukt,
 - förgasning, förångning och kondens,
 - förslitning, förbrukning, fortgående sprickbildning, utmattningskorrosion (t.ex. rost eller frätning), kavitation, beläggning eller avsättning, såvida inte skadan uppkommer på grund av en extraordinär händelse. Med en extraordinär händelse avses en plötslig och oförutsedd händelse som ligger utom ramen för de risker som normalt är förbundna med användningen av den egendom som skadas,
- skada på ledningssystem och genom utströmning av
 - vatten, olja eller annan vätska från ledningssystem och anslutna anordningar
 - vatten från våtutrymme och
 - kylmedel eller annan vätska från kyl- eller frysanläggning vid strömavbrott eller fel på anläggningen,
- skada som är av sådan art att den inte påverkar egendomens användbarhet eller som kan avhjälpas genom normal service eller justering,
- skada på *kunders egendom* vid maskinellt lyft till den del skadan avser den lyfta egendomen,
- skada på byggnads- eller montagearbeten eller skada som orsakas av sådana arbeten. Undantaget tillämpas inte om skadan uppkommer i samband med att försäkringstagaren med egen personal på *försäkringsställe* utför löpande underhållsarbete eller demontage- och montagearbeten på försäkrad egendom,
- skada vars uppkomst eller omfattning påverkas av ingrepp i bärande konstruktion,
- skada vars uppkomst eller omfattning påverkas av att en byggnad eller byggnadsdel inte är uppförd enligt myndighetsföreskrifter samt branschens råd och anvisningar som gällde vid byggnadstillfället,
- skada som består i att mät- och analysinstrument samt kameror fastnar eller går förlorade i ledningssystem eller under marknivå,
- förlust av vätska,
- skada på egendom i kyl- eller frysanläggning genom temperaturändring eller
- skada på putsad oventilerad träregelkonstruktion samt följdskada som uppstår på grund av sådan väggkonstruktion.

Försäkringen omfattar inte följande egendom.

- *Varor och kunders egendom* vid skada som uppkommer i samband med produktionsprocessen,
- *förbrukningsmaterial* om skadan har samband med materialets användning och förbrukning,
- lös egendom som förvaras utomhus eller i byggnad utan hela och täta golv, väggar och tak om egendomen inte är avsedd för utomhusbruk,
- murverk, inmurning och infodring,
- djur,
- kranar och pålningsmaskiner, om inget annat anges i försäkringsbrevet eller
- på båthus, badhytt, kallbadhus, sjöbod och i dessa förvarad egendom samt brygga.

5.8.2.2 Egendom under transport

Försäkringen gäller inte för skada

- på egendom
 - vid yrkesmässig transportverksamhet,
 - som är avsedd att användas eller installeras på *arbetsområde* för *entreprenadverksamhet*,
 - som normalt finns i fordonet, t.ex. utrustning och verktyg i servicebil eller
- genom temperaturändring
- vid stöld av och skadegörelse på
 - *stöldbegärliga varor* och
 - annan egendom såvida inte stölden och skadegörelsen sker i fordonvid kortare uppehåll, t.ex. i samband med måltid, i- och urlastning eller liknande.

5.9 Avbrotts- och extrakostnadsförsäkring

5.9.1 Vad försäkringen omfattar

5.9.1.1 Förlust av försäkringsmässigt täckningsbidrag

Försäkringen gäller för *avbrott* till följd av

- en genom denna försäkring ersättningsbar egendomsskada. Detta gäller även om den skadade egendomen inte är försäkrad men enbart för skada som inträffar på *försäkringsställe* som anges med gatuadress eller fastighetsbeteckning eller på plats i omedelbar närhet till sådant *försäkringsställe*,
- egendomsskada som omfattas av denna försäkring på *varor* eller *kunders egendom*, även om sådan egendom inte omfattas av egendomsförsäkringen enligt 4.2 Vad som inte ingår i försäkringen,
- oförutsett avbrott i tillförsel av el, gas, vatten, värme, ånga eller data- och/eller telekommunikation till den försäkrade verksamheten, på grund av sådan egendomsskada på landbaserad egendom som ägs eller nyttjas av leverantören som hade varit ersättningsbar genom denna försäkring om den hade inträffat på ett *försäkringsställe* – och under förutsättning att den försäkrade ingått ett skriftligt leveransavtal med leverantören eller
- att tillträde till den försäkrade verksamheten hindras genom fysisk avspärrning, som beordras av Räddningstjänst eller Polismyndighet, på grund av fysisk skada eller hot om fysisk skada. Försäkringen gäller inte om avspärrningen uppkommit med anledning av en i förväg planlagd händelse.

Högsta ersättning

If betalar ersättning vid varje

- egendoms-, avbrotts-, hyresförlust- och/eller extrakostnadsskada till följd av skada genom markrörelser, laviner och dammgenombrott upp till sammanlagt 15 000 000 kronor
- skada till följd av oförutsett avbrott i tillförsel av el, gas, vatten, värme, ånga eller data- och/eller telekommunikation till den försäkrade verksamheten upp till 5 000 000 kronor och
- avbrotts- och/eller extrakostnadsskada till följd av skada på eller förlust av *lagrad information* som är datainformation upp till sammanlagt 100 000 kronor och
- avbrottskada till följd av att tillträde till den försäkrade verksamheten hindras genom fysisk avspärrning, som beordras av Räddningstjänst eller Polismyndighet, på grund av fysisk skada eller hot om fysisk skada upp till 5 000 000 kronor inom samma *försäkringsställe*.

5.9.1.2 Extrakostnad

Försäkringen gäller för rimliga extrakostnader till följd av en genom denna försäkring ersättningsbar egendomsskada för att upprätthålla verksamheten i den omfattning som den skulle ha haft om skada inte inträffat.

Högsta ersättning

If betalar ersättning vid varje skada upp till 500 000 kronor. Har högre försäkringsbelopp avtalats gäller detta belopp utöver 500 000 kronor.

Vid avbrotts- och/eller extrakostnadsskada till följd av skada på eller förlust av *lagrad information* som är datainformation betalar dock If vid varje skada högst ersättning upp till sammanlagt 100 000 kronor.

5.9.1.3 Skada hos leverantör, kund eller hyresvärd

Försäkringen gäller för förlust av försäkringsmässigt täckningsbidrag till följd av att leverans enligt leveransavtal inte kunnat fullföljas på grund av en genom denna försäkring ersättningsbar egendomsskada som inträffar inom Norden, om inget annat geografiskt område anges i försäkringsbrevet, hos:

- en leverantör eller kund till den försäkrade. Detta gäller om den försäkrade har ett skriftligt leveransavtal med sin leverantör respektive kund som gäller under avtalstiden. Med leveransavtal avses i denna villkorspunkt ett skriftligt avtal gällande köp eller försäljning av vara eller tjänst.
- en hyresvärd på annan plats än försäkringsställe. Detta gäller om den hyrda lokalen skadas och försäkrad inte som avtalat med hyresvärdens kan flytta in i lokalen den överenskomna tidpunkten.

5.9.1.4 Leverantörsåtagande

Försäkringen gäller för avbrott, extrakostnader och hyresförlust även om egendomsskadan är undantagen enligt 5.1.4 Leverantörsåtagande.

5.9.2 Vad försäkringen inte omfattar

5.9.2.1 Förlust av försäkringsmässigt täckningsbidrag

Försäkringen gäller inte för förlust som

- är en följd av egendomsskada
 - genom *inre orsak* på *maskiner och inventarier, fastighetsinventarier* samt *lagrad information* som är datainformation om inget annat anges i försäkringsbrevet. Undantaget tillämpas inte vid ersättningsbar egendomsskada genom temperaturändring förutsatt att en sådan tilläggförsäkring tecknats,
 - genom annan skadehändelse på *maskiner och inventarier* samt *varor* på annan plats än på *försäkringsställe*,
 - på föremål som används, förvaras på eller i anslutning till *arbetsområde* för *entreprenadverksamhet* eller transporteras till och från eller inom *arbetsområde*,
 - på byggnads- och montagearbeten som inte tagits i bruk, avlämnats eller övertagits,
 - som omfattas av Anticimex försäkring eller avtal,
- beror på förlängd avbrottsperiod på grund av den försäkrades ekonomiska förhållanden, t.ex. bristande försäkringsskydd eller kapitalbrist,
- utgör förseningsvite såvida inte vitet – även i fråga om storlek – är avtalat enligt allmänna avtalsbestämmelser som utfärdats av branschorganisation inom den försäkrades verksamhetsområde
- orsakas av att en del av *ersättningstiden* utnyttjas för förbättring, utvidgning eller annan förändring av den skadade egendomen utöver dess återställande till samma skick som före skadan. Detta gäller även sådan förändring som är en följd av myndighets beslut,
- avser intäkt från tävlingsverksamhet för trav- och galopphästar eller

- orsakas av avbrott i tillförsel av el, gas, vatten, värme, ånga eller data- och/eller telekommunikation, som uppkommit till följd av skada på luftledning.

5.9.2.2 Extrakostnad

Försäkringen gäller inte för kostnad som

- beror på den försäkrades ekonomiska förhållanden, t.ex. bristande försäkringsskydd eller kapitalbrist,
- utgör förseningsvite såvida inte vitet – även ifråga om storlek – är avtalat enligt allmänna leveransbestämmelser som utfärdats av branschorganisation inom den försäkrades verksamhetsområde eller
- är en följd av skada på egendom som omfattas av Anticimex försäkring eller avtal.

6 Försäkringsbelopp

Maximalt ersättningsansvar

Oavsett vad som anges i eller följer av detta försäkringsavtal i övrigt är lfs totala maximala ersättningsansvar till försäkringstagaren och övriga i avtalet försäkrade gemensamt till följd av en skadehändelse begränsat till 1 000 000 000 kronor. Denna ersättningsansvarsbegränsning skapar i sig inget försäkringsskydd utan verkar endast i begränsande riktning när lfs totala maximala ersättningsansvar till samtliga försäkrade gemensamt till följd av en skadehändelse annars hade överstigit 1 000 000 000 kronor.

6.1 Fullvärde

Avbrott

Fullvärdesförsäkring tillämpas för förlust av täckningsbidrag om detta anges i försäkringsbrevet. Det innebär att försäkringen är beloppslös om inget annat särskilt anges i försäkringsavtalet och skadan värderas enligt skadevärderingsreglerna i kapitel 10.

För beräkning av premien för nytt försäkringsår ska försäkringstagaren lämna uppgift om vid tidpunkten för uppgiftslämnandet rörelsens kända värde avseende *omsättning* exklusive mervärdeskatt enligt det senaste avslutade räkenskapsåret före begynnelse dagen.

6.2 Med angivet försäkringsbelopp

Om det i försäkringsbrevet anges ett försäkringsbelopp betalar lf ersättning enligt gällande skadevärderingsregler i kapitel 10 upp till försäkringsbeloppet om inte annat särskilt anges i försäkringsavtalet.

Byggnad, maskiner och inventarier

Försäkringsbeloppet ska under hela försäkringsåret motsvara egendomens *återanskaffningsvärde*. För beräkning av premien för nytt försäkringsår ska försäkringstagaren lämna uppgift om *återanskaffningsvärdet*.

Om egendomen vid eventuella framtida skada inte ska återanskaffas eller återuppföras t ex pga omodernitet kan ett lägre försäkringsbelopp anges.

Kunders egendom

Försäkringsbeloppet ska motsvara kostnaden för att återställa egendomen enligt de regler som gäller för respektive objekttyp om egendomen hade tillhört försäkringstagaren.

Lagrad information

Försäkringsbeloppet ska motsvara kostnaden för att återställa informationen.

Pengar, värdehandlingar och värdebevis

Försäkringsbeloppet ska motsvara värdet av pengar, kontantkort och värdebevis samt kostnaden för att återställa eller återanskaffa värdehandlingar.

6.3 Investerings- och prisändring av försäkringsbelopp

Har egendomens värde under försäkringsåret ökat genom investering eller prisökning höjs kalkyl- eller försäkringsbeloppet från försäkringsårets början enligt nedan.

Vid skada indexeras kalkyl- och försäkringsbeloppet för den skadade egendomen fram till tidpunkten för egendomens återställande.

Maskiner och inventarier

Värdeökning genom investering och prisökning ingår upp till 30 % av senast uppgivet försäkringsbelopp inom varje försäkringsställe.

Varor

Värdeökning genom prisökning ingår upp till 10 % av senast uppgivet försäkringsbelopp inom varje försäkringsställe.

Index

Höjning av försäkringsbeloppen sker automatiskt vid årsförfallodagen och beräknas enligt tillämpligt index

7 Självrisk

Vid varje skada avgår från de sammanlagda kostnaderna för skada, röjning och räddning en självrisk. Självrisken är gemensam för samtliga ersättningsberättigade försäkrade.

Självrisken anges i försäkringsbrevet. För extrakostnadsförsäkring är självrisken 10 000 kronor om inget annat anges i försäkringsbrevet.

Vid samtidig egendoms- och extrakostnadsskada tillämpas endast en självrisk, den högsta.

7.1 Tilläggsjälvrisk

Tilläggsjälvrisk gäller utöver avtalad självrisk för följande skadehändelser.

Naturskada och dammgenombrott

Tilläggsjälvrisken är 25 000 kronor vid skada till följd av

- översvämning eller
- markrörelser, jordskalv, lavin eller genombrott av dammbyggnad

Vid naturskada och dammgenombrott tillämpas vid flera skador som inträffar samtidigt en självrisk inom varje *försäkringsställe*.

Brand

Tilläggsjälvrisken är 25 000 kronor vid skada till följd av trafik med motordrivet fordon.

7.2 Karens

Karenstiden anges i försäkringsbrevet.

Karenstiden är 48 timmar vid skada

- genom elfenomen eller blixtnedslag på *elektrisk utrustning*,
- genom översvämning, markrörelser, lavin och dammgenombrott eller
- som omfattas av oförutsett avbrott i tillförsel av el, gas, vatten, värme, ånga eller data- och telekommunikation till den försäkrade verksamheten. Vid utökning av fribeloppet 5 000 000 kronor kan annan karenstid gälla och anges då i försäkringsbrevet.

8 Säkerhetsföreskrifter

8.1 Vilka som ska följa säkerhetsföreskrifterna

Den försäkrade svarar gentemot If för att säkerhetsföreskrifterna följs av

- den försäkrades företagsledning,
- övriga anställda hos den försäkrade,
- entreprenörer och andra uppdragstagare som anlitas av den försäkrade och
- annan,

som har att tillse att föreskriften följs.

Om någon som anges i föregående stycke inte följer angivna föreskrifter medför det normalt ett avdrag från skadeersättningen.

När den försäkrade egendomen är utanför Sverige så skall säkerhetsföreskrifterna uppfyllas enligt den svenska standard som specificeras i detta dokument eller motsvarande nationell standard.

8.2 Säkerhetsföreskrifter

8.2.1 Samtliga skadehändelser

8.2.1.1 Myndighetskrav m.m.

Den försäkrade är skyldig att följa vad som

- föreskrivs i lag, förordning och föreskrift om
 - brandfarliga och explosiva varor enligt SFS 2010:1011
 - elektrisk starkströmsanläggning SFS 2009:22
- meddelas av tillverkare, leverantör av tjänst eller vara eller av besiktningsman.

8.2.1.2 Programvara och lagrad information

Förvaring av originalprogram

Originalexemplar av programvara ska förvaras på sådant sätt att inte exemplaret och installerade program kan skadas eller förloras vid samma tillfälle. Detta medför att exemplaret och installerade program ska förvaras i skilda byggnader.

Förvaring av bevis på nyttjanderätt

Licensbevis eller licensetikettnummer ska förvaras på sådant sätt att inte licensen och installerade program kan skadas eller förloras vid samma tillfälle.

Rutiner för säkerhetskopiering

Säkerhetskopia av modifierad programvara och *lagrad information* som är datainformation ska framställas dagligen under arbetsdag. Säkerhetskopia ska vara korrekt och funktionsduglig.

Förvaring av säkerhetskopia

Säkerhetskopia av modifierad programvara och *lagrad information* som är datainformation ska förvaras skild från originalet (*datorns* hårddisk) på sådant sätt att original och kopia inte kan skadas eller förloras vid samma skadetillfälle. Detta medför att original och säkerhetskopia ska förvaras i skilda byggnader.

Säkerhetsföreskrifterna gäller även för ej färdigställda *varor* som är avsedda att ingå i tjänsteuppdrag om *varan* lagras på datamedia.

8.2.1.3 Byggnad och lokal som står oanvänd

Tillsyn av lokalerna ska göras minst en gång i månaden.

8.2.2 Brand

8.2.2.1 Revisionsbesiktning av elektrisk starkströmsanläggning

Elektrisk starkströmsanläggning ska revisionsbesiktigas i den omfattning som föreskrivs av If.

Elektrisk starkströmsanläggning är enligt gällande statliga föreskrifter varje elanläggning för sådan spänning, strömstyrka eller frekvens som kan vara farlig för personer eller egendom.

Revisionsbesiktning ska, enligt överenskommelse mellan försäkringsbolagen, handhas av Brandskyddsföreningens Elektriska Nämnd (EN) genom av nämnden auktoriserade besiktningsingenjörer.

All administration och dokumentation gällande revisionsbesiktning ska ske i ENs webbaserade objektregister EN2010.

Den första revisionsbesiktningen ska utföras inom ett år efter det att starkströmsanläggningen blivit besiktningspliktig. Därefter ska revisionsbesiktning normalt ske vart tredje kalenderår med högst 36 månader mellan besiktningsarna. Annan besiktningsfrekvens än tre år kan gälla enligt lag eller föreskrivas av If.

Vid revisionsbesiktning påtalade fel och brister ska rättas till av behörig person enligt det som anges i besiktningsingenjörens besiktningsprotokoll.

Intyg om revisionsbesiktning ska utfärdas av besiktningsingenjören.

8.2.2.2 Brandsläckning och brandlarm

Brandsläckningsredskap och brandlarm ska finnas i den utsträckning som anges av kommunens brand- eller räddningschef eller av If i försäkringsbrevet.

8.2.2.3 Brännbart material som förvaras utomhus

På annan tid än under normal arbetstid eller öppethållande får inte emballage, avfall eller annat brännbart material förvaras på öppen, olåst lastkaj eller på plats utomhus, t.ex. öppen, olåst container/sopkärl inom sex meter från byggnad eller skärmtak.

För bostadshus gäller att emballage, avfall eller annat brännbart material inte får förvaras inom sex meter från byggnad eller skärmtak.

8.2.2.4 Branddörr och annan sektionering

Branddörr, brandlucka och annan liknande sektionering ska vara stängd eller vara uppställd med anordning som stänger dörren, brandluckan eller sektioneringen vid rökutveckling.

Genomföringar och andra öppningar i brandsektionering ska vara tätade med typgodkända brandtätningmetoder.

8.2.2.5 Batteriladdning

Vid laddning av batteri för drivning av fordon och mobila maskiner ska Arbetsmiljöverkets föreskrifter angående blybatterier AFS 1988:4 och Svensk Standard SS-EN 62485-3 följas.

Permanent varselmärkning skall anordnas på golv minst 2 meter från batteriet/fordonets sidor. Brännbart material får ej förvaras inom det markerade området om det inte finns avskärmning med obrännbart material mellan batteriet/fordonet och det brännbara materialet.

Vid batteriladdningsplats får brännbart material ej förvaras inom 4 meter ovan batteriladdningen om utrymmet ej är avgränsat med obrännbart material mellan batteriladdningsplatsen och det brännbara materialet.

Om laddning sker i separat laddningsrum får inget brännbart material förvaras i detta rum.

8.2.2.6 Tobaksrökning

Tobaksrökning får endast ske på av försäkringstagaren särskild anvisad plats.

8.2.2.7 Förbränningsmotordrivet fordon

Med fordon avses i denna villkorspunkt samtliga fordon och motorredskap som drivs med förbränningsmotor t.ex. truck eller lastmaskin.

Fordon får inte garageras/ställas upp i produktions- eller lagerlokal eller upplag utan att If lämnat medgivande till detta.

Fordon får endast föras in och användas i lokal eller på upplag om syftet är att fullgöra eller underlätta arbete t.ex. vid lastning, lossning eller bearbetning, och då endast under förutsättning att

- fyllning, tömning eller byte av bränslebehållare sker på ett betryggande sätt och på plats avskild från lokal eller upplag,
- permanenta lastnings- och lossningsplatser är försedda med brandsläckningsredskap,
- fordonet, om omgivande miljö är brandfarlig, är försett med helautomatisk släckanläggning enligt SBF 127 och
- arbete på fordon så som svetsning, lödning, bearbetning med snabbgående verktyg eller annat arbete som medför uppvärmning eller gnistbildning inte förekommer i lokalen.

Undantag

Föreskrifterna i denna villkorspunkt gäller inte om den normala verksamheten i försäkringslokalen är reparation/service av fordon och lokalen är anpassad för sådant ändamål.

8.2.2.8 Heta arbeten

Dessa säkerhetsföreskrifter för brandfarliga heta arbeten gäller för tillfällig arbetsplats där heta arbeten utförs och fara för brand kan föreligga. Med brandfarliga heta arbeten avses svetsning, skärning, lödning, takläggning, bearbetning med snabbgående verktyg och annat arbete som medför uppvärmning eller gnistbildning.

Säkerhetsregler för Brandfarliga Heta Arbeten på tillfällig arbetsplats (SBF 506) ligger till grund för dessa säkerhetsföreskrifter. Några av säkerhetsreglerna kompletteras med förklarande kommentarer i SBF 506, vilka inte har infogats i detta villkor.

SBF 506 inkl Bilaga 1, SBF 507, SBF 2022, SBF 2023 samt i förekommande fall kommentar till säkerhetsregel, som det hänvisas till i detta avsnitt, finns kostnadsfritt tillgängliga i Brandskyddsforeningens webbutik (<https://www.brandskyddsforeningen.se/webbutik/>).

Definitioner

Atex - explosiv atmosfär med blandningar av gas, ånga, aerosol eller damm.

Beställare - den som avser att bedriva eller låta bedriva brandfarliga heta arbeten på tillfällig arbetsplats. En beställare kan till exempel vara ägare eller brukare av fastighet eller total/generalentreprenör.

Brandfarliga arbeten - på tillfällig arbetsplats arbeten med verktyg eller utrustning som alstrar värme eller gnistor och som utgör en brandrisk samt genomförs på en tillfällig arbetsplats.

Brandskyddssystem - automatiska system för att detektera, släcka eller begränsa en brand.

Brandvakt - person som brandbevakar vid utförande av brandfarliga heta arbeten på tillfällig arbetsplats och som innehar personcertifikat enligt SBF 2022.

Certifikat - bevis på att konceptägaren uppfyller kraven i SBF 2022.

Delegera - skriftligen överlåta arbetsuppgift med befogenhet att fatta beslut och vidta lämpliga åtgärder för att arbetet ska kunna utföras säkert.

Heta arbeten - arbeten med verktyg och utrustning som alstrar värme eller gnistor.

Högriskdetaljer - kan till exempel vara luftade konstruktioner, takfot på luftade konstruktioner, anslutning mot fönsterpartier/altandörrar, installationsgenomföringar, rökluckor, ljusinsläpp eller brännbar isolering.

Konceptägare - juridisk organisation som tillhandahåller utbildningsmaterial samt kvalitetssäkrar utbildningsarrangörer och instruktörer enligt SBF 2022.

Personcertifikat - bevis på att tillståndsansvarig, utförare eller brandvakt har kunskap och kompetens för att utföra brandfarliga heta arbeten på tillfällig arbetsplats samt uppfyller kraven i SBF 2022.

Säkerhetsregler - regler enligt SBF 506 som beskriver hur brandfarliga heta arbeten på tillfällig arbetsplats utförs på ett brandsäkert sätt.

Tillfällig arbetsplats - en arbetsplats som inte är utformad för att det regelbundet ska utföras heta arbeten där.

Tillståndsansvarig - person som ger tillstånd för brandfarliga heta arbeten på tillfällig arbetsplats och som innehar personcertifikat enligt SBF 2022 där det krävs enligt SBF 506.

Utförare - person som utför brandfarliga heta arbeten på tillfällig arbetsplats och som innehar personcertifikat enligt SBF 2022.

Säkerhetsregler

Säkerhetsregel 1 – Riskbedömning och tillstånd

Beställaren ska skriftligen utse en tillståndsansvarig, som ska bedöma om arbetena medför fara för brand. För att kunna utföra bedömningen korrekt ska den tillståndsansvarige vara väl insatt i och uppdaterad om förutsättningarna som råder vid arbetsplatsen samt hur arbetena ska utföras.

Om fara för brand föreligger får arbetena endast utföras under förutsättning att den tillståndsansvarige genomfört en fullständig, dokumenterad och ifylld riskbedömning enligt kraven i Bilaga 1. Den tillståndsansvarige ska, tillsammans med den som ska utföra arbetena och brandvakten, på plats bedöma faran för brand och vidta nödvändiga åtgärder för att arbetena ska kunna utföras säkert. Vid riskbedömning av byggnadskonstruktioner ska högriskdetaljer särskilt beaktas.

Den tillståndsansvarige utfärdar därefter ett tillstånd för arbetena som undertecknas av tillståndsansvarig, utförare och brandvakt. Tillståndet ska ges för så kort tid som möjligt.

Den tillståndsansvarige ska aktivt hålla sig underrättad och kontrollera att säkerhetsreglerna följs före, under och efter arbetenas genomförande. När arbetena är slutförda ska den tillståndsansvarige göra en kontroll av att säkerheten är återställd och därefter avsluta tillståndet med en underskrift. Detta görs i samband med att efterbevakning är avslutad.

Den tillståndsansvarige får delegera sin arbetsuppgift endast om beställaren skriftligen medgivit detta. Det ska framgå av delegeringen om en vidaredelegering får ske. Tillståndsansvaret ska inte delegeras i flera led än nödvändigt.

Den tillståndsansvarige får inte själv vara utförare med stöd av tillstånd som denne har utfärdat.

Vid akuta jouruppdrag i byggnader, där uppdraget inte kan utföras under ordinarie arbetstid och en tillståndsansvarig inte kan komma på plats i rimlig tid, får utföraren själv agera tillståndsansvarig och ska då gå igenom alla säkerhetsregler för riskbedömning och tillståndsgivning enligt Bilaga 1.

Säkerhetsregel 2 – Personcertifikat

Den som är tillståndsansvarig, utförare eller brandvakt vid brandfarliga heta arbeten på tillfällig arbetsplats ska ha ett giltigt personcertifikat utfärdat av en konceptägare enligt SBF 2022. Den som inte regelbundet är tillståndsansvarig för brandfarliga heta arbeten på tillfällig arbetsplats kan undantas från kravet att inneha personcertifikat. Undantaget får inte användas för att sprida tillståndsansvaret till flera personer utan personcertifikat i samma organisation. Med inte regelbundet avses maximalt tre brandfarliga heta arbeten på tillfällig arbetsplats under en 12-månadersperiod.

Säkerhetsregel 3 – Brandvakt och efterbevakning

Brandvakt ska utses och finnas på arbetsplatsen under den tid som brandfarliga heta arbeten på tillfällig arbetsplats utförs, även under arbetsrast. Brandvakten får inte lämna arbetsplatsen förrän faran för brand har upphört.

Undantagsvis krävs ingen brandvakt om den tillståndsansvarige bedömer att det är uppenbart att arbetet kan utföras med samma säkerhet utan brandvakt. När arbetena är slutförda ska arbetsplatsen efterbevakas under minst en timme eller en längre tid som den tillståndsansvarige angett i tillståndet.

Efterbevakning kan genomföras av annan person, som innehar personcertifikat enligt SBF 2022, än den som utsetts som brandvakt. Annan utsedd person ska vara namngiven vid riskbedömning och tillståndsgivning för brandfarliga heta arbeten på tillfällig arbetsplats. Efterbevakning ska alltid utföras, även om bedömningen gjorts att brandvakt inte behövs under arbetena.

Säkerhetsregel 4 – Brandfarlig vara och/eller explosionsfarlig miljö

För arbeten i utrymmen som innehåller, eller har innehållit, brandfarlig vara ska tillstånd inhämtas från den som är utsedd att vara föreståndare för brandfarlig vara inom verksamheten. Om föreståndare för brandfarlig vara saknas ska verksamhetsansvarig kontaktas för tillstånd.

För arbeten i utrymmen där det finns risk för explosionsfarlig atmosfär ska arbetstillstånd inhämtas av person som är ansvarig för ATEX-säkerheten innan arbetena påbörjas. Om ansvarig för ATEX-säkerheten saknas ska verksamhetsansvarig kontaktas för tillstånd.

Säkerhetsregel 5 – Brandsäkra arbetsplatsen

Brännbart material på och i närheten av arbetsplatsen ska

- flyttas bort
- skyddas genom övertäckning med obrännbart material och/eller
- avskärmas med obrännbart material.

Arbetsplatsen ska städas och vid behov vattnas.

Riskområdets storlek kring arbetsplatsen ska bestämmas vid riskbedömningen och tillståndsgivningen.

Säkerhetsregel 6 – Dolda brännbara byggnadsdelar

Värmeledande konstruktioner och dolda brännbara byggnadsdelar ska undersökas med hänsyn till brandfaran samt vid konstaterad brandfara

- skyddas och
- göras åtkomliga för omedelbar släckinsats.

Om värmeledande byggnadsdelar finns inom riskområdet och dessa passerar genom en byggnadsdel ska riskområdet utökas så att även andra sidan av byggnadsdelen ingår i riskområdet och bevakas av brandvakt.

Säkerhetsregel 7 – Otätheter

Springor, hål, genomföringar och andra öppningar på och i närheten av arbetsplatsen ska vara

- tätade och
- kontrollerade med hänsyn till brandfaran.

Säkerhetsregel 8 – Torkning och uppvärmning

Vid torkning eller uppvärmning ska verktyg och metoder användas som innebär att materialet inte antänds.

Tätskiktsarbeten

Vid applicering av tätskikt får material uppvärmas till högst 300 °C.

När uppvärmning sker genom förbränning av gas, ska brännare ha helt innesluten låga eller vara tillverkad så att verktyget uppfyller kraven i SBF 2023.

Smältning av snö och is

För att användning av öppen låga ska tillåtas vid smältning av snö och is ska konstruktionen vara av obrännbart material och inte ha några högriskdetaljer. Den tillståndsansvarige ska ha givit tillstånd för detta. Vatten som bildas vid smältning får inte torkas med öppen låga eller brännare enligt SBF 2023.

Säkerhetsregel 9 – Svets- och skärutrustning

Utrustning ska vara felfri och dokumenterad fortlöpande kontroll vara utförd innan arbetena påbörjas.

Vid användning av acetylengas ska gasflaskan vara utrustad med bakslagsskydd.

Svetsbrännare ska vara utrustad med backventil för brännigas och syrgas. Skyddshandske ska finnas.

Vid elektrisk svetsning och skärning ska återledare fästas så nära svetsstället som möjligt och särskild kontroll av kablage och återledare ska genomföras.

Säkerhetsregel 10 – Smältning av asfalt

Vid smältning av asfalt ska utrustningen placeras och hanteras enligt SBF 507 Regler för smältning av asfalt vid arbeten på tak och balkonger.

Säkerhetsregel 11 – Släckutrustning

Fungerande och tillräcklig släckutrustning ska finnas tillgänglig för omedelbar släckinsats på den tillfälliga arbetsplatsen.

Minimikraven för utrustningen vid alla arbetsplatser är att det finns två handbrandsläckare alternativt säker tillgång till vatten att släcka med.

Vid taklägningsarbeten är minimikraven för utrustning i stället att det finns tre handbrandsläckare alternativt säker tillgång till vatten att släcka med och två handbrandsläckare. Brytverktyg och ficklampa ska också alltid finnas vid taklägningsarbeten.

Handbrandsläckare ska vara certifierad med lägsta effektivitetsklass 34A 233B C, minst 6 kg pulver.

Säker tillgång till vatten att släcka med ska säkerställas med dedikerad/egen slang och erforderlig kapacitet samt med en kastlängd som når ytan som kan utsättas för brand. För att uppnå erforderlig kapacitet ska slangen vara trycksatt och vara minst 19 mm (3/4”).

Säkerhetsregel 12 – Brandskyddssystem

Vid brandfarliga heta arbeten på tillfällig arbetsplats ska fränkopplingar av brandskyddssystem undvikas eller begränsas till endast den tillfälliga arbetsplatsen och under så kort tid som möjligt. Innan fränkoppling görs ska godkännande inhämtas av anläggningskötare eller ansvarig person. Efter avslutade arbeten ska brandskyddssystemet omedelbart återställas och driftsättas.

Vattenbaserade sprinklersystem ska normalt vara i drift och funktionsdugliga under arbetena.

Säkerhetsregel 13 – Larmning

Räddningstjänsten ska kunna larmas inom en minut från att brand upptäcks. Fungerande telefon ska finnas tillgänglig. Den som larmar ska känna till arbetsplatsens larmadress.

8.2.2.9 Speciella anordningar

Sådana anordningar där risk för överhettning föreligger, t.ex. bastuaggregat, trinettkök och kaffebryggare, och som är placerad i gemensamt utrymme, t.ex. fikarum, ska vara försedda med timer som inte går att koppla ur.

8.2.2.10 Laddning av el- och hybridbilar

Laddning av el- och hybridbilar ska ske på annan plats än i produktions- eller i tillhörande lagerbyggnad. Anordning för laddning ska placeras 6 meter eller längre ifrån sådan byggnad.

Laddningsstation ska vara utförd enligt system mod 3 eller mod 4.

Matning till laddningsstationer ska ske via separat gruppledning avskild från annan elinstallation. Gruppledning som matar laddningsstation ska vara försedd med fränkopplingsanordning som kan göra utrustningen fri från energitillförsel. Fränkopplaren ska vara synlig och tillgänglig vid nödsituation.

Vid begäran ska elinstallationsintyg från elinstallationsföretag gällande utförandet av laddningsstation kunna uppvisas.

8.2.2.11 Batterienergilagringssystem

Vid installation av batterienergilagringssystem ska elinstallationsreglerna i SS 436 40 00 råd och regler för elinstallationen följas. De företag som utför elinstallationsarbete på batterienergilagringssystem ska vara registrerade i Elsäkerhetsverkets register med verksamhetstypen "Elproduktionsanläggningar". Batterienergilagringssystem som finns i byggnad ska vara placerade i separat brandcell enbart för detta syfte. Inget brännbart material får förvaras i utrymmet. Brandcellen ska som lägst uppfylla brandklass EI60. Batterienergilagringssystem utomhus ska vara placerade med ett avstånd på minst 10 meter från närmsta byggnad och brännbart material.

8.2.3 Inbrott, stöld och skadegörelse samt rån och överfall

8.2.3.1 Krav på mekaniskt inbrottskydd

Kursiv text innebär att ordet är definierat. Definitionerna redovisas längst bak i dokumentet.

På försäkringsställe

Vid förvaring på *försäkringsställe* gäller krav på den skyddsklass för respektive *försäkringslokal* som anges i försäkringsbrevet.

I försäkringstagarens, dennes arbetstagarers eller ombuds bostad

Vid förvaring i försäkringstagarens, dennes arbetstagarers eller ombuds bostad – som inte anges som *försäkringsställe* i försäkringsbrevet – gäller krav på att ytterdörr är låst och öppningsbara fönster är stängda och inifrån reglade.

På annan plats

Vid förvaring på annan plats gäller krav på skyddsklass 1.

Skyddsklass 1

Låskomponenterna som ingår i det mekaniska inbrottskyddet ska vara eller ha varit intygade/certifierade av Svenska Brand och Säkerhetscertifiering AB (SBSC) enligt nedanstående normer (SSF), standarder (SS och SS-EN) och klasser (t.ex. hänglåsclass 4). Uppgifter om nuvarande intygade/certifierade låskomponenter finns att läsa på www.sbcs.se eller www.stoldskyddsforeningen.se.

Försäkringslokalens omslutningsyta

Försäkringslokalens omslutningsyta – väggar, golv och tak – mot andra lokaler och utrymmen i *byggnaden* samt ut mot det fria kan vara av sten, betong, lättbetong, trä, korrugerad plåt – antingen två lager plåt eller en plåt med innerbeklädnad – eller flerskiktskonstruktioner av blandade material med motsvarande styrka mot inbrottsangrepp.

Utöver material enligt föregående stycke uppfyller

- innervägg mot annan hyresgästs lokal och som består av sammanlagt fyra lager gips/byggskivor och
- en stålcontainer

också kravet på en *försäkringslokals* omslutningsyta.

Väggar i omslutningsyta ska ansluta tätt till bärande konstruktion i golv- och takbjälklag.

Kvalitetskrav på dörr, port och lucka i omslutningsyta

Dörr, port och lucka ska

- vara tillverkad av aluminium, stål eller massivt trä eller
- vara certifierad enligt standard SS-EN 1627, motståndsklass 2 eller
- uppfylla kraven i SSF:s norm 1078 klass 1.

Låsning av dörr, port och lucka

Dörr, port och lucka i omslutningsyta ska vara låst med en *godkänd låsenhet*.

Skjutdörr ska vara låst med en *godkänd låsenhet* med hakande funktion.

Parskjutdörr ska vara låst med en *godkänd låsenhet* med hakande funktion i framkanten samt en *godkänd låsenhet* – utan krav på godkänt slutbleck – med hakande funktion i varje bakkant.

För pardörr gäller att den aktiva dörrhalvan ska vara låst med en *godkänd låsenhet*.

Den inaktiva dörrhalvan ska vara

- låst till karmöverstycke och tröskel med en *godkänd låsenhet* eller
- reglad upp- och nedtill med hävarmskantreglar enligt SS-EN 12051 security grade 5 eller
- invändigt låst med spanjolett och hänglås i klass 3 enligt SSF 014.

Båda dörrhalvorna ska invändigt vara låsta med en låsbom i lägst klass 4 enligt SS1051 eller med en låsbom i fyrkantör, dimension 40 x 40 x 3 mm, och låst med ett hänglås i hänglåsklass 3 enligt SSF 014.

Förstärkningsbehör

Lås i dörr, port och lucka ska vara kompletterad med förstärkningsbehör enligt SSF 1096 läsklass 3 eller SS-EN 1906 grade 2. Kravet gäller inte om dörren klassats enligt lägst 1078 klass 1 eller SS-EN 1627 lägst motståndsklass 2.

Bakkantssäkring

Utåtgående dörr ska ha en bakkantssäkring enligt SS 3487.

Låsning av dörr till stålcontainer

Dörr till stålcontainer ska vara låst med en låsbom i lägst klass 4 enligt SSF 1051 eller med ett hänglås och hänglåsbeslag i lägst hänglåsclass 4 enligt SSF 014 och SSF 018.

Låsning av dörr i utrymningsväg

Dörr i omslutningsyta ska vara låst med

- en *godkänd låsenhet* inkl. elektrisk upplåsningskontroll kopplad till en för verksamheten väsentlig funktion (t.ex. belysningen) eller
- ett utrymningslås enligt SS 3522 i klass 2 A eller 2 B (lås som utifrån uppfyller kravet på klass 3 men med invändigt vred, 2 A, eller ett certifierat utrymningsbehör, 2 B). Om det finns glas – som inte är lamellglas – i eller bredvid dörren som vid sönderslagning av glaset gör det möjligt att utifrån komma åt vredet ska glaset invändigt vara försedd med
 - galler med en maskvidd om högst 60 x 60 mm eller
 - en polykarbonatskiva eller
 - plåt eller plywood.

Hantering av nyckel och passerkort

Dörr, port och lucka anses inte låst om nyckel lämnats kvar i låset eller passerkort i kortläsaren.

Fönster

Öppningsbart fönster i omslutningsyta ska oavsett belägenhet vara stängt och invändigt reglat.

Brandventilator

Brandventilator ska vara stängd och reglad med endast från insidan åtkomlig mekaniska reglingsanordning eller vara försedd med *inkrypningskydd – galler och jalusi*.

Annan öppning

Öppning i omslutningsyta som är större än 150 x 300 mm ska vara försedd med *inkrypningskydd – galler och jalusi*.

Montering och underhåll

Anordningar och produkter som ingår i inbrottskyddet ska vara monterade enligt tillverkarens anvisningar och funktionsdugliga.

8.2.3.2 Hantering av nyckel, passerkort, kod och låskombination

Förvaring av nyckel, passerkort och kod (t.ex. kod till inbrottslarm eller dörrlås) till försäkringslokal

Nyckel, passerkort och kod till *försäkringslokal* ska – vid förvaring på *försäkringsställe* – förvaras i låst skåp eller låda. Skåp eller låda anses inte låst om nyckel kvarlämnats i eller i anslutning till låset.

Förvaring av nyckel till särskilt inbrottsskyddat förvaringsutrymme

Nyckel till särskilt inbrottsskyddat förvaringsutrymme får inte förvaras på samma *försäkringsställe* som förvaringsutrymmet utan ska istället förvaras i

- låst lokal på annan plats som uppfyller samma krav på inbrottsskydd som gäller för det *försäkringsställe* där stölden eller skadegörelsen sker,
- låst bostad på *försäkringsställe* då den som haft hand om nyckeln vistas där eller
- låst bostad på annan plats än *försäkringsställe*.

Märkning av nyckel och passerkort

Nyckel och passerkort till *försäkringslokal* samt nyckel till särskilt inbrottsskyddat förvaringsutrymme får inte vara märkt med namn, adress eller pinkod.

Ändring av lås, passerkort och kod (t.ex. kod till inbrottslarm eller dörrlås)

- Lås, passerkort och kod till *försäkringslokal*
- lås till särskilt inbrottsskyddat förvaringsutrymme och

ska omedelbart bytas eller ändras om det finns anledning att misstänka att någon obehörig kommit över nyckel, passerkort och kod.

8.2.3.3 Rån och överfall

Hantering av pengar, värdehandlingar och värdebevis samt vissa stöldbegärliga varor utanför försäkringslokal

Om värdet av *pengar, värdehandlingar och värdebevis* överstiger 100 000 kronor gäller att egendomen ska transporteras

- i en godkänd värdetransportväska med sedelinfärgning enligt Stöldskyddsföreningens norm SSF 1045 låst med nyckel som inte får medföras av transportören eller
- gemensamt av minst två personer som båda fyllt 18 år.

Om värdet av *stöldbegärliga varor*, som helt eller delvis är av guld, platina, äkta pärlor, ädelstenar eller ur avsedda att bäras överstiger 100 000 kronor gäller att egendomen ska transporteras gemensamt av minst två personer som båda fyllt 18 år.

Märkning av nyckel, passerkort och kod (t.ex. kod till inbrottslarm eller dörrlås) till försäkringslokal samt nyckel eller låskombination till särskilt inbrottsskyddat förvaringsutrymme

Nyckel samt passerkort och kod till *försäkringslokal* samt nyckel eller låskombination till särskilt inbrottsskyddat förvaringsutrymme får inte vara märkt med namn, adress eller kod.

Ändring av lås, passerkort, kod (t.ex. kod till inbrottslarm eller dörrlås) eller låskombination

- Lås, passerkort och kod till *försäkringslokal* och
- lås eller låskombination till särskilt inbrottsskyddat förvaringsutrymme

ska omedelbart bytas eller ändras om det finns anledning att misstänka att någon obehörig kommit över nyckel, passerkort och kod eller låskombination.

8.2.3.4 Skadegörelse på och stöld av lös egendom

Egendomen ska hållas under uppsikt. Detta krav gäller dock inte för *maskiner och inventarier* som fast monterat luftkonditioneringsaggregat, elladdningsbox, motorvärmare, värmepump, markis, belysningsarmatur, inbrottsskydd, antenn, sedel- eller kontokortsautomat, staket och stålcontainer.

8.2.4 Vatten och maskin byggnad och anläggningar och system

8.2.4.1 Lagring av varor i källarlokal

Varor i källarlokal ska vara uppallade minst 10 cm över golvet.

8.2.4.2 Dagvattenledning

Invärdigt ledningssystem för regn- och smältvatten ska uppfylla de krav som ställs på avloppsledningar enligt Boverkets Byggregler (BBR).

8.2.4.3 Provnings av ledningssystem

Ledningssystem ska innan de tas i bruk provas och godkännas i vedertagen ordning.

8.2.4.4 Risk för frysning

Installation för vatten ska ha tillräcklig isolering samt att temperaturen i lokalerna får inte sänkas så att det finns risk för frysning.

8.2.4.5 Byggnad och lokal som står oanvänd

Avstängningsventil till inkommande vatten ska stängas av i lokaler som står oanvända.

8.2.5 Annan skadehändelse

Förvaring av egendom i fordon

Vidlastning, omlastning eller lossning ska egendomen hållas under uppsikt.

När fordonet lämnas vid annan tidpunkt än i samband med lastning, omlastning eller lossning ska

- förarhytt och låsbara utrymmen vara låsta,
- öppningsbara fönster vara stängda och
- startnyckel inte vara kvar i fordonet.

Egendom under transport i fordon

Före transportens början ska egendomen emballeras, packas, stuvas eller i övrigt iordningställas på ett för transporten säkert sätt.

8.2.6 Avbrotts- och extrakostnadsförsäkring

För avbrotts- och extrakostnadsförsäkringen gäller samma säkerhetsföreskrifter som för den egendomsförsäkring vars skadehändelse åberopas.

8.2.7 Naturskada

Snölast på tak

Byggnaders tak ska skottas så att stora mängder snö inte samlas. Marginal måste finnas för kommande nederbörd och väderleksförhållanden. Vid extrema väderleksförhållanden ska skottning ske vid första möjliga tillfälle med hänsyn till väderleksförhållandena.

8.3 Påföljd när säkerhetsföreskrift inte följts

8.3.1 Generella regler

Om säkerhetsföreskrift inte följts görs ett avdrag enligt nedan från den ersättning som annars hade betalats.

Avdraget kan ökas om särskilda skäl finns med hänsyn till försummelsens art eller andra omständigheter.

Avdraget kan minskas eller helt tas bort om

- det kan antas att skada skulle ha inträffat även om föreskriften följts. Ersättning betalas då för den skada som kan antas skulle ha inträffat även om föreskriften följts,
- ingen av dem som anges i 8.1 varit försumlig eller
- särskilda skäl finns med hänsyn till försummelsens art eller andra omständigheter.

Om fler än en säkerhetsföreskrift inte följts begränsas påföljden gemensamt till ett avdrag, det högsta.

8.3.2 Samtliga skadehändelser

Programvara och lagrad information som är datainformation

Avdrag görs med 100 %.

8.3.3 Brand och elfenomen

Revisionsbesiktning av elektrisk starkströmsanläggning

Avdrag görs med 100 %.

Batterienergilagringssystem

Avdrag görs med 50 %, dock lägst 100 000 kronor.

Övriga säkerhetsföreskrifter

Avdrag görs med 30 %, dock lägst 20 000 kronor och högst 400 000 kronor.

8.3.4 Inbrott, stöld och skadegörelse

8.3.4.1 Inbrott, stöld och skadegörelse

I försäkringslokal eller i bostad

Avdrag görs med 100 %

- om föreskrivet krav på mekaniskt inbrottskydd inte uppfyllts och
- vid stöld från eller skadegörelse i *försäkringslokal* om någon olovligen tagit sig in i *försäkringslokalen* med för låset avsedd nyckel eller passerkort och kod, som förvarats i lokal på samma *försäkringsställe* som inte uppfyller samma krav på inbrottskydd som den *försäkringslokal* där stölden eller skadegörelsen sker.

Förvaring av nyckel till särskilt inbrottskyddat förvaringsutrymme

Avdrag görs med 100 %.

Märkning av nyckel och passerkort

Avdrag görs med 30 %, dock lägst 20 000 kronor och högst 400 000 kronor.

Ändring av lås, passerkort och kod

Avdrag görs med 30 %, dock lägst 20 000 kronor och högst 400 000 kronor.

8.3.4.2 Rån och överfall

Hantering av pengar, värdehandlingar och värdebevis samt vissa stölbegärliga varor utanför försäkringslokal

Värdetransportväska eller två personer i sällskap

Avdrag görs med 100 % till den del skadan överstiger 100 000 kronor om inte transporten utförs

- med en godkänd värdetransportväska låst med nyckel som inte medförs av transportören eller
- gemensamt av minst två personer som båda fyllt 18 år.

Märkning av nyckel, passerkort och kod till försäkringslokal samt nyckel eller låskombination till särskilt inbrottskyddat förvaringsutrymme

Avdrag görs med 30 %, dock lägst 20 000 kronor och högst 400 000 kronor.

Ändring av lås, passerkort, kod eller låskombination

Avdrag görs med 30 %, dock lägst 20 000 kronor och högst 400 000 kronor.

8.3.4.3 Skadegörelse på och stöld av lös egendom

Avdrag görs med 100 %.

8.3.5 Vatten och maskin byggnad och anläggningar och system

Avdrag görs med

- 100 % om säkerhetsföreskrifterna för provning av ledningssystem och kravet på utförandet av dagvattenledningar inte följts och
- 30 %, dock lägst 20 000 kronor och högst 400 000 kronor, om övriga säkerhetsföreskrifter gällande vatten och maskin inte följts.

8.3.6 Övriga säkerhetsföreskrifter

Avdrag görs med 30 %, dock lägst 20 000 kronor och högst 400 000 kronor.

8.3.7 Samtidig skada

Vid samtidig egendoms-, avbrotts- och extrakostnadsskada begränsas påföljden gemensamt till det beloppsavdrag i egendomsförsäkringen eller avbrotts- och extrakostnadsförsäkringen som är högst.

Om avdraget i egendomsförsäkringen är 100 % tillämpas även 100 % avdrag i avbrotts- och extrakostnadsförsäkringen.

8.3.8 Annan skadehändelse

Förvaring av egendom i fordon

Avdrag görs med 100 %.

8.3.9 Naturskada

Snölast på tak

Avdrag görs med 100%.

9 Den försäkrades skyldigheter vid skada

Den försäkrades skyldigheter vid skada framgår av Allmänna avtalsvillkor kap 2 Vid skada.

9.1 Avbrottsförsäkring

Vid avbrottskada ska skriftligt ersättningsanspråk framställas till If senast tre månader efter *ersättningstidens* slut. Framställs kravet senare är If fritt från ansvar.

10 Skadevärderings- och skadeersättningsregler

Vid skada på egendom beräknas skadebeloppet enligt nedan angivna regler.

10.1 Skadevärderingsregler

10.1.1 Byggnad

10.1.1.1 Tabell för åldersavdrag m m

En byggnadsdels eller installations ålder räknas från tidpunkten då den första gången togs i bruk eller byttes ut. Åldersavdraget är högst 80 % för varje byggnadsdel eller installation (material, arbete inkl. underarbete, rivning och återställande) som före skadan var funktionsduglig.

Åldersavdraget kan däremot bli 100% på hushållsmaskiner och installation för vatten, el, värme, kyla, avlopp, sanitet, gas eller fiber vid skada som ersätts enligt kap. 5 "Maskin, byggnad och värmekulvert".

För byggnadsdel, installation eller ytskikt

- vars underhåll varit eftersatt,
- som utsatts för onormalt slitage eller
- vars användbarhet minskat på grund av nya material eller ny teknik

görs ytterligare avdrag på återställande- och reparationskostnaden. Detta gäller även för byggnadsdel, installation eller ytskikt som inte anges i tabellen för åldersavdrag.

Varje byggnadsdel och installation bedöms för sig. För ytskikt gäller dessutom att varje rum bedöms för sig. Angränsande oskadade rum, t.ex. sammanbyggt vardagsrum och kök med öppen planlösning, med samma ytskikt som i de skadade ersätts inte.

Byggnadsdel Åldersavdrag görs för både material och arbete	Antal år utan åldersavdrag	Avdrag per påbörjat år därefter
A. Installationer för vatten, el, värme, avlopp, sanitet, ventilation m.m.		
• rörsystem, värmekulvert och vattenradiatorer, sanitetsgods, solcellsanläggning	10 år	5 %
• elinstallation	25 år	5 %
• elvärmeslingor i golv, laddbox och laddstolpe för el- och hybridbil	5 år	8 %
• armaturer	5 år	8 %
• murade värmeinstallationer (kakelugn och öppen spis)	20 år	2 %
• övriga värmeinstallationer, t.ex. värmeväxlare, stålkamin	10 år	5 %
• värmepumpanläggningar, varmvattenberedare som ingår i enhet med värmepump, solfångare, takvärme, kylanläggning	2 år	10 %
• ventilationssystem exkl. motorer och styrning	20 år	5 %
• luft/luft värmepumpanläggning	2 år	15 %
• värmekulvert	10 år	5 %
• sprinklerhuvud	10 år	8 %
• styrskap och elcentraler	10 år	8 %
• hushållsmaskiner	2 år	10 %
• övriga installationer och annan maskinell utrustning inkl. tvättmaskin, torktumlare, mangel i gemensamhetsutrymme i bostadshus, separat varmvattenberedare	5 år	8 %
B. Radio- och TV-antenn utrustning för datoruppkoppling samt kabel-TV (även parabol)		
• ledningar för datoruppkoppling samt kabel-TV (även parabol)	5 år	10 %
• fiberoptik	5 år	8 %
• fiberoptik	20 år	5 %
C. Markis, persienn inklusive tillhörande motor		
	5 år	10 %
D. Målning, tapetsering och annan väggbeklädnad - dock inte i våtrum		
	5 år	8 %
E. Golvbeläggning - dock inte i våtrum		
• textil	5 år	8 %
• plast /linoleum/laminat	10 år	5 %
• trägolv/parkettgolv	15 år	5 %
• keramik och sten	15 år	5 %
• övrigt material	10 år	5 %
F. Köks-, våtrums- och garderobsinredning		
	15 år	5 %

G. Dörrar, portar och fönster inkl. lås och beslag	15 år	5 %
H. Våtrumsbeklädnad inkl. tätskikt		
• golv- och väggmatta	5 år	8 %
• keramiska plattor, stenplattor	10 år	5 %
• övrigt material och utförande samt målning	2 år	10 %
I. Takbeläggning inkl. beslagning och takavvattning		
• papp, plast och gummi (även som underlag)	5 år	8 %
• plåt	20 år	5 %
• övrigt material	25 år	5 %
J. Fasad		
• träpanel, plåt och puts	25 år	5 %
K. Skorsten		
• stål och plåt	5 år	8 %
• annat material	20 år	2 %
L. Hiss		
• korg och fästanelordningar i hisschakt	25 år	5 %
M. Övrigt		
• kretskort och elektronik, styr- och reglerutrustning	5 år	10 %
• övrig maskinell utrustning, t.ex. drivning och transmission	5 år	5 %
• larm	2 år	10 %

Om kostnad för lokalisering, friläggning och återställande avser något som inte är angivet i tabellen, så görs på denna kostnad samma procentuella avdrag som gäller för den skadade byggnadsdelen.

10.1.2 Maskiner och inventarier

Datorer och mobiltelefoner

Datorer och mobiltelefoner värderas med utgångspunkt från inköpspriset för skadat eller stulet föremål och dess ålder räknas från tidpunkten då föremålet togs i bruk som nyttillverkat.

Om föremålet enbart delvis har skadats värderas skadan till reparationskostnaden, dock högst till föremålets värde enligt nedanstående tabeller.

Mobiltelefonens ålder i månader	Ersättning i procent av inköpspriset
< 12	100 %
> 12	50 %
> 24	30 %
> 36	20 %

Datorns, surfplattans ålder i månader	Ersättning i procent av inköpspriset
< 12	100 %
> 12	60 %
> 24	40 %
> 36	30 %
> 48	20 %

Cyklar och el-cyklar

Cyklar och elcyklar värderas med utgångspunkt från inköpspriset för skadat eller stulet föremål och dess ålder räknas från tidpunkten då föremålet togs i bruk som nyttillverkat.

Om föremålet enbart delvis har skadats värderas skadan till reparationskostnaden, dock högst till föremålets värde enligt nedanstående tabell.

Ersättningstabell för cyklar, el-cyklar och tillbehör till sådan egendom.

Cykelns ålder i månader	Ersättning i procent av inköpspriset
<12	100%
>12	70%
>24	60%
>36	50%
>48	40%
>60	30%
>70	20%

Motordrivet fordon och släpfordon

Vid skada på motordrivet fordon och släpfordon samt fast monterad utrustning på eller i dessa fordon värderas skadan till kostnaden för återställandet, dock högst till *marknadsvärdet*.

10.1.2.1 Maskiner och inventarier som återställs

Skadan värderas till kostnaden för att utan dröjsmål återställa föremålet på ett modernt och rationellt sätt vad beträffar metoder och material. Med återställande avses reparation eller anskaffande av föremål av samma eller lika ändamålsenligt slag för samma ändamål.

Föremål vars tekniska värde är mindre än 50 %

Om föremålets *tekniskavärde* vid skadetillfället är mindre än 50 % av *återanskaffningsvärdet* värderas skadan till kostnaden för återställandet, dock högst till det *tekniska värdet*.

Förbrukningsmaterial värderas till föremålets *tekniska värde* vid skadetillfället.

Återställande ska ske senast inom två år från skadedagen.

Den värdeminskning som föremålet efter reparation möjligen kan anses ha genomgått genom skadan beaktas inte.

Avskrivning för värdeminskning är högst 80 %.

Vissa andra föremål

Föremålet återställs

Skadan värderas vid skada på nedanstående föremål till kostnaden för att utan dröjsmål återställa föremålet på ett modernt och rationellt sätt vad beträffar metoder och material. Med återställande avses reparation eller anskaffande av föremål av samma eller lika ändamålsenligt slag för samma ändamål. Från *återanskaffningsvärdet* görs avdrag för ålder och bruk enligt nedanstående tabell.

Förbrukningsmaterial värderas till föremålets *tekniska värde* vid skadetillfället.

Återställande ska ske senast två år från skadedagen.

Den värdeminskning som föremålet efter reparation möjligen kan anses ha genomgått genom skadan beaktas inte.

Föremål	Antal år utan ålders-avdrag	Avdrag per påbörjat år därefter
Lindningar till		
- transformator	12 år	3 %
- generator	12 år	4 %
- motor	8 år	5 %
Transmissionsutrustning, t.ex. växellåda	5 år	7 %
Kretskort och elektronik, styr- och reglerutrustning	5 år	10 %
Drivning till cnc maskiner, t.ex. servo, spindelmotorer	1 år	15 %
Luft/luft värmepumpänläggning	2 år	15 %
Värmepump med effekt överstigande 15 kW	3 år	8 %
Övriga värmepumpar	2 år	10 %
Akkumulator	1 år	25 %
Delar till förbränningsmotor	1 år	20 %
Laserrör/laserhuvud	1 år	15 %
Duk i plasthall och tält	1 år	15 %
Kablar och linor till hiss, linbana och skidlift	1 år	10 %
Zinkkar	1 år	10 %
Sprinklerhuvud	10 år	8 %
Larm	5 år	8 %
Lås och beslag	15 år	5 %

Utbytbara verktyg t.ex. formar, knivar, krossverktyg, press- och stansverktyg	1 år	20 %
Kyl-/fryscompressorer, kyl-/frysdisk, värmeskåp	2 år	10 %
Maskinell utrustning för skönhetsbehandlingar	1 år	15 %
Storköksutrustning såsom spis, ugn, fläkt mm	5 år	8 %

Avskrivning för värdeminskning är högst 80 %.

Om driftsförhållandena är sådana att värdeminskningen på lindningarna, delar till förbränningsmotor och ackumulator avviker från vad som är normalt kan annan bedömning ske.

Maskiner och inventarier samt hjälpmedel som används i entreprenad- och montageverksamhet

Maskiner och inventarier samt hjälpmedel som återställs

Skadan värderas vid skada på nedanstående föremål till kostnaden för att utan dröjsmål återställa föremålet på ett modernt och rationellt sätt vad beträffar metoder och material. Med återställande avses reparation eller anskaffande av föremål av samma eller lika ändamålsenligt slag för samma ändamål. Från återanskaffningsvärdet görs avdrag för ålder och bruk enligt nedanstående tabell.

Förbrukningsmaterial värderas till föremålets tekniska värde vid skadetillfället.

Återställande ska ske senast inom två år från skadedagen.

Den värdeminskning som föremålet efter reparation möjligen kan anses ha genomgått genom skadan beaktas inte.

Föremål	Vid återställande		Om återställande inte sker
	Antal år utan ålders-avdrag 1)	Avdrag per påbörjat år därefter	Avdrag per påbörjat år 1)
Bod, container och ställningar	5 år	10 %	10 %
Handverktyg och mindre redskap	1 år	20 %	20 %
Eldrivna verktyg och maskiner	1 år	20 %	20 %
Motordrivna maskiner t.ex. kompressor, byggtork och hiss	1 år	10 %	10 %
Duk i plasthall och tält	1 år	15 %	15 %
Övriga föremål	5 år	10 %	10 %

1) Från den tidpunkt då föremålet togs i bruk som nyttillverkat.

Avskrivning för värdeminskning är högst 80 %.

Maskiner och inventarier samt hjälpmedel som inte återställs

Skadan värderas till föremålets återanskaffningsvärde med avdrag för i ovannämnda tabells angivna procentsats, dock högst till vad det skulle ha kostat att utan dröjsmål återställa föremålet.

Avdrag på grund av ökad avkastningsförmåga

I det fall avkastningsförmågan hos återställt skadat föremål kan ökas genom tilläggsinvestering som bekostas av försäkringstagaren och som är ekonomiskt mer fördelaktig än vad som varit fallet om skada ej inträffat, reduceras skadeersättningen med värdet av den vinstökning som kan beräknas uppkomma. I dessa fall avses både nominell kapacitetsökning och produktionskostnadsbesparingar utgöra vinstökning.

Nämnda vinstökning tillfaller försäkringstagaren endast i samma proportion som tilläggsinvesteringen står i förhållande till nödvändig kostnad för att uppnå samma avkastningsförmåga än vad som varit fallet om skada ej inträffat.

I det fall avkastningsförmågan hos skadat föremål ökas på grund av att dess återställande inte kan ske genom inköp av likvärdigt föremål, reduceras skadeersättningen med värdet av den verkliga vinst som kan beräknas uppkomma genom den ökade avkastningen.

Utökad avkastningsförmåga ska beaktas under en tid av två år från det att återställandet fullbordades. Enbart vinstökning/verklig vinst som kan beräknas överstiga 1 000 000 kronor beaktas.

10.1.2.2 Maskiner och inventarier som inte återställs

Återställs inte skadat föremål värderas skadan till kostnaden för återställandet, dock högst till skillnaden mellan marknadsvärdet omedelbart före och efter skadan.

10.1.2.3 Fast bekostad inredning

Vid skada på byggnadsdelar i *byggnad* värderas skadan enligt de försäkringsvillkor som skulle ha varit tillämpliga om fastighetsägaren tecknat en fastighetsförsäkring hos If. Vid skada på annat än byggnadsdelar i byggnad värderas skadan istället enligt de värderingsregler som gäller för *maskiner och inventarier*.

10.1.3 Varor

Skadan värderas till *varornas* värde enligt nedan med avdrag för eventuellt restvärde.

10.1.3.1 Varor som den försäkrade tillverkat eller har under tillverkning

Skadan värderas till *tillverkningskostnaden* för att utan dröjsmål återställa varorna. Med återställande avses reparation eller återanskaffning av *varor* av samma slag.

Om varorna inte återställs inom två år värderas de till *tillverkningskostnaden* vid skadetillfället, dock högst till det pris för vilket de hade kunnat säljas minskat med inbesparade kostnader.

10.1.3.2 Varor anskaffade för försäljning eller mottagna i kommission eller konsignation för försäljning

Skadan värderas till vad det kostar att utan dröjsmål återställa *varorna*. Med återställande avses reparation eller återanskaffning av *varor* av samma slag.

Har *varornas* värde minskat på grund av inkurans eller annan omständighet värderas de med hänsyn till detta.

10.1.3.3 Varor sålda och färdiga för leverans

Skadan värderas – om leverans inte kan fullgöras med andra *varor* – till det avtalade försäljningspriset för *varorna* minskat med inbesparade kostnader.

10.1.4 Lagrad information

Skadan värderas till skäliga kostnader för att återställa informationen inom två år från skadedagen.

Värdehandlingar och värdebevis

Skadan värderas till kostnader som inom två år från skadedagen läggs ned för att återställa eller återanskaffa egendomen.

Arbetstagares lösöre

Skadan värderas enligt skadevärderingsreglerna i Ifs hemförsäkringsvillkor som skulle ha varit tillämpliga om ägaren tecknat en hemförsäkring på egendomen i If.

Kunders egendom

Skadan värderas enligt de försäkringsvillkor som skulle ha varit tillämpliga om ägaren tecknat en försäkring på egendomen i If.

10.1.5 Avbrottsförsäkring

10.1.5.1 Förlust av försäkringsmässigt täckningsbidrag

If betalar ersättning för förlust värderad till skillnaden mellan det försäkringsmässiga täckningsbidraget som den försäkrade beräknas skulle ha uppnått om skadan inte inträffat och det faktiskt uppnådda försäkringsmässiga täckningsbidraget under *ersättningstiden* minskat med

- det försäkringsmässiga täckningsbidrag som omfattas av ersättningen för egendomsskadan, t.ex. för eget reparationsarbete,
- den avkastning som den försäkrade under *ersättningstiden* erhållit på ersättningsbelopp som betalats för egendomsskadan,
- kostnader som kunnat inbesparas,
- avskrivningar som har reducerats till följd av skadan och
- det försäkringsmässiga täckningsbidrag som på grund av skadan uppstått i annan rörelse som den försäkrade eller annan för dennes räkning driver.

10.1.5.2 Extrakostnadsförsäkring

Skadan utgörs av rimliga extrakostnader som försäkringstagaren får vidkännas för att upprätthålla den försäkrade verksamheten i den omfattning som den skulle ha haft om skada inte inträffat.

Medför extrakostnaderna nytta även efter tiden då extrakostnader betalats minskas skadeersättningen med nyttan.

10.2 Skadeersättningsregler

Valuta

Om inget annat framgår av försäkringsavtalet hanteras alla transaktioner i SEK och all skadereglering sker i Sverige.

Vid beräkning av ersättning för egendom där försäkrad har betalat i annan valuta än SEK omräknas valutan enligt Sveriges Riksbanks valutakurs per den dag skadan inträffade. För avbrottsförlust omräknas valutan baserat på Sveriges Riksbanks genomsnittlig valutakurs under ersättningstiden.

10.2.1 Egendoms-, avbrotts- och extrakostnadsförsäkring

If betalar

- skada enligt 10.1 Skadevärderingsregler,
- röjningskostnad vid egendomsskada,
- räddningskostnad,
- ränta vid avbrottsförsäkring

med avdrag för

- eventuell underförsäkring,
- självrisk och karenslösning,
- eventuell påföljd enligt försäkringsavtalet och/eller försäkringsavtalslagen (2005:104), t.ex. påföljd när
 - upplysningsplikten eftersatts
 - säkerhetsföreskrift inte följts enligt 8 Säkerhetsföreskrift,

dock högst med i förekommande fall försäkringsbelopp samt investerings- och indexändring av försäkringsbelopp.

Om betalning inte sker i rätt tid betalas dröjsmålsränta enligt 6 § räntelagen.

10.2.2 Egendomsförsäkring

10.2.2.1 Röjningskostnad

If betalar kostnad för nödvändig rivning, röjning, borttransport, destruktion och deponering av försäkrad egendom efter sådan skada som omfattas av försäkringen under förutsättning att kostnaden uppkommer inom ett år från skadetillfället.

Merkostnad för rivning, röjning, borttransport, destruktion och deponering, som uppkommer för att normala metoder eller åtgärder inte kan användas på grund av byggnads/byggnadsdels kulturhistoriska värde eller konstnärliga värde, omfattas endast om det uttryckligen anges i försäkringsvillkoret och ingår inte i försäkringsbeloppet för röjningskostnad.

Kostnader till följd av att arkeologiska undersökningar utförs eller ska utföras, ersätts inte.

10.2.2.2 Merkostnader

If betalar inte merkostnader som beror på forceringsåtgärder, t.ex. reparation på övertid, inköp till överpris för snabbare leverans eller transport på annat sätt än med sedvanligt transportmedel, om inget annat anges i försäkringsbrevet.

10.2.2.3 Underförsäkring

Fullvärdesförsäkrad byggnad

Om uppgifterna i värderingsunderlaget för byggnad inte överensstämmer med förhållandena vid skadetillfället och för låg premie betalats föreligger underförsäkring.

Ersättning betalas då endast för så stor del av skadan som svarar mot förhållandet mellan betald premie och den premie som skulle ha betalats.

Fullvärdesförsäkrade maskiner, inventarier och varor

If betalar ersättning enligt gällande skadeersättningsregler utan att underförsäkring åberopas.

Med angivet försäkringsbelopp

If betalar ersättning enligt gällande skadeersättningsregler upp till försäkringsbeloppet utan att underförsäkring åberopas.

10.2.2.4 Skadeersättningsregler i övrigt

If har rätt att i stället för att betala kontant ersättning föreskriva att skadad egendom återställs eller tillhandahålla annan likvärdig egendom.

If är inte skyldigt att ta hand om skadad egendom men har rätt att efter att ha lämnat ersättning för den skadade egendomen helt eller delvis överta äganderätten till denna.

Kommer egendom för vilken If betalt ersättning till rätta ska egendomen snarast ställas till Ifs förfogande. Den försäkrade får dock behålla egendomen om han utan dröjsmål återbetalar erhållen ersättning.

Om återställande sker efter det att ersättning betalats för den skadade egendomens *marknadsvärde* minskas skadeersättningen med den ränta som belöper sig på marknadsvärdeersättningen under tiden fram till dess att återställande sker. Ränta beräknas enligt Riksbankens referensränta.

10.2.3 Avbrottsförsäkring

10.2.3.1 Ränta

If betalar ersättning för ränteförlust under *ersättningstiden* med hänsyn till att ersättningen inte betalas förrän efter *ersättningstidens* slut. Vid beräkning av sådan ränteförlust betalas ränta enligt Riksbankens referensränta.

10.2.3.2 Verklig förlust

Försäkringen ska inte ge den försäkrade någon vinst utan endast ge ersättning för genom *avbrottet* uppkommen förlust av försäkringsmässigt täckningsbidrag och ersättning för räddningskostnad.

10.2.3.3 Tidpunkt för betalning av ersättning

Skada regleras efter *ersättningstidens* slut eller tidigare om parterna är överens om att så ska ske. If betalar ersättning senast en månad efter det att den försäkrade styrkt sitt krav och i övrigt fullgjort vad som åligger honom.

1 Vem försäkringen gäller för

1.1 Försäkrad

De försäkrade är:

- Försäkringstagaren.

1.1.1 Anställd

Försäkringen gäller även för anställda hos försäkrad för skador som orsakats i tjänsten.

Som anställd anses:

- Fysisk person som utför arbetsuppgifter i försäkrads ordinarie verksamhet om ersättning för dennes arbete utgår från försäkrad.
- Studerande som praktiserar hos försäkrad.
- Styrelseledamot, dock endast i samband med utövande av tjänst eller annat ideellt uppdrag hos försäkrad.
- Fysisk person som tillfälligt tillhandahålles försäkrad av arbetsförmedling eller liknande förmedling för att utföra arbetsuppgifter som normalt utförs av anställda.

2 När försäkringen gäller

2.1 Inträffande (skada som inträffar under avtalstiden)

Försäkringen gäller för skadeståndskrav avseende skada som inträffar under avtalstiden.

Skadeärendet hänförs till den försäkring som var i kraft när skadan först inträffade.

Serieskada

Om skador i en *serieskada* inträffat under flera avtalstider skall de anses inträffade den avtalstid när den första skadan inträffade.

En *serieskada* omfattas endast om den första skadan i en *serieskada* inträffade under avtalstiden för detta avtal.

2.2 Särskilda bestämmelser

2.2.1 Miljöskada

Vid miljöskada gäller försäkringen för skada som upptäcks under avtalstiden.

Anmärkning: Endast kostnad som är hänförlig till den del av skadan som upptäcks under försäkringstiden ersätts.

Skadeärendet hänförs till den försäkring som var i kraft när skadan först upptäcktes.

Serieskada

Om skador i en *serieskada* upptäckts under flera avtalstider skall de anses upptäckta den avtalstid när den första skadan upptäcktes.

En *serieskada* omfattas endast om den första skadan i en *serieskada* upptäcktes under avtalstiden för detta avtal.

3 Var försäkringen gäller

3.1 Verksamhetsansvar

Försäkringen gäller för skada som inträffar inom det geografiska område som anges i försäkringsbrevet.

3.1.1 Resor i tjänsten, konferenser och mässor

Försäkringen gäller i hela världen för skada som inträffar vid försäljnings- och inköpsresor samt vid deltagande i konferenser och mässor.

3.2 Produktansvar

3.2.1 Direkt export

Försäkringen gäller för skada som inträffar inom det geografiska område som anges i försäkringsbrevet under rubriken Försäkrade produkter och omsättning per geografiskt område.

Anmärkning: Med direkt export avses export utan mellanhand till köpare utanför Norden.

3.2.2 Känd indirekt export

Försäkringen gäller även för skada som inträffar inom det geografiska område som anges i försäkringsbrevet under rubriken Känd indirekt export.

Anmärkning: Med känd indirekt export avses försäljning till någon som i sin tur exporterar till köpare utanför det försäkrade området för direkt export.

3.2.3 Okänd indirekt export

Försäkringen gäller även för skada som inträffar i hela världen vid okänd indirekt export.

Anmärkning: Med okänd indirekt export avses när produkten eller det avlämnade arbetet hamnat utanför det försäkrade området för direkt export eller känd indirekt export, utan att den försäkrade känt till eller borde ha känt till det.

4 Vad som är försäkrat

Denna försäkring gäller för sådana skadeståndskrav som

- överstiger självrisk och
- grundas på allmänna skadeståndsrättsliga regler och
- även i övrigt omfattas av försäkringen.

4.1 Försäkrad verksamhet

Försäkringen gäller avseende

- verksamhetsansvar och *avlämnade arbeten* för verksamhet
- produktansvar för produktslag

som anges i försäkringsbrevet.

4.1.1 Fastighetsansvar

4.1.1.1 Fastighet som används i den försäkrade verksamheten

Försäkring gäller för den försäkrade såsom ägare, brukare eller tomträttsinnehavare av fastighet, där verksamheten bedrivs.

Försäkringen gäller även för byggnads- och anläggningsarbeten som utförs på sådan fastighet som anges i första stycket.

4.1.1.2 Fastighet som inte används i den försäkrade verksamheten

Försäkringen gäller också för skadeståndskrav som framställs mot den försäkrade i egenskap av fastighetsägare eller på annat sätt ansvarig för byggnad eller fastighet som inte används i den försäkrade verksamheten, men som särskilt nämns i försäkringsbrevet.

4.1.2 Uthyrning av personal inom den försäkrade verksamheten

Försäkringen gäller även för uthyrning av försäkrads personal under förutsättning att den sker inom den försäkrade verksamhet som anges i försäkringsbrevet.

4.2 Åtagande

För skadeståndskrav som är försäkrade åtar sig If att för den försäkrade

- utreda om skadeståndsskyldighet föreligger
- förhandla med den som kräver skadestånd
- företräda försäkrad vid rättegång eller skiljemannaförfarande och betala rättegångs- eller skiljemannakostnader som försäkrad inte kan få av motpart eller av annan
- betala det skadestånd som överstiger självrisk och som försäkrad är skyldig att betala.

5 Försäkringens omfattning

5.1 Allmänt om vad försäkringen omfattar

För villkor avseende omfattning och utökad omfattning som anges i 5.1.1-5.1.3 se 5.3 Särskilda omfattningsbestämmelser.

5.1.1 Person- och sakskada

Försäkringen omfattar skadeståndsskyldighet för person- och sakskada

- enligt allmänna skadeståndsrättsliga regler
- enligt försäkrade avtal som anges i 5.1.4

samt för sådan förmögenhetsskada som är en direkt följd av enligt detta villkor ersättningsbar person- eller sakskada.

5.1.1.1 Omfattning

- Verksamhetsansvar.
- Produktansvar.
- Ingrediens- och komponentskada.
- Nyckelförlust.
- Tillfälligt lånad eller annars nyttjad egendom.
- Hyrd lokal.
- Tillfälligt lån av truck eller annat motorredskap vid lastning och lossning.
- Omhändertagen egendom - serviceverksamhet.
- Entreprenadansvar.

5.1.2 Ren förmögenhetsskada

Försäkringen omfattar även skadeståndsskyldighet för *ren förmögenhetsskada* enligt 5.1.2.1 - 5.1.2.2.

5.1.2.1 Omfattning

- Miljöskada.
- Ingrediens- och komponentskada.
- Entreprenadansvar.
- Byggherreansvar.

5.1.3 Annan omfattning

Försäkringen omfattar även:

- Skadeståndsskyldighet vid personuppgiftsansvar, se 5.3.1 Personuppgiftsansvar.

5.1.4 Försäkrade avtal

- Allmänna bestämmelser som är utfärdade av branschorganisation inom den försäkrades verksamhetsområde.
- Sedvanligt kontrakt med strömlieferantör där den försäkrade övertagit ansvar enligt ellagen.
- Sedvanligt nyttjanderättsavtal med fastighetsägare avseende övertaget fastighetsägaransvar.
- Sedvanligt kontrakt med järnvägsförvaltning för skada genom rullande materiel, överskriden lastprofil, trafik på stickspår eller begagnande av obebakad järnvägsövergång.

Se undantag 5.2.7 Särskilt åtagande nedan.

5.2 Allmänt om vad försäkringen inte omfattar

Utöver nedan undantag finns det ytterligare undantag som anges i Allmänna avtalsvillkor 2.10.

5.2.1 Skada som drabbar försäkrad

Försäkringen gäller inte för skada som drabbar försäkrad.

5.2.2 Gemensamma ekonomiska intressen

Försäkringen gäller inte för skadeståndskrav mellan de försäkrade. Försäkringen gäller heller inte för skadeståndskrav mellan den försäkrade och den försäkrades moder- eller dotterbolag, eller skadeståndskrav mellan den försäkrade och ett företag eller en verksamhet

- i samma koncern
- där ägarrelationen mellan den försäkrade och den skadeståndskrävande är 50 % eller mer
- där den försäkrade ensam eller tillsammans med medförsäkrad, eller aktieägare i dessa, eller aktieägares nära anhörig har mer än 50 % ägande eller betydande inflytande.

5.2.3 Krav mellan de försäkrade

Försäkringen gäller inte för skadeståndskrav mellan de försäkrade.

5.2.4 Utfästelse, garanti eller marknadsföring

Försäkringen gäller inte för skada i den mån den försäkrade är ansvarig för skadan enbart på grund av uttrycklig eller underförstådd utfästelse, garanti eller marknadsföring.

5.2.5 Försening

Försäkringen gäller inte för skada som har samband med försening av något slag på den försäkrades sida.

5.2.6 Böter, vite, straffskadestånd

Försäkringen omfattar inte böter, vite, straffavgift, sanktionsavgift eller straffskadestånd (punitive damages) såvida det inte är fråga om sådan skadeståndsskyldighet som bortsett från benämningen böter, vite, straffavgift, sanktionsavgift eller straffskadestånd omfattas av denna försäkring.

5.2.7 Särskilt åtagande

Försäkringen gäller inte för skada som försäkrad eller någon för vilken han svarar genom särskilt avtal åtagit sig att ersätta utöver gällande skadeståndsrätt eller försäkrat avtal.

5.2.8 Berusning eller drogpåverkan

Försäkringen gäller inte för skada orsakad under självorsakad berusning eller annan drogpåverkan. Detta undantag gäller dock endast om försäkrads arbetsledning eller företagsledning hade kännedom om berusningen.

5.2.9 Kända fel

Försäkringen gäller inte för skada orsakad av levererad produkt eller avslutat arbete om den försäkrade eller dennes arbetsledning känt till, eller bort känna till, felet eller bristen innan skadan uppkom och underlåtit att vidta rimliga åtgärder för att förhindra den.

5.2.10 Bristfälliga undersökningar

Försäkringen gäller inte om den försäkrade eller dennes arbetsledning inte låtit utföra sedvanliga undersökningar, provningar eller analyser för att fastställa levererad produkts eller avslutat arbetes lämplighet för avsett ändamål och detta medfört att defekt i produkten inte upptäckts.

5.2.11 Miljöskada

Försäkringen gäller inte för skada genom

- förorening av eller annan inverkan på vattendrag, sjö eller annat vattenområde, grundvatten, luft samt mark
- ändring av grundvattennivån
- buller, skakning, värme, lukt eller ljus
- fukt eller kondens
- översvämning i samband med nederbörd
- annan liknande störning

såvida inte skadan beror på

- att fel - dock ej fel i planering eller konstruktion eller val av arbetsmetod - tillfälligt begås vid användning av eller arbete på byggnad, anläggning eller anordning och skada därigenom uppkommer plötsligt och oförutsett
- att fel plötsligt och oförutsett uppkommit på byggnad, anläggning eller anordning.

Undantaget avser inte:

- Byggherreansvar.

- Produktansvar.

5.2.12 Levererad produkt eller avlämnat arbete

5.2.12.1 Skada på levererad produkt eller avlämnat arbete

Försäkringen gäller inte för skada på *produkt* som den försäkrade levererat eller för felaktigt utfört arbete.

Försäkringen gäller dock för skada på *produkt* som den försäkrade tidigare levererat eller tidigare avlämnat arbete om skadan

- inträffar till följd av att den försäkrade fullgör annat avtal än det tidigare leveransavtalet eller
- utför underhålls- eller servicearbete efter garantitidens utgång.

5.2.12.2 Kostnader vid fel i produkt eller avlämnat arbete

Försäkringen omfattar inte kostnader för någon av följande åtgärder som avser eller har anknytning till levererade produkter eller avslutade arbeten:

- Att spåra produkt som har satts på marknaden.
- Information med anledning av fel, defekt eller säkerhetsbrist.
- Reklamation eller undersökning.
- Återtagande eller borttagande.
- Omleverans eller utbyte.
- Prisavdrag, täckningsköp eller hävning.
- Reparation, ändring eller justering.
- Deponering eller destruktion.

5.2.13 Farliga produkter, ingredienser och komponenter

5.2.13.1 Läkemedel

Försäkringen gäller inte för skada orsakad av produkt i dess egenskap av *läkemedel*.

5.2.13.2 Tobak

Försäkringen gäller inte för personskada orsakad av skadebringande egenskaper hos tobak, tobaksprodukter, nikotin, nikotinpreparat, e-cigarett, vätska till e-cigarett och liknande eller ersättningsprodukter för dessa.

5.2.13.3 Asbest, Formaldehyd, PCB

Försäkringen gäller inte för personskada orsakad av

- asbest
- formaldehyd.

5.2.13.4 Blodprodukter m.m.

Försäkringen gäller inte för skada som, direkt eller indirekt, orsakats av AIDS, HIV eller andra sjukdomar relaterade till produkter eller preparat från människoblod, serum eller andra kroppsvätskor. Försäkringen gäller inte heller för skada som är en direkt eller indirekt följd av det nyssnämnda.

5.2.13.5 Luftfartyg och luftfartygskomponenter

Försäkringen gäller inte för skada genom levererade luftfartyg eller luftfartygskomponenter.

Anmärkning: Med luftfartygskomponent avses flygkropp, vingar, stjärtparti, landningsställ, motor med hjälpapparatur inkl. upphängningsanordningar, styrutrustning, elektronisk utrustning och instrumentering samt hydraulisk utrustning och liknande utrustning som särskilt konstruerats, tillverkats eller certifierats för luftfartyg.

5.2.13.6 Solarium

Försäkringen gäller inte för personskada som har samband med användande av solarium. Dock gäller försäkringen vid instruktions-, handhavande- eller materialfel.

5.2.13.7 Långlivade organiska föroreningar (PFAS/POP)

Försäkringen gäller inte för skada vars uppkomst eller omfattning direkt eller indirekt orsakats av eller har samband med långlivade organiska föroreningar (POPs) eller annan per- eller polyfluorerade alkylsubstans (PFAS) som inte klassificerats som POP.

Med POP avses de ämnen som angavs i Stockholmskonventionen om långlivade organiska föroreningar när försäkringsperioden inleddes. POP inkluderar men är inte begränsat till PCB, aldrin, klordan, DDT, dieldrin, endrin, hexaklorbensin, heptaklor, mirex, perfluoroktansyra (PFOA), perfluoroktansulfonat (PFOS), polyklorerade dibensoparadioxiner och -furaner och toxafen.

5.2.14 Annan försäkring

5.2.14.1 Arbetsskada

Försäkringen gäller inte för *arbetsskada* som drabbar försäkrads egna anställda.

För *arbetsskada* som drabbar annan än försäkrads egna anställda, gäller försäkringen inte till den del ersättning kan lämnas genom annan försäkring. Försäkringen gäller dock vid regress mot försäkrad.

5.2.14.2 Patientskada

Försäkringen gäller inte för patientskada, oavsett om denna uppkommit i kliniskt försök eller i annan verksamhet. Detta undantag tillämpas dock inte i den mån lagenlig regressrätt föreligger mot den försäkrade.

5.2.14.3 Projektförsäkring

Försäkringen gäller inte för skada i samband med projekt där projektspecifik konsultansvarsförsäkring har tecknats.

5.2.15 Skada genom motorfordon, fartyg, spårbundna fordon, luftfartyg

5.2.15.1 Motorfordon

Försäkringen gäller inte för skada som

- kan omfattas av trafikskadelagen eller motsvarande utländsk lagstiftning
- inträffar till följd av trafik med motorfordon när det används inom inhägnat tävlingsområde.

5.2.15.2 Fartyg

Försäkringen gäller inte för sakskada till följd av kollision orsakad genom skepp eller båt eller av deras bogserade föremål när den försäkrade eller någon som denne ansvarar för är ägare, brukare eller förare av dessa farkoster.

5.2.15.3 Spårbundna fordon

Försäkringen gäller inte för skada genom spårbundna fordon när den försäkrade eller någon som denne ansvarar för är ägare, brukare eller förare av dessa fordon.

Undantaget avser inte sådan trafik som omfattas av 5.1.4 Försäkrat avtal, 4 punkten.

Anmärkning: Särskild ansvarsförsäkring för spårbunden trafik kan köpas.

5.2.15.4 Luftfartyg m.m.

Försäkringen gäller inte för skada genom luftfartyg, svävare eller hydrokopter när den försäkrade eller någon som denne ansvarar för är ägare, brukare eller förare av dessa farkoster.

5.2.16 Undantag för viss verksamhet

5.2.16.1 Laserbehandling

Försäkringen gäller inte för personskada till följd av laserbehandling, såvida inte laserutrustningen hanterats av legitimerad läkare eller medicinsk personal som stod under sådan läkares överinseende.

5.2.16.2 Flygplats

Försäkringen omfattar inte det ansvar som kan åläggas försäkrad i dennes egenskap av flygplatsansvarig.

5.2.16.3 Luftfartygsrelaterad verksamhet

Försäkringen gäller inte för skadeståndskrav till följd av skada som uppkommer vid utförande av flygrelaterade tjänster på en flygplats, t.ex. tankning, avvisning, utövande av flygledarverksamhet och byggnads- och reparationsarbeten inom flygplatsområdet.

5.2.17 Rådgivande verksamhet

Försäkringen gäller inte för skada till följd av fel eller försummelse i samband med *konsultuppdrag*.

5.3 Särskilda omfattningsbestämmelser

5.3.1 Personuppgiftsansvar

Personuppgiftsansvar enligt PUL

Försäkringen omfattar skadeståndsskyldighet för ekonomisk och ideell skada som den försäkrade i egenskap av registeransvarig kan bli skyldig att betala enligt 48 § personuppgiftslagen (1998:204).

För denna omfattning gäller ett begränsat försäkringsbelopp som anges i 6.2 Begränsat försäkringsbelopp.

Personuppgiftsansvar enligt GDPR

Försäkringen omfattar skadeståndsskyldighet för materiell och immateriell skada som den försäkrade i egenskap av personuppgiftsansvarig eller personuppgiftsbiträde kan bli skyldig att betala enligt artikel 82 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 (*allmän dataskyddsförordning*).

5.3.2 Byggherreansvar

Försäkringen gäller inte för skada som omfattas av miljöbalken (1998:808) eller andra grannelagsrättsliga regler som den försäkrade kan bli ansvarig för i egenskap av byggherre vid mark-, byggnads-, anläggnings- eller installationsarbeten.

Försäkringen gäller dock med ett begränsat skydd enligt 5.3.2.1.

5.3.2.1 Fastighet som används i den försäkrade verksamheten

Försäkringen gäller för den försäkrade i egenskap av byggherre för fastighet enligt 4.1.1.1 och där den årliga investeringskostnaden är högst 2 000 000 kronor.

Försäkringen gäller inte för övertaget byggherreansvar.

Försäkringsbelopp

För denna omfattning gäller ett begränsat försäkringsbelopp som anges i 6.2 Begränsat försäkringsbelopp.

5.3.3 Produktansvar

Försäkringen gäller för skada genom *levererad produkt*.

5.3.4 Ingrediens- och komponentskada

Försäkringen omfattar skadeståndsskyldighet för sakskada eller *ren förmögenhetsskada* som beror på att egendom

- med vilken *levererad produkt* förenats (genom exempelvis sammanfogning, sammansmältning, blandning, pressning, applicering, ytbehandling eller emballering)
- som - efter bearbetning eller förädling eller annan användning av *levererad produkt* - helt eller till en del består av denna produkt
- som är djur eller växter, efter förbrukning av *levererad produkt*
- som är informationsbärare (såsom trycksaker eller datamedia) efter överföring av information från *levererad produkt*

skadas eller försämras, blir dyrare att bearbeta eller framställa, minskar i värde eller - helt eller delvis - inte kan användas för sitt avsedda ändamål.

5.3.5 Nyckelförlust

Försäkringen ersätter skäligen och nödvändiga kostnader för ändring eller, om så erfordras, byte av lås i fastigheter i samband med att omhändertagen nyckel förkommit.

Undantag

Ersättning betalas dock inte

- om nyckeln var märkt med namn eller adress i klartext
- vid stöld ur olåst fordon
- kostnader för ändring eller byte av lås när en anställd inte lämnat tillbaka nyckel vid anställningens upphörande.

Vid nyckelförlust ska polisanmälan ske och kopia lämnas till If.

Försäkringsbelopp

För denna omfattning gäller ett begränsat försäkringsbelopp som anges i försäkringsbrevet, se även 6.2 Begränsat försäkringsbelopp.

5.3.6 Hyrd, leasad, lånad eller annars nyttjad egendom

Försäkringen gäller inte för skada på egendom som den försäkrade eller för hans räkning annan person hyrt, lånat, leasat eller annars nyttjat.

Försäkringen gäller dock för omhändertagen egendom enligt omfattning som anges under 5.3.6.1-5.3.6.3.

5.3.6.1 Tillfälligt lånad eller annars nyttjad egendom

Försäkringen gäller för skada på egendom som den försäkrade eller för hans räkning annan person tillfälligt lånat eller annars nyttjat.

Försäkringen gäller inte för skada på egendom som den försäkrade eller för hans räkning annan person hyrt eller leasat.

Försäkringen gäller inte för skada på motordrivna fordon, luftfartyg, skepp eller båtar som den försäkrade eller någon som denne ansvarar för har omhändertagit, lånat eller annars nyttjat.

Försäkringsbelopp

För denna omfattning gäller ett begränsat försäkringsbelopp som anges i försäkringsbrevet, se även 6.2 Begränsat försäkringsbelopp.

5.3.6.2 Hyrd lokal

Försäkringen gäller för skada på lokal eller byggnad, även byggnad på ofri grund, som försäkringstagaren disponerar genom hyresavtal, samt tillbehör till sådan byggnad enligt Jordabalken 2 kap. 1-2 §§, om

- skadan orsakats genom brand eller vatten och
- den försäkrade stadigvarande hyr lokalen eller byggnaden för sin verksamhet.

Undantag

Försäkringen gäller inte för tillbehör enligt Jordabalken 2 kap. 3 § eller annan av den försäkrade eller för hans räkning hyrd eller leasad lös egendom.

Försäkringsbelopp

För denna omfattning gäller ett begränsat försäkringsbelopp som anges i försäkringsbrevet, se även 6.2 Begränsat försäkringsbelopp.

5.3.6.3 Tillfälligt lånat eller annars nyttjat motorredskap vid lastning eller lossning

Försäkringen gäller för skada på tillfälligt lånat truck eller motorredskap vid lastning och lossning.

Undantag

Försäkringen gäller inte för skada på det som lastats eller lossats.

Försäkringen gäller inte om föraren inte har det körkort, förarbevis eller den ålder som krävs enligt lag eller förordning. Nedsättning görs dock inte om försäkrad kan göra sannolikt att denne inte insett eller inte borde ha insett förhållandet, eller att denne gjort vad denne kunnat för att förhindra körningen.

Försäkringsbelopp

För denna omfattning gäller ett begränsat försäkringsbelopp som anges i försäkringsbrevet, se även 6.2 Begränsat försäkringsbelopp.

5.3.7 Transportansvar

Försäkringen gäller för tillfälligt lyft, tillfällig transport eller lagring.

Försäkringen gäller dock inte för skada som kan omfattas av Ifs transportansvarsvillkor eller annat försäkringsvillkor som motsvarar omfattningen enligt Sjöassuradörernas modellvillkor.

Undantaget gäller även om sådan försäkring inte har tecknats.

5.3.8 Omhändertagen egendom

Försäkringen gäller för omhändertagen egendom enligt utökad omfattning som anges under 5.3.9 för:

- Omhändertagen egendom - serviceverksamhet.

Omhändertagen egendom i övrigt

Omfattning för:

- Nyckelförlust, se 5.3.5.
- Hyrd, leasad, lånad eller annars nyttjad egendom, se 5.3.6.
- Transportansvar, se 5.3.7.

5.3.9 Särskilda omfattningsbestämmelser för viss försäkrad verksamhet

5.3.9.1 Omhändertagen egendom - serviceverksamhet

Försäkringen gäller för skada på egendom som försäkrad har omhändertagit för serviceåtagande.

Omhändertagen egendom i övrigt

Omfattning för:

- Nyckelförlust, se 5.3.5.
- Hyrd, leasad, lånad eller annars nyttjad egendom, se 5.3.6.
- Lyft, transport och lagring utan åtagande, se 5.3.7.

Undantag

Denna omfattning gäller inte för

- *entreprenadverksamhet*
- motordrivna fordon, luftfartyg, skepp eller båtar som den försäkrade eller någon som denne ansvarar för har omhändertagit.

Försäkringsbelopp

För denna omfattning gäller ett begränsat försäkringsbelopp som anges i försäkringsbrevet, se även 6.2 Begränsat försäkringsbelopp.

5.3.9.2 Entreprenadansvar

Försäkringen gäller för skada på egendom som omhändertagits i försäkrad entreprenadverksamhet avseende bygg- och anläggningsarbeten eller montagearbeten som anges i försäkringsbrevet.

Anmärkning: Omfattar även fastighetsskötsel samt reparations-, rivnings-, ombyggnations-, underhålls-, eller installationsarbeten avsedd för byggnads stadigvarande bruk.

Omhändertagen egendom i övrigt

Omfattning för:

- Nyckelförlust, se 5.3.5.
- Hyrd, leasad, lånad eller annars nyttjad egendom, se 5.3.6.
- Lyft, transport och lagring utan åtagande, se 5.3.7.

Entreprenörens ansvar för miljökada

Försäkringen omfattar skadeståndskrav mot försäkrad för miljökada orsakad av försäkrad entreprenadverksamhet. Med miljökada avses såväl person- och sakskada som ren förmögenhetsskada enligt 32 kap. miljöbalken (1998:808) eller andra grannelagsrättsliga regler.

Skadeståndskrav till följd av ändring av grundvattennivån omfattas av försäkringen endast om skadan oförutsett inträffar inom två år efter utförandet av arbetet.

Skadeståndskrav till följd av arbete eller avspärrning som försvårat eller hindrat tillträde till fastighet, verksamhet, anläggning, väg, byggnad eller lokal omfattas av försäkringen endast om arbetet eller avspärrningen var en direkt följd av en plötslig och oförutsedd händelse.

Samordningsansvar enligt arbetsmiljölagen

Försäkringen gäller för skadeståndsskyldighet som följer av det samordningsansvar som den försäkrade har enligt 3 kap 6 § eller 3 kap 7c § arbetsmiljölagen.

Kvalitets- och kontrollansvar enligt plan- och bygglagen

Försäkringen omfattar skadeståndsskyldighet för *ren förmögenhetsskada* som kan åläggas riksbehörig eller av byggnadsnämnd godkänd kvalitetsansvarig anställd hos försäkrad.

Allmänna bestämmelser för småhusentreprenader, konsumenttjänstlagen

Försäkringen omfattar skadeståndsskyldighet för *ren förmögenhetsskada* enligt

- allmänna bestämmelser för småhusentreprenader (ABS-05/ABS-09) p.20 och
- konsumenttjänstlagen (1985:716) §§ 31-35.

Försäkringen omfattar dock inte kostnad som är en följd av försening i leverans.

Försäkringsbelopp

För följande omfattningar gäller ett begränsat försäkringsbelopp som anges i 6.2 Begränsat försäkringsbelopp:

- Allmänna bestämmelser för småhusentreprenader, konsumenttjänstlagen.
- Kvalitets- och kontrollansvar enligt plan- och bygglagen.

6 Försäkringsbelopp

6.1 Försäkringsbelopp

Försäkringsbeloppet anges i försäkringsbrevet och är den högsta sammanlagda ersättning som If betalar för skadestånd, inklusive ränta, utrednings-, förhandlings-, rättegångs-, skiljemanna och räddningskostnader.

Anmärkning: Med utrednings- och förhandlingskostnader avses kostnad för arbete som utförs av annan än Ifs personal.

De försäkringsbelopp som anges i försäkringsbrevet är gemensamma för hela försäkringen. I samma skada kan endast ett försäkringsbelopp utnyttjas - det högsta som är tillämpligt för den aktuella skadan.

6.2 Begränsat försäkringsbelopp

6.2.1 Särskilt försäkringsbelopp

För följande omfattningar gäller ett begränsat försäkringsbelopp.

Personuppgiftsansvar enligt PUL

Ifs ersättningsskyldighet för skada enligt 5.3.1 är begränsat till 5 000 000 kronor vid varje skada och till 10 000 000 kronor för samtliga skador som inträffat under samma avtalstid.

Byggherreansvar

Ifs ersättningsskyldighet för sakskada och *ren förmögenhetsskada* är begränsat till 10 000 000 kronor per skada och maximalt 20 000 000 kronor per avtalstid.

Allmänna bestämmelser för småhusentreprenader, konsumenttjänstlagen

Ifs ersättningsskyldighet för *ren förmögenhetsskada* är begränsat till 2 000 000 kronor per skadehändelse och avtalstid.

Kvalitets- och kontrollansvar enligt plan- och bygglagen

Ifs ersättningsskyldighet för *ren förmögenhetsskada* är begränsat till

5 000 000 kronor per skadehändelse och avtalstid.

6.2.2 Begränsat försäkringsbelopp som anges i försäkringsbrevet

För följande omfattningar gäller ett begränsat försäkringsbelopp som framgår av försäkringsbrevet

- Nyckelförlust.
- Tillfälligt lånad eller annars nyttjad egendom.
- Hyrd lokal.
- Tillfälligt lån av truck eller annat motorredskap vid lastning och lossning.

6.3 Serieskada

För skador som betraktas som en *serieskada* är ersättningen begränsad till ett försäkringsbelopp.

7 Självrisk

7.1 Grundsälvrisk

Vid varje skada dras från de sammanlagda kostnaderna för skadestånd inklusive ränta, utredning, förhandling, rättegång, skiljemannaförfarande och räddningsåtgärd en självrisk.

Självrisken anges i försäkringsbrevet.

För vissa skadehändelser gäller dock en förhöjd självrisk. Se mer om detta nedan under 7.2.1 Förhöjd självrisk samt i försäkringsbrevet.

7.2 Särskild självrisk

7.2.1 Förhöjd självrisk

Avtal kan träffas om annan självrisk, vilken då anges i försäkringsbrevet. Den förhöjda självrisken tillämpas dock alltid om den är högre.

7.2.1.1 Heta arbeten

Självrisken är 30 % av skadebeloppet, dock lägst 40 000 kronor och högst 400 000 kronor vid sakskada genom brand eller explosion som uppkommit till följd av heta arbeten. Med heta arbeten avses svetsning, skärning, lödning, takläggning, bearbetning med snabbgående verktyg och annat arbete som medför uppvärmning eller gnistbildning.

7.2.1.2 Sprutmålning

Självrisken är 10 % av skadebeloppet, dock lägst 20 000 kronor och högst 200 000 kronor vid sakskada genom sprutmålning.

7.2.1.3 Sprängning

Självrisken är 10 % av skadebeloppet, dock lägst 20 000 kronor och högst 200 000 kronor vid sakskada genom sprängning.

7.2.1.4 Markarbeten

Självrisken är 10 % av skadebeloppet, dock lägst grundsälvrisken för verksamhetsansvar och högst 200 000 kronor vid sakskada genom

- pålning
- spontning eller
- vid skada på ledningar och kablar i marken genom grävnings-, schaktnings- eller återfyllningsarbete.

7.3 Serieskada

För skador som betraktas som en *serieskada* tillämpas endast en självrisk.

8 Säkerhetsföreskrifter

Om den försäkrade inte följt säkerhetsföreskrifterna nedan och det kan antas vara till men för If, är If berättigat till skäligen avdrag på den ersättning som annars skulle ha betalats.

8.1 Dokumentation

Dokumentation i form av konstruktionsritningar, tillverkningsplaner, recept, instruktioner, bruksanvisningar, avtal, garantier och liknande handlingar ska förvaras på sådant sätt att de på lfs begäran kan uppvisas vid inträffad skada.

9 Den försäkrades skyldigheter vid skada

9.1 Räddningsplikt

Då skada som kan förväntas föranleda skadeståndskrav inträffat eller kan befaras komma att inträffa är försäkrad skyldig att efter förmåga verka för att begränsa eller avvärja skadan.

Den försäkrade ska vidare om någon annan är ersättningsskyldig, vidta nödvändiga åtgärder för att bevara lfs rätt mot denne.

Om försäkrad uppsåtligt eller av grov vårdslöshet inte iakttagit sin räddningsplikt enligt ovan, och om det kan antas ha varit till skada för If, är If gentemot försäkrad berättigat till skäligen avdrag från den ersättning som annars skulle betalats, eller till fullständig befrielse från sina åtaganden.

9.2 Anmälan om skada

Den försäkrade ska snarast möjligt skriftligen underrätta If om

- skadeståndskrav som har framställts mot försäkrad
- sin kännedom om att någon avser att framföra skadeståndskrav mot försäkrad
- handling som försäkrad inser eller har skälig anledning anta kan komma att leda till skadeståndskrav.

Krav som härrör från underrättelse enligt ovan ska anses framställt under den avtalstid då underrättelsen gjordes.

Om försäkrad försummar sina skyldigheter enligt ovan, och i den mån försummelsen inneburit skada för If, äger If rätt till avdrag på ersättningen eller till fullständig befrielse från sina åtaganden.

9.3 Utredning m.m.

Det åligger försäkrad att biträda If i utredningen av skadan och därvid lämna de upplysningar om skadan som If begär. Försäkrad är även skyldig att utan ersättning verkställa de utredningar, analyser och undersökningar, som kan genomföras inom försäkrads verksamhet och som är av betydelse för skadans bedömning och försäkrads ansvarighet.

Om försäkrad försummar sina skyldigheter enligt ovan, och i den mån försummelsen inneburit skada för If, äger If rätt till avdrag på ersättning eller till fullständig befrielse från sina åtaganden.

9.4 Förlikning

Om If så begär är den försäkrade skyldig att medverka till en förlikning med den skadelidande.

Kommer en förlikning inte till stånd på grund av den försäkrades bristande medverkan upphör Ifs åtaganden. Det åligger If i sådant fall att skriftligen upplysa den försäkrade om tidpunkten för upphörandet.

9.5 Medgivande m.m.

Den försäkrade har inte rätt att utan Ifs tillåtelse medge skadeståndsskyldighet, godkänna ersättningskrav eller utbetala ersättning.

laktar den försäkrade inte av If lämnade föreskrifter i skadeärendet är If – om inte kravet uppenbart var lagligen grundat – fritt från sina åtaganden.

9.6 Oriktiga uppgifter i samband med skada

Om försäkrad uppsåtligen eller av grov vårdslöshet oriktigt uppgifter, förtiger eller döljer något av betydelse för skadans bedömning är If gentemot försäkrad berättigad till skäligt avdrag från den ersättning som annars borde ha betalats eller till fullständig befrielse från sina åtaganden.

Avdrag eller befrielse enligt ovan gäller inte i förhållande till annan försäkrad än den som lämnat oriktiga uppgifter.

9.7 Rättegång m.m.

Har försäkrad i sak som kan beröra försäkringen kallats till förhör inför polismyndighet eller annan myndighet eller har han i sådan sak instämts till domstol, ska han omedelbart underrätta If om detta. If äger rätt att utse rättegångsombud samt lämna denne för rättegången erforderliga anvisningar och instruktioner.

Försäkrad är även skyldig att utan ersättning tillse att i erforderlig utsträckning vittnes- och sakkunnigbevisning kan föras med hjälp av hos honom anställd personal.

Om försäkrad försummar sina skyldigheter enligt ovan, och i den mån försummelsen inneburit skada för If, äger If rätt till avdrag på ersättning eller till fullständig befrielse från sina åtaganden.

Försäkrad är skyldig att aktivt medverka i rättegång eller annat rättsligt förfarande.

Om ansvar har sin grund i dom som grundas på den försäkrades passivitet eller utevaro från rättens sammanträde eller parts underlåtelse att avge svar (tredskodom) äger If rätt till fullständig befrielse från sina åtaganden, om det inte är uppenbart att domslutet skulle ha blivit detsamma efter en materiell prövning.

10 Skadevärderings- och skadeersättningsregler

10.1 Räddningskostnader

Avseende räddningskostnader se allmänna avtalsbestämmelser 2.2.4 Räddningskostnader.

Ersättning lämnas dock inte för kostnad för sanering av egen egendom eller på fastighet som ägs, hyrs eller annars nyttjas av den försäkrade.

Ersättning lämnas inte heller att avvärja befarad skada på grund av säkerhetsbrist eller defekt hos *produkt* som den försäkrade levererat.

10.2 Räntebestämmelser

Ersättning lämnas inte för räntekostnader som uppkommit på grund av den försäkrades dröjsmål att fullgöra vad som enligt detta villkor ankommer på honom.

10.3 Särskilda skadevärderingsregler

10.3.1 Motorsfordonsverkstad

Vid reparation av skada som försäkrad orsakat, som omfattas av ansvarsförsäkringen och som försäkrad reparerar, ersätter If den försäkrade med ett schablonbelopp på 650 kr exkl. moms per timme.

1 Vem försäkringen gäller för

1.1 Försäkrad

De försäkrade är:

- Försäkringstagaren.

1.1.1 Anställd

Försäkringen gäller även för anställda hos försäkrad för skador som orsakats i tjänsten.

Som anställd anses:

- Fysisk person som utför arbetsuppgifter i försäkrads ordinarie verksamhet om ersättning för dennes arbete utgår från försäkrad.
- Studerande som praktiserar hos försäkrad.
- Styrelseledamot, dock endast i samband med utövande av tjänst eller annat ideellt uppdrag hos försäkrad.
- Fysisk person som tillfälligt tillhandahålles försäkrad av arbetsförmedling eller liknande förmedling för att utföra arbetsuppgifter som normalt utförs av anställda.

2 När försäkringen gäller

2.1 Upptäckande (skada som upptäcks under avtalstiden)

Försäkringen gäller för skada som upptäcks under avtalstiden.

Skadeärendet hänförs till den försäkring som var i kraft när skadan först upptäcktes. Endast kostnad som är hänförlig till den del av skadan som upptäcks under försäkringstiden ersätts.

Om skador i en *serieskada* upptäckts under flera avtalstider skall de anses upptäckta den avtalstid när den första skadan upptäcktes.

En serieskada omfattas endast om den första skadan i en *serieskada* upptäcktes under avtalstiden för detta avtal.

3 Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffar inom Norden.

4 Vad som är försäkrat

4.1 Kostnader

Försäkringen gäller för *avhjälpandekostnader* som tillsynsmyndigheten ålagt försäkrad eller som godkänts av If.

Med *avhjälpandekostnader* avses kostnader för avhjälpande av allvarlig miljöskada och föroreningsskada enligt 10 kap. miljöbalken, eller motsvarande lagrum i övriga nordiska länder.

För det fall tillsynsmyndighet fattat beslut om åtgärder för avhjälpande av skada som är mer omfattande än vad If bedömer är påkallat och som inte godtas av If eller av försäkrad åtar sig If att

- överklaga beslutet
- företräda försäkrad vid överklagande av beslutet och betala kostnader och rättegångskostnader som försäkrad inte kan få av motpart eller av annan.

4.2 Skadestånd

Försäkringen omfattar den försäkrades skadeståndsskyldighet för *avhjälpandekostnader*.

För skadeståndskrav som är försäkrade åtar sig If att för den försäkrade

- utreda om skadeståndsskyldighet föreligger
- förhandla med den som kräver skadestånd
- företräda försäkrad vid rättegång eller skiljemannaförfarande och betala rättegångs- eller skiljemannakostnader som försäkrad inte kan få av motpart eller av annan
- betala det skadestånd som överstiger självriskan och som försäkrad är skyldig att betala.

5 Försäkringens omfattning

5.1 Vad försäkringen omfattar

5.1.1 Kostnader och skadestånd

Försäkringen gäller vid plötslig och oförutsedd fysisk skada samt, om så anges i försäkringsbrevet, vid gradvis uppkommen fysisk skada, för

- *avhjälpandekostnader*
- skadestånd som kan uppkomma för försäkrad avseende *avhjälpandekostnader*.

5.1.2 Försäkrade avtal

- Allmänna bestämmelser som är utfärdade av branschorganisation inom den försäkrades verksamhetsområde.
- Sedvanligt kontrakt med strömlieferantör där den försäkrade övertagit ansvar enligt ellagen.
- Sedvanligt nyttjanderättsavtal med fastighetsägare avseende övertaget fastighetsägaransvar.
- Sedvanligt kontrakt med järnvägsförvaltning för skada genom rullande materiel, överskriden lastprofil, trafik på stickspår eller begagnande av obebakad järnvägsövergång.

Se undantag 5.2.7 Särskilt åtagande nedan.

5.2 Vad försäkringen inte omfattar

Utöver nedan undantag finns det ytterligare undantag som anges i Allmänna avtalsvillkor 2.10.

5.2.1 Gemensamma ekonomiska intressen

Försäkringen gäller inte för skadeståndskrav mellan de försäkrade. Försäkringen gäller heller inte för skadeståndskrav mellan den försäkrade och den försäkrades moder- eller dotterbolag, eller skadeståndskrav mellan den försäkrade och ett företag eller en verksamhet

- i samma koncern
- där ägarrelationen mellan den försäkrade och den skadeståndskravande är 50 % eller mer
- där den försäkrade ensam eller tillsammans med medförsäkrad, eller aktieägare i dessa, eller aktieägares nära anhörig har mer än 50 % ägande eller betydande inflytande.

5.2.2 Krav mellan de försäkrade

Försäkringen gäller inte för skadeståndskrav mellan de försäkrade.

5.2.3 Böter, vite, straffskadestånd

Försäkringen omfattar inte böter, vite, straffavgift, sanktionsavgift eller straffskadestånd (punitive damages) såvida det inte är fråga om sådan skadeståndsskyldighet som bortsett från benämningen böter, vite, straffavgift, sanktionsavgift eller straffskadestånd omfattas av denna försäkring.

5.2.4 Kända skador

Försäkringen gäller inte för skada eller omständighet som vid försäkringens ikraftträdande var känd eller borde varit känd av företagsledning eller arbetsledning hos försäkrad.

5.2.5 Kända fel

Försäkringen gäller inte för skada orsakad av levererad produkt eller avslutat arbete om den försäkrade eller dennes arbetsledning känt till, eller bort känna till, felet eller bristen innan skadan uppkom och underlåtit att vidta rimliga åtgärder för att förhindra den.

5.2.6 Bristfälliga undersökningar

Försäkringen gäller inte om den försäkrade eller dennes arbetsledning inte låtit utföra sedvanliga undersökningar, provningar eller analyser för att fastställa levererad produkts eller avslutat arbetes lämplighet för avsett ändamål och detta medfört att defekt i produkten inte upptäckts.

5.2.7 Särskilt åtagande

Försäkringen gäller inte för skada som försäkrad eller någon för vilken han svarar genom särskilt avtal åtagit sig att ersätta utöver gällande skadeståndsrätt eller försäkrat avtal.

5.2.8 Berusning eller drogpåverkan

Försäkringen gäller inte för skada orsakad under självorsakad berusning eller annan drogpåverkan. Detta undantag gäller dock endast om försäkrads arbetsledning eller företagsledning hade kännedom om berusningen.

5.2.9 Farliga produkter, ingredienser och komponenter

5.2.9.1 Asbest, formaldehyd, PCB

Försäkringen gäller inte för skada som orsakas av asbest, pcb (polyklorerade bifenyler) eller formaldehyd, eller som har samband med brukande, behandling eller sanering av byggnad eller annan anläggning som innehåller något av dessa ämnen.

5.2.9.2 Mikrobiologisk spridning, genmodifierade organismer m.m.

Försäkringen gäller inte för skada som orsakas av mögelsvamp, bakterier, virus eller genmodifierade organismer.

5.2.10 Skada genom motorfordon, fartyg, spårbundna fordon, luftfartyg

5.2.10.1 Motorfordon

Försäkringen gäller inte för skada som

- kan omfattas av trafikskadelagen eller motsvarande utländsk lagstiftning
- inträffar till följd av trafik med motorfordon när det används inom inhägnat tävlingsområde.

5.2.10.2 Fartyg, spårbundna fordon, luftfartyg m.m.

Försäkringen gäller inte för skada genom

- segelbåt eller motordrivet fartyg över 15 meter
- spårbundna fordon
- luftfartyg, svävare eller hydrokopter

när den försäkrade eller någon som denne ansvarar för är ägare, brukare eller förare av sådant fordon eller farkost.

5.2.11 Sanering i förebyggande syfte

Försäkringen gäller inte för sanering i skadeförebyggande syfte, såvida saneringen inte avser en skada som skulle kunna ersättas genom försäkringen.

5.2.12 Värdeminskning

Försäkringen gäller inte för ren förmögenhetsskada i form av minskning av värdet på eller inskränkning i framtida nyttjande av fastighet.

5.2.13 Upprepade utsläpp, läckage, spill och liknande

Försäkringen gäller inte för skada som uppkommit genom upprepade utsläpp, läckage, spill eller liknande.

5.2.14 Rådgivande verksamhet

Försäkringen gäller inte för skadeståndsskyldighet för avhjälpandekostnader enligt 4.2 i samband med *konsultuppdrag* som utförs av försäkrad

5.2.15 Långlivade organiska föroreningar (PFAS/POP)

Försäkringen gäller inte för skada vars uppkomst eller omfattning direkt eller indirekt orsakats av eller har samband med långlivade organiska föroreningar (POPs) eller annan per- eller polyfluorerade alkylsubstans (PFAS) som inte klassificerats som POP.

Med POP avses de ämnen som angavs i Stockholmskonventionen om långlivade organiska föroreningar när försäkringsperioden inleddes. POP inkluderar men är inte begränsat till PCB, aldrin, klordan, DDT, dieldrin, endrin, hexaklorbensen, heptaklor, mirex, perfluoroktansyra (PFOA), perfluoroktansulfonat (PFOS), polyklorerade dibensoparadioxiner och -furaner och toxafen.

6 Försäkringsbelopp

6.1 Försäkringsbelopp

Försäkringsbeloppet anges i försäkringsbrevet och är den högsta ersättning som betalas för *avhjälpandekostnader** samt skadestånd för *avhjälpandekostnader**, inklusive ränta, utrednings-, förhandlings-, rättegångs-, skiljemanna- och räddningskostnader.

Med utrednings- och förhandlingskostnader avses kostnad för arbete som utförs av annan än Ifs personal.

De försäkringsbelopp som anges i försäkringsbrevet är gemensamma för hela försäkringen. I samma skada kan endast ett försäkringsbelopp utnyttjas - det högsta som är tillämpligt för den aktuella skadan.

6.2 Serieskada

För skador som betraktas som en *serieskada* är ersättningen begränsad till ett försäkringsbelopp. Därvid tillämpas det försäkringsbelopp som gällde då den första skadan upptäcktes.

7 Självrisk

7.1 Grundsjälvrisk

Vid varje skada dras från de sammanlagda kostnaderna för skadestånd inklusive ränta, utredning, förhandling, rättegång, skiljemannaförfarande och räddningsåtgärd en självrisk.

Självrisken anges i försäkringsbrevet.

7.2 Serieskada

Vid *serieskada* dras endast en självrisk. Därvid tillämpas den självrisk som gällde då den första skadan upptäcktes.

8 Säkerhetsföreskrifter

Om den försäkrade inte följt säkerhetsföreskrifterna nedan och det kan antas vara till men för If, är If berättigat till skäligt avdrag på den ersättning som annars skulle ha betalats.

8.1 Allmänna säkerhetsföreskrifter

Försäkrad, eller annan som enligt avtal agerar i försäkrads ställe, ska följa de föreskrifter som

- anges i försäkringsbrevet
- lagar, författningar, myndigheter, miljötillstånd eller andra särskilda tillstånd anger
- tillverkare, leverantör, besiktningsman eller motsvarande anger.

8.2 Dokumentation

Dokumentation i form av konstruktionsritningar, tillverkningsplaner, recept, instruktioner, bruksanvisningar, avtal, garantier och liknande handlingar ska förvaras på sådant sätt att de på Ifs begäran kan uppvisas vid inträffad skada.

9 Den försäkrades skyldigheter vid skada

9.1 Räddningsplikt

Då skada som kan förväntas föranleda skadeståndskrav inträffat eller kan befaras komma att inträffa är försäkrad skyldig att efter förmåga verka för att begränsa eller avvärja skadan.

Den försäkrade ska vidare om någon annan är ersättningskyldig, vidta nödvändiga åtgärder för att bevara Ifs rätt mot denne.

Om försäkrad uppsåtligt eller av grov vårdslöshet inte iakttagit sin räddningsplikt enligt ovan, och om det kan antas ha varit till skada för If, är If gentemot försäkrad berättigat till skäligt avdrag från den ersättning som annars skulle betalats, eller till fullständig befrielse från sina åtaganden.

9.2 Anmälan om skada

Den försäkrade ska snarast möjligt skriftligen underrätta If om

- skada som upptäckts, åläggande från tillsynsmyndigheten och skadeståndskrav som har framställts mot försäkrad
- sin kännedom om ett eventuellt åläggande från tillsynsmyndigheten eller att någon avser att framföra skadeståndskrav mot försäkrad
- omständighet som försäkrad inser eller har skälig anledning anta kan komma att leda till skada, åläggande från tillsynsmyndigheten eller skadeståndskrav.

Om försäkrad försummar sina skyldigheter enligt ovan, och i den mån försummelsen inneburit skada för If, äger If rätt till skäligt avdrag på ersättningen eller till fullständig befrielse från sina åtaganden.

9.3 Utredning m.m.

Det åligger försäkrad att biträda If i utredningen av skadan och därvid lämna de upplysningar om skadan som If begär. Försäkrad är även skyldig att utan ersättning verkställa de utredningar, analyser och undersökningar, som kan genomföras inom försäkrads verksamhet och som är av betydelse för skadans bedömning och försäkrads ansvarighet.

Om försäkrad försummar sina skyldigheter enligt ovan, och i den mån försummelsen inneburit skada för If, äger If rätt till avdrag på ersättning eller till fullständig befrielse från sina åtaganden.

9.4 Förlikning

Om If så begär är den försäkrade skyldig att acceptera ett beslut från tillsynsmyndigheten eller medverka till en förlikning.

Kommer en förlikning inte till stånd, eller vinner ett beslut av tillsynsmyndigheten inte laga kraft, på grund av den försäkrades bristande medverkan upphör Ifs åtaganden. Det åligger If i sådant fall att skriftligen upplysa den försäkrade om tidpunkten för upphörandet.

9.5 Medgivande m.m.

Den försäkrade har inte rätt att utan Ifs tillåtelse medge skadeståndsskyldighet, godkänna ersättningskrav, godkänna beslut från tillsynsmyndighet, utbetala ersättning eller på annat sätt avvika från av If i skadeärendet lämnade anvisningar.

laktar den försäkrade inte vad som föreskrivits ovan är If – om inte kravet eller beslutet uppenbart var lagligen grundat – fritt från sina åtaganden.

9.6 Oriktiga uppgifter i samband med skada

Om försäkrad uppsåttligen eller av grov vårdslöshet oriktigt uppgifter, förtiger eller döljer något av betydelse för skadans bedömning är If gentemot försäkrad berättigad till skäligt avdrag från den ersättning som annars borde ha betalats eller till fullständig befrielse från sina åtaganden.

Avdrag eller befrielse enligt ovan gäller inte i förhållande till annan försäkrad än den som lämnat oriktiga uppgifter.

9.7 Rättegång m.m.

Har försäkrad i sak som kan beröra försäkringen kallats till förhör inför polismyndighet eller annan myndighet eller har han i sådan sak instämt till domstol, ska han omedelbart underrätta If om detta. If äger rätt att utse rättegångsombud samt lämna denne för rättegången erforderliga anvisningar och instruktioner.

Försäkrad är även skyldig att utan ersättning tillse att i erforderlig utsträckning vittnes- och sakkunnigbevisning kan föras med hjälp av hos honom anställd personal.

Om försäkrad försummar sina skyldigheter enligt ovan, och i den mån försummelsen inneburit skada för If, äger If rätt till avdrag på ersättning eller till fullständig befrielse från sina åtaganden.

Försäkrad är skyldig att aktivt medverka i rättegång eller annat rättsligt förfarande.

Om ansvar har sin grund i dom som grundas på den försäkrades passivitet eller utevaro från rättens sammanträde eller parts underlåtelse att avge svar (tredskodom) äger If rätt till fullständig befrielse från sina åtaganden, om det inte är uppenbart att domslutet skulle ha blivit detsamma efter en materiell prövning.

10 Skadevärderings- och skadeersättningsregler

10.1 Räddningskostnader

If ersätter skäliga kostnader för åtgärd för att hindra eller minska skada som omfattas eller skulle ha omfattats av försäkringen, under förutsättning att If föreskrivit åtgärden eller den med hänsyn till omständigheterna är försvarlig. Ersättning lämnas dock inte om den försäkrade har rätt till ersättning från annan enligt lag, författning, avtal, garanti eller liknande åtagande.

10.2 Ränthebestämmelser

Ersättning lämnas inte för räntekostnader som uppkommit på grund av den försäkrades dröjsmål att fullgöra vad som enligt detta villkor ankommer på honom.

1 Vem försäkringen gäller för

2 När försäkringen gäller

3 Var försäkringen gäller

4 Vad som är försäkrat

5 Försäkringens omfattning

5.1 Allmänna undantag

Vapen, ammunition, utrustning med dubbla användningsområden eller för folkmasskontroll

Såvida inte annat särskilt överenskommits, gäller försäkringen inte för transport, skada eller anspråk på ersättning avseende transport, där någon av följande produkter exporteras eller transiteras utanför EU/EES:

- vapen och annan försvarsmateriel
- kommersiellt exporterade skjutvapen och ammunition avsett för civilt bruk
- produkter med dubbla användningsområden (PDA)

så som dessa produkter definieras i någon internationell sanktion utfärdad av EU, FN eller USA och,

- produkter för kontroll av folkmassor/utrustning som kan användas för internt förtryck,

så som de är beskrivna i EUs regelverk.

6 Försäkringsbelopp

7 Självrisk

8 Säkerhetsföreskrifter

9 Den försäkrades skyldigheter vid skada

10 Skadevärderings- och skadeersättningsregler

1 Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för

- försäkringstagaren
- anställda hos försäkrad för skador som orsakats i tjänsten.

Vid *skattemål* gäller försäkringen endast för försäkrade företag.

I rättsskyddsskada som gäller försäkrad i dennes egenskap av ägare eller nyttjare av fastighet, gäller försäkringen endast om den försäkrade verksamheten huvudsakligen bedrivs eller har bedrivits i fastigheten.

2 När försäkringen gäller

Huvudregel

Försäkringen gäller för rättsskyddsskador som inträffar under avtalstiden, under förutsättning att de omständigheter av betydelse som ligger till grund för rättsskyddsskadan har inträffat sedan försäkringen trädde i kraft med den aktuella omfattningen.

Händelser innan försäkringen trädde i kraft

Om rättsskyddsskada som gäller

- *tvistemål*
- *miljöbrottmål*
- *arbetsmiljöbrottmål*

inträffar under avtalstiden, men de omständigheter av betydelse som ligger till grund för rättsskyddsskadan har inträffat innan det att försäkringen trädde i kraft med den aktuella omfattningen, gäller försäkringen ändå, om den försäkrade

- haft rättsskyddsförsäkring som skulle ha omfattat skadan hos If eller annat försäkringsbolag under en sammanhängande tid av minst två år och
- visar att han vid ingåendet av försäkringsavtalet, eller utökningen till den aktuella omfattningen, inte kände till eller borde ha känt till att en tvist skulle kunna uppkomma.

Den omfattning som försäkringen hade vid tiden för de omständigheter av betydelse som ligger till grund för rättsskyddsskadan tillämpas.

Om försäkringen inte längre är gällande

Om försäkringen inte längre är gällande när rättsskyddsskadan inträffar av den anledningen

- att försäkringsbehovet upphört eller
 - att försäkrad när rättsskyddsskadan inträffar bedriver annan verksamhet som har gällande rättsskyddsförsäkring i If
- gäller försäkringen ändå, om de omständigheter av betydelse som ligger till grund för rättsskyddsskadan har inträffat när försäkringen var i kraft med relevant omfattning och det därefter inte har gått längre tid än tio år.

Vid *skattemål* gäller försäkringen inte om ansökan om rättsskydd ges in till If mer än två år efter det att försäkringen

- upphört att gälla eller
- förnyats utan utökat skydd för *skattemål*.

Den omfattning som försäkringen hade vid tiden för de omständigheter av betydelse som ligger till grund för rättsskyddsskadan tillämpas.

Om försäkringen har sagts upp av If

Om försäkringen har sagts upp av If på grund av

- dröjsmål med premiebetalning som inte är av ringa betydelse
 - att den försäkrade väsentligt åsidosatt sina förpliktelser mot If
 - att ett i villkoren angivet förhållande av betydelse för risken har ändrats på ett sätt som If inte kan antas ha tagit i beräkning
- gäller försäkringen endast för rättsskyddsskada som skriftligen anmälts till If före den dag försäkringen upphörde att gälla.

När rättsskyddsskada anses inträffa

Rättsskyddsskada anses inträffa,

- vid tvistemål, när tvist uppkommer, dvs. när någon helt eller delvis avvisar ett krav.
- vid *skattemål*, när *skattemålet* anhängiggjorts vid allmän förvaltningsdomstol.
- vid *miljöbrottmål* och vid *arbetsmiljöbrottmål*, när den försäkrade delges misstanke om brott.

3 Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för tvist

- med motpart som har säte eller hemvist inom Norden.
- som avser fastighet belägen inom Norden.
- med motpart som har säte eller hemvist inom EU.
- med motpart som har säte eller hemvist i Storbritannien, Schweiz, Liechtenstein, Makedonien eller Turkiet.

Vid *skattemål* gäller försäkringen endast inom Sverige.

4 Vad som är försäkrat

Försäkringen ersätter nödvändiga och skäliga ombuds- och rättegångskostnader i

- tvistemål
- skattemål
- miljöbrottmål
- arbetsmiljöbrottmål

som har direkt samband med den i försäkringsbrevet angivna försäkrade verksamheten och som försäkrad inte kan få betald av:

- staten
- motparten
- sitt ombud, t.ex. genom avtal om självriskeliminering eller liknande som innebär att ombudet, helt eller delvis, svarar för kostnaden eller avstår arvode motsvarande försäkrads självrisk.

För närmare beskrivning av vilka

- typer av rättsskyddsskador försäkringen gäller för, se 5. Försäkringens omfattning.
- kostnader som ersätts, se 10. Skadevärderings- och skadeersättningsregler.

5 Försäkringens omfattning

5.1 Vad försäkringen gäller för

Försäkringen gäller i tvist som kan prövas som

- tvistemål i allmän domstol (tingsrätt, hovrätt och Högsta domstolen)
- mål och fastighetsmål i mark- och miljödomstol
- mål och tvistemål i patent- och marknadsdomstol

och motsvarande domstolar i Norden.

Försäkringen gäller även om tvisten avgörs genom skiljeförfarande.

Är tvisten sådan att den först prövas eller hanteras av annan instans, t.ex. arrende- eller hyresnämnd, gäller försäkringen först efter sådan prövning eller hantering.

Skattemål

Försäkringen gäller i *skattemål* i allmän förvaltningsdomstol (förvaltningsrätt, kammarrätt och Högsta förvaltningsdomstolen). Med *skattemål* avses mål om höjd taxering, debitering eller uppbörd avseende kommunal eller statlig inkomstskatt, fastighetsskatt, skogsvårdsavgift, moms, socialavgifter eller löneavgift.

Miljöbrottmål

Försäkringen gäller för försvar av den försäkrade när denne misstänks eller åtalats för brott mot den yttre miljön.

Arbetsmiljöbrottmål

Försäkringen gäller för försvar av den försäkrade när denne misstänks eller åtalats för brott mot arbetsmiljön.

5.2 Vad försäkringen inte gäller för

Försäkringen gäller inte för följande typer av rättsskyddsskador.

- Mål, tvist eller ärende som prövas enligt marknadsföringslagen eller konkurrenslagen.
- Ansökningsmål enligt 21 kap. 1§ och 1a§ miljöbalken.
- Ärenden som behandlas i Europeiska domstolen för mänskliga rättigheter, Europeiska gemenskapernas domstol eller gemenskapernas domstol av första graden.
- Ärende där den försäkrade inte kan anses ha ett befogat intresse att få sin sak prövad.
- Rättsskyddsskada som har uppkommit efter beslut om konkurs. Vid rättsskyddsskada som uppkommit dessförinnan övertas rätten till försäkringen vid tidpunkten för beslutet av konkursboet och får därefter inte överlåtas.
- Brottmål eller ärende, förutom vad som ev. anges under 5.1 Miljöbrottmål resp. Arbetsmiljöbrottmål.

Vid *tvistemål* gäller försäkringen inte för

- fordran eller anspråk som överlåtits på den försäkrade.
- patenträttsliga tvister.
- tvist enligt plan- och bygglagen
- skadeståndskrav mot försäkrad om trafik- eller ansvarsförsäkring som försäkrad kan köpa i If täcker eller skulle kunna täcka ett sådant krav, oavsett om den försäkrade har sådan försäkring eller inte och oavsett om sådan försäkrings försäkringsbelopp är tillräckliga.
- tvist som gäller försäkrad i egenskap av ägare, brukare eller förare av motordrivet fordon och där tvisten kan eller skulle kunnat omfattas av en motorförsäkring.
- tvist som avser borgensåtagande av försäkrad eller huruvida ett sådant borgensåtagande föreligger för den försäkrade.
- tvist som har samband med ett anställningsförhållande, om huruvida ett anställningsförhållande föreligger eller tvist som uppkommer sedan anställningen upphört.
- tvist mellan försäkrat handelsbolag eller kommanditbolag och delägare eller tidigare delägare i sådant bolag, liksom tvist mellan delägare.
- tvist som rör ansvar för nuvarande eller tidigare verkställande direktör eller styrelseledamot i försäkrat bolag och dotterbolag.
- tvist som rör personligt betalningsansvar enligt aktiebolagslagen om talan om sådant ansvar väcks mer än 3 år från uppkomsten av den förpliktelse som ansvaret avser.
- tvist som rör personligt betalningsansvar enligt aktiebolagslagen om talan avser ursprunglig fordran som understiger 50 000 kronor.
- tvist som omfattas av reglerna om handläggning av s.k. småmål enligt 1 kap 3d§ rättegångsbalken.
- anspråk mot försäkrad på grund av gärning som föranlett misstanke om, eller åtal för, brott som kräver uppsåt för straffbarhet.

- tvist mellan parter som omfattas av försäkringen.
- tvist mellan parter som ingår i samma koncern.

Vid *skattemål* gäller försäkringen inte

- för ärende som avser skönstaxering eller skönsbeskattning eller annars har sin grund i att försäkringstagaren av Skatteverket antas ha lämnat medvetet oriktiga eller ofullständiga uppgifter.
- i den del de rör privata levnadskostnader.
- för ärende som avser påförd skatt med belopp lägre än 15 000 kronor.
- för *skattemål* som avser förhandsbesked.

Vid *miljöbrottmål* eller *arbetsmiljöbrottmål* gäller försäkringen inte för

- ärende där den försäkrade misstänks eller åtalas för uppsåtlig gärning.

Försäkringen gäller inte om försäkrad genom avtal har försvårat eller förhindrat Ifs möjlighet att kräva tillbaka ersättning av den som gentemot försäkrad är ersättningskyldig, såvida det inte är uppenbart att Ifs möjligheter till återkrav inte har påverkats.

I juridisk uppdragsverksamhet (till exempel när försäkrad företräder klient såsom ombud i tvistemål eller brottmål eller där försäkrad yrkesmässigt biträder klient med juridisk rådgivning rörande innehåll och tillämpning av lagar och rättssystem, skatteregler, statliga- eller kommunala förordningar samt utformning av avtal) gäller försäkringen inte för rättsskyddsskada

- som avser tvist med klient
- som har samband med uppdrag för klients räkning
- som rör nuvarande eller tidigare delägare eller anställd.

Försäkringen gäller inte för skada som omfattas av patent- och immaterialrättsskyddsförsäkring eller förmögenhetsbrottsförsäkring som försäkrad har tecknat i If.

6 Försäkringsbelopp

Försäkringsbeloppet anges i försäkringsbrevet och är den högsta ersättning som utbetalas i rättsskyddsskadan. För delar av försäkringen kan begränsade försäkringsbelopp förekomma, se försäkringsbrevet.

Om försäkringen gäller med ett högre försäkringsbelopp när rättsskyddsskadan inträffar än det försäkringsbelopp som gällde när de omständigheter av betydelse som ligger till grund för rättsskyddsskadan inträffade, gäller det lägre beloppet.

Endast ett försäkringsbelopp gäller

- om flera försäkrade i samma försäkring står på samma sida.
- vid tvistemål som, oavsett anledning, handläggs i samma rättegång när flera försäkrade står samma sida. Med försäkrad avses i detta sammanhang alla som har rättsskydd i If.
- för flera rättsskyddsskador som grundar sig på väsentligen samma händelser eller omständigheter.
- för flera skattemål som i huvudsak grundar sig på likartade händelser eller omständigheter.

De försäkringsbelopp som anges i försäkringsbrevet är gemensamma för hela försäkringen. I samma skada kan endast ett försäkringsbelopp utnyttjas - det högsta som är tillämpligt för den aktuella skadan.

7 Självrisk

Tvistemål och skattemål

Vid rättsskyddsskada tillämpas en självrisk som utgörs av ett grundbelopp plus en procentuell andel av de ersättningsbara kostnaderna som överstiger grundbeloppet. Vilket grundbelopp och vilken procentuell andel som gäller för försäkringen framgår av försäkringsbrevet.

Vid *skattemål* tillämpas endast en självrisk om flera mål i huvudsak grundar sig på likartade händelser eller omständigheter.

Miljöbrottmål och arbetsmiljöbrottmål

Vid rättsskyddsskada tillämpas en självrisk som beräknas i procent av de ersättningsbara kostnaderna, dock minst ett lägsta belopp. Vilken procentsats och vilket lägsta belopp som gäller för försäkringen framgår av försäkringsbrevet.

Vid *miljöbrottmål* och *arbetsmiljöbrottmål* tillämpas endast en självrisk om åtal har väckts mot

- någon för flera brott som grundar sig på väsentligen samma händelser eller omständigheter.
- flera för att ha tagit del i samma brott och åtalen handläggs i en rättegång.

8 Säkerhetsföreskrifter

För denna försäkring gäller inga särskilda säkerhetsföreskrifter.

9 Den försäkrades skyldigheter vid skada

För att försäkringen ska gälla måste ombud anlitas.

Vid *miljöbrottmål* eller *arbetsmiljöbrottmål* ska den försäkrade i första hand hos rätten begära att offentlig försvarare förordnas om förutsättning finns.

Om det i rättsskyddsskadan är flera parter på samma sida med likartade intressen, har If rätt att kräva att dessa använder samma juridiska och

sakkunniga bistånd.

Ombudet ska

- vara medlem av Sveriges advokatsamfund (advokat) eller jurist anställd hos advokat, eller
- i *skattemål* – vara auktoriserad eller godkänd revisor, eller jurist anställd hos sådan revisor, eller
- vara godkänd i Försäkringsförbundets Prövningsförfarande beträffande Ombuds Lämplighet, POL.

I *tvist* som handläggs utanför Sverige måste försäkringstagaren anlita ombud som If godkänner.

10 Skadevärderings- och skadeersättningsregler

10.1 Skadevärderingsregler

I den mån kostnaderna är nödvändiga och skäliga och inte kan utfås av motpart, staten eller annan kan ersättning lämnas för

- ombudets arvode och kostnader, under förutsättning att vidtagna åtgärder väl specificerats på så sätt att nödvändigheten och skäligheten kan bedömas. Av specifikationen ska framgå
 - vilken åtgärd som har vidtagits
 - datum och tidsåtgång för åtgärden
 - vem som har utfört arbetet (advokat, bitr. jurist, etc.)
 - debiterad timkostnad för varje åtgärd
- kostnader för bevisning i rättegång och skiljeförfarande. Kostnader för sakkunniga ersätts enbart om kostnaderna på förhand godkänts av If.
- expeditionskostnader i domstol
- rättegångskostnader som den försäkrade ålagts att betala till motpart eller staten, eller som den försäkrade vid förlikning under rättegång åtagit sig att betala till motpart, om det är uppenbart att den försäkrade skulle döms att betala högre rättegångskostnader
- kostnad för medling enligt 42 kap. 17 § rättegångsbalken.

Ombud som är advokat eller biträdande jurist hos advokat är skyldig att låta Ombudskostnadsnämnden pröva skäligheten av arvode och kostnader samt godta nämndens bedömning. Vid prövning av annat ombuds kostnadsräkning ska Ombudskostnadsnämndens praxis ligga till grund för bedömningen av skäligheten av arvode och kostnader.

Ersättning lämnas inte för

- försäkrads eget arbete, förlorad inkomst, resor, uppehälle eller andra egna kostnader.
- merkostnad som uppstår genom att försäkrad anlitar flera ombud eller byter ombud.
- merkostnad som uppstår genom att försäkrad anlitar annat ombud än vad som är lämpligt med hänsyn till orten där verksamheten bedrivs eller ärendets natur.
- merkostnader som kan uppkomma genom att den försäkrade gjort sig skyldig till försumlig processföring eller på annat sätt varit försumlig.
- ersättning till skiljemän eller administrativa kostnader i skiljeförfarande.
- verkställighet av dom, beslut eller avtal.
- motsvarande del av försäkrads ombudskostnad till den del de ersätts eller skulle kunnat ersättas av motpart vid förlikning eller av staten.
- räntekostnader som uppkommer på grund av försäkrads dröjsmål med rättsskyddsansökan.
- konkursgäldenärs egna kostnader, ombudskostnader eller andra kostnader efter tidpunkten för beslut om konkurs.
- kostnader som försäkrad kan få ersätta av sitt ombud, t.ex. genom självriskeeliminering eller liknande som innebär att ombudet, helt eller delvis, svarar för kostnaden eller avstår arvode motsvarande försäkrads självrisk.

Speciellt om kostnader i tvistemål

Vid tvist med motpart utanför Sverige betalas ersättning i svensk valuta och i Sverige.

Speciellt om kostnader i skattemål

I *skattemål* ersätter If endast kostnader som uppstår i samband med eller efter det att målet anhängiggörs i allmän förvaltningsdomstol.

10.2 Skadeersättningsregler

Förskottsutbetalning

Utbetalning av ersättning innan tvisten är avslutad (å conto) kan ske efter särskild prövning av If.

Anmärkning

Vid en sådan prövning kan till exempel hänsyn tas till att

- tvistemålet är avgjort i lägre instans och överklagas
- tvisten är mycket långdragen
- utläggen är stora i förhållande till den försäkrades betalningsförmåga.

Återkrav

Om If betalat ersättning övertar If den försäkrades rätt att kräva ersättning av motpart, staten eller annan.

1 Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för:

- försäkringstagaren
 - medförsäkrad som anges särskilt i försäkringsbrevet
- för juridisk rådgivning som har direkt samband med den försäkrade verksamheten.

2 När försäkringen gäller

2.1 Under försäkringstiden

Försäkringen omfattar juridisk rådgivning för händelser och omständigheter som täcks av försäkringen och som den försäkrade, under försäkringstiden, har fått ett behov av rådgivning för.

2.2 När försäkringen har upphört att gälla

Försäkringen omfattar juridisk rådgivning enbart under försäkringstiden.

3 Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för juridisk rådgivning enligt svensk rätt och svensk jurisdiktion.

4 Vad som är försäkrat

Försäkringen ger den försäkrade tillgång till allmän och grundläggande juridisk rådgivning, av If eller den som If anvisar.

5 Försäkringens omfattning

5.1 Vad försäkringen gäller för

Försäkringen omfattar juridisk rådgivning inom följande rättsområden:

- allmän avtalsrätt
 - avtalsgranskning, avtalsskrivning och avtalstolkning
 - kravbrev och svar på kravbrev
- bolagsrätt
 - bolagsformalia
 - aktieägaravtal/kompanjonavtal
- arbetsrätt
 - upprättande av anställningsavtal och uppsägning
- hyresrätt och andra nyttjanderätter
 - upprättande av avtal och uppsägning

5.2 Vad försäkringen inte gäller för

Försäkringen omfattar inte rådgivning som rör:

- fråga som skulle kunna omfattas av en rättsskyddsförsäkring, ansvarsförsäkring, cyber-/databrottsförsäkring, förmögenhetsbrottsförsäkring, VD/Styrelseansvarsförsäkring eller annan försäkring som tillhandahålls av If, oavsett om sådan försäkring finns eller inte
- skadereglering av försäkringsskada
- fråga där den försäkrade är involverad i egenskap av privatperson (t.ex. testamenten, gåvobrev, äktenskapsförord)
- generationsskifte
- skatt och pension
- företagsförvärv och avyttringar (M&A)
- insolvensrätt
- sjö rätt (offshore och shipping)
- offentlig upphandling (anbud/överklagande)
- finansiering och aktiemarknadsfrågor
- EU- och konkurrensrätt
- immaterialrätt och marknadsrätt
- IT-rätt och personuppgiftsfrågor (GDPR)
- andra rättsområden eller frågor som inte angivits i 5.1

Försäkringen omfattar inte juridiskt biträde vid domstol/skiljeförfarande eller i tvist eller förhandling.

6 Försäkringsbelopp

Försäkringen omfattar juridisk rådgivning upp till det antal timmar som anges i försäkringsbrevet.

7 Självrisk

Försäkringen gäller utan självrisk, såvida inte annat särskilt anges i försäkringsbrevet.

8 Säkerhetsföreskrifter

För denna försäkring finns inga särskilda säkerhetsföreskrifter.

9 Den försäkrades skyldigheter

9.1 Räddningsplikt

Den försäkrade ska involvera If för rådgivning i god tid och med information och underlag så att If rimligen kan bistå den försäkrade, givet bl.a. tidsfrister och förhandlingssituation. Den försäkrade måste överväga om tidsfrister och annat ger utrymme för att inhämta råd under försäkringen.

Den försäkrade ansvarar för att självständigt fatta beslut om hur den försäkrade vill agera utifrån Ifs juridiska rådgivning. Den försäkrades beslut och agerande ska ske efter noga och sammantaget övervägande av bland annat ägardirektiv, finansiella överväganden, den försäkrades interna policys och riktlinjer, kundrelationer och relationer med övriga intressenter.

9.2 Anmälan om skada

Den försäkrade har bibehållna skyldigheter att anmäla skada eller framställa skadeståndskrav enligt gällande ansvarsförsäkring, egendomsförsäkring, cyber-/databrottsförsäkring, förmögenhetsbrottsförsäkring och/eller annan försäkring i If eller annat försäkringsbolag. Att If kontaktas för rådgivning under denna försäkring föranleder inte att en anmälan om skada/skadeståndskrav ska anses ha gjorts till If under andra försäkringar.

9.3 Utredning

Rådgivningen sker på distans, via telefon, e-post eller videosamtal, om inte annat särskilt överenskommit.

Det åligger den försäkrade att bistå If med det underlag, upplysningar och information som If begär eller som annars rimligen kan vara av betydelse för Ifs rådgivning. För det ändamålet behöver den försäkrade utse en kontaktperson som är tillgänglig för kompletterande frågor och rådgivning från If.

Om den försäkrade försummar sina skyldigheter enligt ovan, kan If avstå från att bistå med rådgivning och If kan inte heller göras ansvarig för rådgivningen eller utebliven rådgivning.

9.4 Oriktiga uppgifter i samband med rådgivningen

Om den försäkrade oriktigt uppger, förtiger eller döljer något av betydelse för Ifs rådgivning kan If inte göras ansvarigt för rådgivningen.

10 Ansvarsbestämmelser

10.1 Ansvarsbegränsning

Ifs ansvar för förlust eller skada som den försäkrade orsakar till följd av fel eller försummelse från Ifs sida är begränsad till 5 miljoner kronor.

If ansvarar inte i något fall för indirekt skada, såsom exempelvis omsättnings-, produktions- eller vinstbortfall eller skadestånd. If ansvarar inte för förlust eller skada som uppkommit till följd av att rådgivningen använts av den försäkrade i något annat sammanhang eller för annat syfte än för vilket rådgivningen gavs.

If tar inget ansvar för förlust eller skada som uppkommit på grund av att If inte i skälig tid har fått underlag och information som rimligen kan förväntas för att If ska kunna tillhandahålla rådgivningen.

10.2 Ansvarsfriskrivning

Den juridiska rådgivningen baseras enbart på svensk rätt. Rådgivningen baseras på den information som den försäkrade har lämnat till If och If har inte genomfört några undersökningar på egen hand. If tar därför inget ansvar för informationens innehåll eller fullständighet. If ansvarar inte för skada som beror på händelser utanför Ifs kontroll.

Den juridiska rådgivningen är enbart ett råd. Den försäkrade måste självständigt fatta sitt kommersiella beslut om hur den försäkrade vill agera utifrån Ifs juridiska rådgivning.

1 Vem försäkringen gäller för

1.1 Försäkrad

Försäkringen gäller för

- försäkringstagaren
- anställda hos försäkrad för skador som orsakats i tjänsten.

Som anställd anses:

- Fysisk person som utför arbetsuppgifter i försäkrads ordinarie verksamhet om ersättning för dennes arbete utgår från försäkrad.
- Studerande som praktiserar hos försäkrad.
- Styrelseledamot, dock endast i samband med utövande av tjänst eller annat ideellt uppdrag hos försäkrad.
- Fysisk person som tillfälligt tillhandahålles försäkrad av arbetsförmedling eller liknande förmedling för att utföra arbetsuppgifter som normalt utförs av anställda.

2 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för

- skada som upptäcks under avtalstiden
- skadeståndskrav avseende skada som upptäcks under avtalstiden.

3 Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller i hela världen, om inte annat anges i försäkringsbrevet.

4 Vad som är försäkrat

4.1 Kostnader och skadeståndskrav

Försäkringen gäller för

- nödvändiga och skäligen kostnader som åsamkas
- skadeståndskrav som riktas mot den försäkrade till följd av händelser angivna under punkt 5 Försäkringens omfattning.

Försäkrad verksamhet anges i försäkringsbrevet.

4.2 Åtagande

För skadeståndskrav som är försäkrade åtar sig If att för den försäkrade

- utreda om skadeståndsskyldighet föreligger
- förhandla med den som kräver skadestånd
- företräda försäkrad vid rättegång eller skiljemannaförfarande och betala rättegångs- eller skiljemannakostnader som försäkrad inte kan få av motpart eller av annan
- betala det skadestånd som överstiger självrisken och som försäkrad är skyldig att betala.

5 Försäkringens omfattning

5.1 Vad försäkringen gäller för

5.1.1 Avbrott och räddningskostnader

Försäkringen omfattar avbrott och räddningskostnader som åsamkas den försäkrade verksamheten till följd av ett *dataintrång*:

- direkt riktat mot den försäkrade verksamheten
- hos molntillhandahållare eller extern servertillhandahållare, och hos vilken försäkrad förvarar sin data.

Försäkringen gäller för räddningskostnader för att upprätthålla den försäkrade verksamheten i den omfattning den skulle ha haft om skada inte inträffat. Dessa kostnader ersätts upp till den nivå kostnaden reducerar förlusten av försäkringsmässigt täckningsbidrag under ersättningstiden.

Med avbrott avses i denna försäkring sådan inskränkning i den försäkrade rörelsen som föranleder förlust av försäkringsmässigt täckningsbidrag.

Med försäkringsmässigt täckningsbidrag avses resultatet av följande beräkning av poster bokförda enligt kontoplan EU BAS99 (om sådan används eller skulle ha använts).

Försäkringen gäller för förlust av försäkringsmässigt täckningsbidrag för försäkrad verksamhet.

Intäkter +

3000–3799 Huvudintäkter, Fakturerade kostnader, Rörelsens sidointäkter, Intäktskorrigeringar

3900–3929 Övriga rörelseintäkter

3980–3999 Erhållna bidrag, övriga ersättningar och intäkter.

Kostnader –

4000–4999 Utgifter/kostnader för varor, material och vissa köpta tjänster

5020–5049 (75 %) Elavgifter för belysning, Värme, Vatten och avlopp

5120–5149 (75 %) Elavgifter för belysning, Värme, Vatten och avlopp

5300–5399 Energikostnader

5400–5499 Förbrukningsinventarier och förbrukningsmaterial

5500–5599 Reparation och underhåll

5600–5699 Kostnader för transportmedel

5700–5799 Frakt och transport

6800–6899 Inhyrd personal

6910–6919 Licensavgifter och royalties.

5.1.2 Ersättningstid

Ersättningstiden vid avbrott anges i försäkringsbrevet.

5.1.3 Dataintrång hos försäkrad

Försäkringen omfattar nödvändiga och skäliga kostnader för

- utredning hur *dataintrånget* gått till
- återställande av datainformation, programvara, hårdvara och nätverk som förstörts, raderats eller på annat sätt gjorts otillgängligt på grund av *dataintrånget*.

5.1.4 Kostnader för att meddela tredje man om ett dataintrång

Vid ett *dataintrång* som drabbar försäkrad och som innebär att försäkrad har en skyldighet enligt lag att meddela tredje man som berörs av *dataintrånget* att försäkrad varit utsatt för *dataintrång* gäller försäkringen för nödvändiga och skäliga kostnader för att

- meddela tredje man
- bevaka att tredje mans identitet eller kreditkortdetaljer inte stjäls, upp till 30 dagar från då *dataintrånget* upptäcktes.

5.1.5 Skadeståndskrav mot försäkrad

Försäkringen omfattar skadeståndskrav från försäkrads avtalspart för kostnader som avtalsparten haft till följd av *dataintrång* hos försäkrad.

Följande kostnader ersätts

- utredning vad *dataintrånget* beror på
- återställande av datainformation, programvara, hårdvara och nätverk som förstörts, raderats eller på annat sätt gjorts otillgängligt på grund av *dataintrånget*.

Försäkringen gäller även för skadeståndskrav från försäkrads avtalspart då information som är skyddad enligt lag (1990:409) om skydd för företagshemligheter avslöjats eller förstörts.

5.2 Vad försäkringen inte gäller för

5.2.1 Försäkrads ekonomiska förhållanden, förbättring, utvidgning eller annan förändring

Ersättning betalas inte för förlust som

- beror på förlängd avbrottstid på grund av den försäkrades ekonomiska förhållanden, t.ex. bristande försäkringsskydd eller kapitalbrist.
- orsakas av att en del av ansvarstiden utnyttjas för förbättring, utvidgning eller annan förändring utöver återställande till samma skick som före skadan. Detta gäller även sådan förändring som är en följd av myndighets beslut.
- utgör förseningsvite.

5.2.2 Ränta, inflation och goodwill

Försäkringen gäller inte för ränteförluster, inflation eller förlust av goodwill.

5.2.3 Gemensamma ekonomiska intressen

Försäkringen gäller inte för skadeståndskrav mellan den försäkrade och den försäkrades moder- eller dotterbolag, eller skadeståndskrav mellan den försäkrade och ett företag eller en verksamhet

- i samma koncern
- där ägarrelationen mellan den försäkrade och den skadeståndskrivande är 50 % eller mer
- där den försäkrade ensam eller tillsammans med medförsäkrad, eller aktieägare i dessa, eller aktieägares nära anhörig har mer än 50 % ägande eller betydande inflytande.

5.2.4 Personer med betydande inflytande

Försäkringen gäller inte för skada som orsakas av:

- person, eller *nära anhörig* till denne, som innehar mer än 20 % av röstvärdet av aktierna hos försäkrad eller om bolaget inte är aktiebolag, skada orsakad av ägare
- person i ledande position eller befattning hos försäkrad.

5.2.5 Böter, vite, straffskadestånd

Försäkringen omfattar inte böter, vite, straffavgift, sanktionsavgift eller straffskadestånd (punitive damages) såvida det inte är fråga om sådan skadeståndsskyldighet som bortsett från benämningen böter, vite, straffavgift, sanktionsavgift eller straffskadestånd omfattas av denna försäkring.

5.2.6 Annan försäkring i If

Försäkringen gäller inte för skadehändelse som omfattas av ansvarsförsäkring, rättsskyddsförsäkring eller förmögenhetsbrottsförsäkring som försäkrad har tecknat i If.

5.2.7 Konkurer eller likvidation

Försäkringen gäller inte för *dataintrång* som upptäcks efter beslut om försäkrads konkurs eller som upptäcks när försäkrad befinner sig i likvidation.

5.2.8 Sak- och personskada

Försäkringen omfattar inte sak- eller personskada, förutom vad som särskilt anges under 5.1.3.

5.2.9 Kritisk infrastruktur

Försäkringen gäller inte för skada vars uppkomst eller omfattning direkt eller indirekt har orsakats av eller kan hänföras till avbrott, fel, störning, försämring, uppsägning, minskad leverans eller minskat utbud av någon allmännyttig tjänst eller infrastruktur; inklusive men inte begränsat till el, gas, vatten, telefon, kabel, satellit, telekommunikation, internettjänst, internetinfrastruktur, eller någon kritisk del av sådan tjänst eller infrastruktur.

Detta undantag gäller inte när sådan service av allmännyttig tjänst eller infrastruktur står under försäkringstagarens direkta operativa kontroll.

6 Försäkringsbelopp

6.1 Försäkringsbelopp

Försäkringsbeloppet anges i försäkringsbrevet och är den högsta ersättning som utbetalas av If för kostnader och skadestånd.

De försäkringsbelopp som anges i försäkringsbrevet är gemensamma för hela försäkringen. I samma skada kan endast ett försäkringsbelopp utnyttjas – det högsta som är tillämpligt för den aktuella skadan.

Avbrottsersättning betalas ut längst under den ersättningstid som anges i försäkringsbrevet och med högst det ersättningsbelopp som anges i försäkringsbrevet.

6.2 Serieskada

För skador som betraktas som en *serieskada* är ersättningen begränsad till ett försäkringsbelopp.

6.3 Högsta ersättning

För samtliga uppkomna skador eller kostnader, vars uppkomst eller omfattning direkt eller indirekt står i samband med en händelse som omfattas av Databrottsförsäkringen, är Ifs totala ersättningsskyldighet gentemot samtliga försäkringstagare och övriga försäkrade i If gemensamt begränsad till EUR 50 000 000 (kumulskadegränsen).

Överstiger värdet av samtliga ersättningsbara skador (totalskadevärdet) kumulskadegränsen betalas genom denna försäkring ersättning endast för så stor del av den ersättningsbara skadan som svarar mot förhållandet mellan kumulskadegränsen och totalskadevärdet.

Vid tillämpningen av kumulskadegränsen betraktas samtliga händelser som omfattas av Databrottsförsäkringen som inträffat inom en period av 48 timmar som en och samma skada inträffad vid tidpunkten för den första händelsen. Vid beräkning av kumulskadegränsen tillämpas de valutakurser som gällde dagen innan händelsen inträffade.

7 Självrisk

7.1 Självrisk

Vid varje skada dras från de sammanlagda kostnaderna eller skadestånd inklusive ränta, utredning, förhandling, rättegång, skiljemannaförfarande och räddningsåtgärd en självrisk.

Självrisken anges i försäkringsbrevet.

7.2 Karens

Karenstiden anges i försäkringsbrevet.

7.3 Serieskada

För skador som betraktas som en *serieskada* tillämpas endast en självrisk.

8 Säkerhetsföreskrifter

Om den försäkrade, eller annan som har haft att tillse att föreskriften följdes, inte följt säkerhetsföreskrifterna nedan och det kan antas vara till men för If, är If berättigad till skäligt avdrag på den ersättning som annars skulle ha betalats.

8.1 Slutpunkts- och antiviruskydd

Försäkrad ska ha ett antiviruskydd installerat och aktiverat på alla slutpunkter, till exempel datorer och mobiltelefoner. Det ska finnas en funktion som är aktiverat och automatiskt uppdaterar antiviruskyddet och dess filer/program.

8.2 Identifikation och behörighetskontroll

Vid anslutning från ett okänt eller opålitligt nätverk till försäkrads system ska en VPN-lösning användas. Försäkrad ska kräva att anställda läser sin dator med lösenord varje gång de lämnar datorn. Försäkrad ska säkerställa att anställda endast har tillgång till filer och system som krävs för att utföra arbetet.

8.3 Säkerhetskopior och återställning

Försäkrad ska ha funktionsdugliga säkerhetskopior av data och system och kopiorna ska tas regelbundet (minst en gång per vecka). Vad gäller verksamhetskritiska data och system ska minst en säkerhetskopia förvaras offsite, krypterat och offline.

8.4 Brandvägg

Försäkrad ska ha en aktiv brandvägg vid samtliga slutpunkter, till exempel datorer och mobiltelefoner. Brandväggarna ska hållas uppdaterade. Om en brandvägg innehåller en funktion som gör att brandväggen automatisk uppdateras så ska den användas. Inkommande anslutningar ska som standard blockeras om det inte finns ett specifikt behov för att tillåta anslutningen. I de fall inkommande anslutningar tillåts ska det finnas säkerhetskontroller som kompenserar risken med att tillåta inkommande anslutningar.

8.5 Datasäkerhet och kryptering

Försäkrad ska kryptera all data som innehåller hälsoinformation, kreditkortsuppgifter eller andra känsliga personuppgifter, oavsett om data är i förvaring eller i överföring. Sådan kryptering ska ske oavsett om data lagras i egen IT miljö eller i en molntjänst. Försäkrad ska också ha förfaranden och riktlinjer som säkerställer att anställda vet hur de ska hantera känsliga data, inklusive men inte begränsat till förvaring, borttagande och bibehållande av känsliga data. När verksamheten inte längre behöver känsliga data ska den tas bort.

8.6 E-handelsplattform

Om försäkrad har en e-handelsplattform ska det säkerställas att det finns ett giltigt TLS certifikat från en betrodd certifikatutfärdare. Försäkrad ska regelbundet genomföra säkerhetstestning (till exempel penetrationstestning) av e-handelsplattformen. E-handelsplattformen och dess funktioner (till exempel cores, plugins och themes) ska hållas uppdaterade.

8.7 Mjukvara

Försäkrad ska säkerställa att mjukvara och operativsystem hålls uppdaterade. Försäkrad ska utbilda anställda i att använda verksamhetens IT-system på ett säkert och acceptabelt sätt. Försäkrad ska säkerställa att anställda vet vad de får och inte får installera och använda på datorer och mobiltelefoner.

8.8 E-postsäkerhet

Verksamheten ska filtrera/skanna inkommande e-post för skadliga bilagor och länkar samt tagga e-post som inkommer utanför organisationen.

9 Den försäkrades skyldigheter vid skada

9.1 Räddningsplikt

Då skada som kan förväntas föranleda ianspråktagande av försäkringen inträffat eller kan befaras komma att inträffa är försäkrad skyldig att efter förmåga verka för att begränsa eller avvärja skadan och dess följdverkningar.

Den försäkrade ska vidare om någon annan är ersättningskyldig, vidta nödvändiga åtgärder för att bevara Ifs rätt mot denne.

Om försäkrad uppsåtligt eller av grov vårdslöshet inte iakttagit sin räddningsplikt enligt ovan är If gentemot försäkrad berättigad till skäligt avdrag från den ersättning som annars skulle betalats, eller till fullständig befrielse från sina åtaganden.

9.2 Utredning

Det åligger försäkrad att biträda If i utredningen av skadan och därvid lämna de upplysningar om skadan som If begär. Försäkrad är även skyldig att utan ersättning verkställa de utredningar, analyser och undersökningar, som kan genomföras inom försäkrads verksamhet och som är av betydelse för skadans bedömning och försäkrads ansvarighet.

Om försäkrad försummar sina skyldigheter enligt ovan, och i den mån försummelsen inneburit skada för If, äger If rätt till avdrag på ersättning eller till fullständig befrielse från sina åtaganden.

10 Skadevärderings- och skadeersättningsregler

10.1 Skadevärderingsregler

10.1.1 Avbrott

If betalar ersättning för förlust värderad till skillnaden mellan det försäkringsmässiga täckningsbidraget som den försäkrade beräknas skulle ha uppnått om skadan inte inträffat och det faktiskt uppnådda försäkringsmässiga täckningsbidraget under ersättningstiden minskat med

- det försäkringsmässiga täckningsbidrag som omfattas i denna försäkring, t.ex. för eget reparationsarbete,
- den avkastning som den försäkrade under ersättningstiden erhållit på ersättningsbelopp,
- kostnader som kunnat inbesparas,
- avskrivningar som har reducerats till följd av skadan och
- det försäkringsmässiga täckningsbidrag som på grund av skadan uppstått i annan rörelse som den försäkrade eller annan för dennes räkning driver.

Försäkringen gäller inte för kostnader som uppkommer i samband med att försäkrad uppgraderar sina system.

10.2 Skadeersättningsregler

10.2.1 Avbrottsförsäkring

If betalar

- skada värderad enligt 10.1 Skadevärderingsregler, dock högst med i förekommande fall försäkringsbelopp samt investerings- och indexändringar av försäkringsbelopp,

- räddningskostnad,

med avdrag för

- självrisk och karenslösning,
- eventuell underförsäkring,
- påföljd när upplysningsplikten eftersatts och säkerhetsföreskrifterna inte följts enligt 8 Säkerhetsföreskrifter.

1 Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för

- försäkringstagaren

Verksamhet som tillkommer under försäkringsperioden omfattas av försäkringen. Även företag som under försäkringsperioden förvärvas eller bildas och i vilka försäkrads andel av rösterna överstiger 50 % omfattas av försäkringen.

Då tillkommande verksamhet eller företag har en riskexponering eller ett skaderesultat som innebär riskökning, ska dock överenskommelse om försäkringsvillkor och premie träffas inom 90 dagar från tidpunkten för verksamhetens början eller förvärvet eller bildandet av företaget. Om överenskommelse inte träffas äger If rätt att annullera försäkringsskyddet för tillkommande verksamhet eller företag retroaktivt.

2 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för

- skada som upptäcks* under avtalstiden
- skadeståndskrav avseende skada som upptäcks* under avtalstiden.

* Härmed avses att VD, economichef, säkerhetschef, styrelse, ledamot av styrelse, eller motsvarande befattning/funktion får kännedom, helt eller delvis, om det inträffade.

Om skador i en *serieskada* upptäckts under flera avtalstider skall de anses upptäckta den avtalstid när den första skadan upptäcktes.

En serieskada omfattas endast om den första skadan i en *serieskada* upptäcktes under avtalstiden för detta avtal.

3 Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffar inom det geografiska område som anges i försäkringsbrevet.

Försäkringen gäller dock aldrig för skadeståndskrav eller rättsliga förfaranden

- i USA eller Kanada eller
- som baseras på rätt från dessa länder.

Detta gäller inte i den utsträckning omfattning för USA och Kanada uttryckligen framgår av försäkringsbrevet.

4 Vad som är försäkrat

Försäkringen gäller för ekonomisk förlust som åsamkas den *försäkrade verksamheten* till följd av händelser angivna under 5. Försäkringens omfattning.

Vid skadeståndskrav mot den försäkrade till följd av *brottslig handling* som omfattas av försäkringen, gäller försäkringen för skadeståndsskyldighet som följer av lag eller allmänna bestämmelser som är utfärdade av branschorganisation inom den försäkrades verksamhetsområde.

5 Försäkringens omfattning

5.1 Vad försäkringen gäller för

Brott riktat mot försäkrad

Försäkringen omfattar direkt ekonomisk skada som åsamkas försäkrad genom att *anställd* hos denne gjort sig skyldig till *brottslig handling* riktad mot den försäkrade i syfte att uppnå ekonomisk vinning för sig själv eller någon annan.

Försäkringen gäller endast om gärningsmannen dömts för handlingen genom en lagakraftvunnen dom eller - om gärningsmannen inte dömts - den försäkrade presenterat sådan utredning att det är ställt utom allt rimligt tvivel att brott begåtts av gärningsmannen.

Försäkrads skadeståndsskyldighet för anställds brott

Försäkringen omfattar även ekonomisk skada som försäkrad är skadeståndsskyldig för, enligt allmänna skadeståndsrättsliga regler eller allmänna bestämmelser som är utfärdade av branschorganisation inom den försäkrades verksamhetsområde, på grund av att *anställd* hos denne gjort sig skyldig till *brottslig handling* i syfte att uppnå ekonomisk vinning för sig själv eller någon annan, dock inte vinning för den försäkrade.

Försäkringen gäller endast om gärningsmannen dömts för handlingen genom en lagakraftvunnen dom eller - om gärningsmannen inte dömts - den försäkrade presenterat sådan utredning att det är ställt utom allt rimligt tvivel att brott begåtts av gärningsmannen.

Dataintrång som sker i försäkrads eget datasystem, program, register etc.

Försäkringen omfattar vidare direkt ekonomisk skada - dock ej skadestånd - som åsamkas försäkrad genom att någon i dennes eget datasystem, program, register etc. olovligen bereder sig tillgång till en uppgift som är avsedd för automatisk databehandling eller olovligen ändrar, blockerar, utplånar eller i register för in en sådan uppgift eller genom någon annan liknande åtgärd allvarligt stör eller hindrar användningen av en sådan uppgift och därmed gör sig skyldig till dataintrång eller i brottsbalken upptaget förmögenhetsbrott.

Försäkringen gäller dock inte för skada eller följdskada, varken direkt eller indirekt, som drabbar försäkrad genom dataintrång eller förmögenhetsbrott enligt ovan, som sker hos eller gentemot annan än den försäkrade.

Försäkringen gäller endast om gärningsmannen dömts för handlingen genom en lagakraftvunnen dom eller - om gärningsmannen inte dömts - den försäkrade presenterat sådan utredning att det är ställt utom allt rimligt tvivel att brott begåtts av gärningsmannen.

Försäkrads skadeståndsskyldighet för anställds dataintrång

Försäkringen omfattar också skadestånd som grundas på

- allmänna skadeståndsrättsliga regler
 - allmänna bestämmelser utfärdade av branschorganisation inom den försäkrades verksamhetsområde
- och som den försäkrade är skyldig att utge till uppdragsgivaren på grund av att anställd hos den försäkrade vid utförande av uppdrag åt uppdragsgivaren förorsakat denne skada genom förfarande som anges under rubriken "Dataintrång som sker i försäkrads eget datasystem, program, register etc." ovan och därmed gör sig skyldig till dataintrång eller i brottsbalken upptaget förmögenhetsbrott.

Rättegångskostnader

Försäkringen omfattar dessutom skäligen kostnader för rättegång som försäkringstagaren har att svara för.

När gärningsmannen går fri från straff

Försäkringen gäller även om den som begått brottet inte straffas för sin gärning pga ålder eller sinnesförvirring.

5.2 Vad försäkringen inte gäller för

Försäkringen gäller inte för ränteförluster eller inflation.

Försäkringen gäller inte för förlust av goodwill.

Försäkringen gäller inte för utrednings- och revisionskostnader för att fastställa skadans omfattning även om kostnaden uppkommit i samband med rättegång.

Försäkringen gäller inte för skada till följd av datavirus, dvs. program eller instruktioner som kopierar sig själva (smittar) till andra existerande program och filer och därmed åstadkommer oönskade effekter.

Försäkringen gäller inte för skada som upptäckts enbart vid inventering såvida inte bestämt brottstillfälle kan fastställas.

Försäkringen gäller inte för skada som orsakas till följd av att konfidentiella uppgifter eller yrkeshemligheter avslöjats.

Försäkringen omfattar inte böter, vite, straffavgift, sanktionsavgift eller straffskadestånd (punitive damages) såvida det inte är fråga om sådan skadeståndsskyldighet som bortsett från benämningen böter, vite, straffavgift, sanktionsavgift eller straffskadestånd omfattas av denna försäkring.

Försäkringen gäller inte för ansvar som har sin grund i dom som grundas på den försäkrades passivitet eller utevaro från rättens sammanträde eller parts underlåtelse att avge svar (tredskodom), om det inte är uppenbart att domslutet skulle ha blivit detsamma efter en materiell prövning.

Försäkringen gäller inte för skada som orsakas av person, eller *nära anhörig* till denne, som innehar mer än 20 % av röstvärdet av aktierna hos försäkrad eller om bolaget inte är aktiebolag, skada orsakad av ägare.

Försäkringen gäller inte om försäkrad genom avtal har försvårat eller förhindrat lfs möjlighet att kräva tillbaka ersättning av den som gentemot försäkrad är ersättningsskyldig, såvida det inte är uppenbart att lfs möjligheter till återkrav inte har påverkats.

Vid leasingförmögenhetsbrott gäller försäkringen inte för skada som den försäkrade eller anställd hos honom framkallat eller främjat uppsåtligt eller genom grov vårdslöshet.

Försäkringen gäller inte för skadehändelse som omfattas av ansvarsförsäkring eller rättskyddsförsäkring som försäkrad kan köpa i lf, oavsett om den försäkrade har köpt sådan försäkring eller inte och oavsett om sådan försäkrings försäkringsbelopp är tillräckliga eller inte.

Försäkringen gäller inte för skadehändelse som omfattas av databrottsförsäkring som köpts av försäkrad i lf, oavsett om sådan försäkrings försäkringsbelopp är tillräckliga eller inte.

Försäkringen gäller inte för förmögenhetsförlust till följd av, eller som har samband med, utpressning.

6 Försäkringsbelopp

Försäkringsbeloppet anges i försäkringsbrevet och är den högsta ersättning som utbetalas för ekonomisk skada, skadestånd, rättegångskostnader och skadebegränsande åtgärder. För delar av försäkringen kan begränsade försäkringsbelopp förekomma, se försäkringsbrevet.

lfs ersättningsskyldighet är vid skada till följd av brottsliga handlingar, som en person eller flera personer gemensamt begått, sammanlagt högst det i försäkringsbrevet angivna försäkringsbeloppet vid tidpunkten för den första brottsliga handlingen oavsett om skadan hänför sig till ett eller flera försäkringsår.

De försäkringsbelopp som anges i försäkringsbrevet är gemensamma för hela försäkringen. I samma skada kan endast ett försäkringsbelopp utnyttjas - det högsta som är tillämpligt för den aktuella skadan.

7 Självrisk

Självrisken anges i försäkringsbrevet. För vissa skadehändelser gäller en förhöjd självrisk. Se mer om detta i försäkringsbrevet.

Endast en självrisk uttas vid flera skador till följd av brottsliga handlingar, som en person eller flera personer gemensamt begått, oavsett om skadorna hänför sig till ett eller flera försäkringsår. Självrisk är den som gällde det försäkringsår den första brottsliga handlingen begicks.

8 Säkerhetsföreskrifter

Om den försäkrade inte följt säkerhetsföreskrifterna nedan och det kan antas vara till men för If, är If berättigat till skäligt avdrag på den ersättning som annars skulle ha betalats.

Det åligger den försäkrade att minst en gång varje försäkringsår företa inventering av varulager, maskiner, kontanter och inventarier samt i övrigt företa inom den försäkrades hela verksamhetsområde brukliga revisioner och kontroller. Revisionerna och kontrollerna ska bl.a. innefatta granskning och kontroll av att fakturor samt ersättningar till egen personal attesterats av behörig person enligt beslutade attestregler och attestförteckning. Den försäkrade ska ha, samt följa, skriftliga rutiner för internkontroll, vilka bl.a. ska föreskriva dualitet vid attest samt separera behörigheten vid genomförande av transaktioner så att ingen enskild person har rätt att hantera alla moment i en transaktion, inkl. dess redovisning.

Den försäkrade ska vidare ha erforderliga kontrollsystem vad gäller autentisering och auktorisation för datoranvändare. Det åligger även den försäkrade att följa av Datainspektionen meddelade föreskrifter.

Dokumentation av system, program och drift samt regler för behörighet och liknande handlingar ska i rimlig omfattning bevaras och på lfs begäran företas när det kan ha betydelse för utredning av skada.

9 Den försäkrades skyldigheter vid skada

Det åligger den försäkrade att begära polisutredning.

Föranleder skada att åtal väckes, ska den försäkrade på lfs begäran föra skadeståndstalan.

Den försäkrade är skyldig att medverka till förlikning med den skadelidande. Om den försäkrade pga ovilja eller oförmåga inte medverkar till förlikning, upphör lfs alla åtaganden.

10 Skadevärderings- och skadeersättningsregler

Vid skada beräknas skadebeloppet enligt skadeståndsrättsliga regler.

Vid beräkning av skadans storlek skall - i den mån så lagligen kan ske - avdrag göras för fordran som anställd, vilken begått brottet, har gentemot den försäkrade. Detta gäller oberoende av om fordran förfallit till betalning eller inte.

Försäkringstagaren äger - före If - tillgodogöra sig värdet av tillrättakommen egendom (även pengar) i den utsträckning totalt skadebelopp överstiger summan av försäkringsbelopp och självrisk. If äger tillgodogöra sig återstoden, dock aldrig mer än utbetald ersättning. Kommer egendom tillrätta för vilken ersättning utgetts tillkommer äganderätten If, och egendomen ska snarast ställas till If förfogande. Den försäkrade får dock behålla egendomen om denne utan dröjsmål återbetalar därför erhållen ersättning.

Avdrag från försäkringsersättningen ska göras med motsvarande den vinning som den försäkrade kan ha haft i samband med den inträffade skadan.

1 Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för de personer eller för de grupper av personer som anges i försäkringsbrevet.

I begreppet 'anställd' inkluderas även anställda ägare, praktikanter, volontärer, styrelsemedlem och VD.

2 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för olycksfallsskada som inträffar när den försäkrade skadas under aktiviteten eller besöket som täcks av försäkringen.

3 Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller i Norden.

Följande moment gäller även vid vistelse utanför Norden som är avsedd att vara högst i ett år:

- medicinsk invaliditet
- ekonomisk invaliditet
- dödsfall

4 Vad som är försäkrat

Försäkringen gäller för skada orsakad av olycksfall. Med olycksfall menas enligt dessa försäkringsvillkor en kroppsskada som du ofrivilligt råkar ut för genom en plötslig, yttre, ofrivillig händelse, d.v.s. genom ett enstaka utifrån kommande våld mot kroppen.

Kroppsskada som uppkommer genom förfrysning, värmeslag eller solsting samt borreliainfektion och TBE till följd av fästingbett jämfälls med olycksfall och anses ha inträffat den dag skadan visar sig. Vridvåld mot knä samt hälseneruptur betraktas också som olycksfall.

5 Försäkringens omfattning

5.1 Läke-, rese- och tandbehandlingskostnader

5.1.1 Läkekostnader

5.1.1.1 Vad som ersätts

Ersättning lämnas för nödvändiga och skäligena kostnader för läkarvård, sjukhusvård, behandling, receptbelagd medicin och hjälpmedel som läkare föreskrivit för skadans läkning. Ersättning lämnas även för läkarintyg som If begärt.

Ersättning lämnas också för nödvändiga och skäligena kostnader för behandling av legitimerad sjukgymnast, legitimerad fysioterapeut eller behandling av annan legitimerad vårdgivare.

Försäkringen ersätter kostnader som uppstår i offentlig vård upp till gällande högkostnadsskydd.

Akutersättning utgår med 200 kr per olycksfallsskada om försäkrad söker vård på akutmottagning på sjukhus. Akutersättning är en engångsersättning som utgår utöver ersättning för patientavgiften.

Dygnersättning utgår med 400 kr/natt om försäkrad blir inskriven och inlagd på sjukhus. Ersättning utgår för maximalt 14 dagar per olycksfallsskada. Dygnersättning utgår utöver ersättning för patientavgiften.

För uppföljning eller vidare behandling av olycksfallet på t.ex. sjukhus eller vårdcentral utgår ersättning motsvarande patientavgiften upp till gällande högkostnadsskydd.

5.1.1.2 Vad som inte ersätts

Försäkringen lämnar inte ersättning för kostnader som uppkommer

- efter att den medicinska invaliditeten fastställts eller
- senare än tre år efter olycksfallet.

5.1.2 Resekostnader

5.1.2.1 Vad som ersätts

Ersättning lämnas för nödvändiga och skäligena resekostnader i samband med vård och behandling inom den offentliga vården som läkare föreskrivit. Är försäkrad berättigad till sjukresor ersätter försäkringen egenavgiften för resan.

Måste särskilt transportmedel anlitas för att den försäkrade ska kunna utföra sitt ordinarie yrkesarbete, skolutbildning eller arbetsmarknadsutbildning, lämnas ersättning för merkostnader för resor mellan fast bostad och arbetsplatsen eller utbildningsanstalten.

Merkostnader för resor mellan fast bostad och ordinarie arbetsplats ersätts under den akuta läkningstiden, dock maximalt 14 dagar från den dag då försäkrad sjukskrivs. Merkostnader för resor till utbildning ersätts under den akuta läkningstiden. Behovet måste styrkas av läkare.

5.1.2.2 Ersättningstid

Försäkringen lämnar inte ersättning för kostnader som uppkommer

- efter att den medicinska invaliditeten fastställts eller
- senare än tre år efter olycksfallet.

5.1.3 Tandbehandlingskostnader

5.1.3.1 Vad som ersätts

Ersättning lämnas för nödvändig och skälig behandling av tandskada vid olycksfall. Bedömningen av skälig kostnad görs utifrån referenspriser i det statliga tandvårdsstödet. Skada eller förlust på fast protes ersätts enligt samma regler som förlust eller skada på naturliga tänder. Detsamma gäller för löstagbar protes som när skadan inträffade var på plats i munnen.

Ersättning lämnas för den försäkrades egna kostnader om behandlingen i sin helhet omfattas av och är ersättningsbar från Försäkringskassan genom den allmänna tandvårdsförsäkringen. Detsamma gäller för implantatbehandling.

Ersättning lämnas för en permanent behandling.

Behandling och kostnader ska godkännas av If i förväg. Nödvändig akutbehandling ersätts dock utan att If först lämnat godkännande.

5.1.3.2 Ersättningstid

Ersättning lämnas för behandling inom fem år från skadetillfället. För barn förlängs dock *ersättningstiden* så att behandlingen ersätts om den genomförs före fyllda 25 år.

5.1.3.3 Vad som inte ersätts

Försäkringen ersätter inte tandbehandlingskostnader till följd av tugg- eller bitskada.

5.2 Kristerapi

5.2.1 Vad som ersätts

Försäkringen tillhandahåller kristerapi hos legitimerad psykolog för försäkrad som får en akut psykisk kris, som förorsakats av allvarlig traumatisk händelse.

Som skadetillfälle räknas den händelse som utlöst krisen. Den tid kristerapin tillhandahålls är begränsad till max 12 månader efter skadetillfället.

Ifs krisjour avgör vad som bedöms vara en akut psykisk kris och bedömer vilken omfattning av behandlingsinsats som är nödvändig för att behandla tillståndet.

Ersättning lämnas också för kristerapi för nära anhöriga när den försäkrade har drabbats av allvarlig traumatisk händelse eller avlidit.

All krisbehandling skall ske i Sverige.

Ersättning kan också lämnas för den försäkrades nödvändiga och skäliga kostnader för resor i samband med kristerapi i Sverige. Försäkringen gäller utan självrisk.

5.3 Merkostnader

5.3.1 Vad som ersätts

Om olycksfallet leder till behandling av läkare eller tandläkare lämnar If ersättning för kläder och normalt burna personliga tillhörigheter som skadas i samband med olycksfallet. Ersättning lämnas i enlighet med skadeståndslagen (1972:207).

Exempel på saker som räknas som normalt burna personliga tillhörigheter:

- klocka
- glasögon
- vigselring
- mobiltelefon

Ersättning ges antingen för reparationskostnaden eller för nuvarande *marknadsvärdet* omedelbart före skadan på kläderna eller tillhörigheterna.

Det åligger den försäkrade att styrka sitt innehav enligt ovan. Om den försäkrade inte gör detta betalar If inte någon ersättning.

5.3.2 Vad som inte ersätts

Försäkringen ersätter inte

- merkostnader som den försäkrade drabbas av sin näringsverksamhet
- standardhöjning
- kostnader som uppkommer efter att en eventuell medicinsk invaliditet fastställts.

Exempel på saker som inte räknas som normalt burna personliga tillhörigheter:

- verktyg
- kamera
- bärbar dator, surfplatta eller liknande.

5.4 Rehabilitering och hjälpmedel

5.4.1 Hjälpmedel

5.4.1.1 Vad som ersätts

Försäkringen lämnar ersättning för

- hjälpmedel i bostaden eller i bilen som är medicinskt motiverade för lindring av ett invaliditetstillstånd eller som kan öka rörelseförmågan
- förändringar av engångskaraktär i ordinarie bostad.

Behandling och arvode ska i förväg godkännas av If.

5.4.1.2 Vad som inte ersätts

Försäkringen ersätter inte

- standardhöjning
- kostnader som uppkommer senare än tre år efter den akuta läkningstiden

5.5 Medicinsk invaliditet på grund av olycksfall

5.5.1 Vad som ersätts

Försäkringen betalar invaliditetsersättning vid olycksfall som krävt läkarbehandling och som inom tre år leder till en bestående fysisk funktionsnedsättning.

Som medicinsk invaliditet räknas också bestående värk och förlust av sinnesfunktion eller inre organ.

Fastställa invaliditetsgrad

Funktionsnedsättningen ska objektivt kunna fastställas.

Invaliditetsgraden bestäms på grundval av den ekonomiska invaliditeten, om sådan föreligger, annars på grundval av den medicinska invaliditeten. Bedömningen ska dock ske på grundval av den medicinska invaliditeten om detta leder till högre invaliditetsgrad.

Rätt till medicinsk invaliditetsersättning inträder tidigast ett år efter olycksfallet. Om den medicinska invaliditetsgraden inte kan fastställas efter ett år så inträder rätten till medicinsk invaliditetsersättning först vid den tidpunkt då den medicinska invaliditetsersättningen kan fastställas. Om behandlingen är helt avslutad och den medicinska invaliditetsgraden definitivt kan fastställas redan innan ett år har förflutit inträder rätten till ersättning vid den tidpunkten.

Fastställande av den definitiva invaliditetsgraden ska om möjligt ske inom tre år från olycksfallet, men kan uppskjutas så länge detta enligt medicinsk erfarenhet är nödvändigt.

Dubbel ersättning

Uppgår den medicinska invaliditetsgraden till 30% eller mer för ett och samma olycksfall betalas dubbel ersättning. Rätt till dubbel ersättning upphör vid årsförfallodagen på eller närmast efter försäkrads 70-årsdag.

5.5.2 Vad som inte ersätts

Försäkringen betalar inte invaliditetsersättning för

- följer av olycksfall som förvärrats beroende på sjukdom, sjuklig förändring eller funktionsnedsättning som du hade när olycksfallet inträffade eller som tillstött senare
- olycksfall om du avlider innan rätt till invaliditetsersättning har inträtt
- mer än 100 % invaliditet för ett och samma olycksfall
- nedsättning av arbetsförmågan som uppkommit senare än tre år efter olycksfallet

5.5.3 Ärr och utseendemässig förändring

Försäkringen lämnar ersättning för ärr, amputation eller annan utseendemässig förändring orsakad av ett olycksfall som krävt behandling hos vårdgivare.

Ersättningen baseras på försäkringsbeloppet för medicinsk invaliditet och justeras med hänsyn till den skadades ålder då ärrer eller den utseendemässiga förändringen uppstod enligt Ifs ålderstabell för företag.

Ärr eller annan utseendemässig förändring

Ärr i ansikte och på hals ersätts från nivån framträdande. Ärr på resterande del av kroppen ersätts från klart framträdande. Vid bestämning av vilka ärr eller utseendemässiga förändringar som är ersättningsbara används den definition som tillämpas av Trafikskadenämnden och Ifs ärrtabell för företag.

Ersättning för ärr lämnas med högst 20 % av försäkringsbeloppet för medicinsk invaliditet. Om ärrer är ersättningsbart är minimumersättningen 1 000 kr.

Amputation

Vid amputation av kroppsdel betalas ersättning enligt Ifs amputationstabell för företag. Ersättningen innefattar vanligen förekommande ärr som uppstått i samband med amputationen. Vid större ärr än det som är vanligt förekommande så tillämpas, förutom Ifs amputationstabell även Ifs ärrtabell.

5.6 Dödsfall

5.6.1 Vad som ersätts

Rätt till ersättning föreligger om den försäkrade avlider på grund av olycksfallet inom tre år från skadetillfället. Det avtalade beloppet utbetalas till dödsboet.

5.7 Merkostnader

5.7.1 Vad som omfattas

Om olycksfallet leder till behandling av läkare eller tandläkare lämnar If ersättning för oundvikliga merkostnader som uppstått under den akuta läkningstiden.

Exempel på merkostnader som försäkringen ersätter är:

- tillfälliga glasögon vid ögonskada
- hemtjänst
- nya kläder
- hundrastning.

5.7.2 Vad som inte ersätts

Försäkringen ersätter inte

- merkostnader som du drabbas av i näringsverksamhet
- standardhöjning
- kostnader som uppkommer efter att en eventuell medicinsk invaliditet fastställts.

5.8 Allvarlig händelse

Försäkringen lämnar ersättning vid

- allvarlig fraktur
- allvarlig brännskada
- hälseneruptur eller
- amputation.

Ersättningen betalas ut ifall skadan har krävt operation eller att den försäkrade lagts in för vård på sjukhus i mer än 24 timmar. Försäkringen ersätter en gång per olycksfallsskada med 5 000 kr. Om skadelidande drabbas av flera frakturer vid samma skadehändelse betalas endast en engångsersättning.

5.9 Begränsningar, undantag och restriktioner

Med olycksfall menas enligt dessa försäkringsvillkor inte kroppsskada orsakad av

- överansträngning, sträckning eller annan vridning än mot knä
- ensidig rörelse eller förslitning
- åldersförändring eller sjuklig förändring, funktionsnedsättning
- smitta eller förgiftning genom bakterie, virus, parasit (med undantag av smitta till följd av fästingbett) eller annat smittämne
- smitta eller förgiftning genom intagande av mat eller dryck
- användning av medicinska eller narkotikaklassade preparat
- ingrepp, behandling eller undersökning som inte orsakats av olycksfall som omfattas av denna försäkring
- godkänd behandlings- eller läkemedelsskada.

Kroppsskada som vanligtvis inte betraktas som olycksfallsskada är exempelvis ryggskott, diskbräck och muskelbristning.

5.9.1 Restriktioner

5.9.1.1 Giltighet i krigszoner och andra farliga områden

Försäkringskydden gäller inte när den försäkrade deltar i krig eller väpnad konflikt eller vid tjänstgöring i internationella uppdrag inom fredsbevarande verksamhet eller därmed förknippade uppdrag. Denna begränsning gäller inte dödsfallsskydd då den försäkrade tjänstgör i internationella uppdrag inom fredsbevarande verksamhet eller därmed förknippade uppdrag.

Ersättning betalas inte för skada vars uppkomst eller omfattning direkt eller indirekt orsakats av eller står i samband med krig, krigsliknande händelse, inbördeskrig, revolution, uppror eller upplopp. Detta undantag från ersättningskyldighet tillämpas inte utanför Sverige inom de första 30 dagarna efter det att de väpnade händelserna startat, undantaget storskaligt krig, om den försäkrade har inlett sin resa innan dessa händelser tog sin början, och inte själv deltagit i ovan nämnda händelser.

Detta undantag kan tas bort med ett tilläggsavtal. När undantaget har tagits bort anges detta i försäkringsbrevet.

Beträffande gällande förteckning över krigszoner och andra farliga områden se Utrikesdepartementets hemsida eller kontakta oss.

5.9.1.2 Giltighet vid atomkärnprocess

Försäkringen gäller inte för skada som direkt eller indirekt orsakas av atomkärnprocess.

5.9.1.3 Farliga aktiviteter

Försäkringen gäller inte för skada som inträffar genom eller på grund av:

Äventyrssporter, deltagande i aktivitet av "äventyrskaraktär" eller liknande som utförs utan överinseende av auktoriserad guide.

5.9.1.4 Giltighet vid våldsamma aktiviteter

Försäkringen gäller inte för skada som orsakas av att du utför eller medverkar i terrorverksamhet, upplopp, gänguppställningar, huliganism eller liknande våldsam aktivitet.

6 Försäkringsbelopp

Försäkringsbeloppen anges i försäkringsbrevet.

7 Självrisk

Självrisker anges i försäkringsbrevet.

8 Säkerhetsföreskrifter

Det finns inga speciella säkerhetsföreskrifter för denna försäkring.

9 Den försäkrades skyldigheter vid skada

Den försäkrade är skyldig att ordna så att If får ta del av journaler från sjukhus och läkare och de upplysningar och intyg som If begär för sin utredning av skadefallet. Om den försäkrade inte medverkar till att If får begärda handlingar och detta leder till men för If, har If rätt att göra skäligt avdrag på den ersättning som annars skulle ha lämnats.

If är berättigad att genom läkare eller på annat sätt låta undersöka den försäkrades tillstånd eller annan särskild omständighet av betydelse för bedömning av ersättningskyldigheten. Den försäkrade ska medverka till läkarundersökning hos en av If utsedd läkare.

Om den försäkrade motsätter sig ovanstående och det medför skada för If, kan den ersättning som annars skulle ha betalats sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna. Denna regel tillämpas inte om oaktsamheten är ringa.

10 Skadevärderings- och skadeersättningsregler

10.1 Medicinsk invaliditet ersättning

Utbetalning för medicinsk invaliditet grundar sig på det försäkringsbelopp som gäller den dag olycksfallet inträffar. Ersättning betalas ut i förhållande till invaliditetsgraden vid skadetillfället.

Om den försäkrade samtidigt har rätt till ersättning för ekonomisk invaliditet betalas endast den högsta av ersättningarna.

Den medicinska invaliditetsgraden bestäms enligt senaste utgåvan av medicinskt tabellverk för medicinsk invaliditet vid skador utgivet av Svensk Försäkring.

Om funktionsförmågan redan tidigare var nedsatt frånräknas den tidigare medicinska invaliditetsgraden. Bestämning av den medicinska invaliditetsgraden sker oberoende av i vilken grad den försäkrades arbetsförmåga har nedsatts.

1 Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för de personer eller för de grupper av personer som anges i försäkringsbrevet.

I begreppet 'anställd' inkluderas även anställda ägare, praktikanter, volontärer, styrelsemedlem och VD.

2 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för olycksfallsskada som inträffar när den anställda utför sina ordinarie arbetsuppgifter samt vid kortare raster. Detta avser även utanför den anställdes ordinarie arbetsplats samt ordinarie arbetstid.

Försäkringen gäller för den tid försäkringen är i kraft.

Fritid

Om arbetstagaren valt att fritid ska ingå i försäkringen omfattas även olycksfall som sker utanför den anställdes ordinarie arbetstid eller arbetsuppgifter.

Försäkringen gäller för olycksfallsskada som inträffar när den försäkrade skadas under aktiviteten eller besöket som täcks av försäkringen.

3 Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller i Norden.

Följande moment gäller även vid vistelse utanför Norden som är avsedd att vara högst i ett år:

- medicinsk invaliditet
- ekonomisk invaliditet
- dödsfall

4 Vad som är försäkrat

Försäkringen gäller för skada orsakad av olycksfall. Med olycksfall menas enligt dessa försäkringsvillkor en kroppsskada som du ofrivilligt råkar ut för genom en plötslig, yttre, ofrivillig händelse, d.v.s. genom ett enstaka utifrån kommande våld mot kroppen.

Kroppsskada som uppkommer genom förfrysning, värmeslag eller solsting samt borreliainfektion och TBE till följd av fästingbett jämföras med olycksfall och anses ha inträffat den dag skadan visar sig. Vridvåld mot knä samt hälseneruptur betraktas också som olycksfall.

5 Försäkringens omfattning

5.1 Läke-, rese- och tandbehandlingskostnader

5.1.1 Läkekostnader

5.1.1.1 Vad som ersätts

Ersättning lämnas för nödvändiga och skäligena kostnader för läkarvård, sjukhusvård, behandling, receptbelagd medicin och hjälpmedel som läkare föreskrivit för skadans läkning. Ersättning lämnas även för läkarintyg som If begärt.

Ersättning lämnas också för nödvändiga och skäligena kostnader för behandling av legitimerad sjukgymnast, legitimerad fysioterapeut eller behandling av annan legitimerad vårdgivare.

Försäkringen ersätter kostnader som uppstår i offentlig vård upp till gällande högkostnadsskydd.

Akutersättning utgår med 200 kr per olycksfallsskada om försäkrad söker vård på akutmottagning på sjukhus. Akutersättning är en engångsersättning som utgår utöver ersättning för patientavgiften.

Dygnsersättning utgår med 400 kr/natt om försäkrad blir inskriven och inlagd på sjukhus. Ersättning utgår för maximalt 14 dagar per olycksfallsskada. Dygnsersättning utgår utöver ersättning för patientavgiften.

För uppföljning eller vidare behandling av olycksfallet på t.ex. sjukhus eller vårdcentral utgår ersättning motsvarande patientavgiften upp till gällande högkostnadsskydd.

5.1.1.2 Vad som inte ersätts

Försäkringen lämnar inte ersättning för kostnader som uppkommer

- efter att den medicinska invaliditeten fastställts eller
- senare än tre år efter olycksfallet.

5.1.2 Resekostnader

5.1.2.1 Vad som ersätts

Ersättning lämnas för nödvändiga och skäliga resekostnader i samband med vård och behandling inom den offentliga vården som läkare föreskrivit. Är försäkrad berättigad till sjukresor ersätter försäkringen egenavgiften för resan.

Måste särskilt transportmedel anlitas för att den försäkrade ska kunna utföra sitt ordinarie yrkesarbete, skolutbildning eller arbetsmarknadsutbildning, lämnas ersättning för merkostnader för resor mellan fast bostad och arbetsplatsen eller utbildningsanstalten.

Merkostnader för resor mellan fast bostad och ordinarie arbetsplats ersätts under den akuta läkningstiden, dock maximalt 14 dagar från den dag då försäkrad sjukskrivs. Merkostnader för resor till utbildning ersätts under den akuta läkningstiden. Behovet måste styrkas av läkare.

5.1.2.2 Vad som inte ersätts

Försäkringen lämnar inte ersättning för kostnader som uppkommer

- efter att den medicinska invaliditeten fastställts eller
- senare än tre år efter olycksfallet.

5.1.3 Tandbehandlingskostnader

5.1.3.1 Vad som ersätts

Ersättning lämnas för nödvändig och skälig behandling av tandskada vid olycksfall. Bedömningen av skälig kostnad görs utifrån referenspriser i det statliga tandvårdsstödet. Skada eller förlust på fast protes ersätts enligt samma regler som förlust eller skada på naturliga tänder. Detsamma gäller för löstagbar protes som när skadan inträffade var på plats i munnen.

Ersättning lämnas för den försäkrades egna kostnader om behandlingen i sin helhet omfattas av och är ersättningsbar från Försäkringskassan genom den allmänna tandvårdsförsäkringen. Detsamma gäller för implantatbehandling.

Ersättning lämnas för en permanent behandling.

Behandling och kostnader ska godkännas av If i förväg. Nödvändig akutbehandling ersätts dock utan att If först lämnat godkännande.

5.1.3.2 Ersättningstid

Ersättning lämnas för behandling inom fem år från skadetillfället. För barn förlängs dock *ersättningstiden* så att behandlingen ersätts om den genomförs före fyllda 25 år.

5.1.3.3 Vad som inte ersätts

Försäkringen ersätter inte tandbehandlingskostnader till följd av tugg- eller bitskada.

5.2 Kristerapi

5.2.1 Vad som ersätts

Försäkringen tillhandahåller kristerapi hos legitimerad psykolog för försäkrad som får en akut psykisk kris, som förorsakats av allvarlig traumatisk händelse.

Som skadetillfälle räknas den händelse som utlöst krisen. Den tid kristerapin tillhandahålls är begränsad till max 12 månader efter skadetillfället.

Ifs krisjour avgör vad som bedöms vara en akut psykisk kris och bedömer vilken omfattning av behandlingsinsats som är nödvändig för att behandla tillståndet.

Ersättning lämnas också för kristerapi för nära anhöriga när den försäkrade har drabbats av allvarlig traumatisk händelse eller avlidit.

All krisbehandling ska ske i Sverige och ska i förväg vara godkänd av If.

Ersättning kan också lämnas för den försäkrades nödvändiga och skäliga kostnader för resor i samband med kristerapi i Sverige. Försäkringen gäller utan självrisk.

5.3 Egendom

5.3.1 Vad som ersätts

Om olycksfallet leder till behandling av läkare eller tandläkare lämnar If ersättning för kläder och normalt burna personliga tillhörigheter som skadas i samband med olycksfallet. Ersättning lämnas i enlighet med skadeståndslagen (1972:207).

Exempel på saker som räknas som normalt burna personliga tillhörigheter:

- klocka
- glasögon
- vigselring
- mobiltelefon

Ersättning ges antingen för reparationskostnaden eller för nuvarande *marknadsvärdet* omedelbart före skadan på kläderna eller tillhörigheterna.

Det åligger den försäkrade att styrka sitt innehav enligt ovan. Om den försäkrade inte gör detta betalar If inte någon ersättning.

5.3.2 Vad som inte ersätts

Försäkringen ersätter inte

- merkostnader som den försäkrade drabbas av sin näringsverksamhet
- standardhöjning
- kostnader som uppkommer efter att en eventuell medicinsk invaliditet fastställts.

Exempel på saker som inte räknas som normalt burna personliga tillhörigheter:

- verktyg
- kamera
- bärbar dator, surfplatta eller liknande.

5.4 Hjälpmedel

5.4.1 Hjälpmedel

5.4.1.1 Vad som ersätts

Försäkringen lämnar ersättning för

- hjälpmedel i bostaden eller i bilen som är medicinskt motiverade för lindring av ett invaliditetstillstånd eller som kan öka rörelseförmågan
- förändringar av engångskaraktär i ordinarie bostad.

Behandling och arvode ska i förväg godkännas av If.

5.4.1.2 Vad som inte ersätts

Försäkringen ersätter inte

- standardhöjning
- kostnader som uppkommer senare än tre år efter den akuta läkningstiden

5.5 Medicinsk invaliditet på grund av olycksfall

5.5.1 Vad som ersätts

Försäkringen betalar invaliditetsersättning vid olycksfall som krävt läkarbehandling och som inom tre år leder till en bestående fysisk funktionsnedsättning.

Som medicinsk invaliditet räknas också bestående värk och förlust av sinnesfunktion eller inre organ.

Fastställa invaliditetsgrad

Funktionsnedsättningen ska objektivt kunna fastställas.

Invaliditetsgraden bestäms på grundval av den ekonomiska invaliditeten, om sådan föreligger, annars på grundval av den medicinska invaliditeten. Bedömningen ska dock ske på grundval av den medicinska invaliditeten om detta leder till högre invaliditetsgrad.

Rätt till medicinsk invaliditetsersättning inträder tidigast ett år efter olycksfallet. Om den medicinska invaliditetsgraden inte kan fastställas efter ett år så inträder rätten till medicinsk invaliditetsersättning först vid den tidpunkt då den medicinska invaliditetsersättningen kan fastställas. Om behandlingen är helt avslutad och den medicinska invaliditetsgraden definitivt kan fastställas redan innan ett år har förflutit inträder rätten till ersättning vid den tidpunkten.

Fastställande av den definitiva invaliditetsgraden ska om möjligt ske inom tre år från olycksfallet, men kan uppskjutas så länge detta enligt medicinsk erfarenhet är nödvändigt.

Dubbel ersättning

Uppgår den medicinska invaliditetsgraden till 30% eller mer för ett och samma olycksfall betalas dubbel ersättning. Rätt till dubbel ersättning upphör vid årsförfallodagen på eller närmast efter försäkrads 70-årsdag.

5.5.2 Vad som inte ersätts

Försäkringen betalar inte invaliditetsersättning för

- följer av olycksfall som förvärrats beroende på sjukdom, sjuklig förändring eller funktionsnedsättning som du hade när olycksfallet inträffade eller som tillstött senare
- olycksfall om du avlider innan rätt till invaliditetsersättning har inträtt
- mer än 100 % invaliditet för ett och samma olycksfall
- nedsättning av arbetsförmågan som uppkommit senare än tre år efter olycksfallet

5.5.3 Ärr och utseendemässig förändring

Försäkringen lämnar ersättning för ärr, amputation eller annan utseendemässig förändring orsakad av ett olycksfall som krävt behandling hos vårdgivare.

Ersättningen baseras på försäkringsbeloppet för medicinsk invaliditet och justeras med hänsyn till den skadades ålder då ärrret eller den utseendemässiga förändringen uppstod enligt Ifs ålderstabell för företag.

Ärr eller annan utseendemässig förändring

Ärr i ansikte och på hals ersätts från nivån framträdande. Ärr på resterande del av kroppen ersätts från klart framträdande. Vid bestämning av vilka ärr eller utseendemässiga förändringar som är ersättningsbara används den definition som tillämpas av Trafikskadenämnden och Ifs ärrtabell för företag.

Ersättning för ärr lämnas med högst 20 % av försäkringsbeloppet för medicinsk invaliditet. Om ärrret är ersättningsbart är minimumersättningen 1 000 kr.

Amputation

Vid amputation av kroppsdel betalas ersättning enligt Ifs amputationstabell för företag. Ersättningen innefattar vanligen förekommande ärr som uppstått i samband med amputationen. Vid större ärr än det som är vanligt förekommande så tillämpas, förutom Ifs amputationstabell även Ifs ärrtabell.

5.6 Ekonomisk invaliditet på grund av olycksfall

5.6.1 Vad som ersätts

Med ekonomisk invaliditet avses en för framtiden bestående nedsättning av den försäkrades arbetsförmåga med minst 50 % på grund av olycksfallet. Nedsättningen måste kunna fastställas objektivt och Försäkringskassan i Sverige skall ha beviljat sjukersättning tillsvidare till minst 50 % på grund olycksfallet. Olycksfallet ska dessutom, innan den ekonomiska invaliditeten inträtt och inom tre år från skadedagen, ha medfört medicinsk invaliditet. Enbart det högsta av beloppen betalas ut.

Fastställa invaliditetsgraden

Invaliditetsgraden bestäms på grundval av den ekonomiska invaliditeten, om sådan föreligger, annars på grundval av den medicinska invaliditeten.

Bedömningen ska dock ske på grundval av den medicinska invaliditeten om detta leder till högre invaliditetsgrad.

5.6.2 Vad som inte ersätts

Försäkringen betalar inte invaliditetsersättning för

- följer av olycksfall som förvärrats beroende på sjukdom, sjuklig förändring eller funktionsnedsättning som den försäkrade hade när olycksfallet inträffade eller som tillstött senare
- olycksfall om den försäkrade avlider innan rätt till invaliditetsersättning har inträtt
- mer än 100 % invaliditet för ett och samma olycksfall.
- nedsättning av arbetsförmågan som uppkommit senare än tre år efter olycksfallet.

5.7 Dödsfall

5.7.1 Vad som ersätts

Rätt till ersättning föreligger om den försäkrade avlider på grund av olycksfallet inom tre år från skadetillfället. Det avtalade beloppet utbetalas till dödsboet.

För dödsfallsersättning är If Livförsäkring AB försäkringsgivare.

Förmånstagare vid dödsfallet är efterlevande make/*sambo*/registrerad partner *eller* om sådan saknas, den försäkrades arvingar enligt legal arvsordning. Om den försäkrade önskar annan förmånstagare ska detta anmälas på särskild blankett som If tillhandahåller.

5.8 Sveda och värk

5.8.1 Vad som ersätts

Försäkringen lämnar ersättning för sveda och värk om olycksfallet medfört nedsättning av arbetsförmågan motsvarande minst 25 % under mer än 30 dagar under skadans normala akuta behandlings- och läkningstid. Om försäkrad fått en *allvarlig fraktur* eller *allvarlig brännskada* lämnas ersättning oberoende av 30-dagarsregeln.

Ersättningen bestäms och beräknas i enlighet med Trafikskadenämndens tabell om sveda och värk.

Ersättningen betalas ut när den akuta läkningstiden upphört.

De begränsningar som listas i stycket "Begränsningar" under avsnittet "Begränsningar, undantag och restriktioner" gäller inte för Sveda och värk.

5.9 Överfall

Överfallstillägget gäller endast inom Norden.

5.9.1 Vad som ersätts

Försäkringen gäller för det skadestånd för personskada som de försäkrade enligt 5 kap. skadeståndslagen har rätt till om de utsätts för uppsåtligt våld eller hot om våld. Gärningen ska utgöra brott som innefattar personskada eller sådan kränkning av den personliga integriteten som berättigar till ersättning.

Den försäkrade ska visa att den är berättigad till skadestånd och att gärningspersonen är okänd eller inte kan betala skadestånd. Föranleder skadan åtal ska den försäkrade på lfs begäran föra skadeståndstalan. lf står för kostnaderna.

5.9.2 Vad som inte ersätts

Ersättning betalas inte för skada som

- de försäkrade tillfogar varandra
- uppstår då den försäkrade utan skälig anledning utsätter sig för risken att skadas
- uppstår i samband med att den försäkrade utför eller medverkar till uppsåtlig brottslig gärning.

5.10 Merkostnader

5.10.1 Vad som omfattas

Om olycksfallet leder till behandling av läkare eller tandläkare lämnar lf ersättning för oundvikliga merkostnader som uppstått under den akuta läkningstiden.

Exempel på merkostnader som försäkringen ersätter är:

- tillfälliga glasögon vid ögonskada
- hemtjänst
- nya kläder
- hundrastning.

5.10.2 Vad som inte ersätts

Försäkringen ersätter inte

- merkostnader som du drabbas av i näringsverksamhet
- standardhöjning
- kostnader som uppkommer efter att en eventuell medicinsk invaliditet fastställts.

5.11 Allvarlig händelse

Försäkringen lämnar ersättning vid

- allvarlig fraktur
- allvarlig brännskada
- hälseneruptur eller
- amputation.

Ersättningen betalas ut ifall skadan har krävt operation eller att den försäkrade lagts in för vård på sjukhus i mer än 24 timmar. Försäkringen ersätter en gång per olycksfallsskada med 5 000 kr. Om skadelidande drabbas av flera frakturer vid samma skadehändelse betalas endast en engångsersättning.

5.12 Begränsningar, undantag och restriktioner

Med olycksfall menas enligt dessa försäkringsvillkor inte kroppsskada orsakad av

- överansträngning, sträckning eller annan vridning än mot knä
- ensidig rörelse eller förslitning
- åldersförändring eller sjuklig förändring, funktionsnedsättning
- smitta eller förgiftning genom bakterie, virus, parasit (med undantag av smitta till följd av fästingbett) eller annat smittämne
- smitta eller förgiftning genom intagande av mat eller dryck
- användning av medicinska eller narkotikaklassade preparat
- ingrepp, behandling eller undersökning som inte orsakats av olycksfall som omfattas av denna försäkring
- godkänd behandlings- eller läkemedelsskada.

Kroppsskada som vanligtvis inte betraktas som olycksfallsskada är exempelvis ryggskott, diskbräck och muskelbristning.

5.12.1 Kostnader som kan ersättas från annat håll

Kostnader som ersätts eller skulle kunna ersättas från annat håll, enligt författning, avtal, förordning, försäkring eller konvention ersätts inte. Om ersättningsbar skada omfattas av både Tjänstereseförsäkring och Utlandsplaceringsförsäkring som är tecknade i lf, lämnas ersättning endast från en av försäkringarna.

Försäkringen omfattar både privat och allmän vård, dock ska allmän vård användas i första hand under förutsättning att sådan finns och håller medicinskt acceptabel standard. All privat vård ska i förväg godkännas av lf eller av utvald larmcentral.

För försäkrad som omfattas av lagen om arbetsskadeförsäkring (LAF) eller av trygghetsförsäkring vid arbetsskada (TFA) och skadan kan ersättas av LAF eller av TFA gäller försäkringen endast för invaliditet och dödsfall.

Dock gäller inte begränsningen för

- Sveda och värk
- Överfall

Kostnader som ersätts eller skulle kunna ersättas från annat håll, enligt författning, avtal, förordning, försäkring eller konvention ersätts inte.

5.12.2 Undantag

Försäkringen gäller inte för

- kostnader för privat sjukvård i Norden

5.12.3 Restriktioner

5.12.3.1 Giltighet i krigszoner och andra farliga områden

Försäringsskydden gäller inte när den försäkrade deltar i krig eller väpnad konflikt eller vid tjänstgöring i internationella uppdrag inom fredsbevarande verksamhet eller därmed förknippade uppdrag. Denna begränsning gäller inte dödsfallsskydd då den försäkrade tjänstgör i internationella uppdrag inom fredsbevarande verksamhet eller därmed förknippade uppdrag.

Ersättning betalas inte för skada vars uppkomst eller omfattning direkt eller indirekt orsakats av eller står i samband med krig, krigsliknande händelse, inbördeskrig, revolution, uppror eller upplopp. Detta undantag från ersättningskyldighet tillämpas inte utanför Sverige inom de första 30 dagarna efter det att de väpnade händelserna startat, undantaget storskaligt krig, om den försäkrade har inlett sin resa innan dessa händelser tog sin början, och inte själv deltagit i ovan nämnda händelser.

Detta undantag kan tas bort med ett tilläggsavtal. När undantaget har tagits bort anges detta i försäkringsbrevet.

Beträffande gällande förteckning över krigszoner och andra farliga områden se Utrikesdepartementets hemsida eller kontakta oss.

5.12.3.2 Giltighet vid atomkärnprocess

Försäkringen gäller inte för skada som direkt eller indirekt orsakas av atomkärnprocess.

5.12.3.3 Deltagande i idrott på elitnivå

Försäkringen gäller inte för skada som inträffar under

- deltagande i sport och idrott om du får ersättning eller sponsring med ett belopp som överstiger 45 000 kr per år
- utövande av elitidrott (mästerskapsnivå, nationellt eller internationellt) och den träningsverksamhet som erfordras för detta. Med mästerskapsnivå avses division två eller högre

5.12.3.4 Farliga aktiviteter

Försäkringen gäller inte för skada som inträffar genom eller på grund av:

Äventyrssporter, deltagande i aktivitet av "äventyrskaraktär" eller liknande som utförs utan överinseende av auktoriserad guide.

5.12.3.5 Giltighet vid våldsamma aktiviteter

Försäkringen gäller inte för skada som orsakas av att du utför eller medverkar i terrorverksamhet, upplopp, gänguppställningar, huliganism eller liknande våldsam aktivitet.

6 Försäkringsbelopp

Försäkringsbeloppen anges i försäkringsbrevet.

7 Självrisk

Självrisken anges i försäkringsbrevet.

8 Säkerhetsföreskrifter

Det finns inga speciella säkerhetsföreskrifter för denna försäkring

9 Den försäkrades skyldigheter vid skada

Den försäkrade är skyldig att ordna så att If får ta del av journaler från sjukhus och läkare och de upplysningar och intyg som If begär för sin utredning av skadefallet. Om den försäkrade inte medverkar till att If får begärda handlingar och detta leder till men för If, har If rätt att göra skäligt avdrag på den ersättning som annars skulle ha lämnats.

If är berättigad att genom läkare eller på annat sätt låta undersöka den försäkrades tillstånd eller annan särskild omständighet av betydelse för bedömning av ersättningskyldigheten. Den försäkrade ska medverka till läkarundersökning hos en av If utsedd läkare.

Om den försäkrade motsätter sig ovanstående och det medför skada för If, kan den ersättning som annars skulle ha betalats sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna. Denna regel tillämpas inte om oaktsamheten är ringa.

10 Skadevärderings- och skadeersättningsregler

10.1 Medicinsk invaliditet ersättning

Utbetalning för medicinsk invaliditet grundar sig på det försäkringsbelopp som gäller den dag olycksfallet inträffar. Ersättning betalas ut i förhållande till invaliditetsgraden vid skadetillfället.

Om den försäkrade samtidigt har rätt till ersättning för ekonomisk invaliditet betalas endast den högsta av ersättningarna.

Den medicinska invaliditetsgraden bestäms enligt senaste utgåvan av medicinskt tabellverk för medicinsk invaliditet vid skador utgivet av Svensk Försäkring.

Om funktionsförmågan redan tidigare var nedsatt frånräknas den tidigare medicinska invaliditetsgraden. Bestämning av den medicinska invaliditetsgraden sker oberoende av i vilken grad den försäkrades arbetsförmåga har nedsatts.

10.2 Ekonomisk invaliditet ersättning

Rätt att lyfta ersättningen finns tidigast från och med den dag sjukersättning tillsvidare betalas ut. Beviljas sjukersättning tillsvidare från och med fyllda 60 år eller senare, lämnas ersättning för ekonomisk invaliditet bara om den medicinska invaliditetsgraden till följd av olycksfallet är 50 % eller högre. Motsvarande gäller också om den försäkrade först beviljats mindre än hel sjukersättning tillsvidare och efter fyllda 60 år får hel sjukersättning tillsvidare.

Om den försäkrade vid olycksfallet uppbar partiell aktivitetsersättning eller partiell sjukersättning tillsvidare, kan den försäkrade högst erhålla så stor ekonomisk invaliditetsersättning som svarar mot förlusten av restarbetsförmågan.

Om den försäkrade vid olycksfallet uppbar hel aktivitetsersättning eller hel sjukersättning tillsvidare, har den försäkrade inte rätt till ersättning för ekonomisk invaliditet. Utbetalning för ekonomisk invaliditet grundar sig på det försäkringsbelopp som gäller den dag olycksfallet inträffar.

Ersättning betalas ut i förhållande till dels invaliditetsgraden dels åldern vid skadetillfället. Om den försäkrade vid skadetillfället fyllt 51 år reduceras försäkringsbeloppet som ersättning beräknas efter med 5 procentenheter för varje år åldern överstiger 50 år.

Om den försäkrade samtidigt har rätt till ersättning för medicinsk invaliditet betalas endast den högsta av ersättningarna.

1 Vem försäkringen gäller för

Vem som är *försäkrad* framgår av försäkringsbrevet.

I begreppet 'anställd' inkluderas även anställda ägare, praktikanter, styrelsemedlem och VD, då denne reser på uppdrag av försäkringstagaren. Gäster som inbjudits av företaget och när företaget betalar för gästens resa, ingår också i försäkringen.

2 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffar under tjänsteresa medan försäkringen är i kraft.

En tjänsteresa kan vara som längst i ett år. Tjänsteresan kan påbörjas antingen från den försäkrades bostad, eller dennes ordinarie stationära arbetsplats. Tjänsteresan upphör när den försäkrade återkommer till någon av dessa platser. Endast resor i direkt förbindelse till/från dessa platser omfattas av försäkringen. Avviker den försäkrade från den direkta förbindelsen, upphör tjänsteresan.

Om det är en tjänsteresa utomlands gäller försäkringen även i de fall den anställde väljer att stanna kvar på tjänstereseorten, eller på annan ort i samma land, på semester eller för att arbeta på distans. Detta upp till maximalt 60 dagar i direkt anslutning till tjänsteresan.

3 Var försäkringen gäller

Försäkringens geografiska giltighet framgår av försäkringsbrevet.

4 Vad som avses med tjänsteresa

Tjänsteresa är en resa/uppdrag som utförs på uppdrag av arbetsgivaren, i syfte att utföra uppgifter i relation till anställningen.

Resan/uppdraget ska företas utanför den försäkrades ordinarie stationära arbetsplats.

För personer som saknar ordinarie stationär arbetsplats, anses platsen där deras dagliga arbete påbörjas/avslutas, vara deras ordinarie stationära arbetsplats. Resor till, och från, den försäkrades bostad och ordinarie stationära arbetsplats, är inte att betrakta som tjänsteresa. Person som stadigvarande vistas i ett och samma land utanför sitt hemland och som under året endast gör ett fåtal kortare besök i hemlandet anses inte vara på tjänsteresa.

Personer som är ute på dagliga uppdrag hos kund anses vara på tjänsteresa. Dock som längst i ett år hos samma kund. Därefter anses arbetsplatsen hos kund, att vara personens ordinarie stationära arbetsplats.

5 Försäkringens omfattning

Försäkringens omfattning och försäkringsbelopp framgår av försäkringsbrevet. Inskränkningar framgår av avsnittet Begränsningar, undantag och restriktioner samt vad som nämns under respektive omfattning.

Bedömningen av vad som anses vara nödvändiga och skäligen kostnader görs av If i samråd med läkare på avtalad alarmcentral.

5.1 Sjukdom och olycksfall

5.1.1 Vårdkostnader

Vad som ersätts

Om den försäkrade drabbas av sjukdom eller olycksfall lämnas ersättning för nödvändiga och skäligen kostnader för:

- Medicinskt och vetenskapligt erkänd behandling samt mediciner som legitimerad läkare föreskrivit för sjukdomens eller skadans läkning.
- Resor i samband med vård och behandling.
- Hjälpmedel som legitimerad läkare föreskrivit för sjukdomens eller skadans läkning under den akuta läkningsfasen.
- Hemtransport när If i samråd med legitimerad läkare bedömer att det är nödvändigt. Även medföljande försäkrads hemresa ersätts.
- Palliativ vård i maximalt 30 dagar. Med palliativ vård menas här hälso- och sjukvård i syfte att lindra lidande och främja livskvaliteten, för patienter med progressiv obotlig sjukdom eller skada, i livets slutskede.
- Hemtransport av avliden alternativt begravning på resmålet.
- Merkostnader för mat, resa och boende i max 60 dagar från det första läkarbesöket för den försäkrade och medföljande försäkrade när sjukdomen eller olycksfallet enligt bedömning av If och intyg från behandlande läkare på resmålet medfört att den försäkrade måste ändra restiden eller ändra boendeformen. Ersättning för mat utgår enligt schablonbelopp med 500 SEK per person och dag.
- Kläder och normalt burna personliga tillhörigheter som skadas i samband med sjukdom eller olycksfall. Max ersättning 40 000 SEK.
- Medicinsk evakuering om behandlande läkare på resmålet bedömer det medicinskt nödvändigt med vård på annan ort.
- Löpande graviditetskontroller, eventuella komplikationer och för tidig förlossning som uppstår under vistelse utanför hemlandet.
- Merkostnader för telefonsamtal som uppstår till följd av och i direkt samband med sjukdom eller olycksfall. Max ersättning 2 000 SEK.

Ersättningstid

Vid olycksfall är *ersättningstiden* tre år beräknat från olycksfallet. Om olycksfallet medför invaliditet men slutreglering inte kan ske inom tre år lämnas dock ersättning till dess slutreglering sker. Ersättning lämnas inte efter att ersättning för medicinsk invaliditet utbetalats från denna försäkring.

Vid sjukdom är *ersättningstiden* begränsad till ett år från första läkarbesöket. Flera sjukdomsfall med medicinskt samband räknas som ett och samma sjukdomsfall.

Vad som inte ersätts

Ersättning lämnas inte för kostnader som uppstår när den försäkrade ej följt Ifs, eller avtalad alarmcentral, hänvisning till en specifik vårdinrättning. Bedömningen av vad som utgör sådana kostnader sker med beaktande av bland annat hur stor ersättningen hade blivit om den försäkrade hade följt uppmaningen.

5.1.2 Kiropraktor, naprapat, sjukgymnast, fysioterapeut eller osteopat

Ersättning lämnas vid behandling för sjukdomens eller skadans läkning utan krav på remiss. Antal behandlingar framgår av försäkringsbrevet.

5.1.3 Hjälpmedel i bostad eller bil

Vad som ersätts

Ersättning lämnas för:

- Hjälpmedel i bostaden eller i bilen som är medicinskt motiverade för lindring av ett invaliditetstillstånd eller som kan öka rörelseförmågan.
- Förändringar av engångskaraktär i ordinarie bostad.

Ersättning ska i förväg godkännas av If.

Vad som inte ersätts

Ersättning lämnas inte för standardhöjning.

5.1.4 Återresa

Om den försäkrade tillfrisknar inom tre månader från första läkarbesöket, kan ersättning lämnas för återresa för den försäkrade.

Ersättning lämnas för biljettkostnader för återresa till den arbetsort i utlandet som den försäkrade tvingats lämna samt resa tillbaka till *hemlandet* om If lämnat ersättning för hemtransport. Ersättning lämnas endast för att arbetet ska kunna slutföras.

5.1.5 Ersättares resa

Ersättning lämnas för nödvändiga och skäligen resekostnader för en ersättares resa tur och retur till arbetsorten i utlandet, om den försäkrade på grund av sjukdom eller olycksfall tvingas avbryta resan och återvända till hemorten/*hemlandet*. Detsamma gäller om den försäkrade avlider under tjänsteresan. Ersättning lämnas endast för att arbetet ska kunna slutföras.

5.1.6 Medicinsk ledsagare

Ersättning lämnas för nödvändiga och skäligen dokumenterade merkostnader för resa, mat och boende för ledsagare när den försäkrade drabbas av sjukdom eller olycksfall och ledsagare behöver:

- Vara tillsammans med den försäkrade på resmålet tills hemresa eller fortsättning av resan är möjlig enligt behandlande läkares ordination.
- Följa med den försäkrade på resan till behandlingsställe eller till den försäkrades hemort.

Behovet av resan och merkostnaderna ska i förväg godkännas av If eller avtalad alarmcentral. Ersättning för mat utgår med schablonbelopp 500 SEK per person och dag.

5.1.7 Tillkalla nära anhöriga

Ersättning lämnas för nödvändiga och skäligen dokumenterade merkostnader för tre *nära anhörigas* resa fram och åter inklusive mat och boende om den försäkrade blir kidnappad eller råkar ut för sjukdom eller olycksfall som behandlande läkare i arbetsorten bedömer som *livshotande*.

Motsvarande gäller vid dödsfall, när begravning äger rum i arbetsorten.

Ersättning lämnas inte efter det bestämts att den försäkrade ska transporteras hem.

Behovet av resan och merkostnaderna ska i förväg godkännas av If eller avtalad alarmcentral. Ersättning för mat utgår med schablonbelopp 500 SEK per person och dag.

5.1.8 Dagsersättning vid sjukhusvistelse

Ersättning lämnas per dag för den tid som försäkrad är inlagd på sjukhus för vård utomlands på grund av akut sjukdom eller olycksfall som inträffat under resan, under maximalt 365 dagar. Ersättningsbeloppet per dag framgår av försäkringsbrevet.

5.1.9 Konvalescensersättning

Ersättning lämnas vid minst 30 dagars sammanhängande hel sjukskrivning. Ersättning lämnas i sådant fall från första sjukskrivningsdagen.

Ersättning beräknas genom att månadsbeloppet divideras med 30, och därefter multipliceras med antalet dagar med hel sjukskrivning.

5.1.10 Kristerapi

Ersättning lämnas för kristerapi hos legitimerad psykolog för försäkrad som under tjänsteresa får en akut psykisk kris på grund av allvarlig traumatisk händelse. Som skadetillfälle räknas den händelse som utlöst krisen. Den tid kristerapin tillhandahålls är begränsad till max 12 månader efter skadetillfället. Försäkringens omfattning och antal behandlingar framgår av försäkringsbrevet.

If i samråd med läkare på avtalad alarmcentral avgör vad som bedöms vara en akut psykisk kris och bedömer vilken omfattning av behandlingsinsats som är nödvändig för att behandla kristillståndet. Ersättning lämnas också för den försäkrades nödvändiga och skäligen kostnader för resor i samband med kristerapi.

Ersättning lämnas också för kristerapi för *nära anhöriga* när den försäkrade drabbats av allvarlig traumatisk händelse eller avlidit. All krisbehandling ska ske i vistelselandet eller hemlandet.

5.2 Tandvård

If ska, med undantag för akutbehandling, godkänna kostnaden och behandlingen innan behandling påbörjas. Vid försummelse av denna punkt kan ersättningen sättas ned eller utebli.

Tandvård olycksfall

Vad som ersätts

Ersättning lämnas för nödvändiga och skäligen tandvårdskostnader i samband med olycksfall för skadad tand. Bedömningen av skälig kostnad görs utifrån referenspriser i det statliga tandvårdsstödet. Skada på fast protes ersätts enligt motsvarande regler som skada på naturlig tand. Detta gäller även avtagbar protes som när den skadades var på plats i munnen. Ersättning lämnas för en permanent tandbehandling. Ersättningstiden är tre år från skadetillfället under förutsättningen att behandlingen påbörjas inom ett år från skadetillfället. För försäkrat barn kan ersättningstiden förlängas tills barnet uppnått vuxen ålder, dock högst 25 års ålder.

Vad som inte ersätts

Skador till följd av bitning eller tuggning utgör inte olycksfall enligt detta villkor. Kostnader för tandreglering täcks inte av försäkringen.

Akut tandvård

Vad som ersätts

Ersättning lämnas upp till 10 000 SEK för nödvändig behandling som lindrar akuta besvär som uppstår under tjänsteresan. Ersättning lämnas för maximalt 2 besök som utförs på resmålet eller inom 48 timmar efter hemkomsten.

Vad som inte ersätts

Normal tandvård och tandreglering.

5.3 Reseavvikelse

5.3.1 Resestartskydd

Vid försening till bokad avgång lämnas ersättning för nödvändiga och skäligen merkostnader för att hinna fram till avgången i tid eller för att kunna ansluta sig till resan i ett senare skede. Kostnaderna ska kunna styrkas skriftligt av researrangör eller reseföretag.

Förseningen ska bero på:

- Väderlekshinder.
- Tekniskt fel.
- Myndighetsbeslut.
- Trafikolycka eller oförutsett trafikhinder på den direkta färden till avgångens utgångspunkt.

Om anslutning till avgången inte är möjlig på grund av någon av de ovanstående nämnda omständigheterna, kan ersättning istället lämnas med belopp motsvarande ursprungliga resans pris.

Den försäkrade ska ha beaktat researrangörens/rese-/transportbolagets regler om tidpunkt för inställelse för platsen för avgången. Den försäkrade ska även ha tagit hänsyn till väderleks- och trafikförhållanden som råder eller förväntas råda under färdvägen till platsen för avgången.

Vad som inte ersätts

Försäkringen gäller inte vid försening till följd av konkurs, strejk, strejklänkande åtgärd, olovlig strejk, lockout eller annan liknande åtgärd från fack, anställda eller arbetsgivare.

5.3.2 Outnyttjade resekostnader

Sjukdom och olycksfall

Om den försäkrade på grund av sjukdom eller olycksfall tvingas avbryta en resa och återvända till hemorten/*hemlandet*, alternativt blir inlagd på sjukhus på destinationen, kan ersättning lämnas för outnyttjade *resekostnader*. Detta ska godkännas i förväg av läkare på plats, i samråd med alarmcentral.

Ersättning lämnas också för outnyttjade resekostnader när en, enligt villkoret, försening av ett allmänt färdmedel har inneburit förlorad vistelsetid på resmålet.

5.3.3 Reseavbrott

Merkostnader för hemresa

Ersättning lämnas för nödvändiga och skäliga merkostnader för hemresa med reguljärt transportmedel om den försäkrade tvingas avbryta tjänsteresan på grund av att:

- En oförutsedd händelse inträffar, som orsakar väsentlig egendomsskada i den försäkrades bostad eller på dennes arbetsplats i hemorten som kräver den försäkrades omedelbara hemresa.
- *Nära anhörig* på hemorten blir *livshotande sjuk* eller *livshotande skadad* vid olycksfall eller avlider. Ersättning lämnas för en hemresa per sjukdom/olycksfall. Leder sjukdomen/olycksfallet till att den *nära anhöriga* senare avlider, lämnas ersättning även för hemresa till begravningen.
- Affärskollega som är med på tjänsteresan och som omfattas av samma försäkring blir *livshotande sjuk* eller *livshotande skadad* vid olycksfall eller avlider.

Återresa till arbetsorten

Ersättning lämnas för biljettkostnader för återresa till den arbetsort i utlandet som den försäkrade tvingats lämna på grund av ersättningsbart reseavbrott. Återresan ska ske i syfte att slutföra arbetet. Om den försäkrade inte kan återvända till arbetsorten, kan ersättning istället lämnas för biljettkostnader för en ersättares resa.

5.3.4 Försenat allmänt färdmedel

Om det allmänna färdmedel som den försäkrade reser med försenas mer än två timmar lämnas ersättning för merkostnader som uppstått på grund av, och i direkt samband med, förseningen. I ersättningen ingår även kostnad för inträde till loungen. Se försäkringsbrevet för maximalt ersättningsbelopp.

Vad som inte ersätts

Försäkringen gäller inte vid försening till följd av konkurs, strejk, strejklänkande åtgärd, olovlig strejk, lockout eller annan liknande åtgärd från fack, anställda eller arbetsgivare.

5.4 Avbeställning

Försäkringen gäller från det att resan är bokad och betald fram tills då resan påbörjas.

Försäkringen ersätter *avbeställningskostnader* alternativt ombokningskostnader om köpta icke återbetalningsbara *resekostnader* avbokas eller ombokas på grund av ersättningsbar skada. Försäkringsbeloppet i försäkringsbrevet är per person. Om fler än en person påverkas av samma skadehändelse, är det maximala totala ersättningsbeloppet 200 000 SEK.

Ersättning lämnas vid avbeställning till följd av:

Sjukdom och olycksfall

När sjukdom, olycksfall eller dödsfall drabbar den försäkrade eller den försäkrades *nära anhöriga*, kollega eller närmaste chef. Sjukdomen eller olycksfallet ska vara av sådan art att den försäkrades omedelbara närvaro krävs eller att den har medfört att avsikten med resan har förlorats.

Egendomsskada

En oförutsedd, plötslig, händelse inträffar, som orsakar väsentlig egendomsskada i den försäkrades bostad, eller på dennes arbetsplats, och det kräver den försäkrades omedelbara närvaro.

Reseavrådan

Om Utrikesdepartementet i den försäkrades bosättningsland, när 72 timmar eller mindre kvarstår till avresan, avråder från alla resor eller icke nödvändiga resor till resmålet eller närheten av resmålet. Försäkringen ersätter även kostnader vid avbeställning om den försäkrade, när 72 timmar eller mindre kvarstår till avresan, omfattas av restriktioner gällande inresa till resmålet. En förutsättning för ersättning är att det inte fanns någon reseavrådan eller reserestriktion när resan bokades. Reseavrådan och/eller reserestriktionen ska vara till följd av epidemi, naturkatastrof, krig eller politiska oroligheter. Det åligger den försäkrade att inkomma med handlingar som styrker den för resmålet relevanta reseavrådan/reserestriktionen samt att reseavrådan/reserestriktionen inte förelåg när resan bokades.

Ersättning lämnas inte vid *avbeställnings- eller ombokningskostnad* på grund av:

- Planerad undersökning/operation
- Rädsla för krig, terror eller sjukdom.

Arrangemangskostnader ersätts inte.

5.5 Bagage

5.5.1 Vad som ersätts

Ersättning lämnas vid skada på, eller förlust av, medförd egendom på resan tillhörande företaget eller den försäkrade. Orsaken till förlusten/skadan ska vara till följd av en plötslig oförutsedd yttre händelse.

Försäkringen ersätter även kvarglömmd egendom (ej kontanter och värdehandlingar och liknande). Den försäkrade måste kunna göra sannolikt när och var egendomen kvarglömdes. Kontanter och värdehandlingar eller liknande ersätts endast vid stöld och brandskada.

Personlig egendom

Som personlig egendom räknas egendom som den försäkrade medtagit för att använda till sig själv under resan. Detta gäller oavsett om den försäkrade äger, hyrt eller har lånat egendomen.

Företagets egendom

Med företagets egendom avses egendom som företaget äger, har hyrt eller lånat. Egendomen ska tas med för att användas under resan.

Ersättningen

If har rätt att avgöra om skadad egendom ska ersättas kontant eller med likvärdig egendom som är ny, begagnad eller om den ska repareras. If har också rätt att bestämma var återanskaffning eller reparation ska ske. Om egendom, som If redan har ersatt kontant, kommer till rätta ska den försäkrade snarast ställa föremålet till Ifs förfogande eller om den försäkrade vill behålla föremålet, återbetala ersättningen. If övertar äganderätten till föremål som ersatts om inte annat avtalats. Om ersättning har lämnats för bagageförsening dras denna ersättning av vid regleringen av förlusten. Om ersättning har lämnats för bagageförsening dras denna ersättning av vid regleringen av förlusten.

Ersättning lämnas upp till försäkringsbeloppet, varav:

- Resekort inom kollektivtrafik och liknande upp till ett värde av 16 000 SEK.
- Kontanter och värdehandlingar upp till ett värde av 5 000 SEK.
- För personlig egendom ersätts nödvändiga och skäliga merkostnader som uppstår som en direkt följd av en ersättningsbar skada, dock upp till maximum 15 000 SEK.
- För personlig egendom ersätts stölbegärlig egendom upp till hälften av försäkringsbeloppet.

5.5.1.1 Värderingstabell och övrig egendom

För viss egendom utbetalas skada enligt följande tabell:

FÖREMÅL Inkl. tillhörande tillbehör	ERSÄTTNING I PROCENT SEDAN EGENDOMEN UPPNÅTT FÖLJANDE ÅLDER											år	
	<1	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		11<
Datorer, surfplatta eller likn.	100	60	40	30	10	0	0	0	0	0	0	0	%
Mobiltelefon och annan liknande digital teknik	100	50	30	20	10	0	0	0	0	0	0	0	%
Kamera	100	100	65	50	40	30	20	20	10	10	10	10	%
Resväska	100	65	55	45	35	25	20	10	10	10	10	10	%
Glasögon	100	100	100	60	50	45	40	35	30	25	20	20	%
Sportutrustning	100	100	100	60	50	45	40	35	30	25	20	20	%
Förbrukningsartiklar	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	%
Apparat för bild- /ljudåtergivning, GPS	100	100	65	55	45	35	25	20	10	10	10	10	%
Kläder	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	%

Egendom som anges i tabellen och som före skadan var funktionsdugligt ersätts med utgångspunkt från vad det kostar i allmänna handeln att köpa motsvarande ny egendom på (nypriset). Ersättning ges med så många procent av nypriset som anges i tabellen.

För egendom som vid skadan var värda nypriset får den försäkrade ersättning motsvarande nypriset om den försäkrade återanskaffar föremålet inom sex månader. Om föremålet inte återanskaffas inom denna tid får den försäkrade ersättning med två tredjedelar av nypriset.

Övrig egendom

Egendomen värderas och ersätts med hänsyn till ålder, slitage, modernitet, användbarhet och andra omständigheter (marknadsvärdet), men utan hänsyn till personliga känslor för egendomen (affektionsvärde). Är egendomens värde minst två tredjedelar av priset för ny likvärdig egendom – om sådant finns – kan ersättning lämnas med nypriset. Där vid måste egendomen återanskaffas inom sex månader.

5.5.2 Vad som inte ersätts

- Egendom som har förkommit utan att rimlig förklaring kan ges ersätts ej.
- Kontanter och värdehandlingar som kvarglömms ersätts inte, även om de senare har blivit stulna.
- Motordrivet fordon, släpfordon.
- Båt.
- Luftfartyg, drönare eller liknande.
- Delar eller utrustning till ovannämnda fordon och saker.
- Frimärken, mynt och sedlar med samlarvärde.
- Djur.
- Värdet och arbetstid av förlorad programvara, mjukvara, licensrätter, krypteringsnycklar och liknande, t.ex. innehåll på minneskort.
- Skador på egendom som inte väsentligen inverkar på användbarheten, såsom revor, repor, bucklor eller liknande.
- Skada genom brottslig gärning, t.ex. skadegörelse-, tillgreps-, bedrägeri- eller försäkringsbrott.
- Medhavda varor som tagits med på resan i syfte att visa upp eller för att säljas.

5.5.3 Bagageförsening

Vad som ersätts

Om bagage som checkats in, eller motsvarande inskrivning har skett, har blivit försenat på utresa ersätter försäkringen nödvändiga och skäliga kostnader för att återanskaffa försenade kläder, hygienartiklar och medicinskt nödvändiga läkemedel. Försäkringens omfattning och försäkringsbelopp anges i försäkringsbrevet.

Vid bagageförsening som har överstigit 24 timmar, lämnas ytterligare ersättning för köp som skett efter dessa 24 timmar, med samma belopp som anges i försäkringsbrevet för ovan, för att återanskaffa försenade kläder, hygienartiklar och medicinskt nödvändiga läkemedel. Kostnaderna ska vara nödvändiga och skäliga. Om bagaget inte återfås innan hemresan ersätts även en resväska inom samma maxbelopp. Alla inköp ska göras på resmålet i direkt anslutning med förseningen och innan bagaget har återfåtts.

Vid bagageförsening på hemresa, se försäkringsbelopp i försäkringsbrevet.

Om det försenade bagaget inte kommer till rätta och bagageförseningen övergår i en förlust av resgods räknas den del av ersättningen som har utbetalats avseende bagageförseningen som överstiger 24 timmar av från ersättningen för förlust av resgods.

Dokumentationskrav

Det åligger den försäkrade att inkomma med P.I.R-rapport (Property Irregularity Report) till styrkande av bagageförseningen samt kvitton till styrkande av inköp. Om den försäkrade inte inkommer med dessa underlag kan ersättningen reduceras eller helt utebli.

Vad som inte ersätts

Inköp gjorda online. Försäkringen gäller inte vid försening till följd av konkurs, strejk, strejklänkande åtgärd, olovlig strejk, lockout eller annan liknande åtgärd från fack, anställda eller arbetsgivare.

5.6 Privat Ansvar

Vad som ersätts

Försäkringen gäller när någon kräver att den försäkrade i egenskap av *privatperson* ska betala skadestånd för person- eller sakskada som den försäkrade orsakat. Försäkringens omfattning och försäkringsbelopp anges i försäkringsbrevet.

Vid skadeståndskrav som kan omfattas av försäkringen åtar sig If gentemot den försäkrade att:

- Utreda om skadeståndsskyldighet föreligger.
- Förhandla med den som kräver skadestånd.
- Föra den försäkrades talan vid rättegång och därvid betala rättegångskostnader som den försäkrade åsamkats eller ålagts att betala och som denne inte kan få ut av motpart eller annan.
- Betala det skadestånd som den försäkrade är skyldig att utge enligt gällande skadeståndsrätt.

En förutsättning för försäkringens giltighet är att den försäkrade medverkar till uppgörelse i godo med den skadelidande och i övrigt följer Ifs beslut. Den försäkrade har dock inte rätt att utan Ifs tillåtelse medge skadeståndsskyldighet, godkänna ersättningskrav eller utbetala ersättning. Har If förklarat sig villigt att göra upp i godo med den som kräver skadestånd är If fritt från skyldighet att ersätta därefter uppkommen kostnad och företa ytterligare utredning.

Har den försäkrade i sak som kan beröra försäkringen kallats till förhör inför polis och/eller annan myndighet eller har han/hon i sådan sak instämts till domstol, ska han/hon omedelbart underrätta If. If äger rätt att efter samråd med den försäkrade utse rättegångsombud samt lämna denne för rättegången erforderliga anvisningar och instruktioner.

Vad som inte ersätts

- Skada på egendom som den försäkrade hyrt, leasat, lånat, bearbetat, reparerat eller på annat sätt tagit mer än helt tillfällig befattning med. Med helt tillfällig befattning avses här inte enbart en kortvarig befattning utan även att den, för en *privatperson*, har varit av okvalificerat art. Försäkringen omfattar dock skada som den försäkrade orsakat på hotellrum eller annan hyrd bostad samt på inventarier däri, förutsatt att skadan inte beror på slitage eller vanvård eller orsakats av grov vårdslöshet eller uppsåtlig handling.
- Förmögenhetsskada som inte är en följd av enligt detta villkor ersättningsbar person- eller sakskada.
- Skada som den försäkrade kan göras ansvarig för som ägare av fastighet, innehavare av tomträtt eller som ägare av lägenhet (utomlands).
- Skada som den försäkrade kan göras ansvarig för som ägare, brukare eller förare av:
 - Motordrivet fordon då skadan uppkommit till följd av trafik med fordonet.
 - Båt - utom windsurfingbräda. Om båten är utrustad med antingen utombordsmotor om högst 6 hk eller segel med en segelyta av högst 7,5 kvm gäller försäkringen för personskada.
 - Luftfartyg, drönare eller liknande.
- Skada som uppstått i samband med att den försäkrade utfört gärning som enligt svensk lag är straffbelagd.

5.6.1 Självriskskydd

Bostad

Om ersättningsbar skada i den försäkrades obebodda permanenta bostad på hemorten inträffar under tjänsteresa och skadan överstiger gällande självrisk lämnas ersättning motsvarande självrisken. Skadan ska ha reglerats och bedömt som ersättningsbar av den försäkrades försäkringsbolag.

Privat personbil

Om ersättningsbar skada inträffar på den försäkrades privata personbil när den försäkrades är på tjänsteresa och skadan överstiger gällande självrisk lämnas ersättning motsvarande självrisken. Skadan ska ha reglerats och bedömt som ersättningsbar av den försäkrades försäkringsbolag. Bil som inte har medförts på tjänsteresan ska ha stått oanvänd hemma.

Med privat personbil likställs leasingbil där den försäkrade enligt leasingavtalet ska stå för självrisken i händelse av skada. För leasingbil är ersättningsbeloppet maximum 6000 SEK. Med självrisk på försäkring likställs här också självrisk på vagnskadegaranti.

Korttidshyrd personbil

Om ersättningsbar skada inträffar på en korttidshyrd personbil som hyrts av registrerat hyrbilsföretag när den försäkrade är på tjänsteresa och skadan överstiger gällande självrisk lämnas ersättning motsvarande självrisken, dock maximalt 15 000 SEK. Med korttidshyrd avses maximalt 30 dagar. Självrisken ska ha drabbat den försäkrade eller dennes arbetsgivare.

För att ersättning ska betalas ut krävs styrkande av hyresavtal mellan den försäkrade och fordonsägaren där det framgår att bilen ska användas på tjänsteresa. Försäkringen gäller inte för hyresavtal som löpande förnyas vecko-, månads-, årsvis eller liknande.

Vad som inte ersätts

- Skada som omfattas av bilens rättsskyddsförsäkring
- Avbrottsersättning
- Bonusförlust
- Hyrbil som hyrts på långtidskontrakt eller kontrakt som löpande förnyas månads-, årsvis eller liknande.
- Stilleståndersättning eller kostnad för hyrbil i samband med skada.

5.7 Privat Rättsskydd

Vad som ersätts

Försäringen gäller för den försäkrade som *privatperson*. Försäringen betalar i vissa tvister ombuds- och rättegångskostnader som den försäkrade inte kan få ersättning för av motpart. Försäkringens omfattning och försäkringsbelopp anges i försäkringsbrevet.

Försäringen gäller för tvist som kan prövas som tvistemål av tingsrätt, fastighetsdomstol, statens VA-nämnd, hovrätt eller Högsta domstolen. Med tvist avses inte brottmål. Är tvisten sådan att den först ska prövas av annan instans, t.ex. skiftesman, arrende- eller hyresnämnd, betalas endast kostnader som uppkommit efter sådan prövning.

Ersättning lämnas för följande nödvändiga och skäligen kostnader och som den försäkrade inte kan få betalda av motpart:

- Ombuds arvode och kostnader.
- Kostnader för utredning före rättegång som den försäkrades ombud beställt.
- Kostnader för bevisning i rättegång och skiljemannaförfarande.
- Expeditionskostnader i domstol.
- Rättegångskostnader som den försäkrade ålagts att betala till motpart eller staten, eller som den försäkrade vid förlikning under rättegång åtagit sig att betala till motpart om det är uppenbart att den försäkrade skulle dömts att betala högre rättegångskostnader.
- Kostnad för medling enligt 42 kap. 17 § rättegångsbalken.

Ombudsarvode lämnas för skäligen tidsåtgång och högst enligt den timkostnadsnorm som domstolsverket tillämpar vid fastställande av taxa i vissa mål.

Krav för att kostnader ska betalas

För att försäringen ska gälla måste den försäkrade anlita ett ombud. Ombudet ska vara lämpligt med hänsyn till den försäkrades bostadsort, till ärendets natur och:

- Vara ledamot av Sveriges advokatsamfund (advokat) eller jurist anställd hos advokat,
- kunna visa att han/hon någon gång under de tre senaste åren förordnats till biträde enligt rättshjälpslagen i tvist av liknande beskaffenhet och fortfarande är lämplig som sådant biträde *eller*
- på annat tillfredsställande sätt kunna visa att han/hon har lämplighet för uppdraget.

Ombudet ska godkännas av If.

När den försäkrade ska ha haft försäkring för att få rättsskydd

De händelser eller omständigheter som ligger till grund för anspråket ska ha inträffat när försäringen var i kraft och det ska därefter inte ha gått längre tid än tio år. De försäkringsvillkor för rättsskydd som gällde hos If vid tiden för tvistens uppkomst tillämpas i sådant fall.

Vad som inte ersätts

- Tvist som vid rättslig prövning kan bli småmål enligt 1 kap. 3 d § rättegångsbalken.
- Tvist som har samband med:
 - Äktenskapsskillnad, upplösning av registrerat partnerskap, upplösning av samboförhållande eller frågor som aktualiseras i sådant sammanhang.
 - Yrkes- eller tjänsteutövning eller annan förvärvsverksamhet.
 - Pantsättning eller borgensåtagande av den försäkrade till förmån för någon i dennes förvärvsverksamhet.
 - Ekonomiska åtgärder som för en privatperson är av ovanlig art eller omfattning.
 - Fordran eller anspråk som överlåtit på den försäkrade om det inte är uppenbart att överlåtelsen skett innan tvisten uppkom.
 - Den försäkrade som ägare till fastighet eller innehavare av tomträtt.
 - Den försäkrade som ägare, brukare eller förare av motorfordon, båt - utom windsurfingbräda, luftfartyg eller liknande farkost såvida det inte är fråga om fordon som korttidshyrs utanför Norden.
 - Anspråk mot den försäkrade på grund av gärning som föranlett att denne misstänkts eller åtalats för brott som kräver uppsåt för straffbarhet.
 - Att den försäkrade inte har befogat intresse av att få sin sak behandlad.

Kostnader som inte ersätts:

- Eget arbete, förlorad inkomst, resor, uppehälle eller andra kostnader för den försäkrade eller annan försäkrad.
- Merkostnad som uppstår genom att den försäkrade anlitar flera ombud eller byter ombud.
- Ersättning till skiljemän.
- Verkställighet av dom, beslut eller avtal.
- Om skadestånd till den försäkrade får anses innefatta även kompensation för den försäkrades advokatkostnader betalas inte någon ersättning för dessa.
- Om den försäkrade i eller utom rättegång avstår från sina möjligheter att få ersättning av motparten.

5.8 Katastrof och brott

5.8.1 Överfall

Vad som ersätts

Ersättning lämnas om den försäkrade blir överfallen. För att överfallsskyddet ska gälla måste den försäkrade kunna visa vad som har hänt, och att den försäkrade har rätt till skadestånd av någon som är okänd eller som inte kan betala skadeståndet. Försäkringens omfattning och försäkringsbelopp anges i försäkringsbrevet.

Ersättning lämnas för det skadestånd för personskada som den försäkrade enligt 5 kap. och 2 kap 3 § skadeståndslagen har rätt till om den försäkrade utsatts för uppsåtligt våld som inte är ringa eller hot om sådant våld. Gärningen ska utgöra brott och innefatta personskada och/eller sådan kränkning av den personliga integriteten som berättigar till ersättning enligt skadeståndslagen. Har gärningen lett till döden lämnas också ersättning enligt 5 kap. 2 § skadeståndslagen. Händelsen ska polisanmälas utan dröjsmål och den försäkrade ska medverka till polisens utredning. Om gärningspersonen åtalas måste den försäkrade föra talan om skadestånd om If begär det. Ersättning lämnas då för den försäkrades rättegångskostnader.

Om den försäkrade under överfall tvingats till att ge pengar till gärningsperson genom våld som inte är ringa eller hot om sådant våld lämnas ersättning för den försäkrades ekonomiska förlust. Ersättning lämnas med maximalt 10 000 SEK.

Säkerhetsföreskrifter

Den försäkrade får inte agera på sådant sätt att denne utsätter sig för stor risk att skadas. Det är särskilt viktigt att den försäkrade inte:

- Själv tillgriper våld eller hotar om våld.
- Beger sig in i eller stannar kvar i situationer eller miljöer där slagsmål eller bråk uppstått eller vanligen förekommer.
- Är provocerande i tal eller handlingar.
- Begår eller medverkar till brottslig verksamhet.

Risken att hamna i en sådan situation ökar dessutom om den försäkrade är påverkad av alkohol, droger eller andra berusningsmedel. Om dessa föreskrifter inte följs kan rätten till ersättning komma att påverkas.

Vad som inte ersätts

Ersättning lämnas inte för sådan ränta som gärningspersonen kan vara skyldig att betala från datum angivet i domen.

5.8.2 Dagsersättning vid kidnappning

Ersättning lämnas per dag för den tid som den försäkrade är kidnappad, maximalt i 90 dagar. Ersättningsbeloppet per dag framgår av försäkringsbrevet.

5.8.3 Identitetsstöld

Vad som ersätts

Försäringen gäller när den försäkrade blivit utsatt för identitetsstöld. Med identitetsstöld avses situationer där tredjeman utan den försäkrades samtycke använder sig att den försäkrades *identifikationsbevis* för att begå bedrägeri eller annan kriminell handling. T.ex. öppna ett bankkonto, ansöka om kreditkort eller lån i den försäkrades namn.

Varje handling eller flera upprepade sammanhängande handlingar som uppstår till följd av en identitetsstöld är att betrakta som en och samma identitetshändelse. Följande moment omfattas i skyddet:

- Rådgivning för att förebygga identitetsstöld.
- Assistans att begränsa skadeomfattningen vid en identitetsstöld.
- Kostnader för juridisk assistans enligt rättsskydd.

Vad som inte ersätts

- Identitetsstöld utförd av någon som omfattas av försäringen.
- Identitetsstöld som har uppstått till följd av att den försäkrade utfört straffbar handling.
- Andra eventuella förluster än kostnader för juridisk assistans.

5.8.4 Skimming

Om den försäkrade har blivit utsatt för *skimming* lämnas ersättning för den del som inte återbetalats av den försäkrades bank eller kortutfärdare.

Ersättning lämnas inte om den försäkrade genom grov oaktsamhet, eller särskilt klandervärt agerande, har bidragit till skadehändelsen. Se försäkringsbelopp i försäkringsbrevet.

5.8.5 Evakuering och karantän

Försäringen ersätter nödvändiga och skäligen extra rese- och logikostnader i upp till 14 dagar om den försäkrade tvingas flytta, blir försatt i karantän eller evakueras hem på grund av uppmaning från Utrikesdepartementet *eller* motsvarande myndighet på resmålet till följd av:

- Naturkatastrof,
- allvarlig epidemi,
- krig *eller*
- politiska oroligheter.

Det förhållandet som föranlett uppmaningen ska ha drabbat resmålet efter den försäkrades ankomst till resmålet. Försäringen täcker inte kostnader för evakuering och karantän om den försäkrade inte följt uppmaning från Utrikesdepartementet eller motsvarande lokal myndighet på resmålet.

5.8.6 Eftersök och räddning

Ersättning lämnas för nödvändiga och skäligen kostnader för polisiära, civila, militära sök- och/eller räddningsinsatser om den försäkrade har försvunnit eller är fast på otillgänglig plats, efter olycksfall eller akut sjukdom. Ersättning lämnas under maximalt ett år efter försvinnandet eller olycksfallets/sjukdomens uppträdande.

5.9 Medicinsk invaliditet

5.9.1 Olycksfall

Ersättning lämnas för invaliditetsersättning vid olycksfall som krävt läkarbehandling och som inom tre år leder till en bestående fysisk funktionsnedsättning. Som medicinsk invaliditet räknas också bestående värk, klart framträdande ärr och förlust av sinnesfunktion eller inre organ.

Försäkringen lämnar ersättning för ärr, amputation eller annan utseendemässig förändring orsakad av ett olycksfall som krävt behandling hos vårdgivare.

Ersättningen baseras på försäkringsbeloppet för medicinsk invaliditet och justeras med hänsyn till den skadades ålder då ärr eller den utseendemässiga förändringen uppstod enligt Ifs ålderstabell för företag.

Ärr eller annan utseendemässig förändring

Ärr i ansikte och på hals ersätts från nivån framträdande. Ärr på resterande del av kroppen ersätts från klart framträdande. Vid bestämning av vilka ärr eller utseendemässiga förändringar som är ersättningsbara används den definition som tillämpas av Trafikskadenämnden och Ifs ärrtabell för företag.

Ersättning för ärr lämnas med högst 20 % av försäkringsbeloppet för medicinsk invaliditet. Om ärr är ersättningsbart är minimumersättningen 1 000 kr.

Amputation

Vid amputation av kroppsdel betalas ersättning enligt Ifs amputationstabell för företag. Ersättningen innefattar vanligen förekommande ärr som uppstått i samband med amputationen. Vid större ärr än det som är vanligt förekommande så tillämpas, förutom Ifs amputationstabell även Ifs ärrtabell.

Fastställa invaliditetsgrad

Funktionsnedsättningen ska objektivt kunna fastställas. Invaliditetsgraden bestäms på grundval av den ekonomiska invaliditeten, om sådan föreligger, annars på grundval av den medicinska invaliditeten. Bedömningen ska dock ske på grundval av den medicinska invaliditeten om detta leder till högre invaliditetsgrad.

Rätt till medicinsk invaliditetsersättning inträder tidigast ett år efter olycksfallet. Om den medicinska invaliditetsgraden inte kan fastställas efter ett år så inträder rätten till medicinsk invaliditetsersättning först vid den tidpunkt då den medicinska invaliditetsersättningen kan fastställas. Om behandlingen är helt avslutad och den medicinska invaliditetsgraden definitivt kan fastställas redan innan ett år har förflutit inträder rätten till ersättning vid den tidpunkten. Fastställande av den definitiva invaliditetsgraden ska om möjligt ske inom tre år från olycksfallet, men kan uppskjutas så länge detta enligt medicinsk erfarenhet är nödvändigt.

Avlider den försäkrade sedan rätt till medicinsk invaliditetsersättning inträtt, men innan slutlig utbetalning skett, utbetalas till dödsboet det belopp som svarar mot den säkerställda medicinska invaliditet som förelåg innan dödsfallet. Den medicinska invaliditetsgraden bestäms enligt senaste utgåvan av medicinskt tabellverk för medicinsk invaliditet vid skador utgivet av Svensk Försäkring. Har det genom samma olycksfall uppkommit skador på flera kroppsdelar lämnas ersättning högst efter en invaliditetsgrad motsvarande fullständig ersättning. Om funktionsförmågan redan tidigare var nedsatt frånräknas den tidigare medicinska invaliditetsgraden. Bestämning av den medicinska invaliditetsgraden sker oberoende av i vilken grad den försäkrades arbetsförmåga har nedsatts.

Om den försäkrade samtidigt har rätt till ersättning för ekonomisk invaliditet betalas endast den högsta av ersättningarna. Avlider den försäkrade innan rätt till medicinsk invaliditetsersättning inträtt, utbetalas ingen invaliditetsersättning.

5.9.1.1 Allvarlig händelse

Ersättning lämnas vid:

- Allvarlig fraktur,
- allvarlig brännskada
- hälseneruptur eller
- amputation

Ersättningen betalas ut ifall skadan har krävt operation eller att den försäkrade lagts in för vård på sjukhus i mer än 24 timmar. Försäkringen ersätter en gång per olycksfallsskada med 5 000 kr. Om skadelidande drabbas av flera frakturer vid samma skadehändelse betalas endast en engångsersättning.

5.9.1.2 Vad som inte ersätts

Försäkringen betalar inte invaliditetsersättning för

- följder av olycksfall som förvärrats beroende på sjukdom, sjuklig förändring eller funktionsnedsättning som den försäkrade hade när olycksfallet inträffade eller som tillstött senare.
- mer än 100% invaliditet för ett och samma olycksfall.
- nedsättning av arbetsförmågan som uppkommit senare än tre år efter olycksfallet.

5.9.2 Sjukdom

Ersättning lämnas för invaliditetsersättning om den försäkrade drabbas av sjukdom som inom tre år orsakar en för framtiden bestående fysisk funktionsnedsättning med minst 10%. Som medicinsk invaliditet räknas också bestående värk, klart framträdande ärr och förlust av sinnesfunktion eller inre organ. Tidpunkt för sjukdomen uppkomst anses vara då försämringen av hälsotillståndet för första gången påvisades av legitimerad läkare.

Ärr

Ärr och annan utseendemässig förändring till följd av sjukdom som krävt läkarbehandling ersätts också. Vid bestämning av vilka ärr eller utseendemässiga förändringar som är ersättningsbara används den definition som tillämpas av Trafikskadenämnden, lfs ärrtabell för företag samt lfs amputationstabell för företag. Ersättning lämnas med högst 20% av försäkringsbeloppet för ärr.

Fastställa invaliditetsgrad

Funktionsnedsättningen ska objektivt kunna fastställas. Den medicinska invaliditetsgraden bestäms enligt senaste utgåvan av medicinskt tabellverk för medicinsk invaliditet vid skador utgivet av Svensk Försäkring. Rätt till medicinsk invaliditetsersättning inträder tidigast ett år efter sjukdomens uppkomst. Om behandlingen är helt avslutad och den medicinska invaliditetsgraden definitivt kan fastställas redan innan ett år har förflutit inträder rätten till ersättning vid den tidpunkten. Bestämning av den medicinska invaliditetsgraden sker oberoende av i vilken grad den försäkrades arbetsförmåga har nedsatts.

Fastställande av den definitiva invaliditetsgraden ska om möjligt ske inom tre år från sjukdomen men kan uppskjutas så länge detta enligt medicinsk erfarenhet är nödvändigt. Den första medicinska undersökningen ska ha utförts och dokumenterats på resmålet av legitimerad läkare. Annars kan ersättningen nedsättas eller helt utebli. Den försäkrade ska även ha följt WHO:s, EU:s och Folkhälsomyndighetens rekommendationer om vaccinationer och profylax.

Ersättningen

Så snart den definitiva invaliditetsgraden därefter fastställts utbetalas ersättning med så stor del av försäkringsbeloppet som svarar mot invaliditetsgraden. Om annan sjukdom/skada utan samband med aktuell sjukdom väsentligt har bidragit till sjukdomens uppkomst eller till att tillfrisknandet har fördröjts utbetalas endast ersättning för den del av invaliditeten som måste anses ha orsakats av den aktuella sjukdomen.

Har genom samma sjukdom skador uppkommit på flera kroppsdelar lämnas ersättning högst efter en invaliditetsgrad motsvarande fullständig ersättning. Om funktionsförmågan redan tidigare var nedsatt frånräknas den tidigare medicinska invaliditetsgraden. Om rätt till ersättning för ekonomisk invaliditet samtidigt föreligger betalas endast den högsta av ersättningarna.

Avlider *den försäkrade* sedan rätt till medicinsk invaliditetsersättning inträtt men innan slutlig utbetalning skett, utbetalas till dödsboet det belopp som svarar mot den säkerställda medicinska invaliditet som förelåg innan dödsfallet.

Avlider *den försäkrade* innan rätt till medicinsk invaliditetsersättning inträtt, utbetalas ingen medicinsk invaliditetsersättning.

5.10 Ekonomisk invaliditet

5.10.1 Olycksfall

Försäkringen gäller vid olycksfall som leder till bestående ekonomisk invaliditet.

Med ekonomisk invaliditet avses en för framtiden bestående nedsättning av den försäkrades arbetsförmåga med minst 50% på grund av olycksfallet. Nedsättningen ska objektivt kunna fastställas och Försäkringskassan i Sverige eller motsvarande utomlands ska beviljat sjukersättning tillsvidare till minst 50% på grund olycksfallet. Olycksfallet ska dessutom, innan den ekonomiska invaliditeten inträtt och inom tre år från skadedagen, ha medfört medicinsk invaliditet.

Rätt att lyfta ersättningen finns tidigast från och med den dag sjukersättning tillsvidare betalas ut. Beviljas sjukersättning tillsvidare från och med fyllda 60 år eller senare, lämnas ersättning för ekonomisk invaliditet bara om den medicinska invaliditetsgraden till följd av olycksfallet är 50% eller högre. Motsvarande gäller också om den försäkrade först beviljats mindre än hel sjukersättning tillsvidare och efter fyllda 60 år får hel sjukersättning tillsvidare.

Om den försäkrade vid olycksfallet uppbar partiell aktivitetsersättning eller partiell sjukersättning tillsvidare, kan den försäkrade högst erhålla så stor ekonomisk invaliditetsersättning som svarar mot förlusten av restarbetsförmågan. Om den försäkrade vid olycksfallet uppbar hel aktivitetsersättning eller hel sjukersättning tillsvidare, har den försäkrade inte rätt till ersättning för ekonomisk invaliditet.

Om den försäkrade samtidigt har rätt till ersättning för medicinsk invaliditet betalas endast den högsta av ersättningarna.

Avlider den försäkrade innan rätten att lyfta ekonomisk invaliditet har inträtt utbetalas ingen ersättning för ekonomisk invaliditet.

5.10.2 Sjukdom

Ersättning lämnas för invaliditetsersättning om den försäkrade drabbas av sjukdom som inom tre år orsakar en för framtiden bestående fysisk funktionsnedsättning. Funktionsnedsättningen ska objektivt kunna fastställas. Tidpunkt för sjukdomen uppkomst anses vara då försämringen av hälsotillståndet för första gången påvisades av legitimerad läkare.

Rätt till ersättning för ekonomisk invaliditet föreligger när sjukdomen enligt lfs bedömning medfört bestående nedsättning av *den försäkrades* arbetsförmåga med minst 50% och Försäkringskassan i Sverige eller motsvarande myndighet utomlands beviljat sjukersättning tillsvidare till minst 50% på grund av sjukdomen/smittan.

Rätt att lyfta ersättningen finns tidigast från och med den dag sjukersättning tillsvidare betalas ut. Beviljas sjukersättning tillsvidare från och med fyllda 60 år eller senare, lämnas ersättning för ekonomisk invaliditet bara om den medicinska invaliditetsgraden till följd av sjukdomen är 50% eller högre. Motsvarande gäller också om den försäkrade först beviljats mindre än hel sjukersättning tillsvidare och efter fyllda 60 år får hel sjukersättning tillsvidare.

Om *den försäkrade* vid sjukdomens uppkomst uppbar partiell aktivitetsersättning eller partiell sjukersättning tillsvidare, kan *den försäkrade* högst erhålla så stor ekonomisk invaliditetsersättning som svarar mot förlusten av restarbetsförmågan. Om den försäkrade vid sjukdomens uppkomst uppbar hel aktivitetsersättning eller hel sjukersättning tillsvidare, har *den försäkrade* inte rätt till ersättning för ekonomisk invaliditet.

Om annan sjukdom/skada utan samband med aktuell sjukdom väsentligt har bidragit till sjukdomens uppkomst eller till att tillfrisknandet har fördröjts, utbetalas endast ersättning för den del av invaliditeten som måste anses ha orsakats av den aktuella sjukdomen.

Den första medicinska undersökningen ska ha utförts och dokumenterats på resmålet av legitimerad läkare. Annars kan ersättningen nedsättas eller helt utebli. Den försäkrade ska även ha följt WHO:s, EU:s eller Folkhälsomyndighetens rekommendationer om vaccinationer och profylax.

Om den försäkrade samtidigt har rätt till ersättning för medicinsk invaliditet betalas endast den högsta av ersättningarna.

Avlider den försäkrade innan rätten att lyfta ekonomisk invaliditet har inträtt utbetalas ingen ersättning för ekonomisk invaliditet.

5.11 Dödsfall

För dödsfallsersättning är If Livförsäkring AB försäkringsgivare.

Förmånstagare vid dödsfallet är efterlevande make/*sambo*/registrerad partner *eller* om sådan saknas, den försäkrades arvingar enligt legal arvsordning. Om den försäkrade önskar annan förmånstagare ska detta anmälas på särskild blankett som If tillhandahåller.

5.11.1 Olycksfall

Ersättning lämnas om den försäkrade avlider till följd av olycksfallet inom tre år från skadetillfället.

Dödsfallsersättning utbetalas också till förmånstagaren om den försäkrade försvunnit efter att ha drabbats av naturkatastrof eller extremt väder, och det är högst troligt att den försäkrade har avlidit till följd av olycksfall. Ersättning utbetalas när rimlig tid har förflutit från försvinnandet, och förutsatt att försäkringstagaren skriftligen intygar att ersättningen återbetalas om det senare visar sig att den försäkrade inte har avlidit av händelsen.

5.11.2 Sjukdom

Ersättning lämnas om den försäkrade, på grund av sjukdom, avlider under tjänsteresa. Ersättning lämnas också om den försäkrade avlider av den sjukdom, som den försäkrade drabbades av under tjänsteresan, inom 14 dagar efter hemkomsten från tjänsteresan. Att dödsfallet har orsakats av den sjukdom, som den försäkrade drabbades av under tjänsteresan ska kunna styrkas med läkarintyg/dödsfallsintyg.

Ersättning lämnas också om den försäkrade under tjänsteresa, utanför bosättningslandet, drabbas av smitta av bakterie, virus eller annat smittoämne och det leder till den försäkrades död inom tre år, räknat från smittotillfället. Tidpunkten och platsen för smittotillfället ska kunna styrkas med läkarintyg och andra handlingar.

Dödsfallsersättningen avtrappas från 55 års ålder med 5 procentenheter av försäkringsbeloppet per år. Det betyder att om den försäkrade vid dödsfallet fyllt 75 år blir dödsfallsersättningen 0 SEK. Om den försäkrade vid dödsfallet har arvsberättigat barn under 17 år sker ingen avtrappning. Oavsett om den försäkrade har arvsberättigat barn under 17 år, eller inte, är ersättningen för försäkrad som vid dödsfallet fyllt 70 år maximerad till 100 000 SEK.

5.12 Begränsningar, undantag och restriktioner

Restriktionerna och undantagen kan sammanfattas enligt följande:

- Enligt vad som sägs nedan i denna punkt
- Enligt vad som sägs under respektive omfattning.

5.12.1 Begränsningar

Kostnader som ersätts eller skulle kunna ersättas från annat håll, enligt författning, avtal, förordning, försäkring eller konvention ersätts inte. Om ersättningsbar skada omfattas av både Tjänstereseförsäkring och Utlandsplaceringsförsäkring som är tecknade i If, lämnas ersättning endast från en av försäkringarna.

Försäkringen omfattar både privat och allmän vård, dock ska allmän vård användas i första hand under förutsättning att sådan finns och håller medicinskt acceptabel standard. All privat vård ska i förväg godkännas av If eller av utvald larmcentral.

5.12.2 Undantag

Försäkringen gäller inte för:

- Vård-, rese- eller andra kostnader som orsakas av ett vårdbehov som föreligger eller är känt redan när resan påbörjas. Försäkringen gäller dock om hälsotillståndet akut försämras under resan och detta inte var förutsägbart eller förväntat.
- Kostnader för behandling via eller vistelse på hälso- eller rehabiliteringshem och därmed förknippade resor.
- Kostnader för förebyggande hälsovård (undantaget gäller inte om tillägg för förebyggande hälsovård köpts till).
- Kostnader för sterilisering, fertilitetsundersökning eller behandling för ofrivillig barnlöshet.
- Kostnader för kosmetisk operation eller behandling. Försäkringen gäller inte heller för operation, behandling, invaliditet eller andra följder av kosmetisk operation eller behandling.
- Kirurgiska ingrepp för fetma.
- Behandlings- och läkekostnader vid övervikt om övervikten understiger BMI 35.
- Den del av kostnad för vård utom hemmet som svarar mot inbesparade levnadsomkostnader.
- Deviationsförluster, dvs kostnader som förorsakats av att t.ex. fartyg eller flygplan på grund av den försäkrades sjukdom eller skada måste ändra sin färdplan.
- Kostnader vid olycksfall som drabbar den försäkrade vid flygolycka när den försäkrade är förare eller har annan funktion ombord vid militär flygning, avancerad flygning, yrkesmässig provflygning eller vid bruks-, skol- eller privatflygning. Ovanstående gäller dock inte om försäkringsfallet uppkommit i en situation som kan anses försvarlig i syfte att undvika skada på person eller egendom.
- Kostnader för vård och behandling utanför hemlandet när If, eller avtalad larmcentral, har beslutat om hemtransport av den försäkrade till den försäkrades hemland för fortsatt vård och behandling.

För barn under 6 år gäller inte försäkringen för följande sjukdomar och tillstånd och inte heller för följder av dessa:

- Dyslexi, dyskalkyli och ospecifika inlärnings- och talsvårigheter.
- ADHD.
- Autism, Aspergers syndrom, Tourettes syndrom och autismliknande tillstånd.
- Psykomotorisk utvecklingsförsening.
- Generell utvecklingsstörning.

5.12.3 Restriktioner

5.12.3.1 Giltighet i krigszoner och andra farliga områden

Försäkringsskyddet gäller inte vid vistelse i land/område som Utrikesdepartementet eller motsvarande myndighet på resmålet:

- Avråder från *alla* resor till *eller*
- uppmanar svenskar att lämna

om skadan har samband med anledningen till avrådan. Restriktionen tillämpas inte inom de 30 första dagarna, med undantag för evakuering och karantän där särskilda regler gäller, från det att Utrikesdepartementet, eller motsvarande myndighet på resmålet, utfärdat avrådan/uppmaningen om den försäkrade hade inlett sin resa, eller om den försäkrade redan befann sig i landet/området när Utrikesdepartementet, eller motsvarande myndighet på resmålet, utfärdade avrådan/uppmaning. Restriktionen kan avtalas bort, det ska då särskilt framgå av försäkringsbrevet.

För gällande förteckning över länder/områden som Utrikesdepartementet avråder från alla resor till, uppmanar svenskar att lämna eller definitionerna av avrändansnivåerna, se Utrikesdepartementets hemsida.

5.12.3.2 Giltighet vid atomkärnprocess

Försäkringen gäller inte för skada som direkt eller indirekt orsakas av atomkärnprocess.

5.12.3.3 Deltagande i idrott på elitnivå

Försäkringen gäller inte för skada som inträffar under deltagande i sport- eller idrottstävling eller träning på en nivå som inte är att räknas som motion eller fritidssysselsättning i normal omfattning och intensitet.

Exempel på sport och idrott som inte omfattas av försäkringen:

- deltagande i sport och idrott om du får ersättning eller sponsring med ett belopp som överstiger 45 000 kronor per år
- utövande av elitidrott (mästerskapsnivå, nationellt eller internationellt) och den träningsverksamhet som erfordras för detta. Med mästerskapsnivå avses division två eller högre
- deltagande i träning eller tävling vid idrottsgymnasium, folkhögskola, högskola eller motsvarande.

5.12.3.4 Farliga aktiviteter

Försäkringen gäller inte för skada som inträffar under utförande av *farliga aktiviteter* som utförs utan överinseende av auktoriserad guide. För dykning med tub finns inget krav på guide, däremot ska den som dyker inneha erforderligt giltigt dykcertifikat.

5.12.3.5 Giltighet vid våldsamma aktiviteter

Försäkringen gäller inte för skada som orsakas av att du utför eller medverkar i terrorverksamhet, upplopp, gänguppågörelser, huliganism eller liknande våldsam aktivitet.

6 Försäkringsbelopp

Försäkringsbeloppen anges i försäkringsbrevet.

7 Självrisk

Försäkringen gäller utan självrisk. Eventuella undantag anges i försäkringsbrevet.

8 Säkerhetsföreskrifter

- Ersättning kan nedsättas om den försäkrade påbörjat tjänsteresa trots pågående sjukdomstillstånd som kan förvärras
- Försäkrad skall följa researrangörens/flygbolagets och behandlande vårdpersonals rekommendationer gällande resa och hälso-och sjukdomstillstånd. T.ex. Vid graviditet eller efter operation. Detta gäller för både ut- och hemresa
- Den försäkrade ska, om If så påfordrar, vid arbetsoförmåga på grund av sjukdom eller olycksfall återvända till sitt hemland
- Den försäkrade ska iakttä tillbörlig omsorg och aktsamhet. Egendomen ska handhas och förvaras så att skada så långt som möjligt förhindras. Av betydelse är bl.a. om egendomen är stöldbegärlig, särskilt värdefull eller av sådan beskaffenhet att det i sammanhanget framstår som naturligt att ägna den särskild uppmärksamhet. Ett exempel på särskild uppmärksamhet är att stöldbegärlig egendom aldrig ska checkas in, utan ska handhas som handbagage. Stöldbegärlig egendom ska inte heller lämnas kvar i motorfordon utan uppsikt

Om säkerhetsföreskrifterna ej är uppfyllda kan ersättningen sättas ned, eller helt utebli.

9 Den försäkrades skyldigheter vid skada

Den försäkrade är skyldig att specificera sitt ersättningsanspråk och på begäran lämna förteckning över försäkrad egendom - skadad/förlorad egendom - med uppgift om värde före och efter skadan. Vid förlust av försäkrat föremål ska den försäkrade kunna styrka såväl äganderätten till det förlorade föremålet som vad det är värt. Kravet på sådant styrkande är större ju högre värde föremålet har.

Akut sjukdom vid resa

En sjukdom som kräver läkarvård, eller när de första tydliga symtomen uppstår under resa, eller vilka, baserat på allmän sjukvårdsfarenhet, måste anses ha uppstått under resa. En sjukdom som den försäkrade har haft innan resan startade är inte en resesjukdom enligt dessa försäkringsvillkor.

Akut tandvård

Akuta besvär där kunden behöver omedelbar behandling för att lindra smärta, och inte kan vänta på att boka en planerad behandling. Behandlingen fokuserar enbart på tanden eller området det gäller och ska fås i direkt samband med att det akuta besväret uppstått.

Allmän dataskyddsförordning

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävandet av direktiv 95/46/EG.

Allvarlig brännskada

Med allvarlig brännskada avses minst andra gradens brännskada (djup delhudsbrännskada) som krävt operation eller att den försäkrade lagts in för vård på sjukhus i mer än 24 timmar.

Allvarlig fraktur

Med allvarlig fraktur avses att skadan har krävt operation eller att den försäkrade lagts in för vård på sjukhus i mer än 24 timmar.

Amputation

Amputation är när en extremitet (arm, ben, fot etc) avlägsnas från kroppen på grund av ett olycksfall och som krävt operation eller att den försäkrade lagts in för vård på sjukhus i mer än 24 timmar.

Anställd

För förmögenhetsbrottsförsäkringen menas med anställd:

- Fysisk person som utför arbetsuppgifter i försäkrads ordinarie verksamhet om ersättning för dennes arbete utgår från försäkrad
- Studerande som praktiserar hos försäkrad
- Styrelseledamot, dock endast i samband med utövande av tjänst eller annat ideellt uppdrag hos försäkrad
- Fysisk person som tillfälligt tillhandahålles försäkrad av arbetsförmedling eller liknande förmedling för att utföra arbetsuppgifter som normalt utförs av anställda.

Ovan uppräknade personer ska anses som anställda t.o.m. 30 dagar efter att anställningen upphört.

Ansvarsförsäkring

Försäkring som täcker den försäkrades skadeståndsskyldighet.

Arbetsmiljörättmål

Misstanke om, eller åtal för, brott mot arbetsmiljön.

Arbetsområde

Det område som står till försäkrad entreprenörs disposition för utförande av avtalat åtagande. Till arbetsområde räknas inte ordinarie försäkringsställe.

Arbetskada

Arbetsolycksfall, olycksfall på väg till och från arbetet samt arbetssjukdom.

Arbetstagares lösöre

Personligt lösöre som kan försäkras enligt Ifs hemförsäkringsvillkor.

Avbeställningskostnader

Rese- och boendekostnader som inte återbetalats av researrangören till den försäkrade vid avbeställning.

Avbrott

För egendomsförsäkring menas:

Sådan inskränkning i den försäkrade rörelsen som föranleder förlust av försäkringsmässigt täckningsbidrag.

Avbrottsförsäkring vid egendomsskada

Försäkring som betalar ersättning för förlust av försäkringsmässigt täckningsbidrag efter sakskada samt för vissa av skadan föranledda räddningskostnader.

Avbrottstid

För egendomsförsäkring menas:

Den tidsperiod från skadedagen under vilken egendomsskadan föranleder förlust av försäkringsmässigt täckningsbidrag eller insatser för att undvika sådan förlust.

Avhjälpandekostnader

Med *avhjälpandekostnader* avses kostnader för avhjälpande av allvarlig miljöskada och föroreningskada enligt 10 kap. miljöbalken, eller motsvarande lagrum i övriga nordiska länder.

Avlämnade arbeten

Arbetsprestation som är slutförd eller arbetsmoment som är slutfört, oavsett om arbetet i till exempel entreprenadrättslig mening är avlämnat eller ej.

Brottslig handling

En handling som enligt tillämplig nationell lagstiftning utgör ett brott och för vilket brott gärningsmannen dömts genom en lagakraftvunnen dom eller – om gärningsmannen inte dömts – den utredning som den försäkrade har presenterat är sådan att det är ställt utom allt rimligt tvivel att brott begåtts av gärningsmannen.

Byggherre

Den ägare eller brukare av fastighet för vars räkning entreprenad utförs.

Byggnad

Byggnad och sådan egendom som hör till byggnad enl. 2 kap. 2 § jordabalken och som lyder: "Till byggnad hör fast inredning och annat varmed byggnaden blivit försedd, om det är ägnat till stadigvarande bruk för byggnaden eller del av denna, såsom fast avbalkning, hiss, ledstång, ledning för vatten, värme, ljus eller annat med kranar, kontakter och annan sådan utrustning, värmepanna, element till värmeledning, kamin, kakelugn, innanfönster, markis, brandredskap, civilförsvarsmateriel och nyckel.

I enlighet med vad som sägs i första stycket hör därjämte i regel till byggnad, såvitt angår

- bostad: badkar och annan sanitetsanläggning, spis, värmeskåp och kylskåp samt maskin för tvätt eller mangling,
- butikslokal: hylla, disk och skyltfönsteranordning,
- samlingslokal: estrad och sittplatsanordning,
- ekonomibyggnad till jordbruk: anordning för utfodring av djur och anläggning för maskinmjölkning,
- fabrikslokal: kylsystem och fläktmaskineri,

Reservdel och dubblett till föremål som avses i första eller andra stycket, hör inte till byggnaden".

Till byggnad räknas även

- sopsugningsanläggning,
- oljetank och bränsle inom fastigheten avsedda för försäkrad byggnads uppvärmning,
- ledningar och utrustning för data-, tele- och TV-kommunikation för boendes gemensamma bruk.

Till byggnad räknas inte föremål som nyttjanderättshavare eller annan än fastighetsägaren tillfört byggnaden, om inte föremålet och byggnaden kommit i samma ägares hand.

Till byggnad räknas inte heller sådana delar av byggnadsgrund eller grundmur under källargolvets dräneringslager som gränsar mot jord eller vatten, t.ex. plintar, pålar eller liknande, även om en sådan konstruktion är integrerad i byggnadskonstruktionen.

Dataintrång

Handlingar som utgör dataintrång är hacking, spridande av virus, spridande av skadlig kod och DOS/DDOS-attacker.

Dator

Med dator (även server) avses här utrustning för databehandling, som enligt i förhand fastställt program kan utföra omfattande beräkningar, med tillhörande in- och utenheter, t.ex. bildskärm, tangentbord, mus, skrivare, cd-läsare, scanner, modem, datavideoprojektor (pc-kanon) och surfplattor.

Som dator räknas inte digitala telefonväxlar, digitala intercomanläggningar, fotosättnings- och bildbehandlingsutrustningar samt dator för styr- och reglerändamål

Dispaschör

Den som avgör tvister om Sjö- och annan transportförsäkring

Egendomsförsäkring

Sammanfattande benämning på sådant försäkringskydd inom företagsförsäkring som avser egendom.

Elektrisk utrustning

Elektrisk eller elektronisk enhet, kabel eller elektrisk ledning.

Entreprenadverksamhet

- Byggnads- och anläggningsarbeten eller
- installationsarbeten avsedda för byggnads stadigvarande bruk eller
- montage av mekanisk eller elektrisk utrustning som inte är avsedd för byggnads stadigvarande bruk.

Ersättningstid

För egendomsförsäkring menas:

Den tidsperiod under vilken förlust av försäkringsmässigt täckningsbidrag, hyresförlust, extrakostnader och räddningskostnader ersätts. Ersättningstidens längd räknas vid uthyrning av bostäder eller lokaler från dagen efter skadan. Vid annan rörelse räknas ersättningstidens längd från första arbetsdagen efter skadan.

För personförsäkring menas:

Den längsta tid under vilken ersättning kan lämnas för ett och samma skadefall.

Europa

EU-länderna, Norge, Schweiz, Island, Liechtenstein, Makedonien och Turkiet.

Farliga aktiviteter

Sporter och aktiviteter med en tydligt förhöjd risk för allvarlig kroppsskada eller dödsfall och vars syfte till del är att utmana eller bemästra risken, t.ex. klättring, sportdykning, fallskärms hoppning, skärmflygning, friåkning (offpist), forspaddling, motorsport, kampsport eller liknande.

Fast bekostad inredning

Fast bekostad inredning är egendom som är fast monterad i byggnad, ägs av försäkringstagaren och

- har bekostats av försäkringstagaren eller
- har övertagits från tidigare hyresgäst genom skriftligt avtal eller från tidigare bostadsrättsinnehavare vid förvärv av bostadsrätt.

Fastighetsinventarier

- Egendom avsedd för fastighetens skötsel och förvaltning, dock inte motorredskap såsom t ex åkgräsklippare,
- byggnadsmaterial som fastighetsägaren anskaffat för fastighetens underhåll och som är upplagt inom fastigheten. Som byggnadsmaterial betraktas även sådan egendom som utgjort byggnadsmaterial till den fasta egendomen, men som har tagits loss från denna,
- stålcontainer och
- maskiner och inventarier som fastighetsägaren anskaffat till lägenhets- eller lokalinnehavarnas gemensamma bruk, även om äganderätten överlåtits till en av lägenhets- eller lokalinnehavarna bildad förening.

Fordon

Bil och släpfordon som är täckta med överbyggnad av trä, plåt eller annat hårt material och låsbara dörrar.

Fordonsförsäkring / Motorförsäkring

Försäkringsomfattning som anges för ett fordon, t.ex. avseende

- skador som fordonet kan orsaka person och annan egendom än fordonet
- skada på och förlust av fordonet
- transport av fordonet, föraren och passagerare samt merkostnader för persontransporter vid skada, annat driftstopp och personolycksfall etc.
- del av merkostnad, inkomstförlust eller olägenhet för att fordonet inte kan användas efter skada etc.
- kostnad för tvist i följd av ägandet eller brukandet av fordonet
- andra kostnader och olägenheter som har samband med brukandet av fordonet.

Om en omfattning anges för fordonsförsäkring som i allmänhet inte betraktas som det räknas detta ändå som en del av motorfordonsförsäkringen, t.ex. rån av växelkassa i taxi.

Förbrukningsmaterial

Föremål som med vissa intervaller regelmässigt byts ut t.ex. smörjmedel, linor, packningar, filter, remmar och transportband.

Företagsförsäkring

Individuell skadeförsäkring som avser näringsverksamhet eller offentlig verksamhet och annan individuell skadeförsäkring som inte är *konsumentförsäkring*.

Förmögenhetsbrottsskada

Försäkring som täcker den försäkrades förlust vid en förmögenhetsbrottsskada.

Förstarisk

Med förstarisk avses att försäkringsbeloppet fastställs oberoende av egendomens värde.

Försäkrad

Se Allmänna avtalsvillkor 1.1.3.

Försäkrad verksamhet

Den verksamhet, eller de verksamheter, som anges i försäkringsbrevet och som bedrivs inom det geografiska område som anges i försäkringsbrevet.

Försäkringslokal

Sammanhängande utrymmen i en byggnad som den försäkrade använder för sin verksamhet.

Med försäkringslokal avses även stålcontainer som förvaras utomhus.

Försäkringsställe

Sådan plats som anges i försäkringsbrevet med gatuadress, kvartersnummer eller fastighetsbeteckning där försäkrad egendom förvaras.

Försäkringsställe (Egendoms- och avbrottsvillkoret)

Sådan plats som anges i försäkringsbrevet med gatuadress, kvartersnummer, fastighetsbeteckning eller sådan geografisk belägenhet som anges i försäkringsbrevet och där försäkrad egendom förvaras.

Försäkringstagare

Se Allmänna avtalsvillkor 1.1.2.

Godkänd låsenhet

Låshus, cylindrar, slutbleck och förstärkningsbehör i samverkan och där varje enskild komponent uppfyller kraven

- i SSF 3522 lägst klass 3 inkl. förstärkningsbehör i lägst klass 4 för lokaler med krav på inbrottskydd enligt skyddsklass 2 och 3. (För dörrar klassificerade enligt SS-EN 1627 i lägst motståndsklass 4 eller SSF 1078 klass 3 krävs inte förstärkningsbehör). Låsenheten får ha vred om låset är omställbart från klass 2 A till lägst klass 3 (vredet kan spärras)
- för hänglås och hänglåsbeslag i SSF 014 och SSF 018. Vid invändig låsning gäller krav på hänglås i hänglåsklass 3 och vid utvändig låsning hänglås och hänglåsbeslag i hänglåsklass 4 eller
- för låsbom i lägst klass 4 enligt SSF 1051.

Hemland

Det land den försäkrade är medborgare i och det land den försäkrade är bosatt i och skriven i vid tidpunkten för resans påbörjande. I första hand gäller bosättningslandet.

Heta arbeten

Med heta arbeten avses svetsning, skärning, lödning, takläggning, bearbetning med snabbgående verktyg och annat arbete som medför uppvärmning eller gnistbildning.

Hjälpmedel

Egendom som inte är av förbrukningskaraktär och som erfordras för utförande av avtalat åtagande. Till hjälpmedel räknas inte verkstadsutrustning eller cistern som permanent förvaras på stadigvarande försäkringsställe.

Hyrd lokal

Lokal eller byggnad (även byggnad på ofri grund) som försäkringstagaren disponerar genom hyresavtal, samt tillbehör till sådan byggnad enligt Jordabalken 2 kap. 1-2§§. I begreppet hyrd lokal ingår inte tillbehör enligt Jordabalken 2 kap. 3§ eller annan av den försäkrade hyrd lös egendom.

Identifikationsbevis

Legitimation avsedd att identifiera den försäkrade, t.ex. pass, id-kort, bankkort, körkort, personnummer, kontonummer, digital signatur, pinkod och liknande.

Inbrott

Vid *personförsäkring* och *marinförsäkring* avses med detta att någon olovligen med våld brutit sig in i eller med dyrk tagit sig in i utrymme.

Inkrypningskydd

Inkrypningskydd

Anordning för öppning i omslutningsyta som syftar till att försvåra för obehörig att ta sig in i lokal. Inkrypningskydd ska monteras invändigt.

Inkrypningskydd – galler och jalusi

Galler/jalusi ska vara certifierat enligt lägst klass 3 enligt

- SSF Norm för galler eller SS-EN 1627 motståndsklass 4 eller
- SSF Norm 012 Norm för galler

och – om galleret inte monteras fast enligt tillverkarens anvisningar eller rekommendationer – vara låst med två godkända låsenhet i lägst klass 3 eller två stycken hänglås i lägst hänglåsklass 3 enligt SSF 014.

För lokaler med krav på skyddsklass 1 eller 2 kan även ett icke certifierat galler med en tråddimension om minst 10 mm och en maskvidd om högst 150 x 300 mm monteras och låst på samma sätt som i föregående stycke.

Jalusier ska vara låsta med separat låsmekanism, dvs. det är inte tillräckligt med den spärrning som åstadkoms på elektrisk väg i samband med manövrering av jalousier.

Inkrypningskydd – laminerat glas

Laminerat glas ska minst uppfylla kraven enligt SS-EN 356 i lägst klass P7B. Glaset ska vara monterat i separat karm enligt tillverkarens anvisning. Om sådan anvisning saknas monteras glaset enligt MTK Skydd.

Inkrypningskydd – polykarbonatskiva

Polykarbonatskivan ska minst uppfylla kraven enligt SSF 1085 klass 3 och vara monterat i separat båge/karm enligt tillverkarens anvisningar.

Inre orsak

Med inre orsak avses skada på byggnad, maskiner och inventarier samt datainformation till följd av

- elfenomen på elektrisk utrustning med inkommande och utgående spänning över 400 V,
- mekaniskt haveri som uppkommer i den skadade egendomen,
- fel eller försummelse av maskinoperatör eller annan driftsansvarig,
- maskinell bearbetning eller framställning av varor och
- oförutsett avbrott i leverans av media, t.ex. el, gas, vatten, värme eller kyla samt datainformation.

Kollision

Att transportmedel kolliderar eller att gods, medan det befinner sig på ett transportmedel, utsätts för kollision med föremål utanför detsamma.

Kommersiella byggnader

Med kommersiella byggnad avses kontor, affärsbyggnad, bensinstation, kioskbyggnad, hotell, restaurang, gatukök, café, idrottshall, vårdinrättning, skolbyggnad, parkeringshus och liknande byggnader. Produktions- och industribyggnad, lagerbyggnad, bostadshus och samlingslokal är exempel på byggnader som inte räknas som kommersiell byggnad.

Konsultuppdrag

Givande av råd eller instruktion, utförande eller upprättande av undersökning, mätning, beräkning, ritning, arbetsinstruktion, rapport, besiktning, värdering, programmering, inspektion, arbetsledning eller annat liknande uppdrag.

Konsumentförsäkring

Individuell skadeförsäkring som en fysisk person eller ett dödsbo tecknar huvudsakligen för ändamål som faller utanför näringsverksamhet.

Kunders egendom

Kunder tillhörig egendom som mottagits av försäkringstagaren för reparation, förvaring, bearbetning eller dylikt och som har direkt samband med den försäkrade verksamheten. I värdet av egendomen ingår även de eventuella kostnader som försäkringstagaren lagt ned på denna egendom.

Källarlokal

Lokal vars golv helt eller delvis är beläget minst en meter under intilliggande marknivå. I byggnad med flera under varandra liggande källarvåningar gäller bestämmelsen endast för den lägst belägna våningen.

Lagrad information

1. Datainformation

- Information som lagrats på hårddisk eller datamedia, t.ex. band, cd, dvd, diskett eller usb-minne.

2. Ritningar och arkivalier

- Originalritningar och andra originalhandlingar, t.ex. manuskript, bokföringsböcker, kartotek, korrespondens och exponerad originalfilm och
- tidningars, bildbyråers och fotoateljéers arkiv och liknande.

Larmklass 2

Inbrottslarmanläggningen ska – om inget annat avtalats med If – ha följande omfattning

Dörr, port och lucka

Dörr, port och lucka i omslutningsyta ska vara skyddad med magnetkontakt.

Fönster*

Alternativ 1 - skalskydd

- Öppningsbart fönster ska vara skyddat med magnetkontakt och glasdetektor(er),
- Fönster som inte är öppningsbart ska vara skyddat med glasdetektor(er).

Alternativ 2 - indraget skalskydd (indraget skalskydd accepteras inte i kombination med skyddsklass 3)

Fönster – dock inte fönster i dörr, port och lucka i omslutningsyta, som ska skyddas enligt alternativ 1 – ska vara skyddat med ett indraget skalskydd genom rörelse- eller linjedetektorer. Detektorerna ska vara monterade på sådant sätt i försäkringslokalen att området omedelbart innanför fönstren skyddas av inbrottslarmet.

Inre skydd (volymskydd)

Som komplement till skalskyddet gäller att rörelsedetektorer ska finnas i lämpligt antal beroende på försäkringslokalens yta och byggnadskonstruktion.

*Avser fönster vars nedre kant är belägen lägre än 4 m över markplan eller på annat sätt är lättåtkomligt (t.ex. från balkong, tak eller stège).

Larmklass 3

Larmklass 3

Inbrottslarmanläggningen ska – om inget annat avtalats med If – ha följande omfattning

Dörr, port och lucka

Dörr, port och lucka i omslutningsyta ska vara skyddad med magnetkontakt.

Fönster* - skalskydd

- Öppningsbart fönster ska vara skyddat med magnetkontakt och glasdetektor(er),
- Fönster som inte är öppningsbart ska vara skyddat med glasdetektor(er).

Inre skydd – volymskydd

Volymskyddet ska omfatta samtliga utrymmen i objektet med undantag för WC, dusch eller fönsterlösa utrymmen mindre än 4 m². För allmänna utrymmen gäller att funktion för att detektera övertäckning ska vara inkopplad.

*Avser fönster vars nedre kant är belägen lägre än 4 m över markplan eller på annat sätt är lättåtkomligt (t.ex. från balkong, tak eller stège).

Levererad produkt

Egendom som försäkrad eller annan för dennes räkning har eller påstås ha sålt, levererat, avlämnat eller satt i omlopp på annat sätt.

Livshotande sjukdom eller skada

Sjukdom eller skada som behandlande läkare bedömer kan leda till döden inom 14 dagar.

Läkemedel

Vara, som är avsedd antingen att vid invärtes eller utvärtes bruk förebygga, påvisa, lindra eller bota sjukdom eller sjukdomssymptom hos människor eller annars på angivna sätt användas i samband med behandling av sjukdom, skada eller kroppsfel eller vid förlösning, allt under förutsättning att varan för sådant ändamål genom beredning, dosering eller doseringsanvisning iordningställts för användning.

I läkemedel innefattas både registrerade läkemedel och substanser som används vid kliniska försök.

Marknadsvärde

Det sannolika priset på egendomen som kan erhållas vid en normal försäljning i den allmänna handeln. Kan detta värde inte fastställas är marknadsvärdet återanskaffningsvärdet med avdrag för värdeminskning genom ålder, slitage, omodernitet, minskad användbarhet på grund av nya produkter och ny teknik eller annan omständighet.

Maskiner och inventarier

Egendom som inte tillhör annan objekttyp och som inte anskaffats eller tillverkats för försäljning eller är särskilt undantagen i villkoren.

Till denna objekttyp räknas sålunda bl.a.

- förbrukningsartiklar såsom bränsle och smörjmedel,
- reservdelar till egna maskiner, verktyg och redskap,
- utrustning för butik, kontor, laboratorium eller lagerlokal,
- trycksaker såsom kataloger och reklamtryck,
- modeller, press- och stansverktyg, formar och mönster, såväl aktuella som inaktuella
- emballage av inventariekaraktär,
- egendom anskaffad för uthyrning eller leasing,
- programvara, datamedia samt
- *fast bekostad inredning.*

Medföljande

Den försäkrades maka/make/registrerade partner eller sambo och barn under 21 år om de omfattas av försäkringen.

Medförd egendom

Egendomen anses vara medförd även när den försäkrade t.ex. tillfälligt lämnar den kvar i bilen vid måltidsuppehåll under resa. Egendomen anses inte vara medförd om den försäkrade före avresan från bostaden eller arbetsplatsen eller vid återkomsten dit lämnar kvar den i bil, båt, husvagn eller annat släpfordon under längre tid än som normalt åtgår för omedelbar i- eller urlastning. Egendomen anses inte heller medförd om den försäkrade vid fortsättning av resa lämnar den kvar vid exempelvis flygplats, järnvägsstation eller båthamn.

Miljöbrottmål

Misstanke om, eller åtal för, brott mot den yttre miljön.

Nära anhörig

- Maka/make, sambo eller registrerad partner.
- Barn, bonusbarn och barnbarn.
- Föräldrar, bonusföräldrar samt far- och morföräldrar.
- Syskon, bonussyskon, syskon till maka/make, sambo, registrerad partner eller förälders syskon.
- Föräldrar till maka/make, sambo eller registrerad partner, barns maka/make, sambo eller registrerad partner.

Objekttyper

Beteckning för försäkrade föremål.

Objekttyper är

- arbetstagares lösöre,
- av försäkringstagaren fast bekostad inredning i hyrd försäkringslokal,
- byggnad,
- cistern och/eller innehåll,
- fastighetsinventarier,
- kunders egendom,
- lagrad information,
- maskiner och inventarier,
- pengar, värdehandlingar och värdebevis,
- tomt och markanläggningar,
- varor.

Olycksfallsskada

Vid *personförsäkring* avses med detta en kroppsskada som den försäkrade ofrivilligt råkar ut för genom en plötslig, yttre händelse, dvs. genom ett enstaka utifrån kommande våld mot kroppen. Kroppsskada som uppkommer genom förfrysning, värmeslag eller solsting jämställs med olycksfallsskada och anses ha inträffat den dag skadan visar sig. Vridvåld mot knä samt hälseneruptur betraktas också som olycksfall. Smittosam sjukdom eller följer av sådan anses inte var olycksfall enligt dessa villkor, oavsett hur smittan har överförts.

Omsättning

Nettoomsättning enligt bokföringslagens definition, dvs. intäkter från sålda varor och utförda tjänster som ingår i företagets normala verksamhet med avdrag för lämnade rabatter, mervärdesskatt och annan skatt som är direkt knuten till omsättningen. Företag som avses i 2 kap. 2 § första stycket och 3 § (exempelvis ideella föreningar, samfällighetsföreningar och stiftelser) ska räkna in bidrag, gåvor, medlemsavgifter och andra liknande intäkter i omsättningen.

Patientskada

Skador som ersätts av, eller skulle kunna ersättas av, patientskadeförsäkring eller motsvarande försäkring utomlands och som regleras enligt Patientskadelagen (1996:799) eller motsvarande utländsk lag.

Pengar, värdehandlingar och värdebevis

- Kontanter, lottsedlar och gällande frimärken,
- värdehandlingar som är obligationer, kuponger, växlar, checkar eller försäljningsnotor och
- andra fordrings- och värdebevis, t.ex. telefon- och parkeringskort, färd- och inträdesbiljetter samt månads- och årskort. Som värdebevis räknas inte bank- eller kreditkort.

Personförsäkring

Liv-, sjuk- och olycksfallsförsäkring.

Prisbasbelopp

Det prisbasbelopp som fastställs enligt lagen om allmän försäkring och som gällde för januari månad det år skadan inträffade. Vid beräkning av självrisk uttryckt i basbelopp avrundas självrisk nedåt till närmaste 100-tal kronor. Andra belopp uttryckta i basbelopp avrundas uppåt till närmaste 100-tal kronor.

Privatperson

Om det står angivet att försäkringen gäller för den försäkrade som privatperson innebär detta att försäkringen inte gäller för något som har samband med den försäkrades yrkesutövning eller tjänsteutövning eller annan förvärvsverksamhet.

Produkt

Vara eller annan egendom, inklusive sådan egendom som avlämnas enligt ett entreprenadavtal.

Ren förmögenhetsskada

Ekonomisk skada som inte har samband med person- eller sakskada.

Resekostnader

Med resekostnader avses de faktiska kostnader som erlagts för resa och boende.

Resgods som incheckats

Resgods, som har överlämnats till transportföretag mot kvitto, för transport med flyg, båt, tåg eller buss.

Rån

Våld på person eller användande av hot som innebär trängande fara inklusive lindrigare våld om våldet och tillgreppet omedelbart uppfattats av den som utsätts för våldet, att denne gjort vad som rimligen kan begäras för att hindra eller minska skadan och att händelsen kan styrkas genom tillförlitlig utredning.

Rättsskyddsförsäkring

Försäkring som ersätter den försäkrades kostnader för juridiskt ombud vid tvist.

Sambo

Två personer som stadigvarande bor tillsammans i ett parförhållande och har gemensamt hushåll.

Serieskada

Med serieskada avses skador

- som uppkommit av samma eller liknande orsaker såvida inte de individuella orsakerna verkar oberoende av varandra
- som orsakas av samma handling, underlåtenhet att handla eller skadebringande omständighet.

Sjö- och annan transportförsäkring

Med sjöförsäkring avses skadeförsäkring mot fara på sjön. Omfattar försäkringen också annan fara än sjöfara som har samband med sjötransporten skall den i sin helhet anses som sjöförsäkring. Även försäkring som rör fartyg som är under byggnad, på slip eller upplagt samt varor ombord på sådant fartyg skall anses vara sjöförsäkring.

Med annan transportförsäkring avses skadeförsäkring som avser fara under eller i samband med transport och som inte är sjöförsäkring.

Skattemål

Mål om höjd taxering, debitering eller uppbörd avseende kommunal eller statlig inkomstskatt, fastighetsskatt, skogsvårdsavgift, moms, socialavgifter eller löneavgift.

Skeppsklarerare

Skeppsklarering definieras som den verksamhet som försäkringstagaren utövar när han anlitas att, som redares eller befälhavares ombud, sköta fartygets klarering och sammanhörande sysslor. Det avser även den assistans han i sådan verksamhet ger varuägare, i den mån det ej strider mot hans ställning som redares eller befälhavares ombud.

Skeppsmäklare

Skeppsmäkleri definieras som den verksamhet som försäkringstagaren utövar i eget namn för att ingå ett sjöfraktavtal. Här ingår de arbetsuppgifter som försäkringstagaren utför i egenskap av rederiagent eller rederiombud.

Skimming

Olaglig kopiering av ett bankkorts data. Stulna bankkort som används i brottsligt syfte för att beställa tjänster eller varor är inte att likställa med skimming.

Skylt

Till skylt räknas tillhörande armatur, stativ, display, digital och elektronisk skärm, ram, skyltlåda, fast fundament. Som skylt räknas inte reklambaljong eller skylt av väv, tyg eller vinyl. Som fundament räknas inte sådan vagn som skylt är monterad på.

Speditör

Med speditör menas den aktör som ansvarar för bokning av transport och/eller hantering av dokument åt annan aktör.

Ståplan

Fast yta från vilket angrepp mot den skyddade lokalen kan göras. Ett ståplan räknas som yta som sticker ut mer än 300 mm från omslutningsytan och är tillräckligt stabil att stå på. Åtkomlig fasad eller angreppsyta från ett ståplan är 1 meter åt vardera sidan.

Stölbegärlig egendom (används vid personförsäkring)

Med stölbegärlig egendom under resa och utlandsplacering avses:

- föremål helt, eller delvis, av ädel metall, äkta pärlor och ädelstenar
- klockor
- kontanter
- antikviteter, konstverk och äkta mattor
- kamera och kameraobjektiv
- apparat/utrustning för ljud- eller bildåtergivning
- mobiltelefon
- dator och bildskärm
- minneskort och USB-minne
- musikinstrument
- pälsar och pälsverk
- vin, sprit och tobak
- vapen

Stölbegärliga varor

Varor som anges i grupperna 1 – 4

Grupp 1

- Föremål helt eller delvis av guld och platina, äkta pärlor och ädelstenar,
- ur avsedda att bäras t.ex. fick- och armbandsur.

Grupp 2

- Föremål helt eller delvis av silver.

Grupp 3

- Kamera och kameraobjektiv,
- apparat/utrustning för ljud- eller bildåtergivning,
- mobiltelefon,
- dator och bildskärm.

Grupp 4

- Tobak och tobaksfria nikotinprodukter.

Svensk Standard

- Värdevalv och värdeskåp enligt SIS 837501, SS 3000, SS 3150 och SS-EN 1143-1,
- servicebox och deponeringsskåp enligt SS-EN 1143-2,
- kontantautomat enligt SS 3495 eller SS-EN 1143-1,
- säkerhetsskåp och stöldskyddsskåp enligt SS 3492,
- kassaskåp enligt SS 3493.

Symtom

Individens egen upplevelse eller tecken kopplad till sjukdom eller kroppslig förändring och som kan tyda på en underliggande sjukdom eller medicinskt tillstånd. Det kan såväl vara sådant som kan mätas eller observeras av legitimerad vårdpersonal, exempelvis högt blodtryck eller nedsatt funktionsförmåga men också sådant som enbart den försäkrade själv kan beskriva såsom smärta, trötthet eller yrsel.

Tekniskt värde

Återanskaffningskostnaden vid tidpunkten för skadan med avdrag för ålder, slitage, omodernitet eller minskad användbarhet på grund av nya produkter och ny teknik.

Terrorhandling

Med terrorhandling avses en handling inklusive hot om handling, utförd av en person eller en grupp av personer, oavsett om de agerat ensamma eller på uppdrag av eller med stöd av någon organisation eller regering utförd av politiska, religiösa, ideologiska eller etniska syften eller skäl för att påverka regering eller att injaga skräck i allmänheten.

Tillverkningskostnad

Kostnader för direkt material, materialomkostnader, direkt arbetslön, tillverkningsomkostnader och administrationsomkostnader.

Ett skäligt vinstpåslag kan inkluderas eller fasta tillverkningskostnader exkluderas om särskild notering härom finns införd i försäkringsbrevet.

Trafikförsäkring

Person- och sakskada i följd av trafik med fordonet enligt Trafikskadelagen. Det innebär bl.a. att person- och sakskada i följd av att fordonet används som arbetsredskap inte omfattas liksom inte heller det försäkrade fordonet eller sådant som transporteras med det eller tillkopplat släp. Vad som sagts om Trafikförsäkring gäller även omfattning för Fordonsansvarsförsäkring om det ingår i försäkringsomfattningen för fordonet.

Transportör

Med transportör menas den aktör som utför transporter mot betalning.

Tvistemål

Ärenden som registreras som tvistemål och - när ärendet prövas av svensk domstol - handläggs enligt rättegångsbalken (1996:271 3§).

Vanligt förekommande ärr

Med vanligt förekommande ärr räknas ärr som definieras som framträdande enligt det referensmaterial som tillämpas av Trafikskadenämnden.

Varor

- Råvaror,
- produkter i arbete,
- hel- eller halvfabrikat,
- varuprover,
- varor anskaffade eller mottagna i kommission eller konsignation för försäljning och
- emballage och annan lös egendom, som är avsedd att ingå i varan eller dess förpackning och att åtfölja varan eller säljas tillsammans med denna.

Emballage av inventariekaraktär, som är avsett för upprepad sändning och som anskaffats för uthyrning eller leasing hänförs till objekttypen maskiner och inventarier.

Med varor avses även ej färdigställd egendom – pågående arbeten under utförande – som är avsedd att ingå i tjänsteuppdrag, t.ex. reklammaterial, arkitektmodeller, revisionsmaterial m.m. Färdigställd egendom av detta slag tillhör objekttypen lagrad information.

Värmekulvert

Ledningssystem i mark för distribution av värme och varmvatten. I ledningssystemet ingår rörledning, värmeisolering och skyddshölje.

Återanskaffningsvärde – byggnad

Den kostnad som skulle ha uppkommit, om byggnaden färdigställts som ny vid viss tidpunkt. I värdet ska inräknas alla kostnader som fordras för att byggnaden ska kunna tas i bruk, dock inte kostnader för byggnadsgrund eller grundmur under källargolvets drängeringslager som gränsar mot jord eller vatten, t.ex. plintar, pålar eller liknande.

Återanskaffningsvärde – maskiner och inventarier samt hjälpmedel

Den kostnad som skulle ha uppkommit om ett föremål av samma eller lika ändamålsenligt slag anskaffas som nyttillverkat vid viss tidpunkt. I värdet ska inräknas alla kostnader som fordras för att föremålet ska kunna tas i bruk.

Ädelmetaller

Koppar, rutenium, rodium, palladium, silver, rhenium, osmium, iridium, platina, guld och kvicksilver.

Överfall

Skada genom våld på person utan att tillgrepp samtidigt förekommer.